

**AKAAN KAUPUNGIN
TILINPÄÄTÖS 2022**

TILINPÄÄTÖKSEN SISÄLLYS

TOIMINTAKERTOMUS	4
0 PERUSTIETOA KAUPUNGISTA	5
I OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	7
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	7
1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen tilanne	14
1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	16
1.4.1 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa	16
1.4.2 Kaupungin tuloperustaan vaikuttavat muutokset	16
1.4.3 Muutokset vuoden 2022 talousarvioon	17
1.5. Talouden tasapainottamisohjelmat	20
1.6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
1.7 Kaupungin henkilöstö	27
1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	29
1.9 Ympäristötekijät	33
2.0 Muut ei-taloudelliset asiat	35
2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	36
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	38
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	38
3.2 Toiminnan rahoitus	47
4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	50
5 KOKONAISTULOT JA -MENOT	53
6 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	54
6.1 Yhdistelmä konsernitilin päätökseen sisältyvistä yhteisöistä	54
6.2 Konsernirakenne	54
6.3 Konsernin toiminnan ohjaus	55
6.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	55
6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	56
6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	57
6.7 Konsernitilin päätös ja sen tunnusluvut	58
7 KESKEISET LIITETIEDOT	61
8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	62
8.1 Tilikauden tuloksen käsittely	62
8.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	62
TOTEUTUMISVERTAILU	63
9 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	64
9.1 Kaupunginhallitus	64
9.2 Elinvoimalautakunta	73
9.3 Perusturvalautakunta	82
9.4 Sivistyslautakunta	93
9.5 Tekninen lautakunta	105
9.6 Konsernitavoitteiden toteutuminen	114
9.6.1 Kunnan 100 % omistamat tytäryhteisöt	114
9.6.1.1 Akaan Vuokra-asunnot Oy	114
9.6.1.2 Kiinteistö Oy Arvaniitty	117
9.6.1.3. Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6	120
9.6.1.4 Kiinteistö Oy Akaan Elehallit (perusteilla v. 2021 lopussa)	122

9.6.2. Kunnan muut tytäryhtiöt	123
9.6.2.1 Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalo	123
9.6.2.2 Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus	125
9.6.2.3 Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä	127
10 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	129
10.1 Käyttötalouden toteutuminen	129
10.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	134
10.3 Investointiosan toteutuminen	137
10.4 Rahoitusosan toteutuminen	148
10.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	149
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	152
11 TULOSLASKELMA	153
12 RAHOITUSLASKELMA	154
13 TASE	155
14 KONSERNILASKELMAT	156
LIITETIEDOT	159
15 LIITETIEDOT	160
ERIYTETYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	174
16 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	175
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	178
17 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	179
18 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	180
LUETTELOT JA SELVITYKSET	181
19 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ 20 SELVITYS KIRJAN- PIDON SÄILYTYKSESTÄ	182
LIITTEET	184
TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 2020-2024/ SEURANTA 2020-2021	185
TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 2021/ SEURANTA 2021	189
HENKILÖSTÖKERTOMUS	190

TOIMINTAKERTOMUS

0 PERUSTIETOA KAUPUNGISTA

Toijalan kaupunki ja Viialan kunta lakkasivat ja muodostivat Akaan kaupungin 1.1.2007 alkaen. Vuoden 2011 alussa Kylmäkosken kunta lakkasi ja liittyi Akaan kaupunkiin.

Sijainti

Akaan kaupunki sijaitsee Etelä-Pirkanmaalla Tampereen läheisyydessä. Se muodostuu kolmesta taajamasta Toijalasta, Viialasta ja Kylmäkoskesta. Yhdessä Valkeakosken kaupungin ja Urjalan kunnan kanssa Akaa muodostaa Etelä-Pirkanmaan seutukunnan.

Kaupungin sijaintietuna on hyvät liikenneyhteydet mm. Tampere-Helsinki –moottoritie, Tampere-Turku –valtatie sekä päärata. Myös laaja Vanajaveden vesistö sivuaa Akaata. Yhteydet valtakunnan keskuksiin ovatkin tärkeitä Akaan kehittämisen ja vetovoiman kannalta.

Väestö

Akaan väkiluku oli vuoden 2021 lopussa 16.467. Vuoden 2022 aikana väkiluku kasvoi 6 henkilöllä ja oli vuoden lopussa 16.473.

Väkiluku ikäryhmittäin 31.12.	2021	2022
0-14	2 678	2 583
15-64	9 701	9 702
65-74	2 380	2 376
75-	1 708	1 812
Yhteensä	16 467	16 473

Lähde: Tilastokeskus: Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain 1980-2022

Verrattaessa vuoden 2021 lopun väkilukuun vuonna 2022 ikäryhmä 0-14 -vuotiaat väheni 95 henkilöllä, ikäryhmä 15-64 -vuotiaat kasvoi 1 henkilöllä, ikäryhmä 65-74 -vuotiaat väheni 4 henkilöllä ja ikäryhmä yli 75-vuotiaat kasvoi 104 henkilöllä.

Koulutusaste 31.12.2021	15-v. täyttänyt väestö	Tutkinnon suorittaneiden osuus	Keskiasteen tutkinnot	Korkea-asteen tutkinnot
Akaa	13 789	71,8 %	45,9 %	25,9 %
Etelä-Pirkanmaa	35 393	72,7 %	46,4 %	26,3 %
Pirkanmaa	447 429	77,1 %	43,0 %	34,1 %
Koko Suomi	4 696 447	74,6 %	41,6 %	33,0 %

Lähde: Tilastokeskus: 15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen, kunnan, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan 1970-2021

Akaassa ja Etelä-Pirkanmaalla on tutkinnon suorittaneita vähemmän kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

Työpaikat ja työvoima

Akaan työllinen työvoima oli yhteensä 6.571 henkilöä 31.12.2020. Akaan työpaikkojen määrä oli samana ajankohtana 4.432, joten työpaikkaomavaraisuus oli 67,4 prosenttia.

Työpaikkojen toimiala 31.12.2020	Maa-, metsä- ja kalatalous	Kaivos toiminta, teollisuus ja rakentaminen	Yksityiset ja julkiset palvelut	Muu tai tuntematon
Akaa	3,1 %	33,8 %	60,9 %	2,2 %
Etelä-Pirkanmaa	3,4 %	33,6 %	61,0 %	2,0 %
Pirkanmaa	1,9 %	21,7 %	74,6 %	1,8 %
Koko Suomi	2,7 %	20,5 %	75,0 %	1,9 %

Lähde: Tilastokeskus: Työpaikat toimialan (TOL 2008) mukaan alueittain 2007-2020

Akaan ja koko Etelä-Pirkanmaan työpaikkoja on kaivostoiminnan, teollisuuden ja rakentamisen -toimialalla enemmän kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

Vuonna 2021 Akaan keskimääräinen työttömyysaste oli 9,6 prosenttia. Vuonna 2022 keskimääräinen työttömyysaste laski 8,0 prosenttiin. Työttöminä oli keskimäärin 601 henkilöä. Näistä alle 25-vuotiaita oli 67 ja yli 50-vuotiaita 245. Yli vuoden työttöminä olleita henkilöitä oli keskimäärin 206.

Keskimääräinen työttömyysaste	2021	2022
Akaa	9,6	8,0
Etelä-Pirkanmaa	10,2	8,6
Pirkanmaa	10,6	8,5
Koko Suomi	11,4	9,5

Lähde: Pirkanmaan Ely-keskus: Pirkanmaan työllisyyskatsaukset 1-12/2021-2022

Akaan keskimääräinen työttömyysaste oli matalampi kuin keskimäärin Etelä-Pirkanmaalla, Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

Asuminen

Akaan maapinta-ala on 293,26 km². Asukkaita/ maakm² on 56,2.

Talotyypit 31.12.2021	Talotyypit yhteensä	Erilliset pientalot	Rivi- ja ketjutalot	Asuinkerrostalot	Muu tai tuntematon
Akaa	7 931	57,8 %	14,3 %	26,2 %	1,7 %
Etelä-Pirkanmaa	20 787	51,8 %	12,8 %	33,7 %	1,7 %
Pirkanmaa	270 785	33,5 %	13,3 %	51,6 %	1,6 %
Koko Suomi	2 793 636	37,9 %	13,5 %	47,0 %	1,6 %

Tilastokeskus: Asuntokunnat koon ja asunnon talotyypin mukaan 1985-2021

Akaan ja koko Etelä-Pirkanmaan asuntokannasta on erillisiä pientaloja enemmän kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

Asuntokunnat 31.12.2021	Asuntokuntia yhteensä	Henkilöitä/ Asuntokunta	Omistus-asunnot	Vuokra-asunnot	Muu (sis. asumisoikeus.) tai tuntematon
Akaa	7 931	2,04	81,9 %	17,3 %	0,8 %
Etelä-Pirkanmaa	20 787	1,97	80,5 %	18,6 %	0,9 %
Pirkanmaa	270 785	1,91	68,2 %	28,8 %	3,0 %
Koko Suomi	2 793 636	1,94	62,3 %	34,4 %	3,2 %

Lähde: Tilastokeskus: Asuntokunnat ja asuntoväestö asuntokunnan koon ja hallintaperusteen mukaan 2005-2021

Akaassa on henkilöitä/ asuntokunta enemmän kuin keskimäärin Etelä-Pirkanmaalla, Pirkanmaalla ja koko Suomessa. Akaassa ja Etelä-Pirkanmaalla asuntokunnista asuu omistusasunnossa useampi kuin keskimäärin Pirkanmaalla ja koko Suomessa.

I OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

I.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2022 oli Akaassa poikkeuksellinen. Koronapandemia ja Venäjän aggressiivinen hyökkäys Ukrainaan vaikuttivat toimintaympäristöömme voimakkaalla tavalla. Energiakriisi, voimakas inflaatio ja korkojen nousu näkyvät myös Akaassa. Palveluita on jouduttu tarjoamaan poikkeuksellisissa olosuhteissa ja häiriötilanteisiin varautumisen merkitys on noussut entistä tärkeämmäksi osaksi normaalia toimintaamme. Ukrainan sodan seurauksena Akaa vastaanotti vuoden 2022 aikana 85 pakolaista Ukrainasta ja heidät majoitettiin Akaan Vuokra-asuntojen asuntoihin kaupunginhallituksen yksimielisellä päätöksellä. Ukrainalaisten vastaanottaminen onnistui vapaaehtoisten korvaamattomalla avulla ja siitä heille lämmin kiitos. Akaan kaupunki osallistui lisäksi Ukrainan tukemiseen myös rahallisella 10.000 euron panostuksella.

Suurten toimintaympäristön muutoksen keskellä vuoden 2022 aikana toteutimme myös Akaassa historiallisen suuren sote-uudistuksen, jonka seurauksena kaupungin palveluksessa työskentelevästä henkilöstöstä 437 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä niiden tukipalveluiden työntekijää siirtyi onnistuneesti Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelukseen. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan kesäkuussa 2022 yksimielisesti myös uuden kaupunkistrategian, jolla varauduttiin hyvissä ajoin kaupungin muuttuneeseen rooliin hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä sekä elinvoiman vahvistajana.

Talouden osalta kaupungin tilikauden alijäämä oli -1,4 miljoonaa euroa. Tilikauden alijäämä muodostui lopulta noin 0,4 miljoonaa euroa talousarviota paremmaksi. Perusturvan menot ylittivät talousarvion yhteensä noin -1,2 miljoonaa euroa. Ylityksestä erikoissairaanhoidon osuus oli -0,86 miljoonaa euroa. Muut toimialat alittivat talousarvionsa yhteensä +0,9 miljoonalla eurolla. Sairaanhoidopiirin oma tilinpäätösennuste poikkesi lopulta tuntuvasti loppumetreillä aikaisemmin arvioidusta. Sairaanhoidopiiri ei onnistunut tytäryhteisöjensä voitonjakokelpoisten varojen kotiuttamisessa täysin omistajaohjeen mukaisesti ja koska sairaanhoidopiirin tilinpäätös toteutui muutenkin arviota heikommin, lankesi sen alijäämästä vielä noin -0,34 miljoonaa euroa kaupungin maksettavaksi. Verotulojen osalta vuosi 2022 toteutui myönteisesti ja lopullinen talousarvio ylittyikin yhteensä noin +0,02 miljoonaa euroa.

Kaupungin toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti hyvin ja kaupungin tärkeät hankkeet etenivät: Akaa Areena otettiin käyttöön keväällä 2022 ja Viialan uusi yhtenäiskoulukin on pian valmis. Myös uuden keskuskeittiön rakennustyöt ovat edenneet loppumetreille ja harjannostajaisia vietettiin helmikuussa 2023. Toijalan Nappilan koulun osalta kilpailutus on käynnissä ja nyt näyttääkin siltä, että uusi koulu päästään aikanaan rakentamaan valtuuston tahdon mukaisesti Toijalan vanhan terveyskeskuksen tontille.

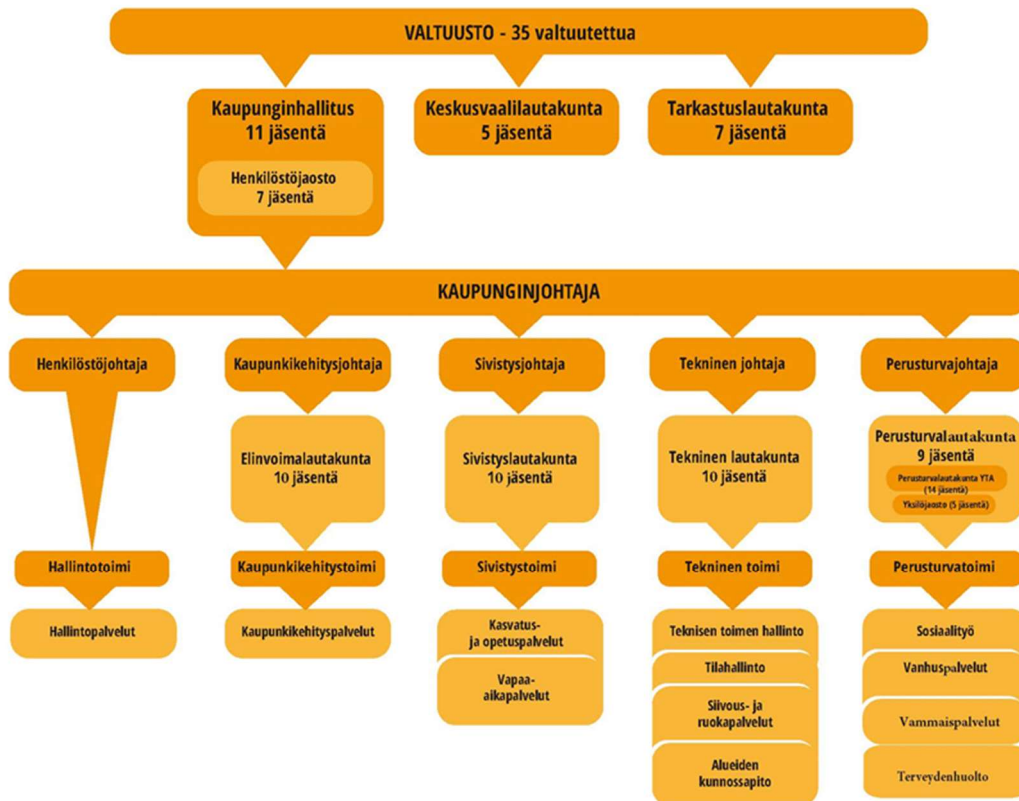
Elinkeinopolitiikan saralla vuosi 2022 oli myös onnistunut ja toiveita herättävä. Akaa on loppusuoralla kolmen kunnan joukossa kilpailemassa Postin uuden logistiikkakeskuksen sijaintipaikasta. Postin investointi olisi toteutuessaan lottovoitto kaupungillemme ja teemme luonnollisesti kaikkemme, jotta tässä onnistumme. Tavoitteemme on löytää postin tarpeisiin mahdollisimman hyvin vastaava kokonaisratkaisu. Myös Lidlin rakennustyöt Akaan Portin alueella ovat edenneet kuluvan vuoden aikana hyvin ja uusi myymälä avaakin ovensa syksyn 2023 aikana. Akaa sai tunnustusta elinvoimatyöstään myös Pirkanmaan tasolla. Akaa palkittiin Elinvoiman kiertäjä-tunnustuksella Pirkanmaan elinvoima-seminaarissa.

Akaan myönteinen kehitys näkyi myös Akaan asukasluvussa ja muuttoliikkeessä. Asukasluku oli vuoden lopussa 16 470. Kuntien välinen nettomuutto oli +53, nettomaahanmuutto +27, syntyneet +99 ja kuolleet -174. Kuntien välisen nettomuuton näkökulmasta Akaan sijoitus oli valtakunnallisellakin tasolla hyvä. Suomen kaikista kunnista Akaa sijoittui top-30 listalla sijalle 27. Tavoitteena on, että myönteistä kehitystä saadaan edelleen vahvistettua. Tämä ei kuitenkaan tule olemaan helppoa, koska energiakriisi, yleinen korkotason nousu ja voimakas inflaatio ovat vaikuttaneet asukkaiden ja yritysten investointihalukkuuteen. Erittäin positiivista kuitenkin on se, että Akaassa on vireillä hienoja asuntorakentamiseen tähtäviä hankkeita myös tulevaisuudessa.

Iso kiitos kaupungin henkilöstölle vuodesta 2022. Palvelut saatiin järjestettyä jälleen poikkeuksellisissa oloissa. Ilman henkilökunnan äärimmäisen kovaa työtä ja sitoutumista tämä ei olisi ollut mahdollista. Lämmin kiitos myös luottamushenkilöille tärkeistä päätöksistä ja sujuvasta yhteistyöstä. Yhteisen keskustelun kautta saamme yhdessä vietyä Akaata kohti strategian mukaista tahtotilaa.

Antti Peltola, kaupunginjohtaja

I.2 KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

Akaan kaupungin organisaatio

Akaan valtuuston poliittiset voimasuhteet vuonna 2022

<u>puolue</u>	<u>paikkaluku</u>
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	10
Vaaliliitto	10
- Kansallinen Kokoomus	10
- Liberaalit	0
Perussuomalaiset	6
Vaaliliitto	5
- Suomen Keskusta	4
- Suomen Kristillisdemokraatit	1
Vihreä liitto	2
Vasemmistoliitto	2
Yhteensä	35

Akaan valtuusto vuosina 2021-2025 (1.8.2021 alkaen)

Ahola Sami	SDP	Loppi Inka	SDP
Ahonen Jukka	KESK	Maijala Antti	VAS
Einola-Virtanen Heli	PS	Määttä Anni	KOK
Halme Jussi	PS	Parikka Jouni	KOK
Holkeri-Salmesvuori Suvi-Marja	KOK	Pulkkinen Mervi	KESK
Hyötyläinen Sami	KOK	Puomila Janita	KOK
Joronen Hanni	VIHR	Rajala Sami	KOK
Järvinen Hannu	SDP	Rantala Harri	SDP
Kallioinen Saila	SDP	Rupponen Mika	SDP
Kivi Mira (15.6.2022 lähtien)	VAS	Rämö Harri	SDP
Kivistö Tapio (26.10.2022 lähtien)	PS	Salonen Jouni	SDP
Koski Jouni	KOK	Setälä Mika	KD
Knuutila Heikki	SDP	Toivonen Maija	KOK
Käpylä Arttu	PS	Vaittinen Jouni	KESK
Laajoki Martti (26.10.2022 asti)	PS	Vaittinen Kirsi	SDP
Leinonen Jaakko	KOK	Virolainen Mikko (15.6.2022 asti)	VAS
Liehu Vesa	KESK	Virtanen Timo	PS
Lius Hannu	PS	Väisänen Laura	VIHR
		Yli-Koivisto Mari	KOK

Valtuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Kallioinen Saila
Varapuheenjohtaja	Leinonen Jaakko

Kaupunginhallitus 2021-2023

Jäsen

Einola-Virtanen Heli	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Joronen Hanni	Talonen-Ojanperä Elina
Järvinen Hannu	Kuusisto Kati
Käpylä Arttu	Moisio Aki
Loppi Inka	Halme Jussi
Pulkkinen Mervi	Tammisto Timo
Puomila Janita	Ahonen Jukka
Rajala Sami	Määttä Anni
Rämö Harri	Parikka Jouni
Toivonen Maija	Bister Salla
Vaittinen Jouni	Holkeri-Salmesvuori Suvi-Marja
	Setälä Mika

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Rajala Sami
I varapuheenjohtaja	Einola-Virtanen Heli
II varapuheenjohtaja	Pulkkinen Mervi

Kaupunginhallituksen esittelijä

Kaupunginjohtaja	Peltola Antti
------------------	---------------

Toimielimet ja niiden jäsenet ja esittelijät

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto 2021-2023

Jäsen

Ahonen Jukka	<i>Henkilökohtainen varajäsen</i>
Hyötynen Kalle	Pulkkinen Mervi
Järvinen Hannu	Soininen Suv
Nord-Sarkola Kirsi	Toivonen Raija
Puomila Janita	Moisio Aki
Väätäinen Jarmo	Rytkönen Jouko
Yli-Koivisto Mari	Virtanen Timo
	Määttä Anni

Henkilöstöjaoston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Järvinen Hannu
Varapuheenjohtaja	Puomila Janita

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston esittelijä
Henkilöstöjohtaja

Sinivuori Briitta-Liisa

Elinvoimalautakunta 2021-2025

Jäsen

Halme Jussi
Holkeri-Salmesvuori Suvi-Marja
Hyrkäs Matti
Inkinen Heli
Kivistö Tapio
Liehu Vesa
Määttä Anni

Henkilökohtainen varajäsen

Laine Sirkku
Yli-Koivisto Mari
Näsi Jari
Halmela-Taberman Hannele
Ekman Martti
Kuusisto Kati
Vihervaara Tommi (26.10.2022 asti)
Koistinen Tomi (26.10.2022 lähtien)
Löflund Lari
Inha Tero
Kaukojärvi Juha

Parikka Jouni
Rantala Harri
Savikko Sari

Elinvoimalautakunnan puheenjohtajat

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Rantala Harri
Määttä Anni

Elinvoimalautakunnan esittelijät

Kaupunkikehitysjohtaja
Rakennustarkastaja

Silvén Lasse
Uusimaa Janne

Yhteistoiminta-alueen perusturvalautakunta 2021-2025

Jäsen

Kilpinen Susanna
Knuutila Heikki
Mäki Tero
Pentti Erja
Rytkönen Jouko
Räsänen Tiina (23.2.2022 asti)
Kontio Timo (23.2.2022 lähtien)
Salonen Jouni
Väisänen Laura
Weck Marlena (27.4.2022 asti)
Laine Sirkku (27.4.2022 lähtien)

Henkilökohtainen varajäsen

Mäkinen Anne
Ikäheimo Mari
Nenonen Toni
Aarnio Petri
Illman Bjarne
Jääskeläinen Virpi

Heino Jaana
Kuusisto Katri
Kivi Marko

Urjalan edustajat

Jäsen

Ahvenus-Välimaa Kirsi
Alitalo Katja
Nääppä Tea-Maria
Saari Janne
Salmi Jyrki

Henkilökohtainen varajäsen

Wesin Lisa
Hiukkamäki Terttu
Valtonen Taina
Pynnä Lari
Susijärvi Jami

Perusturvalautakunnan puheenjohtajat

Puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja

Rytkönen Jouko
Salonen Jouni
Alitalo Katja

Perusturvalautakunnan esittelijä

Ma. perusturvajohtaja

Anttila Elina

Perusturvalautakunnan yksilöjaosto 2021-2023

Jäsen

Kilpinen Susanna
Mäki Tero

Henkilökohtainen varajäsen

Ikäheimo Mari
Nenonen Toni

Salonen Jouni
Rytkönen Jouko
Väisänen Laura

Knuutila Heikki
Pentti Erja
Räsänen Tiina

Yksilöjaoston puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Salonen Jouni
Rytkönen Jouko

Perusturvalautakunnan yksilöjaoston esittelijä
Sosiaalityöntekijä Virtanen Teija

Sivistyslautakunta 2021-2025

Jäsen

Harjula Sanni
Helpiölä Sirpa
Koivula Kati

Koski Jouni
Kulmala Voima

Lohi Mika
Rajala Terhi
Rupponen Mika
Toivonen Joni (23.2.2022 asti)
Nenonen Toni (23.2.2022 lähtien)
Yli-Koivisto Mari

Henkilökohtainen varajäsen

Harju Josefina
Käpylä Arttu
Kontio Timo (28.9.2022 asti)
Kaajala-Selkama Sari (28.9.2022 lähtien)
Vehka-aho Jani
Näsi Tanja (26.10.2022 asti)
Tromstedt Seija (26.10.2022 lähtien)
Nurmi Mira
Koistinen Tomi
Taberman Kari
Nenonen Toni (23.2.2022 asti)
Räsänen Timo (23.2.2022 lähtien)
Määttä Anni

Sivistyslautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Koski Jouni
Rupponen Mika

Sivistyslautakunnan esittelijä
Vs. sivistysjohtaja (30.6.2022 asti)
Sivistysjohtaja (1.8.2022 lähtien)

Jämsen Virve
Kuusisto Tero

Tekninen lautakunta 2021-2025

Jäsen

Ahola Sami
Hyötyläinen Sami
Lehmusvirta Päivi
Lius Hannu
Peltola Kim
Peltola Marko
Tuominen Janina
Vaittinen Kirsi
Virtanen Timo
Weltzien Nina

Henkilökohtainen varajäsen

Tammisto Timo
Aarnio Petri
Tromstedt Seija
Talonen-Ojanperä Elina
Rehuttu Ilkka
Rajaniemi Jarkko
Kivi Jorma
Vadén Terhi
Räsänen Timo
Holkeri-Salmesvuori Suvi-Marja

Teknisen lautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Vaittinen Kirsi
Peltola Marko

Teknisen lautakunnan esittelijä
Tekninen johtaja

Koota Jaana

Tarkastuslautakunta 2021-2025

Jäsen

Huuhtanen Pirjo
Koivuniemi Maria
Leinonen Jaakko

Murola Anton
Rantala Marjo
Rupponen Mika
Turja Sauli

Henkilökohtainen varajäsen

Nieminen Sakari
Orava Antti
Lapinleimu Sari (23.2.2022 asti)
Saxberg Susanna (23.2.2022 lähtien)
Vehka-aho Eero
Andersson Aki
Harju Josefina
Raiski-Koivukoski Satu

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Leinonen Jaakko
Rupponen Mika

Keskusvaalilautakunta 2021-2025

Jäsen
Kariluoma Eija
Mäki Tero
Peltola Hillevi
Rantanen Pasi
Uusi-Rasi Tiina

Varajäsen sijaantulojärjestyksessä
Saari Jukka
Laaksonen Aila
Kyllönen Kimmo
Salo Erkki
Karttunen Mika
Kauranen Elisa
Rokkanen Maire
Talonen-Ojanperä Elina
Perttola Mari
Kivi Marko

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajat
Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja

Kariluoma Eija
Peltola Hillevi

Vaikuttamistoimielimet ja muut toimielimet

Kaupunginhallituksen asettaman vanhus- ja vammaisneuvostoon kuuluu akaalaisten vanhus- ja eläkeläisjärjestöjen sekä vammaisjärjestöjen keskuudestaan valitsevat yhdeksän varsinaista jäsentä ja kahdeksan henkilökohtaista varajäsentä. Kaupungin edustajana neuvostossa toimii hyvinvointikoordinaattori ja sihteerinä perusturvatoimen hallintosihteerin.

Nuorisovaltuustossa on kahdeksan jäsentä. Nuorisovaltuuston edustajat osallistuvat valtuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien (lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa ja keskusvaalilautakuntaa) kokouksiin.

Valmisteluelimen tehtävänä on lisätä poliittisten ryhmien välistä yhteistyötä asioiden käsittelyn edistämiseksi. Valmisteluelimen jäseniä ovat valtuuston puheenjohtaja, hallituksen puheenjohtaja, yksi edustaja kustakin valtuustoryhmästä ja kaupunginjohtaja. Valmistelutoimielin kokoontui vuonna 2022 yhteensä 6 kertaa.

Vuonna 2018 perustettu Viialan yhtenäiskoulun rakennustoimikunta, jonka tehtäviin lisättiin vuonna 2019 myös Viialan liikuntatilaratkaisuun liittyvät rakennustoimikunnan tehtävät, jatkoi toimintaansa myös vuonna 2022. Vuonna 2020 perustettiin keskuskeittiön rakennustoimikunta. Rakennustoimikuntaan valittiin neljä luottamushenkilöedustajaa ja asiantuntijajäseneksi ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö. Keskuskeittiön rakennustoimikunnan esittelijänä toimii tekninen johtaja ja pöytäkirjanpitäjänä rakennuttamispäällikkö. Rakennustoimikunta jatkoi työskentelyään vuonna 2022.

Yt-toimikunnassa on edustaja jokaisesta ammattiyhdistyksestä, joiden jäseniä on Akaan kaupungin palveluksessa. Kaupunginhallitus on päättänyt, että työnantaja toimikunnassa edustavat henkilöstöjaoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, kaupunginjohtaja, henkilöstöjohtaja ja kaupunginjohtajan päätöksellä vuorovuosin yksi toimialajohtajista. Vuonna 2022 toimialajohtajista kaupunkikehitysjohtaja ja hänen varallaan tekninen johtaja kuului työnantajan edustajiin.

Vuonna 2021 kaupunginhallitus nimesi kaupungin strategian päivittämistä varten strategiatyöryhmän, johon jokainen valtuustoryhmä sai nimitä enintään kaksi edustajaa. Viranhaltijoista strategiatyöryhmän kokouksissa olivat kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja. Strategiatyöryhmä kokoontui vuonna 2022 yhteensä 4 kertaa.

Johtoryhmä

Peltola Antti	kaupunginjohtaja
Anttila Elina	ma. perusturvajohtaja
Silvén Lasse	kaupunkikehitysjohtaja
Määttä Tiina (31.3.2022 asti)	johtava ylilääkäri
Kivinen Kaisa (1.4.2022 lähtien)	va. johtava ylilääkäri
Koota Jaana	tekninen johtaja
Jämsen Virve (30.6.2022 asti)	vs. sivistysjohtaja
Kuusisto Tero (1.8.2022 lähtien)	sivistysjohtaja
Mäkinen Asko	tietohallintopäällikkö
Puhka-Susi Mari	talousjohtaja
Koivisto Katariina	hallintojohtaja
Sinivuori Briitta-Liisa	henkilöstöjohtaja
Ikonen Katja (18.3.2022 asti)	hallintosihteerin
Andersson Emma (19.4.2022 lähtien)	hallintosihteerin

1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne

Vuonna 2022 kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote kasvoi tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 2,4 prosenttia. Vuonna 2023 kokonaistuotannon ennustetaan vähenevän 0,2 prosenttia.

Vuonna 2022 kuluttajahintaindeksin vuosimuutos oli 9,14 prosenttia. Vuonna 2023 kuluttajahintojen nousun arvioidaan olevan 4 prosenttia.

Vuonna 2022 työttömyysaste oli Pirkanmaan työllisyyskatsausten mukaan keskimäärin 9,5 prosenttia. Työttömyysasteen arvioidaan hieman kasvavan vuonna 2023.

Kuntien taloudellinen tilanne

Vuonna 2022 Valtiokonttorin keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 3,5 miljardia euroa, joten vuosikate heikkeni 6,8 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuosikate asukasta kohden oli kunnissa 635 euroa, edellisenä vuonna 681 euroa. Vuosikate kattoi poistoista 145 prosenttia, edellisenä vuonna 157 prosenttia. Investoinnit olivat 762 euroa/ asukas, edellisenä vuonna 719 euroa/ asukas. Negatiivisen tulosten kuntia oli noin 90, edellisenä vuonna 61.

Kuntien toimintakate oli -34,3 miljardia euroa vuonna 2022. Toimintakate heikkeni 1,03 miljardia euroa eli 6,3 prosenttia edellisvuodesta. Toimintakatteen sisällä toimintakulut kasvoivat 6,3 prosenttia.

Kuntien verorahoitus eli valtionosuudet ja verotulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 5,6 prosenttia eli noin 1,99 miljardia euroa. Kuntien verotulot olivat 26,752 miljardia euroa ja valtionosuudet noin 10,71 miljardia euroa. Verotulot kasvoivat 5,3 prosenttia eli noin 1,35 miljardia euroa ja valtionosuudet kasvoivat 6,4 prosenttia eli noin 0,64 miljardia euroa.

Kuntien lainakanta vuoden 2021 lopussa oli 19,13 miljardia euroa eli keskimäärin 3.363 euroa/ asukas. Lainakanta laski edelliseen vuoteen verrattuna 2,9 prosenttia eli keskimäärin 102 euroa/ asukas.

Kuntien investointimenot olivat 4,2 miljardia euroa, mikä oli 6,1 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Kuntien talouden sopeuttamispaineeet eivät ole poistuneet. Vanhat alijäämät on katettava ja sopeuttamistoimia on siten jatkettava systemaattisesti. Kuntien tulee edelleen huolehtia menojen kestävästä hallinnasta sekä muutettava palvelurakenteita ja kehitettävä toimintatapoja vastaamaan entistä paremmin muuttuvia olosuhteita.

Kuntien väliset investointipaineet vaihtelevat suuresti. Maakuntakeskuksissa ja muissa suurissa kaupungeissa on palvelutarpeen lisääntymisestä johtuvia investointipaineita. Muissa kunnissa investointipaineet liittyvät usein korjausvelkaan.

Verotulot (Kuntaliiton arvion, koko maa, mukaan)

Vuonna 2022 kuntien verotulojen tilitykset kasvoivat 5,3 prosenttia, noin 1.358 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 kuntien verotulojen tilitysten arvioidaan vähenevän 46,2 prosenttia.

Vuonna 2022 kunnallisveron tilitykset kasvoivat 5,1 prosenttia, noin 1.047 miljoonaa euroa. Tuloveroprosenttiaan vuodelle 2022 korotti 16 kuntaa ja laski 12 kuntaa. Työllisyys kasvoi selvästi ja palkkasumma kasvoi noin 6,5 % vuodesta 2021. Veroprosenttimuutokset vähensivät kunnallisveron tuottoa noin 20 miljoonaa euroa ja veroperustemuutokset noin 230 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 kuntaryhmän jako-osuus oli 61,17 %. Vuonna 2023 kunnallisveron tilitysten arvioidaan vähenevän 52,8 prosenttia.

Vuonna 2022 kuntien yhteisöveron tilitykset kasvoivat 6,6 prosenttia, noin 188 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 vuosien 2020-2021 määräaikainen kuntien jako-osuuden korotus 10 % -yksiköllä poistui. Kunnille kertyi kuitenkin vuoden 2021 koronatuena (yhteisöveron jako-osuuden korotus) häntiä vielä vuonna 2022 noin 220 miljoonaa euroa. Jos yhteisöveron jako-osuus olisi pysynyt korotettuna vuonna 2022 kuntien yhteisöverotulot olisivat kasvaneet noin 25 %. Yhteisöveroa lisäsi yhä 1.8.2021 päätetty varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensointi (yhteisöveron jako-osuus +1,25 %-yksikköä), jonka vaikutus vuodelle 2022 oli noin 90 miljoonaa euroa. Yhteisöveron jakojärjestelmän mukaan yhteisövero määräytyy kunnassa toimivien yritysten maksaman yhteisöveron perusteella. Monikuntaisten yritysten osalta yhteisövero jaetaan kuntakohtaisten työpaikkamäärien suhteessa. Vuoden 2022 yhteisöveron lopulliset kunnittaiset jako-osuudet määräytyivät vuosien 2019 ja 2020 keskiarvona. Vuonna 2022 kuntaryhmän yhteisövero-osuus oli 33,76 prosenttia. Vuonna 2023 kuntien yhteisöveron tilitysten arvioidaan vähenevän 30,4 prosenttia.

Vuonna 2022 kuntien kiinteistöveron tilitykset kasvoivat 6,3 prosenttia, noin 123 miljoonaa euroa. Kiinteistöveroprosenttejaan vuodelle 2022 korotti 14 kuntaa. Rakennuskustannusindeksin nousu ja siitä aiheutunut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus nostivat kiinteistöveron verotusarvoja. Kiinteistöveroprosenttien muutosten vaikutus verotuloon oli hyvin pieni. Vuonna 2023 kuntien kiinteistöveron tilitysten arvioidaan vähenevän 1,2 prosenttia.

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Lisäksi valtionosuuksien yhteydessä kunnille maksetaan verotulomenetysten korvaus ja kotikuntakorvaukset. Aiemmistä vuosista poiketen vuonna 2020 kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaus erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta omalle momentilleen. Uudistus yksinkertaisti järjestelmää ja lisäsi sen läpinäkyvyyttä.

Vuonna 2022 muutosten jälkeen kunnille myönnettiin valtionosuutta yhteensä 10,73 miljardia euroa. Valtionosuudet nousivat 6,5 prosenttia, noin 660 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuuteen vaikutti vuonna 2022 mm. indeksitarkistus +188 miljoonaa euroa (+2,5 %); Marinin hallituksen valtionosuusleikkaus -564 miljoonaa euroa (kustannustenjaon tarkistus leikattiin) ja erillinen +246 miljoonan euron korotus; kiky-vähennys -234 miljoonaa euroa, muutettiin pysyväksi leikkaukseksi; tehtävien laajennukset lisäsivät valtionosuutta 120 miljoonaa euroa. OKM:n valtionosuuksien indeksitarkistus oli +18 miljoonaa euroa ja kustannustenjaon tarkistus +13 miljoonaa euroa. Veromenetysten kompensatio oli +300 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriö myönsi 17.11.2022 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 15 kunnalle 10 miljoonaa euroa. Korotusta haki 59 kuntaa yhteensä noin 70,1 miljoonaa euroa.

Yhteenveto koronatuista

Kunnat saivat koronatukea noin 770 miljoonaa euroa vuonna 2022. Valtaosa korotuesta, 470 miljoonaa euroa, oli STM:n kautta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionavustusta. Lisäksi koronatukitoimia kohdennettiin vähäisessä määrin myös opetus- ja kulttuuritoimeen sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen. Vuoden 2021 yhteisövero-osuuden koronakorotus tuotti verotuloja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022: arvio noin 230 miljoonaa euroa.

Kuntien koronatuotet koostuvat eri tukimuodoista ja näkyvät kuntien ja kuntayhtymisen tilinpäätösluvuissa eri tavalla riippuen tuen luonteesta (osa tuista näkyy toimintatuloissa, osa verotuloissa ja osa valtionosuuksissa).

Oman alueen taloudellinen tilanne

Pirkanmaan työllisyyskatsausten mukaan keskimääräinen työttömyysaste Pirkanmaalla oli 8,5 prosenttia vuonna 2022.

Vuonna 2022 Pirkanmaan kuntien vuosikate oli tilastokeskuksen keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan 546 euroa/ asukas, edellisenä vuonna 600 euroa/ asukas. Vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta 54 euroa/ asukas. Vuosikate kattoi 122 prosenttia poistoista, edellisenä vuonna 144 prosenttia. Tilikauden tulos oli 98 euroa/ asukas, edellisenä vuonna 186 euroa/ asukas. Tilikauden tulos oli 88 euroa/ asukas pienempi kuin edellisenä vuonna. Lainakanta oli 3.261 euroa/ asukas, edellisenä vuonna 3.303 euroa. Lainakanta väheni edellisestä vuodesta 42 euroa/ asukas.

I.4 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

I.4.1 OLENNAISET MUUTOKSET KAUPUNGIN TOIMINNASSA

Vuodelle 2022 ei sisällynyt organisatorisia muutoksia.

I.4.2 KUNNAN TULOOPERUSTAN VAIKUTTAVAT MUUTOKSET

Verotulot

Vuonna 2022 Akaan tuloveroprosentti oli 22,00, mikä oli 0,25-prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisenä vuonna. Kiinteistöveroprosentit olivat yleinen 1,10, vakituinen asuinrakennus 0,65, muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,25, rakentamaton rakennuspaikka 6,00, yleishyödylliset yhteisöt 0,00 ja voimalaitokset 3,10. Kiinteistöveroprosentit olivat samat kuin edellisenä vuonna.

Akaan kaupungin vuoden 2022 verotulot olivat yhteensä 69.399.100 euroa. Arvioidut verotulot ylittyivät 23.200 euroa verrattuna vuoden 2022 muutettuun talousarvioon ja 2.141.900 euroa verrattuna vuoden 2022 alkuperäiseen talousarvioon. Vuoden 2021 yhteisövero-osuuden koronakorotus tuotti verotuloja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022, vaikutus Akaan osalta v. 2020-2021 mukaan arvioituna noin 135.500 euroa.

Valtionosuudet

Akaan kaupungin vuoden 2022 valtionosuudet olivat yhteensä 35.933.300 euroa. Arvioidut valtionosuudet ylittyivät 8.800 euroa verrattuna muutettuun vuoden 2022 talousarvioon ja ylittyivät 661.300 euroa verrattuna alkuperäiseen vuoden 2022 talousarvioon. Vuonna 2022 vuoden 2020 veronmaksukykyisten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyä oli 75.065 euroa. Valtionvarainministeriön heinäkuun 2022 muutospäätökseen sisältyi mm. verotulomenetyksen korvauksen lisäys 639.321 euroa johtuen matkakuluvähennyksen määräaikaisesta korotuksesta vuodelle 2022. Valtionosuuslaskelmien yhteydessä määritellyt kotikuntakorvaukset kirjautuivat käyttötalouteen. Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle kirjautui kotikuntakorvauksia yhteensä 718.800 euron nettomenon verran. "Valtionosuuslaskelmakokonaisuus" ylittyi 8.300 euroa verrattuna muutettuun vuoden 2022 talousarvioon ja ylittyi 661.300 euroa verrattuna vuoden 2022 alkuperäiseen talousarvioon.

1.4.3 MUUTOKSET VUODEN 2022 TALOUSARVIOON

Alkuperäisen vuoden 2022 talousarvion tuloslaskelmaosan mukaan vuosikate oli 3.856.000 euroa positiivinen, 5.716.500 euron poistojen jälkeen tilikauden tulos 1.860.500 euroa alijäämäinen ja 2.700 euron poistoeron vähennyksen jälkeen tilikauden alijäämä 1.857.800 euroa. Investointiosan mukaan nettoinvestoinnit olivat 27.219.200 euroa. Rahoitusosan mukaan talousarvion vaikutus maksuvalmiuteen oli 4.514.791 euroa negatiivinen.

Vuonna 2022 valtuusto teki kolme muutosta talousarvioon. Vuoden 2022 talousarvion 1. muutos tehtiin kesäkuussa. Käyttötalousoassa ulkoisten toimintatuottojen arvioitiin olevan 409.900 euroa arvioitua suuremmat ja toimintakulujen 1.164.400 euroa arvioitua suuremmat. Muutoksina oli mm.

- Huomioitiin valtuuston päätös 16.3.2022 § 18 merkitä tiedoksi Akaan ja Valkeakosken yhteisen sovellusasiantuntijayksikön tilanteen ja että vuoden 2022 talousarviossa kaupunginhallituksen vastuualueella hallintopalvelujen tehtävätasolla tietohallintopalvelujen tulosalueella jätetään uudet sovellusasiantuntijan toimet, vakanssinrot 1150010 ja 1150011 täyttämättä ja vähennetään nettomäärärahoja yhteensä 30.500 euroa.
- Huomioitiin Akaanportin (Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä) vastike- ja vuokratustannukset kohdentaminen tilatarpeiden tarkentumisen johdosta uudelleen.
- Huomioitiin yhteistoiminta-alueen perusturvalautakunnan 31.5.2022 § 65 esityksen sekä maksuosuuslaskelman päivityksen johdosta vanhuspalvelujen tehtäväalueelle nettomenojen lisäystä yhteensä 320.700 euroa ja vammaispalvelujen tehtävätasolle 268.900 euroa.
- Huomioitiin sivistyslautakunnan 21.4.2022 § 41 esityksen mukaan kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle määrärahan lisäystä perusopetuksen valmistavan opetuksen järjestämiseksi toukokuussa 2022 järjestettävää opetusta varten 6.500 euroa.
- Huomioitiin sivistyslautakunnan 9.6.2022 § 61 esityksen mukaan kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle nettomenojen lisäystä 61.000 euroa liittyen hankkeisiin.
- Huomioitiin sivistyslautakunnan 9.6.2022 § 63 esityksen mukaan kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle nettomenojen lisäystä 71.600 euroa ja siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätasolle 33.100 euroa liittyen Päiväkotit Toivon tilojen vuokraamiseen varhaiskasvatukseen käyttöön ja siellä toimimiseen.
- Huomioitiin sivistyslautakunnan 21.4.2022 § 40 esityksen mukaan vapaa-aikapalvelujen tehtävätasolle liikunta- ja ulkoilupalveluihin palvelujen ostoihin/muihin palveluihin 34.700 euroa liittyen Akaa Areenan operaattorihankintaan.

Verotuloihin huomioitiin yhteisöveroarvioon lisäystä 147.200 euroa ja kunnallisveroarvioon lisäystä 104.700 euroa. Em. johdosta verotulojen arvioitiin olevan 251.900 euroa arvioitua suuremmat.

Korkotuottoihin huomioitiin Etelä-Pirkanmaan Palvelukiinteistöjen pääomalainan 31.12.2021 mennessä kertyneiden korkojen, yhteensä 46.800 euroa, maksu yhtiön voittovaroista sekä kuntatodistusohjelmalla otetun lyhytaikaisen luoton tammi-toukokuun 2022 korkotuotot, yhteensä 29.000 euroa. Em. johdosta korkotuottojen arvioitiin olevan 75.800 euroa arvioitua suuremmat.

Muihin rahoitustuottoihin huomioitiin toteumatilanteen johdosta osinkotuottoihin lisäystä 21.200 euroa ja valtuuston 16.3.2022 § 14 myöntämän uuden HS-Vesi Oy:n lainan omavelkaisen takauksen johdosta takausprovisioihin lisäystä 29.200 euroa. Em. johdosta muiden rahoitustuottojen arvioitiin olevan 50.500 euroa arvioitua suuremmat.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus vuosikatteeseen oli yhteensä -376.300 euroa.

Poistoihin huomioitiin vuoden 2022 tilinpäätöksen pohjalta päivityksiä. Em. johdosta poistojen arvioitiin olevan 376.300 euroa arvioitua pienemmät.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus tilikauden tulokseen ja tilikauden alijäämään oli yhteensä 0 euroa.

Investointiosassa nettomenot vähenivät 78.900 euroa. Muutoksina oli mm.

- Huomioitiin valtuuston päätös 27.4.2022 § 25 kohdan Tekninen lautakunta/ Kiinteät rakenteet ja laitteet/ Hankkeet/ "ABC"-alueen liikenneyhteydet/kiertoliittymän 100.000 euron määrärahan lisäyksestä.
- Huomioitiin seuraava kohtaan Tekninen lautakunta/ Rakennukset ja rakennelmat/ Hankkeet/ Akaan hyvinvointikeskus: Akaan hyvinvointikeskus valmistui ja otettiin käyttöön vuonna 2021. Kaupunginhallitus hyväksyi 3.5.2022 § 122 Fimlab Laboratoriot Oy:n ja Akaan kaupungin välisen vuokrasopimuksen. Em. yhteydessä vahvistui lopullisesti Fimlab Laboratoriot Oy:n käyttöön tulevat tilat ja em. johdosta täsmentyi rakentamisen alv-vähennyksien määrä ollen noin 73.300 euroa aiempaa enemmän.
- Huomioitiin investointituloissa seuraava kohtaan Tekninen lautakunta/ Rakennukset ja rakennelmat/ Hankkeet/ Viialan liikuntahalli: Viialan liikuntahallin yhteensä 750.000 euron valtionavustustuloa oli kohdentunut vuosille 2020-2021 yhteensä 551.900 euroa, joten vuodelle 2022 tuli kohdentumaan 198.100 euroa, mikä oli 52.200 euroa arvioitua vähemmän.

Rahoitustoiminnan rahavirrassa huomioitiin lainakannan muutoksissa lainakannan lisäys 455.200 euroa. Vaikutus maksuvalmiuteen heikkeni 0 euroa.

Lokakuussa tehtiin vuoden 2022 talousarvion 2. muutos. Käyttötalousoassa ulkoisten toimintatuottojen arvioitiin olevan 219.100 euroa arvioitua pienemmät ja toimintakulujen 1.394.400 euroa arvioitua suuremmat. Muutoksina oli mm.

- Huomioitiin kaupunginhallituksen vastuualueelle hallintopalveluihin pysyvien vastaavien myyntivoittojen vähennystä yhteensä 200.000 euroa sekä Qvalia Oy:n suorittaman ostolaskujen auditoinnin (tarkastelukohteena mm. alv-asiat) vuosilta 2020-2021 johdosta nettotulojen lisäystä 6.900 euroa.

- Huomioitiin elinvoimalautakunnan 14.9.2022 § 113 esityksen mukaisesti kaupunkikehityspalvelujen tehtävätasolle nettomenojen lisäystä yhteensä 123.000 euroa sisältäen lisäystä elinkeinopalveluihin 25.000 euroa, viestintä- ja markkinointipalveluihin 30.000 euroa ja joukkoliikenteeseen 68.200 euroa.
- Huomioitiin elinkeino- ja markkinointipalvelujen ja työllisyyden hoidon käytössä olleen Nahkapiirtin tilan vuokrasopimus päättyminen 1.10.2022 lukien. Työllisyyden hoidon hallintoon varatun ns. Kauppiastavaratalon vuokran kohdentaminen 1.10.2022 lukien uuden muotoisen käytön mukaan ja kaupunkikehitystoimen ja teknisen toimen käytössä olevan ns. Neliapilan vuokria kohdennettiin 1.10.2022 lukien uuden muotoisen käytön mukaan.
- Huomioitiin vanhuspalvelujen tehtävätasolla nettomenojen lisäystä 516.300 euroa mm. perusturvalautakunnan 27.9.2022 § 92 esityksen mukaan ja maksuosuuslaskelman päivityksen johdosta.
- Huomioitiin vanhuspalvelujen tehtävätasolla nettomenojen lisäystä 249.100 euroa mm. perusturvalautakunnan 27.9.2022 § 92 esityksen mukaan ja maksuosuuslaskelman päivityksen johdosta.
- Huomioitiin terveydenhuollon tehtävätasolla nettomenojen lisäystä 508.500 euroa mm. perusturvalautakunnan 27.9.2022 § 92 esityksen mukaan ja maksuosuuslaskelman päivityksen johdosta.
- Huomioitiin sivistyslautakunnan 21.4.2022 § 41 esityksen mukaan kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle määrärahan lisäystä perusopetuksen valmistavan opetuksen järjestämiseksi elo-joulukuussa 2022 järjestettävää opetusta varten 28.500 euroa.
- Huomioitiin kaupunginhallituksen päätökseen 21.6.2022 §178 liittyen, sivistystoimen ja teknisen toimen kesken sovitun mukaisesti teknisen lautakunnan vastuualueelta tilahallinnon tehtävätasolla 32.200 euron nettomenojen kohdennus sivistyslautakunnan vastuualueelle vapaa-aikapalvelujen tehtävätasolle liittyen kaupungin kustannuksiksi muodostuviin Akaa Areenan lisätoihin.

Verotuloihin huomioitiin kunnallisveroarvioon lisäystä 464.000 euroa ja yhteisöveroarvioon lisäystä 223.200 euroa. Em. johdosta verotulojen arvioitiin olevan 687.200 euroa arvioitua suuremmat.

Valtionosuuksiin huomioitiin valtionosuuuspäätösten pohjalta lisäystä 652.500 euroa.

Korkotuottoihin huomioitiin toteumatilanteen pohjalta lisäystä 900 euroa.

Muihin rahoitustuottoihin huomioitiin raakapuuterminaalin lunastustoimituksen maksun yhteydessä saaduista koroista johtuen lisäystä 72.900 euroa.

Korkokuluihin huomioitiin toteumatilanteen pohjalta vähennystä 170.000 euroa.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus vuosikatteeseen oli yhteensä -30.000 euroa.

Poistoihin huomioitiin investointiohjelmaan tehtyjen muutosten johdosta päivityksiä. Em. johdosta poistojen arvioidaan olevan 30.000 euroa arvioitua pienemmät.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus tilikauden tulokseen ja tilikauden alijäämään oli yhteensä 0 euroa.

Investointiosassa nettomenot vähenivät 539.000 euroa. Muutoksina oli mm.

- Huomioitiin teknisen lautakunnan 21.9.2022 § 143 esityksen mukaan seuraava kohtiin Tekninen lautakunta/ Talonrakennus/ Hankkeet/ Kehitysvammaisten päivä- ja työtoimintayksikkö (Resiina) ja Veturimuseo ja Tekninen lautakunta/ Talonrakennus/ Hankeryhmä: 1. Talonrakennus/Tekninen lautakunta/Hankkeet/Kehitysvammaisten päivä- ja työtoimintayksikön (Resiina) (1195 9007) 50.000 euron määrärahaa vähennettiin 50.000 euroa, jolloin määrärahaksi tuli 0 euroa; kohdan Talonrakennus/Tekninen lautakunta/ Hankkeet/Veturimuseo (1195 9006) määrärahaan lisättiin 20.000 euroa, jolloin määrärahaksi tuli 80.000 euroa ja kohdan Talonrakennus/Tekninen lautakunta/Hankeryhmät/Kiinteistöjen hälytys / kameravalvonta / automaatiojärjestelmät (1195 9070) määrärahaan lisättiin 30.000 euroa, jolloin määrärahaksi tuli 45.000 euroa.
- Huomioitiin teknisen lautakunnan 21.9.2022 § 143 esityksen mukaan seuraava kohtiin Tekninen lautakunta/ Kiinteät rakenteet ja laitteet/ Hankkeet/ Toijalan Urheilukentän parantaminen ja Tekninen lautakunta/ Kiinteät rakenteet ja laitteet/ Hankeryhmä/ Puistot ja yleiset alueet ns. Sikosuon liikennepuisto: 2. Kiinteät rakenteet ja laitteet/Tekninen lautakunta/Hankkeet/Toijalan urheilukentän parantaminen (1195 9331) 500.000 euron määrärahaa vähennettiin 280.000 euroa, jolloin määrärahaksi tuli 220.000 euroa ja Kiinteät rakenteet ja laitteet/Tekninen lautakunta/ Hankeryhmät/Puistot ja yleiset alueet ns. Sikosuon liikennepuiston (1195 9335) määrärahaa lisättiin 280.000 euroa, jolloin määrärahaksi tuli 630.000 euroa.
- Huomioitiin seuraava kohtaan Kaupunginhallitus/ Irtain käyttöomaisuus/ Hankkeet/ Tietohallintojärjestelmät ja Digitalisaatio: Tietohallintojärjestelmien määräraha- ja digitalisaation 90.000 euroa.
- Huomioitiin investointituloihin omaisuuden myyntituloihin/ rakennukset vähennystä 200.000 euroa ja omaisuuden myyntituloihin/ maa-alueet lisäystä 619.000 euroa pohjautuen käyttötaloudessa tehtyihin muutoksiin pysyvien vastaavien myyntivoitoissa sekä toteumatilanteeseen.

Rahoitusosassa vaikutus maksuvalmiuteen parani 709.000 euroa.

Joulukuussa tehtiin vuoden 2022 talousarvion 3. muutos. Käyttötaloudessa ulkoisten toimintatuottojen arvioitiin olevan 909.600 euroa arvioitua suuremmat ja toimintakulujen 2.188.900 euroa arvioitua suuremmat. Muutoksina oli mm.

- Kaupunkikehityspalvelujen tehtävätasolla huomioitiin Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 15.11.2022 tekemä päätös valtionavustuksesta liikenteen palveluihin liittyen, jonka mukaan Akaan kaupungille myönnettiin avustusta yhteensä 80.000 euroa. Em. johdosta joukkoliikenteeseen huomioitiin tukiin ja avustuksiin lisäystä 75.000 euroa.

- Huomioitiin terveydenhuollon tehtävätasolle nettomenojen lisäystä yhteensä 1.337.700 euroa johtuen Akaan vuodeosastopalvelujen määrärahojen 350.000 euron lisäyksestä, Akaan erikoissairaanhoidon, sairaanhoitopiirin määrärahojen 1.000.000 euron lisäyksestä ja maksuosuuslaskelman päivityksestä.
- Huomioitiin sosiaalityön tehtävätasolle nettomenojen lisäystä 2.200 euroa, vanhuspalvelujen tehtävätasolle 5.200 euroa ja vammaispalvelujen tehtävätasolle 9.200 euroa.

Verotuloihin huomioitiin lisäystä kunnallisveroarvioon 669.600 euroa, yhteisöveroarvioon 400.000 euroa ja kiinteistöveroarvioon 110.000 euroa. Em. johdosta verotulojen arvioitiin olevan 1.179.600 euroa arvioitua suuremmat.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus vuosikatteeseen oli yhteensä -99.700 euroa.

Poistoihin huomioitiin investointiohjelmaan tehtyjen muutosten johdosta päivityksiä. Em. johdosta poistojen arvioitiin olevan 99.700 euroa arvioitua pienemmät.

Kokonaisuutena muutosten vaikutus tilikauden tulokseen ja tilikauden alijäämään oli yhteensä 0 euroa.

Investointiosassa nettomenot vähenivät 1.818.000 euroa. Muutoksina oli mm.

- Huomioitiin kohtaan Tekninen lautakunta/ Talonrakennus/ Hankkeet/ Lämmitystapamuutokset vähennystä 295.000 euroa johtuen toteutuksen siirtymisestä eteenpäin.
- Huomioitiin kohtaan Tekninen lautakunta/ Kiinteät rakenteet ja laitteet/ Hankkeet/Kiertoliittymä Hämeentie-Kurisjärventie vähennystä 240.000 euroa johtuen toteutuksen siirtymisestä eteenpäin, kohtaan Kiertoliittymä Kurisjärventie-Alventie vähennystä 240.000 euroa johtuen toteutuksen siirtymisestä eteenpäin; kohtaan Valtatie vähennystä 240.000 euroa johtuen toteutuksen siirtymisestä, riippuu naapuritontin rakennushankkeen etenemisestä; kohtaan Asemantien oikaisu-Istosperäntie vähennystä 170.000 euroa johtuen HS-veden aikataulusta johtuen siirtymisestä v. 2023.; kohtaan Akaa-opasteet vähennystä 260.000 euroa johtuen toteutuksen siirtymisestä eteenpäin; kohtaan Kevyenliikenteenväylät ja liikenneturvallisuus vähennystä 300.000 euroa johtuen toteutuksien jatkumisesta tulevina vuosina,
- Huomioitiin kohtaan Tekninen lautakunta/ Irtain käyttöomaisuus: Valtuusto päätti 15.6.2022 § 49 mm. myöntää teknisen lautakunnan vastuualueelle oikeuden hankkia investointiohjelmaan valmiussuunnitteluun liittyen 3 kpl varavoimalaitteita, joiden alustava kustannusarvio oli yhteensä noin 150.000 euroa, tarkentuu kilpailutuksen myötä. Teknisen lautakunnan vastuualueen tuli esittää viimeistään syyskuun 2022 loppuun mennessä, kuinka ao. määräraharake katetaan investointiohjelman sisällä tai esittää tarvittavan määrärahan lisäystä investointiohjelmaan. Varavoimajärjestelmät, toteutui siirrettävät varavoimalaitteet (valmius) määräraha 97.000 euroa.
- Huomioitiin investointituloihin omaisuuden myyntituloihin/ maa-alueet lisäystä 170.000 euroa pohjautuen käyttötaloudessa tehtyihin muutoksiin pysyvien vastaavien myyntivoitoissa sekä toteumatilanteeseen.

Rahoitusosassa vaikutus maksuvalmiuteen parani 1.685.700 euroa.

Valtuuston talousarvioon tekemien muutosten jälkeen tuloslaskelmaosan vuosikatteen määrä oli 3.350.000 euroa positiivinen, 5.210.500 euron poistojen jälkeen tilikauden tulos 1.860.500 euroa alijäämäinen ja 2.700 euron poistoeron vähennyksen jälkeen tilikauden alijäämä 1.857.800 euroa. Investointiosan mukaan nettoinvestoinnit olivat 24.941.100 euroa. Rahoitusosan mukaan talousarvion vaikutus maksuvalmiuteen oli 2.120.091 euroa negatiivinen.

I.5 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMAT

Talouden tasapainottamishjelma 2013

Valtuusto hyväksyi 28.8.2013 § 64 talouden tasapainottamishjelman, johon sisältyi käyttötalouteen, tuloslaskelmaan ja investointeihin liittyviä talouden tasapainottamiskeinoja. Talouden tasapainottamista haettiin mm. kustannussäästöillä, tuloja lisäämällä, tekemällä rakenteellisia muutoksia ja henkilöstösäästöillä.

Talouden tasapainottamishjelman seuranta ja raportointi merkittiin tiedoksi valtuustossa 27.5.2015 § 22. Lähtökohtaisesti talouden tasapainottamishjelman suuntaisesti on toimittu. Muuttuneet olosuhteet esim. asiakaskunnassa ja henkilöstössä ovat aiheuttaneet joitakin poikkeamia suunnitelmiin ja toteutuneisiin euroihin. Osa suunnitelmista on toteutunut vaihtoehtoisella tavalla. Talouden tasapainottamishjelman toteuttamista jatketaan edelleen ja tavoitellaan ennakkoluulotonta uusien toimintatapojen ideointia ja käyttöönottoa toiminnan tuloksellisuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Talouden tasapainottamishjelma 2015

Valtuusto hyväksyi uuden talouden tasapainottamishjelman 17.6.2015 § 41. Ohjelman mukaan vuoden 2015 kustannustasosta säästetään vuoden 2019 loppuun mennessä 5,5 miljoonaa euroa (menojen vähennykset ja tulojen lisäykset yhteensä). Ohjelman henkilöstövaikutukset ovat 58,5 henkilötyövuotta (tarkentuneet 57 henkilötyövuoteen). Lisäksi ohjelman teksteissä olevien kehittämistoimenpiteiden avulla on mahdollisuus saavuttaa säästöjä.

BDO Oy:n tarkastaja Matti Rieki laati vastuullisen JHTT-tarkastaja Jorma Kesän toimeksiannosta tilintarkastuksen tueksi ”Talouden tasapainottamishjelman toteutumisen seuranta ja arviointi 2015” -raportin tavoitteena muodostaa yleiskuva Akaan kaupungin talouden tasapainottamishjelman toimeenpanon käynnistymisestä vuonna 2015 ja tehdä katsaus asetettujen tasapainottamiskeinojen toteutumisen edellytyksiin tulevana vuosina. Arviointi toteutettiin johtoryhmälle toimitetulla webropol-kyselyllä, haastatteluilla sekä mm. päätösaisteistojen tarkastelulla. Haastattelujen ja kyselyn erityisenä painopisteenä oli vuosille 2015-2016 asetetut tavoitteet.

Arvion perusteella ohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumiseen ei ole havaittavissa normaalista poikkeavia riskejä ja epävarmuustekijöitä. Arvioinnissa syntyneen käsityksen perusteella tasapainottamishjelman toimenpiteiden valmisteluun ja toteuttamiseen on tartuttu aktiivisesti. Jo tasapainottamishjelman valmistelussa suunnitelmaan pyrittiin ohjausryhmytyön kautta kirjaamaan realistisia ja toteutettavissa olevia tavoitteita. Kustannusvaikutuksiltaan merkittävimmät yksittäiset epävarmuustekijät liittyvät arvioiden mukana terveydenhuoltopalveluista tehtäviin ratkaisuihin Akaan kunnan sisällä ja valtakunnallisesti sekä erikoissairaanhoidon kustannustason kehitykseen. Kokonaisuuden kannalta keskeinen kysymys on myös päätöksenteon johdonmukaisuus ja säästöavoitteisiin sitoutuminen kaikilla päätöksenteon tasoilla (irtiottojen välttäminen). Onnistumisen edellytyksenä on mm. tasapainottamishjelman toteuttaminen ja hallittu loppuunsaattaminen edellyttää erittäin johdonmukaista poliittista ja operatiivista päätöksentekoa sekä jatkuvaa tilannekuvan arviointia ja seuranta kokonaisuutena ja toimialoitain. Valtuusto merkitsi raportin tiedoksi 23.3.2016 § 14.

Keväällä 2020 on tehty talouden tasapainottamishjelman toteutumisen seurantaraportti koskien vuosia 2015-2019 käsiteltäväksi lautakunnissa, kaupunginhallituksessa ja valtuustossa.

YHTEENVETO

Nettomuutokset	Htv*	2015	TOT 2015	Htv 2015	2016	TOT 2016	Htv 2016	2017	TOT 2017	Htv 2017
Yleiset keinot	-2,00	100 000	183 300	0	318 200	846 400	-2	358 200	872 900	0
Hallinto	-5,00	29 600	4 000	-0,4483	180 300	186 200	-2,3	197 900	235 300	-1,1
Perusturva/ Sosiaalityö	-4,00	50 000	871 000	0	408 000	521 900	-1	483 000	341 500	-3
Perusturva/ Vanhus- ja vammaistyö	-15,00	149 000	367 900	0	1 197 000	609 874	-11	1 319 000	818 991	0
Perusturva/ Terveydenhuolto	0,00	31 000	615 700	0	796 000	80 000	0	796 000	175 097	0
Sivistys	-28,50	10 000	0	0	857 000	457 100	-21,18	1 137 000	832 200	0,78
Tekninen	-4,00	106 750	11 262	0	406 520	317 617	-2	499 650	505 761	0
Yhteensä	-58,50	476 350	2 053 162	-0,4483	4 163 020	3 019 091	-39,4843	4 790 750	3 781 749	-2,8157

* tarkentunut myöhemmin 57 htv:n

Nettomuutokset	Htv*	2018	TOT 2018	Htv 2018	2019	TOT 2019	Htv 2019	Yht. tavoite	Yht. toteum	Htv, yht.
Yleiset keinot	-2,00	358 200	844 700	1	358 200	808 200	1	1 492 800	3 555 500	0
Hallinto	-5,00	269 400	298 000	-2,5	269 400	266 700	1,4	946 600	990 200	-4,9483
Perusturva/ Sosiaalityö	-4,00	1 093 000	529 700	0	1 093 000	650 200	0	3 127 000	2 914 300	-3,5
Perusturva/ Vanhus- ja vammaistyö	-15,00	1 319 000	612 836	0	1 319 000	849 336	1	5 303 000	3 258 937	-10
Perusturva/ Terveydenhuolto	0,00	796 000	157 864	0	796 000	201 500	0	3 215 000	1 230 161	0
Sivistys	-28,50	1 242 000	836 400	2,00	1 242 000	662 600	4,00	4 488 000	2 788 300	-14,4
Tekninen	-4,00	633 620	500 608	0	649 020	600 560	-1	2 295 560	1 935 808	-3
Yhteensä	-58,50	5 711 220	3 780 108	0,5000	5 726 620	4 039 096	6,4000	20 867 960	16 673 206	-35,8483

* tarkentunut myöhemmin 57 htv:n

ero tavoitteeseen -4 194 754 -22,6517
-21,1517

Yleisten toimenpiteiden osalta suunniteltuja toimenpiteitä on pääsääntöisesti toteutettu. Mm. toimenpiteiden toteuttamiseksi on annettu lisäohjeistusta toimialoille ja henkilöstöön liittyvien toimenpiteiden osalta henkilöstöjoaston päätöksillä on annettu ohjeistusta esimiehille. Seuturekryn palvelu- ja yhteistyösopimus sijaisvälityksestä päättyi 1.7.2016 lukien, mutta käyttöä minimoitiin jo syksystä 2015 lähtien. Palveluprosessien läpikäyntiä ja kehittämistä on tehty mm. vuonna 2016 Tampereen kesäyliopiston vetämänä kehittäen

seuraavia prosesseja: potilaiden vastaanotto, kotisairaala ja tuntiperusteinen päivähoitomaksu ja lisäksi esim. sivistystoimessa on keskitetty tilavaraukset yhteen paikkaan hallintosihteerille. Kaupunkikehitystoimessa pilotoitiin Lean 5 Europe Oy -yrityksen kanssa rakennusvalvonnan laskutusprosessin kehittämistä Leanin avulla syksyllä 2017. Sähköistä asiointia on kehitetty mm. ottamalla käyttöön rakennusvalvonnassa sähköinen järjestelmä Lupapiste 1.3.2016 lukien, laajentuen alueiden kunnossapidon lupamaksuihin vuonna 2019, varhaiskasvatuksessa hoitoaikaperusteinen laskutus ja siihen liittyvät järjestelmät 1.8.2016 lukien ja terveydenhuollossa Klinik Pro, digitaalinen hoidon tarpeen arviointi- ja asiointijärjestelmä vastaanotoille, neuvoloihin ja fysioterapiaan marraskuussa 2018, laajentuen suun terveydenhuoltoon tammikuussa 2020. Uuden valtuustokauden alkaessa 1.6.2017 kaupunginhallitus siirtyi sähköiseen kokousmateriaaliin ja loppuvuodesta 2018 muut toimielimet lukuun ottamatta vaalitoimielimiä ja vanhus- ja vammaisneuvostoa. Yleiset toimenpiteet ovat pääosin jatkuvaa prosessia. Lähipalvelukriteereitä on määritelty lähinnä hyvinvointikeskussuunnittelun yhteydessä. Vuoden 2019 aikana Suomen Hankintajuristit Asianajotoimisto Oy teki Akaan kaupungin ja Urjalan kunnan välisen yhteistoimintasopimuksen oikeudellisen ja taloudellisen selvityksen, jonka johtopäätöksenä todettiin toimitun asianmukaisesti ja mallin olevan kustannusneutraali.

Hallinnon osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Toimisto- ja talouspalveluissa on tapahtunut henkilöstövähennyksiä. Henkilöstöpalveluissa palkkasihteerin vakanssi oli 60 %:sti täytettynä ajalla 1.1.2016 - 3.3.2019. Henkilöstöjaosto on tehnyt päätöksiä mm. muistamisääntöön liittyen. Työllisyydenhoito keskitettiin perusturvaan hallinnollisesti 1.1.2016 lukien, mutta toimintaa suunniteltiin ja toteutettiin tiiviisti perusturvan kanssa jo vuonna 2015. Asuntoasioiden osalta muutokset konkretisoituivat vuonna 2017 asuntosihteerin siirtyessä kokonaan hallintosihteerin toimeen ja Kiinteistö Oy Aravaniityn ja Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalon isännöinnin ja Kiinteistö Oy Aravaniityn asukasvalinnan siirryttyä sivutoimiluvalla Viialan Asuntotuotanto Oy:n toimitusjohtajan hoidettavaksi 1.4.2017 lukien. Väilystilien hoitamista ei ole lakkautettu neuvotteluista huolimatta. Työterveydenhuollon korvausluokan 2 kustannusten keventäminen toteutui vuonna 2017 ja 2018 ja ainakin kokonaisuutena kustannukset vähenivät vuonna 2019. Työterveyspalvelut tuottaa kilpailutuksen jälkeen Suomen Terveystalo Oy 1.1.2017 lukien.

Kaupunkikehityksen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Rakennusvalvonnassa ja paikkatietopalveluissa on tapahtunut henkilöstövähennyksiä. Elinkeinopalveluissa ei ollut yritysasiamiehen vakanssia, kunnes talousarvion 2019 yhteydessä valtuusto päätti uudesta yrityskoordinaattorin toimesta 1.1.2019 lukien. Ao. toimi täytettiin 6.5.2019 lukien. Kiinteistöverotulojen kasvattamiseksi tähtävää kiinteistörekisterin tietojen oikeellisuuden varmistamistyötä (tavoite 30.4.2016 mennessä) ei käytössä olevin resurssein ole koko kunnan osalta saatu toteutettua. Loppuvuodesta 2018 konsultti laati esiselvityksen, jonka perusteella tuottopotentiaalia arvioitiin. Selvitys jatkui vuonna 2019 tehdyllä pilottiprojektilla Toijalan Pätsiniemen alueella. Saatujen tietojen perusteella voidaan arvioida, että koko kunnan osalta tulojen lisäys olisi noin 10 %:n luokkaa. Selvitystyö jatkuu vuonna 2020 tehtävillä uusilla selvityksillä verotuoton lisäämiseksi. Veroviranomaisen ohjeistuksen mukaan kiinteistöveron tietojen oikeellisuudesta on vastuussa verovelvollinen itse.

Perusturvan osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Perusturvassa on olennaista kokonaisuuden hallinta ja palvelujen yhteinen suunnittelu ja toteuttaminen, jolloin kustannustehokkuus ja taloudellisuus saadaan toteutettua parhaiten. Perusturvassa palvelut ovat harvoin toisistaan riippumattomia tai vaikutuksiltaan koskisivat vain yhtä toimijaa. Siten talouden tasapainottamisessakin on yksittäisten toimenpiteiden kohdalla pystyttävä arvioimaan vaikutuksia muihin toimijoihin ja minimoitava säästöjä tehdessä kustannusten kasvu muissa yksiköissä. Niinpä yksittäisen tavoitteen toteuttaminen ei voi aina olla päämääränä, vaan tavoitteena on kokonaiskustannusten alenema. Ohjelmaa noudatettaessa on samalla kuitenkin tarkkaan seurattava, miten ohjelman noudattaminen vaikuttaa kokonaiskustannuksiin ja seurattava riskikokonaisuuksia.

Perusturvassa on yleisesti nostettu maksutuottoja ja vuokria kaikissa mahdollisissa palveluissa ja niistä saadut tulot ovat lisääntyneet. Myös ostopalveluja on kautta linjan pyritty vähentämään.

Sosiaalityössä uudelleenorganisointi on toistaiseksi osoittautunut aiempaa johtamismallia kustannustehokkaammaksi ja toimivammaksi ratkaisuksi. Lastensuojelun kustannuksia on saatu vähennettyä vuoden 2014 tasosta. Sijaishuollossa olevien lasten määrä on vähentynyt ja lastensuojelun avohuollon työt on tehty ostopalvelujen sijaan entistä enemmän itse.

Asumispalveluissa sijoitusperusteita tarkisteltiin jo vuonna 2015 ja osa sijoituksista päättyi silloin. Kaupungin oman tuetun asumisen ohjaajan myötä voitiin tarjota laajemmin avohuollon palveluja ja niiden tuella kotona asuminen mahdollistui. Kaivannon sairaalan toiminnan päättymisen myötä sijoitustarpeet asumispalveluihin kuitenkin lisääntyivät jonkin verran. Vaikka osa saatiin sairaalahoidosta onnistuneesti muuttamaan takaisin kotiin, oli osa sijoitettava asumispalveluihin, mikä lisäsi kustannuksia. Säästöjä tehdään edelleen hoitoketjuissa eli asumispalvelusijoituksia laitoshoidon sijaan. Kokonaisuutena kuitenkin mielenterveyspalvelujen kustannukset ovat vähentyneet selvästi vuoden 2014 tasosta.

Työllisyydenhoidossa aktivointia on lisätty selvästi ja siten vaikutetaan sekä työmarkkinatukimenoihin että kuntouttavasta työtoiminnasta saataviin tuloihin. Vuonna 2015 työmarkkinatukimenot lisääntyivät selvästi, koska lakimuutos lisäsi kunnan maksuvelvollisuutta. Muutos oli kuitenkin odotettua pienempi oman toiminnan ja aktivoinnin kasvun myötä. Vuosina 2016 - 2018 työmarkkinatukimenot kääntyivät laskuun, mutta vuonna 2019 suunta hieman kääntyi.

Toimeentulotuen soveltamisohje uusittiin keväällä 2016 ja ohjeessa tiukennettiin toimeentulotuen saamisen kriteerejä. Toimeentulotuessa täydentävästä toimeentulotuesta päättää harvempi etuuskäsittelijä, kun vuoden 2017 alussa perustoimeentulotuen Kelaan siirtymisen myötä vakanssit vähentyivät.

Vanhus- ja vammaispalvelujen toimintaan tasapainotusohjelma on vaikuttanut suuresti. Vuonna 2016 vanhustenhuollossa henkilöstömitoitus pienennettiin 0,55:n. Henkilöstömitoituksen tasapainottamiseksi tehtiin yksiköiden välisiä sisäisiä henkilöstösiirtoja. Henki-

löstövähennykset saatiin pääosin toteutettua. Sijaisia jouduttiin pääasiassa hankkimaan muualta kuin omista yksiköistä johtuen henkilöstömitoituksen tasosta. Talousarvion 2019 yhteydessä valtuusto päätti uudesta lähihoitajan toimesta Torkonkartanoon 1.4.2019 lukien.

Tehostetuksi palveluasumiseksi muuttui mm. Havulinna 1.2.2016 lukien ja myös Mäntymäestä muuttui lisää paikkoja tehostetuksi palveluasumiseksi vuoden 2016 aikana. Lisäksi valtuusto päätti 22.2.2017 (§ 14), että Mäntymäen tehostetun palveluasumisen palvelut kilpailutetaan ja kilpailutus toteutetaan päätöksen liitteen mukaisilla periaatteilla. Kaupunginhallitus päätti 21.11.2017 (§ 417) valita Akaan kaupungin tehostetun palveluasumisen palveluiden hankinta -tarjouskilpailun voittajaksi Espero Care Oy:n liitteenä olleen hankintapäätöksen mukaisesti. Hankintaan sisältyi tehostetun palveluasumisen palveluiden tuottaminen nykyisille Mäntymäen vanhainkodin asukkailla, Mäntymäen vanhainkotirakennuksen osto ja hoitohenkilöstön siirtyminen liikkeenluovutuksena palveluntuottajalle. Syyskuussa 2018 kaupungin päätökset tehostetun palveluasumisen palveluiden hankinnasta (Mäntymäki) saivat lainvoiman, kun korkein hallinto-oikeus hylkäsi asiaan liittyvät valitukset. Sopimukset Espero Care Oy:n kanssa oli tarkoitus allekirjoittaa vuoden 2018 loppuun mennessä, mutta kaupungista riippumattomista syistä tämä aikataulu ei kuitenkaan toteutunut. 16.4.2019 Espero Care Oy ilmoitti lopullisesti, ettei se allekirjoita hankintamenettelyn perusteella neuvoteltuja sopimuksia. Em. johdosta kaupungilla on vahingonkorvausvaatimus Espero Care Oy:lle käräjäoikeuskäsittelyssä. Mäntymäki muuttui kokonaan tehostetun palveluasumisen yksiköksi 1.10.2019 lukien.

Viialan päiväkeskus Päivikki lakkautettiin 1.1.2016 lukien. Päiväkeskustoiminnan lopettaminen näkyy kasvavana kotihoidon tarpeena. Omaishoidon ja tehostetun palveluasumisen kriteereitä on tiukennettu. Laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen päätökset on keskitetty moniammatilliseen SAP-työryhmään, johon kuuluu palveluvastaava, sosiaalityöntekijä, geriatri ja kotiutushoitaja. Omaishoidon tuen matalampi taso saattaa olla vaikuttamassa siihen, että esim. kalliimpien asumispalvelujen tarpeet lisääntyvät ja siten kustannukset lisääntyvät kokonaisuutena. Valtuuston 24.10.2018 § 85 hyväksymässä uudessa talouden tasapainotusohjelmassa 2018 - 2023 päädyttiin nostamaan omaishoidon tuen määrärahoja sekä lisäksi jatkamaan kauppalpalvelua.

Vammaispalveluissa toinen sosiaalityöntekijän vakanssi jätettiin täyttämättä 1.3.2016 lukien ja samassa yhteydessä palveluvastaavan tehtäviin sisällytettiin vammaispalvelujen kokonaisvastuuta. Vammaispalveluiden sosiaalityössä asiakastyö on ruuhkautunut, joten väliaikaista työpanosta on ostettu ruuhkan purkamiseksi. Viialan ryhmäkoti lakkautettiin ja uuden Savolakodin toiminta käynnistyi 1.7.2016 lukien. Viialan toimintakeskuksen siirto omiin tiloihin toteutui toukokuussa 2017 toiminnan siirtymässä entisen Aseman koulun tiloihin.

Tasapainotusohjelma on vaikuttanut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintaan ja mm. hoidon laatuun, palveluiden myöntämisen aikaan ja henkilökunnan jaksamiseen. Haasteista huolimatta vanhus- ja vammaispalveluita on voimakkaasti kehitetty ennaltaehkäisevään ja asiakaslähtöiseen suuntaan. Tulevaisuuden kehittämiskohteena ja taloutta tasapainottavina tekijöinä nähdään, että kuntalaisten hyvä matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus on ensiarvoisen tärkeää. Myös ns. etsivää vanhustyötä tulisi olla, jotta riskiryhmässä olevat tunnistettaisiin ja pystyttäisiin ohjaamaan tarvitsemiensa palveluiden piiriin.

Kotihoidon asiakasmäärä on kokonaisuudessaan noussut runsaasti parin viimeisen vuoden aikana ja asiakkaiden toimintakyky laskenut. Päiväkeskuspalvelun puute alkaa näkyä Akaassa lisääntyvänä kotihoidon kysyntänä ja ennenaikaisena palveluasumiseen ajautumisena. Akaan kotihoitoyksiköiden yhdistyminen alkuvuonna 2017 ja Akaan kotihoidon henkilöstöressurssien vahvistaminen vuonna 2018 ja 2019 on merkittävästi edesauttanut tilanteesta selviämistä. Kotihoidon edelleen kehittäminen on tulevaisuuden keskeinen painopistealue, millä ehkäistään suurempien taloudellisten kustannusten syntyminen.

Terveystieteiden ostopalvelulääkäritoiminta on saatu loppumaan lukuun ottamatta hammashuoltoa ja osa-aikaista lastenpsykiatria. Erialaisten vapaaehtoisten palkattomien vapaiden johdosta on saatu henkilöstösäästöjä. Sijaisia on ensisijaisesti rekrytoitu omista yksiköistä ja vasta toissijaisesti muualta, mutta myös ulkopuolisia sijaisia joudutaan käyttämään sekä palveluiden että potilasturvallisuuden turvaamiseksi.

Vuodelle 2016 suunniteltu Urjalan vuodeosaston lakkauttaminen ja korvaaminen muilla palveluilla tavoitteena 300.000 euron säästö ei toteutunut. Valtuusto kuitenkin päätti 22.6.2016 (§ 43), että Akaan yhteistoiminta-alueen vuodeosastopalvelut keskitetään Etelä-Pirkanmaan yhteiselle vuodeosastolle Valkeakoskelle ja että rahoitusmallina on kiinteistöyhtiö, josta Valkeakoski omistaa 50 %, Akaa 35 % ja Urjala 15 %. Vuodeosastopalvelujen keskittäminen tapahtuu toukokuussa 2020. Vuoden 2019 aikana Akaan ja Urjalan vuodeosastoilta vähennettiin paikkoja muutokseen valmistautumisen johdosta. Lisäksi valtuusto päätti 24.8.2016 (§ 55), että hyvinvointikeskuksen toiminnallinen kokonaisuus toteutetaan uudisrakennuksena ja että valtuusto varaa siihen tarvittavan määrärahan talousarvioon. Valtuusto päätti 13.3.2019 (§ 16) mm. hyväksyä hyvinvointikeskuksen tavoitehintatarjouksen ja käynnistää hankkeen toteutuksen, mikäli hankkeelle myönnetään uusi poikkeuslupa. Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi poikkeusluvan 5.7.2019. Urakka alkoi joulukuussa 2019. Uusi hyvinvointikeskus on käyttökunnossa syyskuussa 2021.

Vuonna 2015 erikoissairaanhoitojen kustannukset vähentyivät, mutta vuonna 2016 tasapainotusohjelman toteuttamisessa epäonnistuttiin erityisesti erikoissairaanhoitojen kustannusten lisääntyessä hallitsemattomasti. Vuoden 2017 aikana erikoissairaanhoitojen kustannukset kääntyivät hieman laskuun edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2018 erikoissairaanhoitojen kustannukset olivat hieman edellisvuotta pienemmät. Vuonna 2019 erikoissairaanhoitojen kustannukset olivat jonkin verran edellisvuotta suuremmat.

Sivistyksen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Kasvatus- ja opetuspalveluissa koulutuksen henkilöstövähennyksiä toteutui 1.8.2016 lukien mm. ala- ja yläkoulujen perusryhmäkokojen nostamisen myötä. Ryhmäkokojen tavoitteelliseksi jakoperustaksi asetettiin vuosiluokilla 1 - 2 enintään 25 oppilasta ja vuosiluokilla 3 - 9 enintään 32 oppilasta. Joustavan perusopetuksen (JOPO) toiminta aloitettiin valtuuston päätöksellä uudelleen syksyllä 2018. JOPO-luokan oppilasmäärä oli suurimmillaan vain 10 henkilöä ja opetuksesta vastasivat opettaja sekä koulunkäynninohjaaja. Tuntikehyks laskettiin minimiin 1.8.2016 lukien. Lukion rehtorin virka päätettiin edelleen säilyttää talousarvion 2017 yhteydessä muuttuneiden olosuhteiden johdosta. Vuoden 2019 aikana avustavan

henkilöstön määrä lisääntyi, joten henkilöstösäästöjä jäi saavuttamatta. Sivistystoimessa kouluverkkopäätöksillä on suuri merkitys talouden tulevan tasapainottamisen kannalta. Viialan ja Kylmäkosken taajaman osalta päätöksiä on tehty ja vielä on tulossa päätökset Toijalan taajaman osalta.

Varhaiskasvatuksen henkilöstövähennykset toteutuivat. Perhepäivähoitajien uusi paikallinen sopimus tuli voimaan 1.2.2017 lukien, mutta palkkausjärjestelmän muutoksen johdosta asialla ei ollut kustannusvaikutusta. Hoitoaikaperusteiseen asiakasmaksujärjestelmään siirryttiin kokonaisuudessaan 1.8.2016 lukien. Uusi ostopalvelupäiväkoti Onni aloitti toimintansa 1.8.2017 ja samalla päättyi Pirtinkulman päiväkodin vuokrasopimus. Ostopalvelusopimus päiväkoti Toivon osalta jatkui kilpailutuksen jälkeen 1.8.2018 lukien. Sahurin vuorohoitoyksikössä ei ole tarjottu yöhoitoa kuin yksittäisiä kertoja. Uusi varhaiskasvatuslaki muutti tilannetta 1.9.2018 lukien ja yöhoitoa on tarjottava.

Vapaa-aikapalveluissa kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluiden henkilöstövähennykset toteutuivat suunnitellusti. Vuonna 2018 perustettiin kuitenkin määräaikaisesti ja osa-aikaisesti uusi kulttuurikoordinaattorin vakanssi ajalle 1.9.2018-31.7.2019 ja jatkoajalle 1.8.-31.12.2019, joka täytettiin sisäisin henkilöstöjärjestelyin (2 pv/vko). Monitoimihalli hoidettiin omana työnä helmi-heinäkuu 2016 ja kilpailutuksen voittajat 1.8.2016 lukien sopimuksella 3+1 vuotta. Monitoimihallin kiinteistöhoito otettiin kaupungin omaksi toiminnaksi vuoden 2019 aikana.

Teknisen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Vuonna 2016 yhdyskuntatekniikan päällikön toimi lakkautettiin ja kunnossapitoyöntekijän toimi jätettiin täyttämättä. Lokakuussa 2016 henkilöstöjaosto myönsi täyttöluvan ruoka- ja siivouspalvelupäällikön virkaan 1.8.2017 lukien ja lisäksi ao. viranhaltijan työpanosta myytiin 40 % Urjalan kunnalle 31.3.2017 asti. Toijalan paloaseman korjaamon vuokrasopimus päättyi 1.9.2016 lukien. Ao. toiminto siirtyi Viialan taajamaan kaupungin omiin korjaamotiloihin. Varastointijärjestelmä otettiin käyttöön 1.11.2015 lukien. Uusittujen tekniikoiden avulla saadaan säästöä kiinteistöjen energiamenoissa. Tarpeettomia kiinteistöjä on saatu myytyä, mm. vuoden 2018 alussa toteutui ns. Silpolan omakotitalon myynti, jonka myyntipäätös oli tehty loppuvuodesta 2017 ja lisäksi vuoden aikana myytiin ns. Vyhtelän kiinteistö. Vuoden 2019 aikana tehtiin myyntipäätös ns. Vainionlahdesta, mutta ostajat peruivat kaupan.

Yhteenvetona voidaan todeta, että lähtökohtaisesti on toimittu talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti. Kokonaisuuden kannalta keskeinen kysymys talouden tasapainottamisen onnistumisessa on edelleen päätöksenteon johdonmukaisuus ja säästötavoitteisiin sitoutuminen kaikilla päätöksenteon tasoilla, valmistelijoiden sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin sekä jatkuva tilannekuvan arviointi ja seuranta kokonaisuutena ja toimialoittain. Huomioitavaa on, että talouden tasapainoa edesauttavia muutoksia tehdään jatkuvasti myös ohjelman ulkopuolella. Vanhuspalveluissa mm. kotihoitoyksiköt ovat yhdistyneet Akaan osalta Puskuritielle helmikuussa 2017 ja teknisessä toimessa mm. irtainta omaisuutta on myyty ja kasvatettu metsänhakkuiden myyntituloja. Vuonna 2018 laadittiin myös uusi talouden tasapainottamisohjelma 2018 - 2023, joka hyväksyttiin valtuustossa 24.10.2018 § 84. Lisäksi valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 yhteydessä myös uusia tasapainottamistoimenpiteitä. Olennaista on jatkosakin toimia talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti sekä pitää maltillinen linja ns. vapaaehtoisissa/ valinnanvaraisissa henkilöstö- ja menolisäyksissä.

Talouden tasapainottamisohjelma 2018

Valtuusto hyväksyi uuden talouden tasapainottamisohjelma 24.10.2018 § 85. Ohjelman mukaan ajalla 2018-2023 tulojen lisäys on 1,62 miljoonaa euroa ja menojen vähennys 11,97 miljoonaa euroa eli nettovaikutukseltaan 13,6 miljoonaa euroa. Lisäksi ohjelman teksteissä olevien muiden toimenpiteiden ja lisäselvitettävien asioiden avulla on mahdollisuus saavuttaa säästöjä.

Keväällä 2023 on tehty talouden tasapainottamisohjelman toteutumisen seurantaraportti koskien vuosia 2018-2022 käsiteltäväksi lautakunnissa, kaupunginhallituksessa ja valtuustossa.

YHTEENVETO, NETTO	2018 TOT 2018		2019 TOT 2019		2020 TOT 2020		2021 TOT 2021		2022 TOT 2022		YHTEENSÄ 2018-2022	YHTEENSÄ TOT 2018-2022
Hallinto ja talous	0	0	88 013	127 900	149 275	176 100	286 438	242 400	363 100	-38 500	523 726	546 400
Kaupunkikehitys	0	0	60 000	2 600	160 000	-35 610	160 000	-1 400	60 000	68 800	380 000	-34 410
Perustuvan toimialan hallinto ja yleiset keinot	0	0	0	0	13 500	0	81 000	10 400	129 000	72 300	94 500	10 400
Sosiaalityö	0	0	500	100	1 300	1 200	1 300	1 300	1 300	1 300	3 100	2 600
Vanhus- ja vammaispalvelut	0	0	860 944	146 800	258 500	15 200	258 500	-183 800	258 500	-439 800	1 377 944	-21 800
Terveystieteiden ja palvelut	0	0	0	0	204 000	0	475 000	103 900	475 000	68 081	679 000	103 900
Kasvatus- ja opetuspalvelut	0	86 600	249 600	230 300	364 600	327 900	369 600	321 700	364 600	600 500	983 800	966 500
Vapaa-aikapalvelut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Teknisen toimialan hallinto ja yleiset keinot	0	0	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	1 200	5 000	0	15 000	11 200
Tilinhallinto	0	0	405 500	105 900	143 500	391 600	177 500	134 400	2 097 500	219 500	726 500	631 900
Siivous- ja ruokapalvelut	0	0	54 000	52 000	54 000	47 000	234 000	83 000	234 000	95 000	342 000	182 000
Alueiden kunnossapito	0	0	34 600	52 400	33 400	5 600	33 400	3 600	33 400	22 600	101 400	61 600
YHTEENSÄ	0	86 600	1 758 157	723 000	1 387 075	933 990	2 081 738	716 700	4 021 400	669 781	5 226 970	2 460 290

Hallinnon osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Vuonna 2019 kaupungin sairauspoissaolopäivät vähenivät noin 3,5 päivää vuodesta 2018. Vuonna 2020 kaupungin sairauspoissaolot vähenivät noin 1,61 päivää vuodesta 2019 ja noin 5,14 päivää vuodesta 2018. Vuonna 2021 kaupungin sairauspoissaolot vähenivät noin 1,3 päivää vuodesta 2020 ja noin 6,4 päivää vuodesta 2018. Vuonna 2022 kaupungin sairauspoissaolot lisääntyivät noin 6,23 päivää vuodesta 2021 ja vähenivät noin 0,49 päivää vuodesta 2018. Vuonna 2019 päivitettiin varhaisen tuen malli sekä otettiin käyttöön tuunatun työn malli ja etätömahdollisuus. Vuoden 2020 aikana päivitettiin etätömahdollisuutta ja -ohjetta sekä tuunatun työn mallia. Vakanssien täyttölupaprosessia kevennettiin keväällä 2019 siten, että lautakunnan käsittelyvaihe jätettiin pois. Täyttöluvan hakee esimiehen esityksestä toimialajohtaja ja sen myöntää joko kaupungin-

hallituksen henkilöstöjaosto tai henkilöstöjohtaja niiden vakanssien osalta, joiden palkkamäärärahavaraukset sisältyvät hyväksytyyn talousarvioon. Vuonna 2020 otettiin käyttöön sähköinen täyttölupaohjelma Laura. Vuonna 2021 päivitettiin etätöohjeistus vastaamaan normaaleja olosuhteita. Uudistettiin toimintamalleja – Hyvä käytös sallittu ja Varhainen välittäminen ja aktiivinen tuki, myös henkilöstön työhyvinvointisuunnitelma päivitettiin. Lisäksi laadittiin henkilöstöopas. Vuoden 2022 aikana työkyvyn säilyttämiseen ja parantamiseen liittyvät toimenpiteet olivat aktiivisessa käytössä. Vuoden 2019 talousarviossa kaupungin toiminta-avustuksia vähennettiin 5 prosenttia. Loppuvuodesta 2018 lukien kaikki kaupungin viralliset toimitukset lukuun ottamatta vaalitoimielimiä ja vanhus- ja vammaisneuvostoa käyttävät sähköistä kokousmateriaalia. Vuonna 2020 vanhus- ja vammaisneuvosto piti ajoittain sähköisen kokouksen, mutta sähköiseen kokousmateriaaliin ei siirrytty. 1.8.2021 lukien aloittaneet vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat jatkaneet samalla käytännöllä. Vuoden 2019 aikana kaupungin jäsenyydet yhdistyksissä tarkasteltiin, mutta yhdestäkään jäsenyydestä ei päätetty luopua vaan aiempien lisäksi tuli viisi uutta jäsenyyttä loppuvuonna 2018 - alkuvuonna 2020. Vuonna 2022 kaupunginhallitus päätti luopua kolmesta jäsenyydestä vuonna 2023.

Kaupunkikehityksen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Vuonna 2019 tonttikaupan kasvattamiseksi osan omakotitalotonteista (Männikön alue) hintoja alennettiin 50 %. Lisäksi digimarkkinointia tehostettiin sisältömarkkinointikampanjalla. Alkuvuonna 2019 kaupunki oli myös mukana rakentamisen messuilla, joihin tonttiesite päivitettiin. Em. toimenpiteet eivät johtaneet myynnin lisäykseen, vaan tonttikauppa väheni aiemmasta. Vuonna 2020 tonttikaupan kasvattamiseen ei kyetty panostamaan pääosin koronan aiheuttamien haasteiden vuoksi. Männikön alueen tonttien hintojen alennusta jatkettiin toistaiseksi. Toiminta keskittyi pääosin tulevaisuuden suunnitteluun ja myyntiponnisteluihin yleisesti taloutta tasapainottaviin kiinteistökauppoihin. Vuoden 2021 aikana järjestettiin asuintonttikampanja menestyksekkäästi. Vapaana olevat kerros- ja rivitalotontit kartoitettiin ja laitettiin myyntiin. Tonttikampanja toteutettiin vuonna 2022 ja toteutetaan myös vuonna 2023.

Vuonna 2019 kiinteistöveropohjan selvittämiseen ja kiinteistöverotulojen kasvuun liittyen tehtiin pilottiprojekti Toijalan Pätsiniemen alueella. Saatujen tietojen perusteella voidaan arvioida, että koko kunnan osalta tulojen lisäys olisi noin 10 %:n luokkaa. Vuonna 2020 toteutettiin FCG Oy:n tekemänä Toijalan taajaman keskusta-alueelle, Kurvolan alueelle sekä Turkuradan ja Lontilanjoen väliselle alueelle kohdentuva kiinteistöveroselvitys ja Blom Kartta Oy:n tekemänä Viialan taajaman Oopakan alueelle kohdentuva kiinteistöveroselvitys. Vuonna 2021 toteutettiin FCG:n tekemänä kiinteistöveroselvitys Toijalan taajaman keskusta-alueella jo tarkastettujen selvitysalueiden ympärillä. Vuonna 2022 selvitystyötä jatkettiin FCG:n tekemänä Jalannin eteläpuolisilla alueilla ja em. työ jatkuu vuoden 2023 puolella.

Vuonna 2019 ja 2020 yritysten määrän nettolisäys Akaassa oli noin 50 kpl ja vuoden 2021 aikana se pysyi samalla tasolla. Vuoden 2022 aikana nettolisäys puolittui edellisiin vuosiin nähden sodan ja globaalin taloustilanteen vaikutuksesta. Vuonna 2022 yrityksille laadittiin päivitettyä palvelulupausta. Viestintä ja markkinointiresurssina tarvitaan sekä omaa että ostopalvelua. Viestinnän ja markkinoinnin rooli korostui entisestään koronan ja myös Akaan kasvun lähdeyttä käyntiin. Tonttien myynnin tukeminen ja kaupungin kasvu tarvitsee markkinointitoimenpiteitä ja jatkuvaa viestimistä. Vuoden 2020 talousarvion yhteydessä viestinnän ja markkinoinnin palvelujen ostojen määrärahoja lisättiin noin 50.000 euroa ja em. lisätty taso on säilynyt sen jälkeen.

Rakennustarkastuksen osalta selvitettiin naapurikuntien mahdollisuutta resurssin jakamiseen, mutta vuonna 2019 tähän ei nähty mahdollisuutta. Tilanne ei muuttunut myöskään vuonna 2020. Rakennusvalvonnan ja kaavoituksen osalta useat Pirkanmaan kunnat Akaa mukaan lukien tekivät rekrytointeja vuoden 2021 aikana. Rakennusvalvonnan ja kaupunkimittauksen mahdollista yhteistoimintaa ja organisoitumista kuntien välisenä yhteistyönä selvitetään vuoden 2023 aikana. Vuonna 2019 organisaatiomuutokset toteutettiin suunnitellusti mittaryhmän ja kaavoituksen osalta.

Perusturvan osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Asumispalvelujen asiakasmaksuja yhdenmukaistettiin julkisen ja yksityisen palvelutuotannon välillä ja lisäksi maksuihin lisättiin peruspalvelumaksu 1.3.2019 lukien. Vuoden 2021 asiakasmaksu-uudistus kuitenkin aiheutti mm. sen, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden käyttövarat nousivat ja siten asiakasmaksut hieman vähenivät. Osa maksuista poistettiin kokonaan. Kaikki asumispalvelut myös kilpailutettiin syksyllä 2018 ja menoja on sen vuoksi saatu hieman vähennettyä. Mäntymäen kiinteistön myyntiin ja palvelutuotannon ulkoistamiseen liittyvät säästöt jäivät kokonaan toteutumatta, koska 16.4.2019 Espero Care Oy ilmoitti lopullisesti, ettei se allekirjoita hankintamenettelyn perusteella neuvoteltuja sopimuksia. Em. liittyneen vahingonkorvausasiaprosessin lopputuloksena Akaan kaupunki ja Espero Care Oy tekivät sovintosopimuksen, jonka mukaan yhtiö maksoi kaupungille sovintosummana 300.000 euroa. Loppuvuonna 2020 perusturvalautakunta antoi selvityksen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle Mäntymäen valvonta-asiassa. Alkuvuonna 2021 kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi, että asukkaat siirretään Mäntymäestä muihin yksiköihin ja tehostetun palveluasumisen palvelutuotanto Mäntymäen kiinteistössä päättyy. Muutos tapahtui maaliskuun 2021 vaihteessa. Palvelutuotanto siirrettiin pääosin Attendon vuokratiloihin Toijalaan ja osa palveluista päätettiin ostaa yksityiseltä palveluntuottajalta. Loppuvuonna 2018 tarkasteltiin Havulinna vuokrasopimusta ja tehtyjen päivitysten johdosta tilavuokrasta saadaan säästöä 1.3.2019 lukien.

Perusturvassa on olennaista kokonaisuuden hallinta ja palvelujen yhteinen suunnittelu ja toteuttaminen, jolloin kustannustehokkuus ja taloudellisuus saadaan toteutettua parhaiten. Perusturvassa palvelut harvoin ovat toisistaan riippumattomia tai vaikutuksiltaan koskisi vain yhtä toimijaa. Siten talouden tasapainottamisessakin on yksittäisten toimenpiteiden kohdalla pystyttävä arvioimaan vaikutuksia muihin toimijoihin ja minimoitava säästöjä tehdessä kustannusten kasvu muissa yksiköissä. Niinpä yksittäisen tavoitteen toteuttaminen ei voi aina olla päämääränä vaan tavoitteena on kokonaiskustannusten alenema. Kaikissa sote-palveluissa kustannuskehitystä pyritään hillitsemään vahvistamalla ehkäiseviä palveluja ja siten vähentämään kalliimpien palvelujen tarvetta.

Monet perusturvan tavoitteista liittyivät hyvinvointikeskuksen rakentamiseen ja palvelutuotannon keskittymiseen niihin tiloihin. Toiminta alkoi uudessa hyvinvointikeskuksessa elokuun 2021 alussa. Toiminnallisten prosessien kehittäminen aloitettiin keväällä 2020 NHG:n tuella ja sitä jatkettiin syksyllä pilotoimalla perhekeskuksessa, aikuissosiaalityössä ja vastaanotto palveluissa uusia toimintatapoja.

Pilotit onnistuivat hyvin ja niiden toimintojen kehittämistä jatkettiin vuonna 2021 ja jatketaan edelleen valtakunnallisten sote-hankkeiden avulla. Tavoitteena on kustannustehokkaat palvelut.

Tulevaisuuden kehittämiskohteena ja taloutta tasapainottavina tekijöinä nähdään, että kuntalaisten hyvä matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus on ensiarvoisen tärkeää kaikilla soten osa-alueilla. Hyvinvointikeskuksessa tuotettavien palvelujen moniammatillinen kehittäminen on erityisen tärkeää, jotta palveluja saadaan kohdennettua kuntalaisille varhaisemmassa vaiheessa ja siten kustannukset pidettyä paremmin hallinnassa. Tätä työtä aloitettiin vuonna 2020 ja kehittämistyö jatkui myös vuonna 2022 erityisesti sähköisten palvelujen kehittämisenä. Tulevaisuuden sote-palvelujen kehittämistä on ohjannut ja tulee ohjaamaan myös Sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustukset ja niiden avulla rahoitettavat hankkeet Pirkanmaalla. Vuoden 2021 lopussa päättynyt Komasa-hanke toteutui koko Pirkanmaalla huomattavasti arvioitua vaatimattomammin, mutta Akaassa avustusta saatiin kohdennettua mm. Alue-Pegasokseen, OmaOloon ja kuntalaisten digikyselyyn. PirSote-hanke jatkui vuonna 2022 ja jatkuu vielä hyvinvointialueen toteuttamana vuonna 2023. Vuonna 2022 käynnistyi PirKoti-hanke, jossa tavoitteena on kehittää kotihoitoa koko Pirkanmaan alueella ja hankkeen on tarkoitus palvella koko hyvinvointialuetta.

Sivistyksen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Vuosina 2018-2020 varhaiskasvatuksessa tapahtui henkilöstövähennyksiä. Vuosina 2018-2022 tarvikkeet ja matkakustannukset vähenivät. Ostopalvelun uusi sopimuskausi alkoi 1.8.2018 lukien ja päättyi 31.7.2022.

Kouluverkkoratkaisun valmistelu on käynnissä ja yksi osa on konkretisoitunut Kylmäkosken koulun valmistuttua syyslukukaudeksi 2019, toinen Viialan yhtenäiskoulun uudisrakennusratkaisussa kesällä 2019. Viialan alueen kouluverkkoratkaisun toteutus on edennyt koulun suunnitteluna ja urakoitsijan valinnalla ja rakentaminen on käynnissä. Toijalan alueen kouluverkkoselvitys on käynnissä. Toijalan alueen ala-koulun, ns. Nappilan koulun, rakentamispaikasta tehtiin päätös marraskuussa 2021. Koulun hankesuunnitelma on ollut valmistelussa ja se hyväksyttiin syyskuussa 2022. Kehitysvammaisten oppilaiden opetus päätettiin ottaa itselle. Sopimus Valkeakosken kanssa on kuitenkin vielä toiminnassa, koska tilat eivät riitä ennen uuden Viialan yhtenäiskoulun valmistumista. Ensimmäinen pidennetty oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden pienryhmä perustettiin syksyllä 2020 ja uusia pienryhmiä on perustettu syksyllä 2021. Elokuussa 2021 käynnistyi oppimisen tuen ja inklusion kehittämisen hanke, joka päättyi 31.12.2022. Virkarakenteen optimointia on tarkasteltu. Vuonna 2019 koulukuljetukset kilpailutettiin ja uusi sopimuskausi alkoi 1.8.2019. Vuonna 2021 tehtiin päätös koulukuljetusten kahden optiovuoden käyttöönotosta.

Lukion oppilasmäärän tavoiteltu 72 uuden opiskelijan kasvu ei toteutunut, lukiossa aloitti vain 36 uutta opiskelijaa syksyllä 2019. Opiskelupaikkaa hakeneille 9. luokan oppilaille suoritettiin kysely, jonka tulosten pohjalta aloitettiin Akaan lukion markkinoinnin suunnittelu seuraavaa lukukautta varten. Vuonna 2020 Akaan lukiossa aloitti 49 uutta opiskelijaa. Vuonna 2021 Akaan lukiossa aloitti 55 uutta opiskelijaa, joista 49 oli lukion opiskelijana joulukuussa 2021. Vuonna 2022 Akaan lukiossa aloitti 46 opiskelijaa. Akaan lukio toimii yhteistyössä Vantaan Sotungin etälukion kanssa. Lisäksi Akaan lukio tekee yhteistyötä Valkeakosken aikuislukion kanssa ja yhteistyö on lisääntynyt vuodesta 2020 alkaen.

Teknisen osalta suunnitellut toimenpiteet on pääsääntöisesti toteutettu. Tilahallinnossa on pudotettu tyhjien kiinteistöjen osalta vähintään lämmöt peruslämmölle ja ilmanvaihto on pois päältä/ osateholla. Hirvialhon koulun lämmöt, sähköt ja ilmanvaihto katkaistiin syksyllä 2019 ja koulu purettiin vuonna 2020. Vuoden 2019 aikana monitoimitalon kiinteistönhoito otettiin omaan hoitoon. Kiinteistönhoitoon toimintamallia on kehitetty. Talotekniikan seurantapalveluiden osalta Enegia-energihallintapalvelusopimus irtisanottiin vuoden 2019 aikana, koskenut 7 kohdetta. Asiantuntijapalvelujen tarve on ollut arvioitua suurempi. Teknisen toimen kokonaisulkoistusta/toimintamallin muutosta ei ole selvitetty. Vuoden 2019 aikana tehtiin myyntipäätös ns. Vainionlahdesta, mutta ostajat peruivat kaupan, joten yhtään kiinteistöä ei myyty. Vuonna 2020 myytiin Vainiolahti ja As Oy Tuliketun asunto-osake. Vuonna 2021 myytiin As Oy Viialan Valkoapilan asunto-osake. Vuonna 2022 ei ollut myyjä.

Siivous- ja ruokapalvelujen organisaation muutoksen johdosta mm. ruokapuolen lähiesimiesten määrä on vähentynyt. Vuoden 2019 alusta ulkoistettiin Akaan alueen kotipalveluateriat ja vuoden 2019 lopussa kilpailutettiin ruokakuljetukset ja uusi sopimuskausi alkoi 1.1.2020. Vuonna 2022 kilpailutettiin ruokakuljetukset ja uusi sopimuskausi alkoi 1.1.2023. Vuoden 2019 lopussa valtuusto päätti, että Akaan kaupungin ruokapalveluiden uusi palvelutuotantomalli muodostuu uudesta keskuskeittiöstä sekä käytettävissä olevien mahdollisuuksien mukaan teollisuudelta ja elintarviketuottajilta ostettavista raaka-aineista lähiruoka huomioiden. Vuonna 2020 hyväksyttiin Keskuskeittiön hankesuunnitelma ja käynnistettiin suunnittelu. Vuonna 2021 kilpailutettiin Keskuskeittiön urakka ja valittiin urakoitsija. Rakennustyöt alkoivat keväällä 2022 ja keittiö valmistuu keväällä 2023. Vuonna 2019 Atop-mitoituksia tarkistettiin koulujen ja päiväkotien osalta. Vuonna 2020 mitoitettiin monitoimihalli, hyvinvointikeskus ja Torkonkartano ja lisäksi Ylpönpihan päiväkoti toisen kerran. Tässä yhteydessä tehtiin myös palvelukuvaukset päiväkoteihin ja kouluihin. Vuonna 2021 mitoitukset tehtiin Tarpiakotiin, Havulinnaan ja hyvinvointikeskukseen. Vuonna 2022 valmisteltiin VYK:n ja keskuskeittiön käyttöönottoa 5/2023.

Vuosien 2019-2020 aikana ja vuonna 2022 alueiden kunnossapidon käytöstä poistettuja välineitä on huutokaupattu. Vuodelle 2021 ei ajoittunut huutokauppaa. Katuvalaistuksessa on vaihdettu led-valaisimiin investointimäärärahojen puitteissa. Vuoden 2019 aikana talvikunnossapito kilpailutettiin ja omana työnä tehtävät alueet tarkasteltiin samassa yhteydessä. Uusi sopimuskausi alkoi 1.11.2019. Vuonna 2019 otettiin alueiden kunnossapidossa käyttöön lupapiste.fi -palvelu lupamaksuihin liittyen.

Yhteenvedona voidaan todeta, että lähtökohtaisesti on toimittu talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti. Kokonaisuuden kannalta keskeinen kysymys talouden tasapainottamisen onnistumisessa on edelleen päätöksenteon johdonmukaisuus ja säästötavoitteisiin sitoutuminen kaikilla päätöksenteon tasoilla, valmistelijoiden sitoutuminen asetettuihin tavoitteisiin sekä jatkuva tilannekuvan arviointi ja seuranta kokonaisuutena ja toimialoittain. Huomioitavaa on, että talouden tasapainoa edesauttavia muutoksia tehdään jatkuvasti myös ohjelman ulkopuolella. Valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 yhteydessä ja 9.12.2020 § 68 talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025 yhteydessä myös uusia tasapainottamistoimenpiteitä. Olennaista

on jatkossakin toimia talouden tasapainottamisohjelman suuntaisesti sekä pitää maltillinen linja ns. vapaaehtoisissa/ valinnanvaraisissa henkilöstö- ja menolisäyksissä. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle toi merkittävän muutoksen kaupungin toiminta- ja talousympäristöön.

Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2024/ Tasapainottamistoimenpiteet 2020-2024

Valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024, johon sisältyy uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä 2020-2024, joiden arvioitu vaikutus vuodelle 2020 on 2.254.600 euroa, vuodelle 2021 845.000 euroa, vuodelle 2022 423.700 euroa, vuodelle 2023 ja 2024 1.057.900 euroa.

Em. toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2022 on esitetty liitteet-osassa s. 185-188.

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021-2025/ Tasapainottamistoimenpiteet 2021

Valtuusto hyväksyi 9.12.2020 § 68 talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025, johon sisältyy uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä 2021, joiden arvioitu vaikutus vuodelle 2021 on 5.154.400 euroa.

Em. toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021 on esitetty liitteet-osassa s. 189.

1.6 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Akaan kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös muodostui 420.500 euroa ennakoitua paremmaksi ollen 1.437.300 euroa alijäämäinen. Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen taseen yli-/alijäämätillä on ylijäämää yhteensä 484.200 euroa.

Akaan kaupungin vuoden 2023 talousarvio on lähtökohdaltaan 748.300 euroa ylijäämäinen ja suunnitelmavuodet 2023-2027 yhteensä 266.081 euroa ylijäämäinen. Lähtökohtaisesti talousarvioon 2023 ja taloussuunnitelmaan 2023-2027 on sisällytetty valtuuston 28.8.2013 § 64, 17.6.2015 § 41 ja 24.10.2018 § 85 hyväksymien talouden tasapainottamisohjelmien mukaiset toimenpiteet sekä valtuuston talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 ja talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025 hyväksymisen yhteydessä päättämät tasapainottamistoimenpiteet. Huomioitavaa on kuitenkin, että taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä, joten edelleen on olennaista löytää ja toteuttaa kestäviä ratkaisuja kaupungin taloudellisen tasapainon ja tulevaisuuden turvaamiseksi.

I.7 KAUPUNGIN HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä

Kaupungin organisaatiossa jatkettiin kertomusvuonna talouden tasapainottamisohjelman toteuttamista. Tasapainottamisohjelmaan sisältyi myös palvelurakenteisiin tai palveluiden organisointiin liittyviä muutoksia, jotka vaikuttavat henkilöstömääriin ja menoihin. Henkilöstöpalveluissa valmistauduttiin henkilöstön siirtymiseen hyvinvointialueelle ja siihen liittyen henkilöstö-, palvelussuhde- ja organisaatietietojen siirtämiseen. Tässä yhteydessä henkilöstön osalta noudatettiin jatkuvan yhteistoiminnan periaatetta.

Tehdyt toimenpiteet ovat painottunut toiminnan kehittämiseen ja muuttamiseen sekä uusien toimintatapojen ja johtamismallien- ja käytäntöjen omaksumiseen.

Kertomusvuoden päättyessä Akaan kaupungin henkilöstön kokonaismäärä oli 985 (31.12.2021 985), henkilötyövuosina 947 (945). Vakinaisessa palvelussuhteessa oli 766 henkilöä (726). Kaupungin henkilöstön kokonaismäärä oli sama kuin edellisenä vuonnakin. Vakinaisen henkilöstön määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 40 henkilöllä (-31) ja määräaikaisen henkilöstön määrä puolestaan väheni 50 henkilöllä (+17). Muutokseen oli suurelta osana syynä sivistystoimessa toteutettu vakanssien vakinaistaminen. Määräaikaisen henkilöstön osuus henkilöstöstä oli 19,29 % (22,37 %). Osa-aikaisia koko henkilöstöstä oli edelleen vajaa 15,0 prosenttia.

Henkilöstön määrän ja henkilötyövuosien kehitys vuosina 2019 - 2022

Henkilöstön määrä	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2022
Vakinaiset	789	757	726	766
Määräaikaiset	220	223	240	190
Tukityöllistetyt ja oppisopimus	15	15	19	29
YHTEENSA	1024	995	985	985
HTV	969,6	957,6	944,9	946,6

Henkilöstön rakenne

Vakituisesta henkilöstöstä oli naisia 88,25 % (88,60) ja miehiä 11,75 % (11,4). Kokonaishenkilöstöstä naisten lukumäärä on 859 (859) ja miesten 126 (126). Sukupuolijakaumassa ei kokonaishenkilöstön osalta tapahtunut muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.

Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuoden päättyessä 48,0 vuotta (48,1). Koko henkilöstön keski-ikä oli 47 vuotta (46,20 v.). Kertomusvuonna miehet olivat keskimäärin noin vuoden nuorempia kuin naiset.

Eläköityminen

Kertomusvuonna kaupungin palveluksesta jäi eläkkeelle 31 (25) henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle jääneiden määrä oli 23 (22) henkilöä. Akaan kaupungin eläköityminen on vähän valtakunnallista keskiarvoa vähäisempää.

Työvoimakustannukset

Työvoimakustannusten kehitys vuosina 2019 – 2022

	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2022
Palkat sivukuluineen (1.000 euroina)	44.818	44.740	46.010	46.586
Osuus toimintakuluista (%:na)	40,54	39,90	37,74	33,66
Muutos henkilöstökuluissa	-1,743	-0,17	2,84	1,25

Sairauspoissaolot

Kertomusvuonna sairauspoissaolopäiviä henkilötyövuotta kohden oli keskimäärin 23,55 (17,32) kalenteripäivää, työpäiviksi muutettuna noin 16 - 17 päivää. Niiden määrä on vuoteen 2022 verrattuna on lisääntynyt 6,23 päivällä (-1,34 pv.). Lyhyiden sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolot omalla ilmoituksella esimiehen luvalla) on myös lisääntynyt, 4.191 päivää (2.085 pv.) niiden osuuden ollessa lähes viidenneksen kaikista sairauspoissaolopäivistä.

Sairauspoissaolojen kehitys vuosina 2019 - 2022

	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2022
Sairauspoissaolopäiviä (kalenteripäivinä) yhteensä	20.610	18.099	16.591	22.279
Sairauspoissaoloja/henkilötyövuosi (kalenteripäivinä) yhteensä	20,51	18,91	17,32	23,55

Sairauspoissaoloihin pyritään vaikuttamaan varhaisen välittämisen ja aktiivisen puuttumisen mallin käyttöä tehostamalla. Yhteistyössä työterveyshuollon, esimiesten, henkilöstöpalveluiden ja työsuojelun edustajien kanssa selvitetään, miten työssä selviytymistä voidaan tukea pitkien poissaolojen jälkeen, onko työoloilla yhteyttä sairastavuuteen ja miten kaupunki työnantajana voi osaltaan tukea ja kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen terveydestä ja kunnosta huolehtimiseen.

Henkilöstön kehittäminen

Koulutuspäiviä koko henkilöstöä kohden oli raportoinnin mukaan keskimäärin 1,48 päivää (2,07). Koulutuspäivien määrä on vähentynyt 0,59 päivällä edelliseen vuoteen verrattuna.

Koulutuspäivien määrän kehitys vuosina 2019 - 2022

	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2022
Ammatillisen henkilöstökoulutuksen koulutuspäiviä/henkilö (vakituinen henkilöstö)	3,98	1,67	2,80	1,90

1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 15.12.2022 (§ 91) kaupungin uuden hallintosäännön, joka tuli voimaan vuoden 2023 alusta lukien. Hallintosäännössä määritellään toimielinorganisaation uusi kokoonpano. Hallintosäännön 11 luku sisältää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat määräykset. Akaan kaupungin sisäisen valvonnan ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2.3.2010 § 48. Ohjeessa huomioidaan yhtenä osana myös riskienhallinnan järjestäminen. Riskienhallinta on tietoista, suunniteltua ja jatkuvaa työtä kaupungin toimintoja uhkaavien riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi.

Strategiset riskit

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 15.6.2022 § 39 Akaan kaupungin strategian päivityksen vuosille 2022-2026.

Sujuvan arjen Akaa 2026

Sujuvan arjen Akaassa on helppoa ja kotoisaa asua, tehdä töitä ja harrastaa. Kasvava Akaa vetää puoleensa asukkaita ja yrittäjiä. Meillä on aikaa elää, ja Akaan erilaisiin kaupunginosiin on helppo ihastua.

Toimintaamme ohjaavat arvot

Asukaskeskeisyys; Yhteisöllisyys; Turvallisuus; Rohkeus

Akaa on kasvava ja elinvoimainen kaupunki

Akaa tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet asumiseen

Akaa houkuttelee investoimaan ja tarjoaa kilpailukyisen yrittämisen ympäristön

Akaassa tapahtuu

Akaa on lähellä ja helposti saavutettavissa

Akaalainen arki on sujuvaa ja palvelut saatavilla

Akaassa on tehokkaat ja toimivat liikenneyhteydet

Akaassa liikkuminen on turvallista ja sujuvaa

Akaa pitää huolta asukkaistaan

Akaalaisten hyvinvointi ja terveys lisääntyvät

Akaalaisten osaaminen lisääntyy

Akaassa kehitetään rohkeasti ja kestävästi

Akaa hyödyntää digitalisaatiota

Akaa ottaa käyttöön ekologisesti kestäviä ratkaisuja

Akaa on houkutteleva ja arvostava työnantaja

Akaassa henkilöstö viihtyy työssään

Strategisia päämääriä tarkennetaan toimenpideohjelmissa.

Strategia ohjaa valmistelua ja päätöksentekoa kaikilla tasoilla. Strategian tukena on toimenpideohjelmat. Valtuusto hyväksyi 22.2.2023 § 3 toimenpideohjelmat vuosille 2023-2024: henkilöstöohjelma, elinvoima- ja kaupunkiympäristöohjelma ja sivistysohjelma. Kaupunki-strategiasta ja toimenpideohjelmissa johdetaan talousarvion ja suunnitelmakauden sitovat tavoitteet, joita seurataan vuosittain talousraportoinnin ja henkilöstökertomuksen yhteydessä.

Strategian linjausten mukaan Akaan henkilöstö viihtyy työssään. Henkilöstöön liittyvät kriittiset menestystekijät ovat

- henkilöstön määrä ja osaaminen on palvelutarvetta vastaava
- esimiestyötä ja päivittäistä johtamista kehitetään niin, että esimies osaa johtaa ja "valmentaa" niin alaisiaan kuin itseäänkin
- työhyvinvointi lisääntyy
- palkkausjärjestelmään sisällytetään hyvistä työsuorituksista ja tuloksista palkitseminen.

Valtuuston 28.8.2013 § 64, 17.6.2015 § 41 ja 24.10.2018 § 85 hyväksymät talouden tasapainottamisohjelmat ohjaavat sekä strategisella tasolla että yksittäisten toimenpiteiden kautta kiinnittämään erityistä huomiota kustannustehokkuuteen. Strategian jalkauttaminen ja käytäntöön vieminen vaatii esimiehiltä aktiivista työpanosta. Valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 yhteydessä ja 9.12.2020 § 68 talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025 yhteydessä myös uusia tasapainotamistoimenpiteitä. Perusturvan osalta toimenpiteiden toteuttaminen päättyi kaupungin toimesta vuoden 2022 lopussa.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle tuo merkittävän muutoksen kaupungin toiminta- ja talousympäristöön. Kaupungin tehtäviin kuuluu edelleen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Vuoden 2025 alusta työvoimapalvelut ovat siirtymässä kunnille, mikä on tuomassa jälleen uuden muutoksen kaupungin toiminta- ja talousympäristöön.

Merkittävä kunnallistaloudellinen riski liittyy Suomen elinkeinoelämän kehitykseen jatkossa. Elinkeinoelämän tilanteen vaikutukset mm. työllisyyteen ja verotuloihin koskettavat kuntaa.

Kiinteistöjen kunto, erityisesti sisäilmaongelmat sekä mahdollisesti tarvittavien väistötilojen puute on merkittävä toimintaan liittyvä riski. Kaupungilla on myös riski olla huolehtimatta (olla investoimatta) toimitilojensa kunnosta ja käytettävyydestä palveluihin. Tässä tapauksessa riskinä on mm. palveluiden mahdollinen siirtyminen etäämmälle kuntalaisista.

Taloudelliset riskit

Vuoden 2022 lopussa kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä on noin 0,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 talousarvio on 748.300 euroa ylijäämäinen. Huomioitavaa on, että taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä, joten edelleen on olennaista löytää ja toteuttaa kestäviä ratkaisuja kaupungin taloudellisen tasapainon ja tulevaisuuden turvaamiseksi. Talouden tasapainottamishojelmien mukaisten toimenpiteiden toteuttamisessa onnistuminen on keskeistä. Vuoden aikana taloudellisia riskejä arvioidaan ja ehkäistään seuraamalla talouden toteumaa säännöllisesti ja puuttamalla negatiivisiin poikkeamiin.

Vuoden 2022 lopussa opetuskäytöstä poistuneiden koulujen tasearvot ovat seuraavat: Viialan taajamassa Keskustan koulun 4.741.859,01 euroa (sis. liikuntahallin osuuden 0 euroa), Rasin koulun tasearvo 18.722,62 euroa ja päiväkodin tasearvo 231.514,97 euroa, yhteensä 250.237,59 euroa, yhteensä em. tasearvot 4.992.096,60 euroa. Akaan kaupunki on käynnistänyt hankkeen, jossa ideoidaan Keskustan koululle uutta käyttöä ja vastaavaa konseptia mietitään Rasin koululle. Jos ao. kiinteistöille ei löydy muuta käyttöä, on riskinä tasearvojen alaskirjaus. Vuoden 2021 aikana tehtyjen päätösten johdosta tehostetun palveluasumisen tuotanto Mäntymäen kiinteistössä päättyi huhtikuussa 2021 ja työ- ja päivätoiminta Resiinan toiminta siirtyi väliaikaisesti ao. kiinteistöön syksyllä 2021. Ao. kiinteistöjen pidemmän ajan ratkaisut ovat vielä auki. Vuoden 2022 lopussa Mäntymäen kiinteistön tasearvo on 354.443,48 euroa ja entisen Kylmäkosken Aseman koulun 0 euroa.

Akaan kaupungin tilinpäätöksiin 2017-2022 on sisällynyt merkittäviä Viialan ja Kylmäkosken taajaman koulujen sisäilmaongelmista ja niiden aiheuttamista väistötilatarpeista aiheutuneita kustannuksia. Viialan taajaman osalta väistötiloista aiheutuu kustannuksia uuden yhtenäiskoulun valmistumiseen asti.

Kaupungilla on myös eri oikeusasteissa vireillä muutostenhakuihin liittyviä asioita, joista voi tulla taloudellisia seuraamuksia.

Kaupungin poistotasoon on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2013 alusta voimassa ollut poistosuunnitelma, jonka mukaan hallinto- ja laitusrakennusten poisto-aika on 20 vuotta. Vanhan rakennuskannan lisäksi viime vuosille on ajoittunut isoja rakennushankkeita mm. Akaan uusi hyvinvointikeskus, Viialan liikuntahalli ja myös voimassa oleva taloussuunnitelma sisältää rakennusinvestointeja mm. Viialan yhtenäiskoulu ja Keskuskeittiö. Valtuusto hyväksyi 18.12.2019 § 77 talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 yhteydessä myös uusia tasapainottamistoimenpiteitä, joihin sisältyy myös poistosuunnitelman muutoksia tietyissä kohteissa, mutta niiden toteutuminen edellyttää valtuuston erillispäätöksiä teknisen toimen laatimien perusteiden pohjalta. Valtuusto päätti 11.11.2020 § 59 poistosuunnitelma/ rakennuskohteiden poisto-aikojen muuttamisesta hyväksyä liitteessä esitetyt rakennusten poisto-aikojen muutokset 1.1.2020 alkaen 1.1.2013 poistosuunnitelmasta poiketen. Em. mukaan valitut vanhat kohteet ja Kki koulu ovat seuraavat: Ylpönpihan päiväkotiki uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Tarpiakoti uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Torkonkartano uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Toijalan yhteiskoulu uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Kylmäkosken uusi koulu uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Viialan kirjasto Vilkku uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihalli uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihallin squash-tilojen ja kuntosalin peruskorjaus uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Sampola uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Savola-koti uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Sipilä-koti uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Akaan paloasema uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.). Em. mukaan valitut uudet kohteet ovat seuraavat: Akaan hyvinvointikeskus, valmistuu v. 2021, uusi poisto-aika 50 v., Viialan yhtenäiskoulu, valmistuu v. 2023, uusi poisto-aika 50 v., Viialan liikuntahalli, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto-aika 50 v., Keskuskeittiö, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto-aika 50 v.

Vuoden 2022 lopussa kaupungin lainakanta on 81,7 miljoonaa euroa eli noin 4.957 euroa/ asukas. Manner-Suomen kuntien lainakanta on 3.363 euroa/ asukas, joten kaupungin lainakanta on 1.594 euroa/ asukas enemmän. Vuoden 2023 talousarvion mukaan kaupungin lainakanta kasvaa merkittävästi mm. suurien investointien johdosta.

Vuoden 2022 lopussa kaupungin lainakannasta on kiinteäkorkoisia lainoja noin 60 prosenttia ja vaihtuvakorkoisia lainoja noin 40 prosenttia. Korkosuojauskilla on nostettu lainasalkun suojausastetta. Vuoden 2021 alussa alkoi 22,0 miljoonan euron korkosuojaus. Vuoden 2022 alussa nostettiin vuoden 2021 lopussa tehdyn päätöksen mukainen 16,0 miljoonaa euroa laina 5 vuoden kiinteänä korkona. Vuoden 2022 loppupuolella nostettiin 17,0 miljoonan euron laina 20 vuoden laina-ajalla, vaihtuvalla korolla. Kaupungilla on maksuvalmiusriskin hallintatoimenpiteinä 4,0 miljoonan euron luottolimiitti konsernitilissä ja 30 miljoonan euron kuntatodistusohjelma.

Akaan kaupungilla on omavelkaisia takauksia samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta yhteensä 7.867.586,40 euroa 31.12.2022 tilanteessa: Akaan Vuokra-asunnot Oy 336.408,48 euroa, Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä 144.036,67 euroa, Etelä-Pirkanmaan Palvelukiinteistöt Oy takaus 4.706.581,25 euroa ja Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6 2.680.560,00 euroa. Akaan Vuokra-asunnot Oy:n toimintaan vaikuttaa olennaisesti vuokra-asuntojen käyttöaste.

Kaupungilla ei ole tällä hetkellä lunastussopimuksia teollisuushalleja koskien. Vuonna 2014 Puskuritie 6:n halli siirtyi lunastussopimuksen purkamisen johdosta kaupungin omistamaksi ja hallinnoimaksi rakennukseksi ja on tällä hetkellä pääosin vuokrattuna SSAB Oy:lle. Vuoden 2020 aikana valtuusto päätti 11.6.2020 § 17 hyväksyä Koy Puskuritie 6:n perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä 11.11.2020 § 60 myöntää 80 %:n omavelkaisen takauksen perustettavan Koy Puskuritie 6:n enintään 3.723.000 euron lainalle kaupan toteuttamiseksi. Perustettava Koy Puskuritie 6 on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myi yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön (aikaisemmin ns. Tamglass/ Takoma ja myöhemmin Puskuritie 6 -teollisuushalli) osoitteessa Puskuritie 6, kiinteistö-tunnus 20-5-9-4, tontin pinta-ala 30.442 m² ja kiinteistön pinta-ala 4.886+ krsm² kauppahintaan 3.580.000 euroa, josta varainsiirtoveroa maksettiin 143.200 euroa. Em. kauppa toteutui 31.12.2020, joten vuodelle 2020 kohdentui myynnistä pysyvien vastaavien myyntivoittoja yhteensä 2.109.205,03 euroa. Jatkossa kaupunki maksaa yhtiön vastikkeet

kokonaisuudessaan ja saa kuten aiemminkin ulkoiset vuokratulot. Lisäksi kaupunki saa yhtiöltä takausprovision ja kiinteistövero. Vuoden 2021 aikana toimistotiloissa ollut kotihoitoyksikkö muutti hyvinvointikeskukseen. 1.4.2022 lukien Työpaja Horisontin toiminta siirtyi vaiheittain ao. tiloihin ja tilasta on jatkossa vuokrasopimus hyvinvointialueen kanssa.

Alkuvuonna 2015 valmistui Elematic Oy:lle sopimuksen mukaisesti rakennettu ja pitkäaikaisesti, 15 vuodeksi, vuokrattu teollisuushalli. Elematic Oy:n ns. vanhan hallin vuokrasopimusta jatkettiin edelleen viidellä vuodella 1.1.2022 lukien. Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti myös kaupungin 100 %:n omistuksessa olevan keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön perustamisesta, Koy Akaan Elehallit. Valtuusto myönsi yhtiölle 80 % omavelkaisen takauksen em. kahden teollisuushalli-kiinteistökaupan toteuttamiseksi. Valtuuston päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten asia ei toteutunut vuonna 2021. Ao. valitusprosessi on kesken.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle tuo merkittävän muutoksen kaupungin talousympäristöön. Lopulliset vaikutukset mm. valtionosuuksiin selviävät vasta myöhemmin, kun mm. kuntien vuoden 2022 tilinpäätösten vaikutukset on huomioitu.

Toiminnalliset riskit

Vuoden 2022 loppuun asti Akaan kaupunki oli oman kaupungin perustoiminnan lisäksi vastuussa isäntäkuntamallilla tuotettavien palvelujen järjestämisestä. Urjalan kunnalle järjestettiin perusterveydenhuollon ja eräät vammaishuollon palvelut (vammaispalvelulain mukaiset palvelut ja kehitysvammahuollon avopalvelut) sekä erikoissairaanhoidon tilaamiseen liittyvät lääketieteelliset asiantuntijapalvelut, vanhustenhuollon palvelut ja perhekeskuksen palvelut. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle toi merkittävän muutoksen kaupungin toimintaympäristöön.

Henkilöstöriskit liittyvät koko palvelussuhteen elinkaareen:

- rekrytointiin eli miten hoidetaan: työhön ottaminen, työhön perehdytys, työhön opastaminen, koulutus, työssä eteneminen, urakierto
- palvelussuhteeseen liittyen: onko olemassa ohjeet ja toimintaperiaatteet turvallisuus- ja tietoturvallisuusasioista, onko vastuut määritetty ja tiedostettu, onko ohjeet liike- ja ammattisalaisuuksista ja tietoaineiston luokittelusta, sijaisuusjärjestelyistä ja avainhenkilöistä, tilapäistyövoiman käytöstä
- työyhteisön toimintaan
- osaamiseen ja avainhenkilöihin
- turvalliseen työpaikkaan
- matkustamiseen
- työkyvyn ylläpitoon ja työhyvinvointiin
- rikollisuuden ja vahingontekojen ehkäisyyn
- palvelussuhteen päättymiseen.

Henkilöstön saatavuus on eräillä aloilla viime aikoina heikentynyt ja eräillä aloilla (sote-tehtävät, asiantuntijatehtävät, eräät opetustehtävät) rekrytointiongelmat näkyvät resurssivajeena. Ratkaisumalleja haetaan tehtäväalojen ja henkilöstöpalveluiden yhteistyöllä sekä esimerkiksi oppilaitosyhteistyötä tehostamalla ja oppisopimuskoulutusta lisäämällä. Lisäksi on jouduttu turvautumaan myös vuokra-työvoiman käyttöön.

Henkilöstöä koskien noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, virka- ja työehtosopimuksia, kaupungin hallintosääntöä ja muita henkilöstöasioita koskevia määräyksiä, ohjeita ja päätöksiä.

Henkilöstöpalvelu-yksikössä koordinoidaan työnantaja- ja henkilöstöpolitiikkaa, kaupungin henkilöstövoimavarojen hallintaa, osaamisen kehittämistä, henkilöstön työhyvinvointia, johdetaan virka- ja työehtosopimusten tulkinta-, sopimus- ja neuvottelutoimintaa sekä työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa. Kaupunginjohtajalla ja henkilöstöjohtajalla on erityinen valvontavastuu henkilöstötyön osalta. Toimialojen operatiivinen johto vastaa prosessien toimivuudesta, kehittämisestä, ohjeistamisesta ja seurannasta. Kaikki henkilöstöhallintoa koskevat ohjeistukset löytyvät kaupungin intrasta.

Henkilöstön rakenne ja määrä mitoitetaan vastaamaan asetettuja tavoitteita. Tehtävät muuttuvat palvelutarpeen muuttuessa - työnantajalähtöisesti organisaatiomuutosten ja työjärjestelyjen takia sekä työntekijälähtöisesti työuralla uusiin tai vapautuviin työtehtäviin siirtymisen vuoksi. Jatkossa erittäin tärkeä kysymys on, miten kaupunki onnistuu vastaamaan palveluiden tuottamisen ja monipuolisuuden haasteisiin pitäen samalla huolta siitä, että henkilöstömäärä on asetettujen tavoitteiden mukainen.

Tulevaisuudessa muuttuneisiin olosuhteisiin (mm. talous, sote-ratkaisu, henkilöstön saatavuus ja pysyvyys) nähden kaupungin tulee toteuttaa erilaisia rakenteellisia ratkaisuja. Toimintatavat vaativat monipuolista kehittämistä ja tehostamista, jotta henkilöstömäärä on hallittua. Henkilöstöresurssit tulee kohdentaa oikein, mikä edellyttää joustavampia toimintatapoja, henkilöstön osaamisen monipuolisuutta ja laaja-alaisuutta ja sen hyödyntämistä, tehtäväkuvamuutoksia ja työnjaon uudelleen organisoimista sekä henkilöstön mahdollisuutta ja halua siirtää tarpeen mukaan tehtävistä ja työyksiköstä toiseen. Hyvä suunnittelu vähentää henkilöstövähennysriskejä oleellisesti. Tavoitteena onkin erilaisin toimenpitein parantaa henkilöstön tuottavuutta kehittämällä mm. johtamista, ylläpitämällä ja parantamalla henkilöstön työhyvinvointia, osaamista ja motivaatiota.

Tietosuojalainsäädäntöä sovelletaan täysin kaikissa organisaatioissa Euroopassa. Lisäksi tietosuojalaki (1050/2019) tuli Suomessa voimaan 1.1.2019. Lailla täsmennetään ja täydennetään toukokuussa 2018 sovellettavaksi tulleen yleisen tietosuojasetuksen ((EU) 2016/679) sääntelyä. Samalla kumottiin vanha henkilötietodirektiiviin perustuva henkilötietolaki. Samanaikaisesti tietosuojalain kanssa

astui voimaan laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa (1054/2018), jota sovelletaan toimivaltaisten viranomaisten käsitellessä henkilötietoja rikosasiassa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 15.11.2011 § 330 tietoturvastrategian, käyttäjän tietoturvaohjeen tietoturvaperiaatteineen. Kaupunginhallitus hyväksyi 27.3.2012 § 102 tietoturvapoikkeamiin reagoimisen toimintatavan ja sen organisaation osalta päivitetyn tietoturvastrategian liitteen I tietoturvapoikkeamiin reagoiminen 16.12.2014 § 317. Akaassa tietosuoja-asetuksen sekä tietosuojalain soveltamista valvoo tietoturvatyöryhmä. Jokaiselta toimialalta on edustus tässä ryhmässä. Kaikille toimialoille on nimetty oma tietosuojavastaava. Tietosuojavastaava perehtyy tietosuoja-asetukseen ja -lakiin, sen lisäksi hän ymmärtää toimialan toimintaa säätelevää lainsäädäntöä. Tämä ryhmä käsittelee tietoturva- sekä tietosuojapoikkeamat. Ryhmä vastaa kaupungin eri yksikköjen tietoturvallisuuden ohjeistamisesta, yleisten tietoturva vaatimusten määrittämisestä sekä valvonnasta.

Vahinkoriskit

Vuonna 2019 hyväksyttiin Novum Oy:n tarjous meklarivaltuutuksesta ja toimeksiantosopimuksesta. Uusi sopimuskausi on voimassa 13.10.2019 - 31.12.2023. Kesällä 2019 Novum Oy:n toimesta kilpailutettiin kaupungin vakuutusturva. Kilpailutuksen tuloksena vuoden 2020 alusta lukien Akaan kaupungin henkilövakuutusturvan tuottaa Fennia Oy ja omaisuuden, toiminnan ja ajoneuvojen vakuutusturvan tuottaa IF Oy. Kilpailutuksen yhteydessä tehtiin myös parannuksia vakuutusturvaan.

Vakuutusten ajan- ja tarkoituksenmukaisuutta seurataan ja ylläpidetään jatkuvasti. Vakuutusmeklarin ja valittujen vakuutusyhtiöiden kanssa käydään vuosittain läpi vahinkotilastot. Tilastoja vahingoista/ tapaturmista käytetään mm. arvioitaessa omavastuita sekä materiaalina työsuoja- ja vahinkoriskejä koskeissa koulutuksissa. Jokaisesta tapaturmasta/vahingosta tehdään ilmoitus vakuutusyhtiölle riippumatta vahingon suuruudesta. Tällä varmistetaan tilastotiedon saatavuus.

Vuonna 2022 vakuutusturvassa valmistauduttiin hyvinvointialueen tuloon. Meklarin kanssa pidettiin useita yhteistyökokouksia, joissa selvitettiin tulevia muutoksia vakuutusturvaan. Muutokset koskivat lähinnä hyvinvointialueelle siirtyviä ajoneuvoja ja hyvinvointialueen kiinteistöjen irtaimistoa. Myös henkilövakuutusturvaan tuli muutoksia. Edellisvuosien tapaan kaupungin laaja hallinnon vastuuvakuutus sovittiin jatkuvaksi myös vuonna 2023 ja sopimus allekirjoitettiin loppuvuodesta 2022. Lisäksi työtaturmatilastoja tarkasteltiin kaksi kertaa vuoden 2022 aikana yhdessä henkilövakuuttaja Fennian ja henkilöstöpalvelujen sekä työsuoja- ja vakuutusyhtiöiden kanssa. Työtaturmatilastojen mukaan työtaturmat olivat Akaassa vähentyneet vuoden 2022 aikana yli 30 % ja vahinkojen korvausmenot yli 50 %. Loppuvuonna 2022 vakuutusmeklaripalvelut kilpailutettiin yhteishankintana Tuomi Logistiikan toimesta ja nykyinen Meklaritoimisto Novum jatkaa edelleen jatkossa.

Työturvallisuuden osalta työturvallisuuslain mukainen vaarojen arviointityö on suoritettu ja dokumentoitu. Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi tehdään työyksikötasolla työssä ilmenevien vaaratekijöiden tunnistamiseksi ja niiden merkittävyyden arvioimiseksi sekä niiden pienentämiseksi/poistamiseksi. Lisäksi työturvallisuusriskejä ehkäistään työpaikkojen ja työsuoja- ja vakuutusyhtiöiden välisellä yhteistyöllä. Tämä on osa henkilöstön työsuoja- ja vakuutusyhtiötoimintaa, mutta myös yksikön tuottaman palvelun turvaamisesta sekä toimintaan liittyvien vaaratilanteiden ennakoimista.

Koko henkilöstölle ja esihenkilöstölle on järjestetty tarpeellista ajankohtaisiin teemoihin liittyvää koulutusta.

I.9 YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Rakennuskiinteistöt

Akaa Areena valmistui elokuussa 2022. Urakkasuoritus riidanalainen katsomoratkaisun osalta. Selvitys kesken. Viialan yhtenäiskoulun rakentaminen ja keskuskeittiön rakentaminen on käynnissä.

Vesihuoltotoiminta

Vesihuollosta Akaassa vastaa Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy sekä Asemanseudun ja Sotkian-Kurijärven alueilla vesiosuuskunnat.

Verkostoyksikkö

Akaan alueella vesihuoltoverkoston operatiivista osaa hoitaa putkimestari ja 4 asentajaa. Lisäksi jätevesipumppaamoita hoitaa kaksi asentajaa.

Rakentaminen

Uudisrakentaminen on toteutettu kiinteänä yhteistyönä teknisen toimen kanssa ns. kolmikantasopimuksiin perustuvana kokonaisurakointina. Johtolinjamateriaalit on hankittu yhtiön puitesopimusten nojalla ja paineellisten verkostojen liittämiset sekä tonttijohtojen kytkentätyöt on hoidettu yhtiön toimesta.

Investoinnit

Uudenkylän ja Vuoritien alueilla toteutettiin kaavan mukaista vesihuoltoa yhteistyössä HS-Veden kanssa. Hirvialhon alueella saneerattiin vesihuoltoa katusaneerauksen yhteydessä. Lisäksi HS-Vesi toteutti verkoston saneerausinvestointeja omina hankkeina mm. Orapihlajantiellä ja Työmiehenkadulla.

HS-Vesi luovutti Akaan kaupungin käsittelyyn katu- ja vesihuoltosaneerauskohteiden aikatauluehdotuksen Akaan verkostoalueen osalta vuoteen 2030 asti. Ehdotuksesta olisi oleellista yhteensovittaa aikataulut 3-5 vuoden aikajänteellä tulevien vuosien osalta. Pitkän aikavälin investointiohjelmaa on tarpeen tarkastella myös pitkän vuotta, koska hankkeiden valmistelu vie aikaa ja keskinäistä toteutusjärjestystä voi olla tarpeen muuttaa alkuperäisestä ehdotuksesta.

Vesijohtoverkosto

Vedenjakelu on HS-Vedellä varmistettu toteuttamalla varavesiyhteydet Valkeakosken, Lempäälän ja Urjalan suuntaan. Vesi- ja viemärilaitosten toiminta-alueiden päivitykset on tehty ja ne on vahvistettu vuoden 2022 alkupuolella.

Vesijohtoa on kunnossapidetty ennakoivasti tekemällä suunnitelman mukaisia tarkastuksia runkoverkon laitteille HS-Veden verkosto-omaisuuden hallintamallin mukaisesti.

Viialan valurautaisen vesijohtoverkoston kunto tutkittiin AquaTrioScope -menetelmällä.

Jätevesiverkosto

Viemäriverkon kuntoa on tutkittu kuvaamalla vanhaa verkostoa ja kaikki uudisrakennuskohteet on kuvattu valmistuttuaan. Lisäksi runkoverkoston laitteille on tehty suunnitelman mukaista ennakoivaa kunnossapitoa HS-Veden verkosto-omaisuuden hallintamallin mukaisesti. Akaan verkostoalueella muodostuu paljon vuotovesiä ja erityisesti Viialan alueella kyseessä on huomattava ongelma. Jätevesiviemäriin vuotovesien vähentämiseen liittyy usein kaupungin vastuulle kuuluvaa aluekuivatuksen parantamista. Tämän takia katusaneerauksen ja vesihuoltosaneerauksen yhteishankkeita olisi tehtävä jatkossakin.

Kaupungin ja HS-Veden yhteistyönä selvitettiin aluekuivatusta rakenteilla olevan kunnossapitomallin pohjaksi. Selvityksessä tunnistettiin koko kunnan osalta pintakuivatusreittien sijaintia. HS-Veden tavoitteena on vähentää vuotovesiä jätevesiverkostoon. Akaan kaupunkia toimintamalli hyödyttää aluekuivatuksen kokonaishallinnassa.

Jätevedenpuhdistamo

Uusi lupa tuli voimaan 28.1.2013. Lupa mahdollisti entisen Kalvolan kunnan jätevesien johtamiseen Akaan puhdistamolle, mikä toteutettiin HHIT-vesihuoltolinjan myötä 2014.

Vuotovesistä johtuen puhdistamo ei sulamisvesien aikaan ole täyttänyt kaikilta osin sille asetettuja puhdistusvaatimuksia. Vuotovesien pienentämiseen tähtäävät toimenpiteet on aloitettu mm. isojen valtaojien perkaamisella Viialassa. Vuoden 2022 aikana tehtiin AquaDuoScope -mittauksia, joilla pyritään löytämään pintavesien vuotokohtia jätevesiviemäriin. Loppuvuodesta 2019 Toijalan puhdistamolle valmistui ohitusvesien käsittelylaitos, joka pystyy käsittelemään mm. sulamisvesien virtaamahuiput.

Ilmastoasiat

Hinku-kuntana Akaa on sitoutunut tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonepäästöjen vähentämistä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Kesäkuussa 2022 hyväksytyn kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti Akaa pyrkii hiilineutraaliuden lisäksi resurssien viisaaseen ja kestäväan käyttöön, sekä huolehtii luonnon monimuotoisuudesta. Kaupungin ilmastotyötä voi seurata tarkemmin Akaan ilmastovahdista osoitteesta <https://ilmastovahti.aka.fi/>.

Vuoden aikana valmistuivat vuoden 2020 päästötiedot ja Akaan kokonaispäästöt olivat laskeneet 6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Marraskuussa 2022 päättyneen Hiilineutraali Etelä Pirkanmaa 2030 eli HEP2030 -hankkeen aikana luotiin neljän kunnan yhteinen ilmastojohtamisen toimintamalli sekä järjestettiin koulutuksia ja työpajoja kuntaorganisaatioiden henkilöstölle. Lisäksi tuotettiin ja jaettiin tietoa ilmastotyöstä kuntalaisille ja alueen yrityksille.

Kesäkuussa 2022 otettiin käyttöön Akaan ilmastovahti -palvelu, jota hyödynnetään ilmastotyön seurantaan, raportointiin ja viestintään. Etelä-Pirkanmaalla jatkaa neljän kunnan yhteinen ilmastoasiantuntija, jonka tehtäviin kuuluu ilmastotyön tukeminen, raportointi ja kehittäminen.

Akaa on mukana useissa ilmastotyötä edistävissä hankkeissa. Akaa hallinnoi elokuussa 2022 alkanutta ympäristöministeriön rahoittamaa Etelä- ja Lounais-Pirkanmaan ilmastoekosysteemi -hanketta, jossa rakennetaan yrityksille ja organisaatioille suunnattu ilmasto-kumppanuusverkosto. Opetushallituksen rahoittamassa Etelä-Pirkanmaan ilmasto- ja ympäristökasvatuksen polku- hankkeessa puolestaan luodaan kokonaisvaltainen ja ikätasoisesti etenevä malli perusopetuksen ilmasto- ja ympäristökasvatukseen. Kulma2-hankkeessa lasketaan kulutukseen perustuvia kasvihuonekaasupäästöjä.

Energiatehokkuus ja hiilijalanjäljen laskenta huomioidaan kaupungin uudis- ja korjausrakentamisessa. Hankevalmisteluissa huomioidaan hiilineutraalien ja kiertotaloutta edistävien ratkaisujen mahdollistaminen. Akaa on mukana KEINON vähähiilisen rakentamisen kehittäjäryhmässä Toijalan kouluverkko- ja korjausosaston osalta. Toijalan alakoulun kilpailutuksessa on huomioitu RTDS-kriteeristön mukaisia vaatimuksia. Toukokuussa 2023 valmistuva Viialan yhtenäiskoulu on Joutsenmerkki-kohde.

Kaupungin kiinteistöissä on toteutettu energiakatselmuksissa määriteltyjä toimenpiteitä. Monitoimihallin kaukolämmönvaihdin uusittiin ja kiinteistöjen valaistuksessa on vaiheittain lisätty led-valaistuksen osuutta. Aiemmin vuodelle 2022 suunniteltuihin öljylämmityskohdeiden lämmitystapamuutoksiin ei saatu soveltuva tarjousta ja hankkeet siirtyivät seuraavalle vuodelle. Kaupungin sähkösojimus kilpailutettiin ja vuodesta 2023 alkaen hankitaan hiilineutraalia sähköä.

Liityntäpysäköintipaikkojen viimeistelyt ja pyöräpysäköintikatokset on toteutettu Viialan asemalle. Yhteistyöhankkeessa Valkeakosken kaupungin kanssa laadittu pyöräliikenteen edistämisohjelma hyväksyttiin keväällä 2022.

Kaavoituksessa arvioidaan kaavojen suoria ja välillisiä ilmastovaikutuksia sekä ilmastonmuutokseen sopeutumisen riittävyyttä erilaisista näkökulmista. Ilmastotavoitteiden toteutumista sekä luonnon monimuotoisuutta edistetään myös kaavamääräyksillä ja rakentamistapaohjeilla.

Akaan kaupunki osallistui valtakunnalliseen Energiansäästöviikkoon sekä Astetta alemmas -kampanjaan. Kampanjoiden aikana viestittiin aktiivisesti kaupungin energiansäästötoimista ja kannustettiin toimipaikkoja sekä asukkaita säästämään energiaa. Asukkaiden ja akaalaisen yritysten ilmastotekoja kerättiin ilmastovahtiin kesän aikana.

Sivistystoimen ilmastotyö painottuu pääosin ympäristökasvatukseen, joka sisältyy opetussuunnitelmiin osana peruskoulujen ja lukion normaalia opetus- ja kasvatustehtävää. Vuoden aikana järjestettiin Etelä-Pirkanmaan lukioden toisen vuosikurssin opiskelijoille suunnattu kestävä kehitys -teemainen jatko-opintopäivä.

Akaan Vuokra-asunnot Oy paransi energiatehokkuutta useissa kohteissaan esimerkiksi lisälämmöneristyksillä ja valaistuksen ohjauksella. Lisäksi tulevia toimenpiteitä on valmisteltu teettämällä aurinkosähköselvityksiä, sekä hakemalla rahoitus lämmitystapamuutoksiin.

2.0 MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT

Muiden ei-taloudellisten asioiden osalta tuodaan esille mm. miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta ja ihmisoikeusasioista.

Kuntalain 84 §:n mukaan kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamus-toimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muista sidonnaisuuk-sista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhalli-tuksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan pu-heenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu tehtäväänsä. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslau-takunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Kunnan on pidettävä sidonnai-suuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Akaan kaupungin hallintosäännön 88 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitettujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekis-terin rekisterinpitäjä. Lisäksi tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa. Val-tuusto merkitsi päivitetyn sidonnaisuusrekisterin tiedoksi 15.12.2021 § 146.

Kuntalain 97 §:n mukaan valtuutettu on valtuustossa esteellinen käsittelemään asiaa, joka koskee henkilökohtaisesti häntä taikka hänen hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua läheistään. Jos valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään. Muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä kunnan vi-ranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27-30 §:ssä. Hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu palvelussuhde kuntaan ei kuitenkaan tee luottamushenkilöä, viranhaltijaa eikä työntekijää esteelliseksi asiassa, jossa kunta on asianosai-nen. Jos luottamushenkilö on palvelussuhteensa perusteella esitelty tai muuten vastaavalla tavalla käsitelty asiaa, hän on kuitenkin esteellinen. Hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohtaa ei sovelleta kunnan luottamushenkilöön, viranhaltijaan tai työntekijään, vaikka tämä olisi mainitussa lainkohdassa tarkoitettussa asemassa kunnallisessa liikelaitoksessa tai kuntayhtymässä. Henkilö on kuitenkin esteellinen, jos kunnan edut ovat ristiriidassa liikelaitoksen tai kuntayhtymän etujen kanssa taikka asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu asian käsittelyyn. Myöskään hallintolain 28 §:n 1 momentin 6 kohtaa ei sovelleta kunnassa. Esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään. Henkilön on lisäksi toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa.

Akaan kaupungin hallintosäännön 83 §:n mukaan hankintaperiaatteina on ”Hankintojen suorittamisen edellytys on, että hankintaa varten on talousarviossa myönnetty perusteltu määräraha. Hankinnat on suoritettava mahdollisimman taloudellisesti, suunnitelmalli-sesti ja tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioiden. Hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa ole-vat kilpailuolosuhteet sekä noudatettava avoimuuden, tasapuolisuuden, syrjimättömyyden ja suhteellisuuden periaatetta.”

Akaan kaupungin hallintosäännön 58 §:n mukaan ” Sivutoimiluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen kieltämisestä päättää kaupunginjohtajan ja toimialajohtajien osalta kaupunginhallitus ja muun henkilöstön osalta toimiala-johtaja.” Lisäksi Akaan kaupungin hallintosäännössä käsitellään myös mm. kaupungille osoitettujen lahjoitusten vastaanottamista, irtai-men omaisuuden myymistä sekä kiinteän omaisuuden ostamista, myymistä, vaihtamista, vuokraamista ja lunastamista.

2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelmakaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisyinä. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kunnan riskienhallinnan tasoa ja riittävyyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan (ml. päätöksenteko), investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kunnan asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä. Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kunnan kannettavaksi. Vahinkoriskien toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla.

Akaan kaupungin valtuuston 17.2.2021 § 6/ 21.4.2021 § 36 hyväksymän ja 27.10.2021 § 107 ja 17.11.2021 § 121 täydentämän hallintosäännön 11 luku sisälsi sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat pykälät koskien mm. kaupunginhallituksen, valiokunnan ja lautakuntien sekä viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviä. Akaan kaupungin sisäisen valvonnan ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 2.3.2010 § 48.

Selontekoa varten toimialajohtajat laativat oman vastuualueensa osalta selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta. Selonteot käsitellään lautakunnissa. Kaupungin sisäisen valvonnan ohjeen mukaan selonteossa on otettava kantaa esimerkiksi seuraavassa yhteenvedossa oleviin tehtäväalueisiin ainakin siinä tapauksessa, että niissä on vuoden aikana havaittu puutteita.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

- Kaupungin johtoryhmässä käsitellään koko kaupunkia koskevia merkittävimpiä ajankohtaisia asioita ja päätöksiä ja toimialojen johtoryhmissä erityisesti toimialaa koskevia asioita. Tämä on osa operatiivista johtamista ja valvontaa. Henkilöstöjohtajan vetämänä pidetään kesäkuukausia lukuun ottamatta joka kuukausi kaikille esihenkilöille nk. esihenkilöinfo, jossa käsitellään ajankohtaisten asioiden lisäksi yhteisiä toimintaohjeita ja linjauksia ja annetaan ohjeistus niiden täytäntöönpanoon. Infon materiaali jaetaan vielä sähköpostitse kaikille esihenkilöille. Osa infoista on kestoiltaan pidempiä - nk. esihenkilötreenejä, joissa käsitellään eri teemoja. Vuonna 2022 esihenkilötreenejä oli kolme. Vuoden 2022 aikana laadittiin kolme henkilöstötiedotetta, joissa tiedotettiin ajankohtaisista asioista. Vuonna 2022 pidettiin myös useita hyvinvointialueen valmisteluun liittyviä infotilaisuuksia hyvinvointialueelle siirtyvälle henkilöstölle ja noudatettiin jatkuvan yhteistoiminnan periaatetta. Erilainen hyvinvointialueeseen liittyvä valmistelutyö painottui erityisesti perusturvatoimessa, mutta myös hallintotoimessa ja teknisessä toimessa. Helmikuussa 2022 valtuusto hyväksyi kaupungin lakisääteisen selvityksen koskien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtävien ja tietojen siirtoa Pirkanmaan hyvinvointialueelle ja kaupunginhallitus päivitti selvitystä valtuuston antaman oikeutuksen myötä pari kertaa loppuvuoden aikana. Syyskuussa 2022 valtuusto hyväksyi siirtosopimuksen ja siirtosuunnitelman koskien 1.1.2023 lukien Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtyvää henkilöstöä. Kaupungin intrasta löytyy toimintaohjeet henkilöstön luettavaksi. Henkilöstölle järjestetään koulutusta tarpeen mukaan mm. lainsäädännön uudistuessa tai kaupungin ohjeiden uudistuessa. Kesäkuussa 2022 valtuusto hyväksyi strategian päivityksen vuosille 2022-2026, jota jalkautettiin organisaatioon. Toimenpideohjelmaa valmisteltiin ja ne hyväksyttiin valtuustossa helmikuussa 2023. Marraskuussa 2022 valtuusto hyväksyi kriisiajan hallintosäännön (hallintosäännön liitteen I) ja joulukuussa uuden hallintosäännön 1.1.2023 lukien. Vuoden aikana toiminta on pääsääntöisesti ollut säännösten, määräysten ja päätösten mukaista.

Varojen käytön valvonta

- Talouden tiukkuutta ja varojen käytön valvontaa on korostettu koko organisaatiossa. Esimiehillä on käytössään talouden seurantaan varten raportointiohjelma ja heitä on ohjeistettu sen säännönmukaiseen hyödyntämiseen. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa ohjeistetaan seuraamaan ja raportoimaan talouden toteutuma säännöllisesti kiinnittäen erityishuomiota havaittuihin merkittäviin positiivisiin/ negatiivisiin poikkeamiin sekä suunniteluihin negatiivisten poikkeamien aiheuttamiin korjaustoimenpiteisiin. Vuoden aikana tehtiin valtuustolle talouskatsaus tammi-maaliskuulta, tammi-kesäkuulta ja tammi-syyskuulta. Toimialajohtajat yhdessä toimialojen vastuhenkilöiden kanssa vastaavat vastuualueensa osalta talouskatsauksen perustaksi tuotettavasta talouteen painottuvasta seuranta-analysistä. Talouden tasapainotusohjelman hyväksymisen jälkeen taloutta seurataan erittäin tarkasti, jotta samalla voidaan arvioida tasapainotusohjelmassa sovittujen toimenpiteiden onnistumista. Vuoden 2022 aikana valtuusto hyväksyi talousarviomuutokset kolme kertaa: kesäkuussa, lokakuussa ja joulukuussa. Erityisesti perusturvalautakunnan vastuualueelle huomiointiin merkittäviä nettomenojen lisäyksiä, mutta lautakunnan nettomenot ylittyivät tilinpäätösvaiheessakin johtuen erityisesti mm. erikoissairanhoidosta, erilaisista asumispalvelujen ostoista ja henkilökohtaisen avun palveluista.

Riskienhallinnan järjestäminen

- Riskienhallintaa on toteutettu osana päivittäistä toimintaa ja päätöksentekoa. Riskejä pyritään arvioimaan etukäteen ja niitä pyritään aktiivisesti minimoimaan päätöksenteossa. Toiminnallisten riskien välttämiseksi henkilöstölle järjestetään koulutusta tarpeen mukaan erityisesti lainsäädännön muuttuessa. Kouluverkkoratkaisuja on työstetty tulevaisuuden tarpeiden näkökulmasta, esittäen huomioida syntyyvyyden laskusta ja oppilasmääräennusteiden muutoksista. Taloudellisten riskien valvonta liittyy varojen käytön valvontaan. Rahoitusriskejä pyritään hallitsemaan mm. lainasalkun rakenteella, kuntatodistusohjelmalla ja konsernitilin luottolimiitillä. Vuoden 2022 alussa nostettiin vuoden 2021 lopussa tehtyyn päätökseen pohjautuen uusi kiinteäkorkoinen pitkäaikainen laina ja lisäksi vuoden 2022 aikana tehdyn päätöksen mukaan nostettiin uusi vaihtuvakorkoinen pitkäaikainen laina marraskuussa 2022. Vuoden 2022 aikana korkotasossa tapahtui merkittävä muutos korkojen noustessa. Esimerkiksi kuntatodistusohjelmalla nostetun

lyhytaikaisen luoton korko oli alimmillaan -0,49 prosenttia tammikuussa 2022 ja korkeimmillaan 2,03 prosenttia joulukuussa 2022. Ensimmäisen kerran lyhytaikaista luottoa nostettiin +korolla heinäkuun 2022 lopussa. Vakuutusten kilpailuttamisen yhteydessä on kartoitettu kaupungin riskit ja vakuutusten ajan- ja tarkoituksenmukaisuutta ylläpidetään ja seurataan jatkuvasti. Vuoden 2022 aikana osallistuttiin vakuutusmeklaripalveluiden yhteishankintaan. Myös työturvallisuuslain mukainen vaarojen arviointityö on suoritettu ja dokumentoitu. Koulujen pelastussuunnitelmia on päivitetty. Henkilöstöriskejä vältetään mm. noudattamalla henkilöstöjooston ja henkilöstöjohtajan toimeenpano-ohjeistusta. Viime aikoina henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita eräillä aloilla (sote-tehtävät, eräät asiantuntija- ja opetustehtävät). Ratkaisumalleja on haettu tehtävälajien ja henkilöstöpalveluiden yhteistyöllä sekä esimerkiksi oppilaitosyhteistyötä tehostamalla ja oppisopimuskoulutusta lisäämällä. Myös vuokratyövoiman käyttöön on jouduttu turvautumaan. Maaliskuussa 2022 perusturvalautakunta hyväksyi myös sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ja palvelujen turvaamisen valmiussuunnitelman. Lisäksi huhtikuussa 2022 henkilöstöjoasto hyväksyi sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön ja palvelujen turvaamiseen liittyviä vanhuspalvelujen palkkausjärjestelyjä ajalla 1.6.-31.12.2022. Tietoturvan osalta kaupungilla on nimetty tietoturvavastaava ja perusturvatoimen tietosuovavastaava sekä kaupunginhallitus on hyväksynyt tietoturvastrategian, käyttäjän tietoturvaohjeen sekä tietoturva-asetteet. Tietosuojalain soveltamista valvoo tietoturva-työryhmä, jossa on edustus jokaiselta toimialalta. Ryhmä vastaa kaupungin eri yksiköiden tietoturvallisuuden ohjeistamisesta, yleisten tietoturva-vaatimusten määrittämisestä sekä valvonnasta. Kaupungin valmiussuunnittelun yhteyshenkilönä toimii tekninen johtaja. Vuoden 2022 aikana erityisesti Ukrainan sota lisäsi panostusta valmiusasioiden hoitoon ja osallistumista valmiusasioiden koulutustilaisuuksiin ja valmiusharjoituksiin. Kiinteä varavoimakone on hankittu Akaa Areenan ja Viialan yhtenäiskoulun käyttöön sekä keskuskeittölle. Lisäksi on hankittu kolme erillistä siirrettävää varavoimalaitetta. Vuoden 2022 aikana koronatilanteen ja Ukrainan sodan johdosta valmiusjohtoryhmä linjasi aktiivisesti kaupungin toimenpiteitä ja linjaukset tuotiin kaupunginhallitukselle tiedoksi tai päätettäväksi. Vuoden 2022 aikana päivitettiin valmiussuunnitelmat ja hyväksyttiin kriisiajan hallintosääntö sekä kriisiviestintäohje.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

- Kaupungin perustehtävien hoidon kannalta tarpeetonta kiinteistöomaisuutta on myyty ja myyjä pyritään jatkamaan edelleen kuitenkin niin, että hintataso on oikea. Kaupunginhallitus päättää myynneistä. Maakauppojen osalta myynnit tehdään joko kaupunginhallituksen vahvistamilla hinnoilla tai tuodaan erikseen kaupunginhallituksen päätettäväksi. Vuoden 2022 aikana toteutui mm. Akaa Pointin raakapuuterminaalin rakentamiseen liittyvä pitkäaikainen maa-alueiden lunastustoimitusprosessi ja vuoden 2021 lopulla tehdyn esisopimuksen mukainen kiinteistökauppa Lidl Ky:n kanssa. Maaomaisuuden hoito on osittain vuokratilajelijöillä, metsien osalta tekninen toimi ja kaupunginpuutarhuri/ metsänhoitoyhdistys. Vuonna 2022 Koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkuntien päätös kuntayhtymän osittaisesta purkamisesta ja kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän perustamisesta eteni toteutukseen. Em. järjestelystä kaupungille kirjautui satunnaista tuottoa. Vuonna 2022 kaupungin huutokaupattavana ollut tyhjä talo Akaa Pointin alueen läheisyydessä paloi ilmeisesti vahingonteon johdosta juuri ennen huutokaupan päättymistä. Irtaimistoa on myyty huutokaupassa. Vuodelle 2022 ajoittui kolme huutokauppaa, joissa huutokaupattavana oli Rasin kuntosalin kuntosalilaitteita, Hakalehdon keittiön koneita/tarvikkeita, teknisen toimen koneita/laitteita ja kaupunki eri kohteiden kalusteita, huonekaluja ym. Hankintalain säännösten ja sen nojalla annettujen ohjeiden sekä kaupungin hankintaohjeiden noudattamiseen on kiinnitetty huomiota. Poikkeuksellisten, erityisosaamista vaativien asioiden kohdalla on hyödynnetty myös lakiasiantuntijapalvelujen ostoa. Investointihankkeiden toteutuksen ja valmistelun osalta on edelleen selkeytetty toimintaa, hankkeiden ajantasaista valmistelua ja parannettu yhteistoimintaa yhteistyötahojen kanssa. Vuoden 2022 aikana Viialan uuden liikuntahallin, Akaa Areenan, urakka otettiin vastaan sisäpuolisten ja ulkopuolisten töiden osalta, poislukien riidanalainen katsomoratkaisu. Loppuvuoden aikana liikuntahallissa ilmeni ongelmia mm. vuotavissa kattorakenteissa ja erityisesti riidanalaisen katsomon toimivuudessa ja turvallisuudessa. Urakoitsijalle on reklamoitu ongelmista ja riidanalaisen katsomon osalta on haettu ratkaisua toistaiseksi tuloksetta.

Sopimukset

- Sopimusten laadinta, hyväksyminen ja valvonta on toimialoilla pääsääntöisesti asianmukaisesti hoidettu. Sopimuskauden aikaisen sopimusten hallintaan ja seurantaan on hyvä kiinnittää aktiivista huomiota samoin kuin laskutettavien sopimusten osalta tietojen toimittamiseen laskutukseen. Sopimusten ehtoihin kaupungin edun mukaisesti on kiinnitetty huomiota. Vuoden 2022 aikana hyväksyttiin uusi Fimlab Laboratoriot Oy:n Akaan hyvinvointikeskuksen Fimlabin tilojen vuokrasopimus 1.7.2021 lukien ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen Akaan paloaseman vuokrasopimus 1.1.2022 lukien. Lisäksi selviteltiin erilaiset Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtyvät sopimukset sekä valmisteltiin hyvinvointialueelle vuokrattavien tilojen vuokrasopimuksia, joista kaupunginhallitus päätti helmikuun 2023 alussa. Vuonna 2022 teknisessä toimessa puututtiin syksyllä 2021 kilpailutetun kaupungin omien kiinteistöjen ja konserniyhtiöiden kiinteistöjen jätehuoltopalvelujen palveluntuottajaksi valitun toimintaan ja koska toiminta ei muuttunut sopimuksenmukaiseksi, kaupunki purki sopimuksen helmikuun 2022 lopulla. Tämän jälkeen jätehuoltopalvelut kilpailutettiin uudelleen.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen ja tulokset

- Toimialoilla ei pääsääntöisesti ole tehty erillistä erityistä sisäistä tarkastusta. Sisäistä tarkastusta on pääsääntöisesti suoritettu ns. normaalin työn ohessa mm. viranhaltijapäätöksiä valvomalla, sisäisiä kassoja tarkistamalla ja toimintayksiköissä vierailamalla.

Yhteenvedo ja johtopäätökset

- Yhteenvedona voidaan todeta, että kaupungin sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on pääsääntöisesti asianmukaisesti järjestetty. Kokonaisuuden kehittämistoimenpiteinä voidaan todeta, että kireä taloudellinen toimintaympäristö asettaa edelleen selvät haasteet yhä taloudellisempien toimintatapojen kehittämiseksi. Toiminnan kehittäminen edellyttää tehtävälajien ja toimialojen välistä tiivistä yhteistyötä ja yhteistä suunnittelua sekä hyvää, kokonaisvaltaista valmistelua. Vuoden 2021 loppupuolella alkanut aktiivinen hyvinvointialuevalmistelu jatkui vuonna 2022 ja hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen vuoden 2023 alussa tuo merkittävän muutoksen kaupungin toiminta- ja talousympäristöön. Aktiivinen sisäinen valvonta on edellytys talouden tasa-painottamishelmien toteutumisen varmistamisessa. Suunnitelmissa on myös sisäisen valvonnan ohjeistuksen päivittäminen. Työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvän sähköisen työalustan käyttöönotto on valmistelussa. Talousarvioon 2021 ja taloussuunnitelmaan 2021-2025 sisältyi ensimmäisen kerran vastuualueittain riskienhallintaosuus sisältäen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman ja ao. osuus sisältyy jatkossakin talousarvioon ja taloussuunnitelmaan. Vuoden 2023 aikana käsitellään johtoryhmässä säännöllisesti mm. taloustilannetta.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

TULOSLASKELMA, 1 000 e

	2022	2021
Toimintatuotot	23 889,0	23 998,8
Valmistus omaan käyttöön	0,0	33,0
Toimintakulut	-126 066,9	-121 903,7
Toimintakate	-102 177,9	-97 871,9
Verotulot	69 399,1	66 852,6
Valtionosuudet	35 933,3	34 427,2
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	341,7	315,9
Muut rahoitustuotot	496,1	388,6
Korkokulut	-832,3	-757,4
Muut rahoituskulut	5,1	1,0
Vuosikate	3 165,1	3 356,0
Poistot ja arvonalentumiset	-4 662,8	-4 349,1
Satunnaiset tuotot	57,7	
Tilikauden tulos	-1 440,0	-993,1
Tilinpäätössiirrot	2,7	3,1
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 437,3	-990,0

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,9	19,7
Vuosikate/Poistot, %	67,9	77,2
Vuosikate, e/asukas	192,1	203,8
Asukasmäärä	16 473	16 467

Tuloslaskelmassa osoitetaan, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate

Vuosikatetta eli kunnan rahoitustulosta tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Mikäli kunnan vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten tai rahastojen vähentäminen.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista -tunnusluku osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa taas, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verorahoituksella (verotulot ja valtionosuudet).

Tunnuslukuvertailussa kuntien kesken on otettava huomioon eroja aiheuttavina tekijöinä muun muassa kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

Kun vuosikate prosenttia poistoista -tunnusluvun arvo on vähintään 100 prosenttia, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Lisäksi erityisesti silloin kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa.

Toimintatuotot

Toimintatuotot olivat yhteensä 23.889.000 euroa, mikä oli 109.800 euroa ja 0,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2021.

Toimintatuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1.984.500 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 884.100 euroa.

Myyntituottoja kertyi 12.639.700 euroa, mikä oli 67.900 euroa ja 0,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Muita yhteistoimintakorvauksia kertyi 10.795.700 euroa, mikä oli 86.100 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vanhuspalveluissa ao. tulot olivat 4.701.000 euroa, mikä oli 83.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vammaispalveluissa ao. tulot olivat 1.785.800 euroa, mikä oli 106.100 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Terveystieteiden osastolla ao. tulot olivat 4.235.100 euroa, mikä oli 249.500 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Sosiaalityössä ao. tulot olivat 61.400 euroa, mikä oli 35.300 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna Työvoiman palvelukeskukseen liittyvä yhteistoiminta päättyi 1.6.2021 lukien.
- Metsänmyyntituotot olivat 32.500 euroa, mikä oli 6.400 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Hulevesimyyntituottoja oli 392.900 euroa, mikä oli 27.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2022 kaupungin omat sisäiset tulot kirjattiin myös ulkoisiin tuloihin kuntatietoraportointijärjestelmän johdosta.
- Muita korvauksia kertyi 176.400 euroa, mikä oli 14.700 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolla valtionosuuslaskelmiin liittyvät kotikuntakorvaustulot olivat 365.500 euroa, mikä oli 90.900 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Myyntituotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 194.800 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 257.200 euroa.

Maksutuottoja kertyi 5.742.800 euroa, mikä oli 19.800 euroa ja 0,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Sosiaalityön tehtävätasolla maksutuottoja kertyi 322.900 euroa, mikä oli 14.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vanhuspalvelujen tehtävätasolla maksutuottoja kertyi yhteensä 2.824.300 euroa, mikä oli 130.000 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vammaispalvelujen tehtävätasolla maksutuottoja kertyi yhteensä 257.600 euroa, mikä oli 41.900 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Terveystieteiden osastolla maksutuottoja kertyi 1.066.400 euroa, mikä oli 50.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Hoitajien käyntimaksut poistuivat 1.7.2021 lukien. Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolla maksutuottoja kertyi 939.400 euroa, mikä oli 72.000 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Varhaiskasvatuksen osuus em. oli 64.100 euroa, taustalla mm. tuloerojen korotukset 1.8.2021 lukien. Vapaa-aikapalvelujen tehtävätasolla maksutuottoja kertyi 51.600 euroa, mikä oli 21.500 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Alueiden kunnossapidon tehtävätasolla maksutuottoja kertyi 98.900 euroa, mikä oli 77.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodelle 2022 kohdentui joitakin aiemman vuoden laskutuksia ja lisäksi vuoden aikana alueella oli paljon tuottoa aiheuttavaa toimintaa.

Maksutuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 101.200 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 36.000 euroa.

Tukia ja avustuksia kertyi 2.870.900 euroa, mikä oli 374.000 euroa ja 11,5 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Työllistämistuki oli 267.000 euroa, mikä oli 53.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Valtion korvaus kuntouttavasta työtoiminnasta oli 112.500 euroa, mikä oli 8.700 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Muut tuet ja avustukset olivat 2.491.400 euroa, mikä oli 419.700 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2021 tukiin ja avustuksiin sisältyi valtionavustus julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin, yhteensä 1.848.200 euroa. Vuonna 2022 tukiin ja avustuksiin sisältyi valtionavustuksen julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin vuodelle 2022 kirjautuva osuus 55.232 euroa ja lisäksi valtionavustus eräisiin julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2022 aiheutuviin kustannuksiin, 998.195 euroa, em. yhteensä 1.053.427 euroa.

Tuet ja avustukset ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1.655.200 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 603.400 euroa.

Muut toimintatuotot/ vuokratuotot olivat 1.919.500 euroa, mikä oli 4.000 euroa ja 0,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Muiden rakennusten vuokrat olivat 975.500 euroa, mikä oli 60.700 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuoden 2022 aikana hyväksyttiin mm. Pirkkanmaan pelastuslaitoksen Akaan palaseman uusi vuokrasopimus 1.1.2022 lukien.
- Asuntojen vuokrat olivat 754.400 euroa, mikä oli 59.900 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Em. vaikutti mm. Mäntymäen toiminnan muutos huhtikuusta 2021 lukien ja vuoden 2022 aikana tapahtuneet paikkamuutokset.
- Maa-alueiden vuokrat olivat 167.200 euroa, mikä oli 2.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Vuokratuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 21.700 euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 18.700 euroa.

Muut toimintatuotot/ Muut tuotot olivat 716.300 euroa, mikä oli 316.400 euroa ja 79,1 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Pysyvien vastaavien myyntivoitot olivat 502.800 euroa, mikä oli 256.700 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Kiinteistöjen ja osakkeiden osuus oli 0 euroa ja tonttien 502.800 euroa, edellisellä vuonna kiinteistöjen ja osakkeiden osuus 1.600 euroa ja tonttien 244.500 euroa. Vuodelle 2021 sisältyi kiinteistöihin ja osakkeisiin pysyvin vastaavin myyntivoittoja As Oy Viialan Valloppilan myynnistä 1.560,58 euroa. Tontteihin sisältyy pysyvien vastaavien myyntivoittoja seuraavasti: kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltojen ja kiinteistöjen myynti: Akaan Vuokra-asunnot Oy:n myynnistä myyntivoittoa 65.670,47 euroa ja muusta ns. normaalista myynnistä yhteensä 178.852,12 euroa. Vuodelle 2022 tontteihin sisältyi pysyvien vastaavien myyntivoittoja seuraavasti: Akaa Point Raakapuuterminaali, maan myynti: 97.428,11 euroa, kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltojen ja kiinteistöjen myynti: 8.819,39 euroa, Lidl Ky:n esisopimuksen mukainen kiinteistökauppa 170.077,51 euroa ja muusta ns. normaalista myynnistä yhteensä 226.496,93 euroa.
- Muut tuotot olivat 210.100 euroa, mikä oli 59.100 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodelle 2021 ei sisällynyt poikkeavia tuottoja. Vuodelle 2022 sisältyi Qvalia Oy:n ostolaskujen auditoinnin (tarkastelu kohteena mm. alv-asiat) vuosilta 2020-2021 liittyvät tuotot 13.700 euroa. Lisäksi muihin tuottoihin sisältyi 45.731,18 euron saatuihin ennakkoihin liittyvä tulokirjaus taseesta tuloslaskelmaan ja 12.750 euron peruttuihin tonttivarausmaksuihin liittyvä tulokirjaus taseesta tuloslaskelmaan.

Muut toimintatuotot/ Muut tuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 11.800 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 6.400 euroa.

Valmistus omaan käyttöön

Valmistus omaan käyttöön oli 0 euroa, mikä oli 33.000 euroa vähemmän kuin vuonna 2021.

Toimintakulut

Toimintakulut olivat yhteensä 126.066.900 euroa, mikä oli 4.163.200 euroa ja 3,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Toimintakulut ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 5.919.200 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1.171.500 euroa.

Henkilöstökulut olivat yhteensä 46.586.300 euroa, mikä oli 576.000 euroa ja 1,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

- Vakinaisten palkat, määräaikaisten palkat ja sijaispalkat olivat ilman sivukuluja yhteensä noin 33.925.900 euroa, mikä oli noin 618.100 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna (sivukuluineen noin 40.968.900 euroa ja 520.200 euroa enemmän).
- Erilliskorvaukset ilman sivukuluja olivat yhteensä noin 3.343.700 euroa, mikä oli noin 336.900 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna (sivukuluineen noin 403.900 euroa ja 386.400 euroa enemmän). Vuonna 2022 erilliskorvauksiin sisältyi ns. sitoutumislisiä 57.500 euroa (sivukuluineen yhteensä 69.400 euroa) tilinpäätösvaiheessa huomioituja ns. sotekertakorvauksia 180.000 euroa (sivukuluineen yhteensä 217.600 euroa).
- Työllistämispalkat ilman sivukuluja olivat yhteensä noin 494.200 euroa, mikä oli 78.300 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna (sivukuluineen noin 596.700 euroa ja 91.600 euroa enemmän).
- Jaksotetut palkat sivukuluineen olivat yhteensä menovähennystä 107.900 euroa, edellisenä vuonna menonlisäystä 77.600 euroa eli menovähennystä oli 185.500 euroa edelliseen vuoteen.
- Henkilöstökorvaukset sivukuluineen olivat noin 722.200 euroa, mikä oli noin 151.500 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Eläkekuluissa eläkemenuperusteinen kuol-maksu oli 1.644.700 euroa, mikä oli 43.900 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Sopimuskauden 1.4.2020–28.2.2022 pohjalta vuodelle 2021 kohdentui toinen, yhden prosentin suuruinen yleiskorotus, joka toteutettiin 1.4.2021. Lisäksi sopimukseen sisältyi 1.4.2021 voimaan tullut paikallinen järjestelyerä, jonka suuruus oli sopimusalaista riippuen keskimäärin 0,8 prosenttia palkkasummasta. Järjestelyerä jaettiin joko tehtäväkohtaisena palkantarkistuksena tai henkilökohtaisena lisänä.
- Sopimuskausi alkoi takautuvasti 1.5.2022 jatkuen 30.4.2025 saakka. Vuodelle 2022 kohdentui seuraava sopimuskorotus: yleiskorotus 1.6.2022 (kaikki sopimusalat) => 46 euroa kuukaudessa, vähintään 2 %:a, paitsi terveyskeskushammaslääkärit, joilla yleiskorotus oli 2,58 %, kotona työskenteleville perhepäivähoitajille ei tullut yleiskorotusta, koska rakenteellinen palkkaus uudistus tuli syksyllä 2022.
- Vuonna 2021 henkilösivukuluihin vaikutti erityisesti sairausvakuutusmaksun ja työttömyysvakuutusmaksu 0,19-prosenttiyksikön nousu. Vuonna 2022 henkilösivukuluihin vaikutti mm. palkkaperusteisen kuol-maksun lasku, sairausvakuutusmaksun 0,20-prosenttiyksikön lasku ja työttömyysvakuutusmaksun 0,14-prosenttiyksikön nousu.

Henkilöstökulut alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 48.200 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 529.200 euroa.

Palvelujen ostot/ Asiakaspalvelujen ostot olivat 46.808.500 euroa, mikä oli 3.429.900 euroa ja 7,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Asiakaspalvelujen ostot olivat 46.360.700 euroa, mikä oli 3.467.900 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2021 sisältyi lastensuojelun korvaus toiselle kunnalle vuosilta 2018-2021 yhteensä 1.585.800 euroa. Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolla valtionosuuslaskelmiin liittyvät kotikuntakorvausmenot olivat 1.084.300 euroa, mikä oli 36.500 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Terveystieteiden erikoissairaanhoidon ostot sairaanhoitopiiriltä sisältäen ensihoidon olivat 23.798.800 euroa, mikä oli 2.230.600 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodeosastotoiminta siirtyi Valkeakoskelle toukokuussa 2020 ja terveydenhuollon tehtävätasolla ao. palvelujen ostot olivat yhteensä 4.679.900 euroa, mikä oli 718.800 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Vammaispalveluissa kehitysvammahuollon laitoshoidon kustannukset olivat 495.100 euroa, mikä oli 95.500 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Terveystieteiden mielenterveyspalvelujen kustannukset olivat 774.100 euroa, mikä oli 153.100 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
 - Perhehoitopalkkiot (ilman hlösivukuluja) olivat 448.700 euroa, mikä oli 37.900 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Asiakaspalvelujen ostot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 4.223.000 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 1.834.500 euroa.

Muiden palvelujen ostot olivat 14.868.200 euroa, mikä oli 63.500 euroa ja 0,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Asiantuntijapalvelut olivat 1.250.300 euroa, mikä oli saman verran kuin edellisenä vuonna.
- ICT-palvelut olivat 2.574.000 euroa, mikä oli 59.200 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Työvoiman vuokraus oli 855.200 euroa, mikä oli 418.400 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.
- Matkustus- ja kuljetuspalvelut olivat 2.091.300 euroa, mikä oli 232.300 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Mm. kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätason kustannukset kasvoivat 50.900 euroa. Kaupunkikehityspalvelujen tehtävätasolle sisältyi syksyllä 2022 alkaneen lähijunaliikenteen kustannuksia yhteensä 100.700 euroa.
- Puhtaanapito- ja pesulapalvelut olivat 820.900 euroa, mikä oli 80.600 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2022 ao. kustannuksiin sisältyy HS-Vesi Oy:n hulevesiverkoston käyttökorvaus 221.100 euroa, mikä oli 600 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuoden 2021 huhtikuusta tapahtuneen Mäntymäen toiminnan muutoksen myötä muodostui ostopalvelukustannuksia yhteensä 37.000 euroa, mikä oli 9.600 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2022 vanhasta kaatopaikasta aiheutui kustannuksia 45.700 euroa, mikä oli 33.400 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Lisäksi vuoden 2022 aikana käyttöön otetun Akaa Areenan ostopalvelukustannukset olivat siivouspalvelujen tehtävätasolla 56.000 euroa.
- Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut olivat 1.254.500 euroa, mikä oli 271.000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2021 sisältyi Ryödintie 1 b:ssä sijaitsevan varastorakennuksen purkamiseen ja pilaantuneen maaperän kunnostukseen liittyviä kustannuksia yhteensä 197.500 euroa. Lisäksi keskuskeittiön tieltä puretun ns. Holstin tuvan purku-urakan kustannuksiksi muodostui 13.900 euroa. Vuodelle 2022 ei kohdentunut purku-urakoita. Metsänmyyntiin liittyvät ao. menot olivat

500 euroa, mikä oli 8.100 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2022 hulevesijärjestelmään liittyvät ao. menot olivat 16.300 euroa, mikä oli 10.700 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

- Osuus verotuskustannuksiin oli 350.700 euroa, mikä oli 28.300 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Koneiden ja kaluston kunnossapitokustannukset olivat 275.100 euroa, mikä oli 28.900 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Majoitus- ja ravitsemispalvelut olivat 310.800 euroa, mikä oli 88.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Mm. vuoden 2021 huhtikuusta tapahtuneen Mäntymäen toiminnan muutoksen myötä ulkoiset ateriapalvelut olivat 148.100 euroa vuonna 2022, mikä oli 37.700 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Sosiaali- ja terveystalvet olivat 1.654.600 euroa, mikä oli 385.200 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Mm. terveydenhuollon tehtävätasolla kustannukset vähenivät 427.200 euroa johtuen mm. koronanäyttekustannuksien vähentymisestä.
- Muut yhteistoimintaosuudet olivat 2.265.900 euroa, mikä oli 163.200 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2021 muihin yhteistoimintaosuuksiin sisältyi perusturvalautakunnan vastuualueella terveydenhuollossa ympäristöterveydenhuoltoon Tampereen kaupungin lisälaskutus vuosilta 2018-2020, yhteensä 320.100 euroa.
- Muut palvelut olivat 314.000 euroa, mikä oli 54.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 2022 muihin palveluihin sisältyy uutena vuoden aikana käyttöön otetun Akaa Areenan valvonta- ja asiakaspalvelun kustannuksia vapaa-aikapalvelujen tehtävätasolla liikuntapalveluissa yhteensä 87.200 euroa.

Muiden palvelujen ostot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 387.100 euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 214.800 euroa.

Aineet, tarvikkeet, tavarat olivat 6.438.300 euroa, mikä oli 180.000 euroa ja 2,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Toimisto- ja koulutarvikkeet olivat 167.500 euroa, mikä oli 23.000 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Elintarvikkeet olivat 799.600 euroa, mikä oli 32.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Lääkkeet olivat yhteensä 199.500 euroa, mikä oli 19.800 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Hoitotarvikkeet olivat 1.505.800 euroa, mikä oli 39.000 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Siivous- ja puhdistusaineet olivat 157.000 euroa, mikä oli 52.400 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Sähkökustannukset olivat 1.236.900 euroa, mikä oli 144.500 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Lämmityskustannukset olivat 940.600 euroa, mikä oli 92.600 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Kalustokustannukset olivat 315.300 euroa, mikä oli 147.000 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Rakennus- ja muu materiaali olivat yhteensä 493.400 euroa, mikä oli 25.400 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 697.300 euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 81.800 euroa.

Avustukset olivat 6.780.200 euroa, mikä oli 108.300 euroa ja 1,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen kustannukset olivat yhteensä 647.000 euroa, mikä oli 23.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Omaishoidon tuen kustannukset olivat 1.190.800 euroa (ilman sivukuluja), mikä oli 202.400 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Tarveharkintaisen ja ennaltaehkäisevän toimeentulotuen kustannukset olivat yhteensä 90.500 euroa, mikä oli 2.400 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Kuntouttavan työtoimintaan liittyvät avustuskulut olivat yhteensä 27.400 euroa, mikä oli 3.800 euroa vähemmän kuin ed. vuonna.
- Vammaisille annettujen avustusten kustannukset olivat 1.488.200 euroa, mikä oli 155.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Palvelusetelimenot/ palveluasuminen olivat 2.380.100 euroa, mikä oli 202.600 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kotihoidon palvelusetelit olivat 54.300 euroa, mikä oli 20.900 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Muut avustukset kotitalouksille olivat 92.100 euroa, mikä oli 10.900 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Työmarkkinatuen kuntaosuus oli 668.800 euroa, mikä oli 97.800 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Avustukset ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 432.000 euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 13.400 euroa.

Muut toimintakulut/ Vuokrat olivat 4.248.400 euroa, mikä oli 323.800 euroa ja 7,1 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Rakennusten ja huoneistojen vuokrat olivat 3.013.200 euroa, mikä oli 657.300 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
 - Vuodelle 2021 sisältyi mm. Viialan taajaman koulujen väistötilojen, Parmacon siirtorakennusten, vuokratukustannuksia yhteensä 1.639.400 euroa ja Ideaparkin tilavuokria, sisäliikunta, 8.600 euroa sekä Aseman yhteisötilan vuokria 9.800 euroa. Lisäksi sisältyi aivan vuoden 2019 lopussa käyttöön tulleiden ja elokuun 2021 alkuun vuokrattuna olleiden Toikan tilojen vuokria 16.000 euroa, vuoden 2020 alussa vuokratun Pätsiniementien liikuntatilan vuokria 7.000 euroa sekä kaupungintalon väistötiloiksi 1.9.2020 lukien vuokrattujen ns. Allin pirtin tilan vuokria 19.900 euroa ja Neliapilan tilan vuokria 23.400 euroa. Vuoden 2021 aikana vuokrattiin uusina tiloina ns. Toivon rakennuksesta tilaa 1.8.2021 lukien, vuokrat yhteensä 21.300 euroa ja ns. Nahkapirtin rakennuksen tilaa 1.7.2021 lukien, vuokrat yhteensä 22.500 euroa sekä Attendo Peltolasta tilaa 1.4.2021 lukien, vuokrat yhteensä 54.800 euroa. Vuodelle 2021 kohdentui ensimmäisen kerran Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6 -yhtiön hoito- ja pääomavastikkeita yhteensä 318.634,10 euroa, josta 286.850,10 euroa oli vuoden 2021 hoito- ja pääomavastikkeita ja 31.784 euroa vuodelle 2021 kohdentuneita vuoden 2020 hoito- ja pääomavastikkeita.
 - Vuodelle 2022 sisältyi mm. Viialan taajaman koulujen väistötilojen, Parmacon siirtorakennusten, vuokratukustannuksia yhteensä 1.091.700 euroa ja Ideaparkin tilavuokria, sisäliikunta, 5.500 euroa sekä Aseman yhteisötilan vuokria 9.800 euroa. Lisäksi sisältyi vuoden 2020 alussa vuokratun Pätsiniementien liikuntatilan vuokria 7.000 euroa sekä kaupungintalon väistötiloiksi 1.9.2020 lukien vuokrattujen ns. Allin pirtin tilan vuokria 14.900 euroa 30.9.2022 asti ja Neliapilan tilan vuokria 23.400 euroa. 1.8.2021 lukien vuokratun ns. Toivon rakennuksen tilan vuokrat olivat yhteensä 25.500 euroa ajalla 1.1.-30.6.2022 ja 1.7.2021 lukien vuokratun ns. Nahkapirtin rakennuksen tilan vuokrat olivat yhteensä 47.500 euroa sekä 1.4.2021 lukien vuokratun Attendo Peltolan tilan vuokrat olivat yhteensä 75.400 euroa. Vuonna 2022 vuokrattiin uutena tilana koko ns. Toivon rakennus 1.8.2022 lukien, vuokrat yhteensä 54.500 euroa. Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6 -yhtiön hoito- ja

pääomavastikkeita kertyi yhteensä 266.700 euroa. Vuoden 2022 aikana Pajantien päiväkodin leasingvuokra-aika 31.7.2022 asti, vuokrat 98.000 euroa, mikä oli 102.700 euroa vähemmän kuin ed. vuonna. Ns. Maistraatin tilojen vuokrasopimus päättyi tammikuun 2022 puolivälissä, vuokrat 7.300 euroa sisältäen puolen kuun vuokran ja 5.000 euron kertakorvauksen, mikä oli 45.900 euroa vähemmän kuin ed. vuonna.

- Koneiden ja laitteiden vuokrat olivat 1.131.100 euroa, mikä oli 322.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Mm. perusturvalautakunnan vastuualueella koneiden ja laitteiden vuokrat olivat 219.400 euroa enemmän kuin vuonna 2021 johtuen mm. hyönteisirtaimiston yms. leasingvuokrista.
- Muut vuokrat olivat 100.100 euroa, mikä oli 10.800 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Muut toimintakulut/ Vuokratulot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 32.600 euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 33.200 euroa.

Muut toimintakulut/ Muut toimintakulut olivat 336.000 euroa, mikä 129.300 euroa ja 62,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Mm.

- Muut toimintakulut olivat 112.600 euroa, mikä oli 27.900 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodelle 2022 sisältyi Qvalia Oy:n ostolaskujen auditoinnin (tarkastelu kohteena mm. alv-asiat) vuosilta 2020-2021 liittyvät kulut 6.700 euroa.
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot 120.200 euroa, mikä oli em. verran enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuodelle 2022 tontteihin sisältyi pysyvien vastaavien myyntitappioita seuraavasti: Akaa Point Raakapuuterminaali, maan myynti: 120.193,50 euroa.
- Luottotappiot olivat 76.600 euroa, mikä oli 16.200 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Muut toimintakulut/ Muut tulot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 195.400 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 45.800 euroa.

Toimintakate

Toimintakate muodostui 102.177.900 euroa negatiiviseksi, mikä oli 4.306.000 euroa eli 4,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

Toimintakate muodostui alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 3.934.700 euroa heikommaksi ja muutettuun talousarvioon verrattuna 287.400 euroa heikommaksi.

Verotulot

Verotulot olivat yhteensä 69.399.100 euroa, mikä oli 2.546.600 euroa ja 3,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

- Kunnallisveroa kertyi 62.911.300 euroa, mikä oli 2.014.200 euroa ja 3,3 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Osuus yhteisöveron tuotosta oli 2.663.500 euroa, mikä oli 224.400 euroa ja 9,2 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Kiinteistöveroa kertyi 3.824.400 euroa, mikä oli 308.000 euroa ja 8,8 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.

Vuonna 2021 koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus, vaikutus Akaan osalta v. 2020 mukaan arvioituna 359.500 euroa. Vuoden 2021 yhteisövero-osuuden koronakorotus tuotti verotuottoja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022, vaikutus Akaan osalta v. 2020-2021 mukaan arvioituna noin 135.500 euroa.

Verotulot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 2.141.900 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 23.200 euroa.

Valtionosuudet

Valtionosuudet olivat yhteensä 35.933.300 euroa, mikä oli 1.506.100 euroa ja 4,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021 (Huomioiden vertailupohjasta pois vuoden 2021 harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen, 1.250.000 euroa, 2.756.100 euroa ja 8,3 % prosenttia enemmän kuin vuonna 2021).

- Vuoden 2021 valtionosuuksiin sisältyi koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin 2021 johdosta valtionosuuden lisäystä, Akaan osuus 136.822 euroa. Vuonna 2021 vuoden 2020 veronmaksusyksikkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 241.928 euroa. Valtiovarainministeriö päätti 31.3.2021 oikaista vuonna 2020 myönnettyä kuntien peruspalveluiden valtionosuutta oikaistun koronavirustestausmäärin perusteella. Akaan kaupungin oikaisu oli +8.223 euroa. Ao. oikaisu kirjautui valtionosuuksiin vuonna 2021.
- Vuonna 2022 vuoden 2020 veronmaksusyksikkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 75.065 euroa.

Valtionosuudet ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 661.300 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 8.800 euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot olivat 341.700 euroa, mikä oli 25.800 euroa ja 8,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

- Vuodelle 2021 sisältyi HS-Vesi Oy:ltä saatavia korkotuottoja 259.900 euroa ja vuodelle 2022 259.900 euroa. Valtuusto päätti 25.9.2019 § 47 ehdottaa Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle, että 30.6.2019 erääntynyt 7.219.238 euron bullet-laina sekä lainan ehdot uudistetaan ja myönsi Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle 7.219.238 euron laina seuraavilla ehdoilla: lainan laina-aika on 7 vuotta ja se erääntyy 30.6.2026. Lainan kokonaiskustannus on 4,6 % vuodessa 1.7.2019 alkaen muodostuen 3,6 %:n korosta ja 1,0 %:n takausmaksusta. Vuodelle 2022 kohdentui Etelä-Pirkanmaan palvelukiinteistöjen pääomallainan 31.12.2021 mennessä kertyneiden korkojen, yhteensä 46.800 euroa, maksu yhtiön voittovaroista.

Korkotuotot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 76.700 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 0 euroa.

Muut rahoitustuotot olivat 496.100 euroa, mikä oli 107.500 euroa ja 27,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

- Vuodelle 2021 sisältyi HS-Vesi Oy:ltä saatua takausprovisiota 72.200 euroa ja vuodelle 2022 72.200 euroa. Valtuusto päätti 25.9.2019 § 47 ehdottaa Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle, että 30.6.2019 erääntynyt 7.219.238 euron bullet-laina sekä lainan ehdot uudistetaan ja myönsi Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lle 7.219.238 euron laina seuraavilla ehdoilla: lainan laina-aika on 7 vuotta ja se erääntyy 30.6.2026. Lainan kokonaiskustannus on 4,6 % vuodessa 1.7.2019 alkaen muodostuen 3,6 %:n korosta ja 1,0 %:n takausmaksusta. Vuodelle 2021 sisältyi Etelä-Pirkanmaan palvelukiinteistö Oy:ltä saatua takausprovisiota 48.900 euroa ja vuodelle 2022 47.100 euroa. Vuodelle 2021 sisältyi Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie Oy:ltä saatua takausprovisiota 28.300 euroa

ja vuodelle 2022 26.800 euroa. Vuodelle 2022 kohdentui uuden HS-Vesi Oy:n lainan omavelkaisen takauksen johdosta takausprovisiota 29.300 euroa. Vuodelle 2022 sisältyi Akaa Point Raakapuuterminaali, maan myynti: raakapuuterminaalin lunastustoimittuksesta maksettiin lunastushinta yhteensä 519.182,07 euroa + korot yhteensä 72.888,64 euroa, em. yhteensä 592.070,71 euroa. Korot kirjautuivat muihin rahoitustuottoihin.

Muut rahoitustuotot ylittivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 134.100 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 10.700 euroa.

Korkokulut olivat 832.300 euroa, mikä oli 74.900 euroa eli 10 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Vuoden 2021 alussa alkoi 22,0 miljoonan euron kynnyksellinen koronavaihtosopimus, johon liittyvät korkokustannukset olivat 624.100 euroa vuonna 2021 ja 513.700 euroa vuonna 2022. Vuoden 2022 aikana korkotaso kääntyi yleisesti nousuun.

Korkokulut alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 217.700 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 47.700 euroa.

Muut rahoituskulut olivat +5.200 euroa, mikä oli 4.100 euroa ja 400,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2021.

Muut rahoituskulut alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ja muutettuun talousarvioon verrattuna 12.200 euroa.

Vuosikate

Vuosikate on 3.165.100 euroa, mikä 190.800 euroa vähemmän kuin vuonna 2021.

Vuosikate on alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 690.900 euroa vähemmän ja muutettuun talousarvioon verrattuna 184.900 euroa vähemmän.

Poistot

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 4.594.400 euroa, mikä oli 281.300 euroa ja 6,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

- Valtuusto päätti 11.11.2020 § 59 poistosuunnitelma/ rakennuskohteiden poistoaikojen muuttamisesta hyväksyä liitteessä esitetyt rakennusten poistoaikojen muutokset 1.1.2020 alkaen 1.1.2013 poistosuunnitelmasta poiketen. Em. mukaan valitut vanhat kohteet ja Kki koulu ovat seuraavat: Ylpönpihan päiväkotiki uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Tarpiakoti uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Torkonkartano uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Toijalan yhteiskoulu uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Kylmäkosken uusi koulu uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Viialan kirjasto Vilkku uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihalli uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihallin squash-tilojen ja kuntosalin peruskorjaus uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Sampola uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Savola-koti uusi poisto-aika 50 v. (aik. 20 v.), Sipilä-koti uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.), Akaan paloasema uusi poisto-aika 30 v. (aik. 20 v.). Em. mukaan valitut uudet kohteet ovat seuraavat: Akaan hyvinvointikeskus, valmistuu v. 2021, uusi poisto-aika 50 v., Viialan yhtenäiskoulu, valmistuu v. 2023, uusi poisto-aika 50 v., Viialan liikuntahalli, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto-aika 50 v., Keskuskeittiö, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto-aika 50 v. Poistosuunnitelman muutoksen vähentävä vaikutus vuodelle 2021 yhteensä 504.600 euroa ja vuodelle 2022 484.200 euroa (vanhat poistot). Vuoden 2021 aikana valmistui Akaan hyvinvointikeskus ja vuoden 2022 aikana Viialan liikuntahalli, joiden poisto-aika on valtuuston päätöksen 11.11.2020 § 59 mukainen.

Suunnitelman mukaiset poistot alittuivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1.122.100 euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 616.100 euroa.

Kertaluonteiset poistot olivat 68.400 euroa, mikä oli 32.300 euroa ja 89,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

- Vuonna 2021 kertaluonteisiin poistoihin sisältyi Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen nuorisotilan saneerauksen alaskirjaus 6.681,79 euroa johtuen suunnitelmissa olevasta nuorisotilojen osuuden tyhjentyisestä ja Koivula-kodin alaskirjaus 29.385,46 euroa johtuen vuoden 2022 talousarvioon sisältyvästä Koivula-kodin toiminnan päättymisestä. Yhteensä vuoden 2021 alaskirjaukset olivat 36.067,25 euroa.

- Vuonna 2022 kertaluonteisiin poistoihin sisältyi hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyvään omaisuuteen liittyvät alaskirjaukset: työliisensyyspalveluiden pakettiauto 6.059,47 euroa, Havulinna hälytys- ja hoitajakutsujärjestelmä 24.355,57 euroa, Mäntymäen hälytys- ja hoitajakutsujärjestelmä 10.094,2 euroa ja Hyke, tilaajahankinnat 27.924,25 euroa. Yhteensä vuoden 2022 alaskirjaukset olivat 68.433,41 euroa.

Kertaluonteiset poistot ylittivät alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna 68.400 euroa.

Satunnaiset erät/ Satunnaiset tuotot

Satunnaiset tuotot olivat 57.700 euroa, mikä oli em. verran enemmän kuin vuonna 2021.

- Vuonna 2022 Koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkuntien päätös kuntayhtymän osittaisesta purkamisesta ja kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän perustamisesta eteni toteutukseen. Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistö- ja rakennusomaisuus siirtyivät osakaskunnille 1.8.2022 ja ne siirrettiin edelleen uudelle kiinteistöliikelaitoskuntayhtymälle 2.8.2022 apporttisijoituksena. Em. järjestelyn johdosta Akaan kaupungille kirjautui satunnaista tuottoa 57.668,30 euroa vuodelle 2022.

Satunnaiset tuotot ylittivät alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna 57.700 euroa.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on 1.440.000 euroa alijäämäinen, mikä on 446.900 euroa heikompi kuin vuoden 2021 alijäämä 993.100 euroa. Tilikauden tulos on alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna 420.500 euroa pienempi kuin arvioitu 1.860.500 euron alijäämä.

Poistoeron vähennys

Poistoeron vähennys on 2.700 euroa, mikä on 400 euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Poistoeron vähennys oli alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna arvioitun mukainen.

Tilikauden yli-/ alijäämä

Tilikauden alijäämä on 1.437.300 euroa, mikä on 447.300 euroa heikompi kuin vuoden 2021 alijäämä 990.000 euroa. Tilikauden alijäämä on alkuperäiseen ja muutettuun talousarvioon verrattuna 420.500 euroa pienempi kuin arvioitu 1.857.800 euron alijäämä.

Yhteenvedo koronatilanteen vaikutuksista vuonna 2022

Vuoden 2022 koronakriisi on vaikuttanut käyttötalouden osalta mm. seuraavasti:

Aiheutuneet tulonmenetykset

Teknisen lautakunnan vastuualueella koronatilanteen johdosta siivous- ja ruokapalveluissa ruokapalvelujen myyntituotot vähentyivät noin 2.000 euroa, koska henkilöstöruokailijoita oli etätöiden takia jonkin verran vähemmän ja tilauskahvituksia ei ollut lainkaan. Teknisen lautakunnan vastuualueelle aiheutuneet tulonmenetykset olivat yhteensä noin 2.000 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen aiheutuneet tulonmenetykset olivat noin 2.000 euroa.

Aiheutuneet kustannukset

Kaupunginhallituksen vastuualueella suojavaruste- ja puhdistustarvikekustannukset olivat ilman vaaleja yhteensä noin 300 euroa. Aluevaalien järjestämisestä aiheutui koronajärjestelyiden johdosta puhdistustarvikekustannuksia noin 200 euroa (erilaisia suojavarusteita hankittiin jo kunnallisvaaleihin 2021, henkilöstökustannukset eivät kasvaaneet, koska mm. kunnallisvaaleja vähemmän ulkopuolisia palkattuja henkilöitä, hoidettiin pääosin omalla henkilöstöllä). Henkilöstöpalveluissa työterveydenhuollon kustannukset lisääntyivät koronatestien ja –rokotusten johdosta 30.400 euroa. Kaupunginhallituksen vastuualueelle aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 30.900 euroa.

Elinvoimalautakunnan vastuualueella työllisyyden hoidossa avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuus lisääntyi ns. koronayrittäjien johdosta tammi-maaliskuussa 30.000 euroa. Lisäksi suojavaruste- ja puhdistustarvikekustannuksia kertyi noin 100 euroa. Elinvoimalautakunnan vastuualueelle aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 30.100 euroa.

Perusturvalautakunnan vastuualueella sosiaalityössä suojavarustekustannukset olivat noin 200 euroa. Vanhuspalveluissa suojavaruste- ja puhdistustarvikekustannukset olivat yhteensä 47.400 euroa, Akaan osuus noin 36.500 euroa. Korotetun kaksoisvuorokorvauksen kustannukset olivat yhteensä 19.800 euroa, Akaan osuus 18.500 euroa. Vammaispalveluissa suojavaruste- ja puhdistustarvikekustannukset olivat yhteensä 1.900 euroa, Akaan osuus noin 1.500 euroa. Lisäksi korotetun kaksoisvuorokorvauksen kustannukset olivat yhteensä 2.800 euroa, Akaan osuus 2.200 euroa. Terveystieteiden hengitystiepoliklinikan ja tartuntatautilääkärin ja rokotusten kustannukset olivat noin 708.300 euroa, Akaan osuus noin 538.300 euroa. Lisäksi muut koronatilanteeseen liittyvät kustannukset (painatukset, ostopalvelukustannukset ym.) olivat yhteensä noin 26.600 euroa, Akaan osuus noin 20.000 euroa. Perusterveydenhuollossa toteutetun sairaalahoidon kustannukset olivat Akaan osalta arviolta noin 36.100 euroa. Erikoissairaanhoidon kustannuksiin sisältyi arviolta noin 139.000 euroa erikoissairaanhoidossa toteutetun sairaala- ja tehohoidon kustannuksia. Perusturvalautakunnan vastuualueelle aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 982.100 euroa, Akaan osuus 792.300 euroa.

Sivistyslautakunnan vastuualueella kasvatus- ja opetuspalveluissa toimisto-, suojavaruste- ja puhdistustarvikekustannukset olivat yhteensä 15.100 euroa ja henkilöstö- ja kuljetuskustannukset yhteensä noin 7.300 euroa. Vapaa-aikapalveluissa suojavaruste- ja puhdistustarvikekustannukset olivat yhteensä 800 euroa. Sivistyslautakunnan vastuualueelle aiheutuneet kustannukset ovat yhteensä 23.200 euroa.

Teknisen lautakunnan vastuualueella tilahallinnossa suojavarustekustannukset olivat 100 euroa. Siivouspalveluissa kertyi kustannuksia noin 36.000 euroa johtuen mm. käsisäippuan ja -paperin, käsidesin sekä jätesäkkien ja siivousaineiden suuresta kulutusmäärästä ja henkilöstön palkkakustannuksista mm. Toijalan terveysasemalla. Ruokapalveluissa kertyi kustannuksia noin 2.700 euroa johtuen siivousaine- ja suojaustarvikekustannuksista. Alueiden kunnossapidossa ulkoliikuntapaikoilla kävijämäärät nousivat. Nuotiopaikoille toimitettu klapimäärä kasvoi ja huoltokustannukset nousivat ulkoliikuntareiteillä lisättyjen huoltotoimien johdosta. Teknisen lautakunnan vastuualueelle aiheutuneet kustannukset ovat yhteensä 39.800 euroa.

Yhteensä käyttötalouden aiheutuneet kustannukset olivat noin 1.106.100 euroa, Akaan osuus 916.300 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen aiheutuneet tulonmenetykset ja aiheutuneet kustannukset olivat nettomenojen lisäystä noin 1.108.100 euroa, Akaan osuus 918.300 euroa.

Koronakriisi on aiheutuneiden tulonmenetysten ja aiheutuneiden kustannusten lisäksi vaikuttanut käyttötalouteen mm. seuraavasti:

Muuta huomioitavaa/ Vähentyneet kustannukset

Kaupunginhallituksen vastuualueella koronatilanteen johdosta etäkokousten johdosta myös matkakustannukset vähentyivät noin 4.600 euroa. Kaupunginhallituksen vastuualueella kustannusten vähennys oli yhteensä 4.600 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen kustannusten vähennykset olivat noin 4.600 euroa, Akaan osuus 4.600 euroa.

Muuta huomioitavaa/ Saadut avustukset

Perusturvalautakunnan vastuualueelle terveydenhuollon tehtävätasolle sisältyi valtionavustus julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin. Huhtikuussa 2022 saadun päätöksen mukaan valtionavustus julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin koskien syys-joulukuun 2021 hakukierrosta oli 541.540 euroa, mikä oli 55.232 euroa enemmän kuin vuoden 2021 tilinpäätökseen oli huomioitu, joten em. summa kirjautui vuodelle 2022. Joulukuun 2022 lopussa saadun päätöksen mukaan valtionavustus julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2022 aiheutuviin lisäkustannuksiin oli 998.195 euroa sisältäen avustuksen testauksen kustannuksiin, tartuntojen jäljittämisen kustannuksiin, rokottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin, perusterveydenhuollossa toteutetusta covid-19-taudin sairaalahoidosta aiheutuviin kustannuksiin, erikoissairaanhoidossa toteutetun covid-19-taudin sairaalahoidon kustannuksiin, covid-19-taudin vuoksi potilaalle annetun tehohoidon kustannuksiin ja muihin välittömiin epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin. Em. koski pelkästään Akaan kaupunkia, koska Urjalan kunta haki suoraan omalta osaltaan ao. valtionavustusta. Perusturvalautakunnan vastuualueelle saadut avustukset olivat yhteensä 1.053.400 euroa.

Sivistyslautakunnan vastuualueella kasvatusta- ja opetuspalvelujen tehtävätasolla kohdentui vuodelle 2022 seuraavia ns. korona-avustus-hankkeita: Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa 2021-2022 –hankkeen vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui yhteensä 5.600 euroa. Varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024 –hankkeen vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 100 euroa. Lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2021-2023 –hankkeen vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 1.900 euroa. Sivistyslautakunnan vastuualueelle saatujen avustusten seurauksena nettomenojen lisäys oli noin 7.600 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen saatujen avustusten seurauksena nettomenojen vähennys oli 1.045.800 euroa.

Muuta huomioitavaa/ Yhteistoimintakorvaustulot

Perusturvalautakunnan vastuualueella em. seurauksena yhteistoimintakorvaustulot lisääntyivät vanhuspalvelujen tehtävätasolla 12.200 euroa, vammaispalvelujen tehtävätasolla 1.000 euroa ja terveydenhuollon tehtävätasolla 176.600 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen yhteistoimintakorvaustulojen lisäys oli noin 189.800 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen aiheutuneet tulonmenetykset ja aiheutuneet kustannukset sekä kustannusten vähennys ja saadut avustukset ja yhteistoimintakorvaustulot olivat nettomenojen vähennystä noin 132.100 euroa.

Verotulot

Vuoden 2021 yhteisövero-osuuden koronakorotus tuotti verotuloja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022, vaikutus Akaan osalta v. 2020-2021 mukaan arvioituna noin 135.500 euroa.

Yhteensä verotulojen lisäys oli noin 135.500 euroa.

Valtionosuudet

Vuoden 2022 valtionosuuksiin sisältynyt vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 75.065 euroa.

Yhteensä valtionosuuksien vähennys oli noin 75.100 euroa.

Yhteensä käyttötalouteen aiheutuneet tulonmenetykset ja aiheutuneet kustannukset sekä kustannusten vähennys ja saadut avustukset yhteistoimintakorvaustulot sekä verotulot ja valtionosuudet olivat nettomenojen vähennystä noin 192.500 euroa.

3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 e

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 165,1	3 356,0
Satunnaiset erät	57,7	
Tulorahoituksen korjauserät	-440,3	-246,1
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-23 644,8	-19 554,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	528,3	561,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 156,0	311,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	-19 178,0	-15 571,9
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-8,0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 851,5	-4 893,9
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 043,3	21 008,3
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 728,3	-255,8
Rahoituksen rahavirta	14 833,5	15 850,6
Rahavarojen muutos	-4 344,5	278,7
Rahavarat 31.12.	4 597,8	8 942,3
Rahavarat 1.1.	8 942,3	8 663,6

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, e	-32 096,3	-8 489,9
Investointien tulorahoitus, %	13,69	17,67
Lainanhoitokate	0,60	0,73
Kassan riittävyys, pv	10,73	22,19
Asukasmäärä	16 473	16 467

Rahoituslaskelmassa osoitetaan, kuinka paljon tulorahoituksen lisäksi tarvitaan pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri rahoitusjäämä on ja miten se käytetään.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, euroa

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %

$= 100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

(Investointien omahankintameno tarkoittaa rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.)

Investointien tulo-rahoitus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoito

Lainanhoitokate

$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakanasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

(Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä: tuloslaskelmasta: toimintakulut – valmistus omaan käyttöön, korkokulut ja muut rahoituskulut, rahoituslaskelmasta: investointimenot, antolainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset).)

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta oli 2.782.500 euroa positiivinen, mikä oli 327.400 euroa vähemmän kuin vuonna 2021.

- Muutoksen taustalla oli erityisesti vuosikatteen heikkeneminen. Vuosikate oli 3.165.100 euroa positiivinen, mikä oli 190.800 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Satunnaiset erät olivat 57.700 euroa, mikä oli em. verran enemmän kuin vuonna 2021.
- Tulorahoituksen korjaukset olivat 440.300 euroa negatiivinen, mikä oli 194.200 euroa enemmän negatiivinen kuin edellisellä vuonna.

Investointien rahavirta oli 21.960.500 euroa negatiivinen, mikä oli 3.278.800 euroa heikompi kuin vuonna 2021.

- Muutoksen taustalla oli erityisesti investointimenojen kasvaminen ja pysyvien vastaavien luovutusvoittojen kasvaminen. Investointimenot olivat 23.644.800 euroa, mikä oli 4.090.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Rahoitusosuudet investointimenoihin olivat 528.300 euroa, mikä oli 32.900 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Pysyvien vastaavien luovutustulot olivat 1.156.000 euroa, mikä oli 844.300 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 19.178.000 euroa negatiivinen, mikä oli 3.606.100 euroa heikompi kuin vuonna 2021.

Rahoitustoiminnan rahavirta

Antolainauksen muutokset olivat 0 euroa, mikä oli 8.000 euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Lainakannan muutokset olivat lisäystä 13.105.200 euroa, mikä oli 3.009.200 euroa vähemmän kuin vuonna 2021.

- Pitkäaikaisten lainojen lisäys oli 33.000.000 euroa, mikä oli em. verran enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys oli 5.851.500 euroa, mikä oli 957.600 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.
- Lyhytaikaisten lainojen muutos oli lisäystä 14.043.300 euroa, mikä oli 35.051.600 euroa vähemmän kuin edellisen vuoden lisäys 21.008.300 euroa.

Muut maksuvalmiuden muutokset olivat lisäystä 1.728.300 euroa, mikä oli 1.984.200 euroa enemmän kuin vuoden 2021 vähennys 255.900 euroa.

Rahoituksen rahavirta oli 14.833.500 euroa positiivinen, mikä oli 1.017.000 euroa vähemmän kuin vuonna 2021.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos oli vähennystä 4.344.500 euroa, mikä oli 4.623.200 euroa vähemmän kuin vuoden 2021 lisäys 278.700 euroa.

Rahavarat olivat 4.597.800 euroa 31.12.2022, mikä oli 4.344.500 euroa vähemmän kuin 31.12.2021.

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE, 1000 e

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	125 193,1	107 738,5	OMA PÄÄOMA	33 313,2	34 750,5
Aineettomat hyödykkeet	18,3	101,8	Peruspääoma	32 829,0	32 829,0
Muut pitkävaikutteiset menot	18,3	101,8	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 921,5	2 911,5
Aineelliset hyödykkeet	97 957,3	80 476,9	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 437,3	-990,0
Maa- ja vesialueet	9 284,1	9 761,9	POISTOERO JA VAP.EHT. VARAUKS.	15,1	17,8
Rakennukset	47 498,5	42 113,2	Poistoero	15,1	17,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 690,0	14 326,6	PAKOLLISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	632,1	466,9	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	9,6	59,2
Muut aineelliset hyödykkeet	30,3	30,3	Valtion toimeksiannot		
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn.	22 822,3	13 778,0	Lahjoitusrahastojen pääomat	9,6	59,2
Sijoitukset	27 217,5	27 159,8	Muut toimeksiantojen pääomat		
Osakkeet ja osuudet	19 546,3	19 488,6	VIERAS PÄÄOMA	102 455,5	88 147,9
Muut lainasaamiset	7 655,2	7 655,2	Pitkäaikainen	57 959,6	37 661,6
Muut saamiset	16,0	16,0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	57 269,2	36 895,8
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,0	0,0	Lainat julkisyhteisöiltä	129,8	159,5
Valtion toimeksiannot			Saadut ennakot	0,0	45,7
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			Liittymismaksut ja muut velat	560,6	560,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 600,3	15 236,9	Lyhytaikainen	44 495,9	50 486,3
Vaihto-omaisuus	0,0	0,0	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 225,1	31 435,9
Saamiset	6 002,5	6 294,6	Lainat julkisyhteisöiltä	29,1	13,4
Pitkäaikaiset saamiset	221,5	131,1	Lainat muilta luotonantajilta	9,5	52,8
Myyntisaamiset	159,3	68,9	Saadut ennakot	126,4	148,5
Lainasaamiset	52,2	52,2	Ostovelat	10 257,8	10 650,0
Muut saamiset	10,0	10,0	Liittymismaksut ja muut velat	1 078,7	1 214,6
Lyhytaikaiset saamiset	5 781,0	6 163,5	Siirtovelat	8 769,3	6 971,1
Myyntisaamiset	1 316,1	1 550,3	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>135 793,4</u>	<u>122 975,4</u>
Lainasaamiset	28,0	207,8			
Muut saamiset	3 049,8	2 376,5	TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Siirtosaamiset	1 387,1	2 028,9	Omavaraisuusaste, %	24,6	28,3
Rahoitusomaisuusarvopaperit	0,0	0,0	Suhteellinen velkaantuneisuus,-%	79,2	70,2
Rahat ja pankkisaamiset	4 597,8	8 942,3	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 e	484,2	1 921,5
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>135 793,4</u>	<u>122 975,4</u>	Kertynyt yli-/alijäämä, e/ asukas	29	117
			Lainakanta 31.12., 1000 e	81 662,7	68 557,5
			Lainakanta 31.12., e /asukas	4 957	4 163
			Lainasaamiset 31.12., 1000 e	7 655,2	7 655,2
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 e	87 591,5	78 304,8
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., e/ asukas	5 317	4 755
			Asukasmäärä	16 473	16 467

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päättyessä ryhmiteltyinä luonteensa mukaisiin pääomaeriin.

Taseen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

(Koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.)

Omavaraisuusaste, % -tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

(Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä

= edellisten tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä -tunnusluku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt yli-/alijäämä, e/ asukas

= $(\text{edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{asukasmäärä (tilinpäätösvouden päättymispäivän mukainen kunnan asukasmäärä)}$

Kertynyt yli-/alijäämä, e/ asukas -tunnusluku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän.

Lainakanta 31.12.

= vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoidilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euro/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euro/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Tase

Taseen vastaavaa ja vastattavaa oli yhteensä 135.793.400 euroa, mikä oli 12.818.000 euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Vastaavaa

Pysyvät vastaavat olivat 125.193.100 euroa, mikä oli 17.454.600 euroa enemmän kuin vuonna 2021.

- Aineettomat hyödykkeet olivat 18.300 euroa, mikä 83.500 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Aineelliset hyödykkeet olivat 97.957.300 euroa, mikä oli 17.480.400 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Aineellisten hyödykkeiden muutos johtuu vuoden aikana tehdyistä investoinneista sekä investointien suunnitelman mukaisista poistoista ja alas- kirjauksista.
- Sijoitukset olivat 27.217.500 euroa, mikä oli 57.700 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Sijoitusten muutos johtuu vuoden aikana tehdyistä ostoista.

Toimeksiantojen varat olivat 0 euroa, mikä oli sama kuin vuonna 2021.

Vaihtuvat vastaavat olivat 10.600.300 euroa, mikä oli 4.636.600 euroa vähemmän kuin vuonna 2021.

- Saamiset olivat 6.002.500 euroa, mikä oli 292.100 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna.
- Rahat ja pankkisaamiset olivat 4.597.800 euroa, mikä oli 4.344.500 euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Rahoihin ja pankkisaamisiin sisältyy 18.500 euroa konsernitilillä olevien tytäryhtiöiden velkaa.

Vastattavaa

Oma pääoma oli yhteensä 33.313.200 euroa, mikä oli 1.437.300 euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Muutos johtuu vuoden 2022 tilikauden alijäämästä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset olivat 15.100 euroa, mikä oli 2.700 euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Muutos johtuu poistoeron suunnitelmallisesta muutoksesta.

Toimeksiantojen pääomat olivat 9.600 euroa, mikä oli 49.600 euroa vähemmän kuin vuonna 2021. Muutos johtuu valtionperintöjen muutoksesta.

Vieras pääoma oli 102.455.500 euroa, mikä oli 14.307.600 euroa enemmän kuin vuonna 2021.

- Kaupungin lainakanta oli 81.662.700 euroa 31.12.2022, mikä oli 13.105.200 euroa enemmän kuin edellisellä vuonna. Ao. summaan sisältyi konsernitilivelkaa tytäryhtiöille 9.500 euroa. Lainakanta oli 4.957 euroa/asukas, mikä on 1.594 euroa enemmän kuin Manner-Suomessa keskimäärin.

5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

KOKONAISTULOT JA -MENOT VUONNA 2022

TULOT	1000 e	%
Toiminta		
Toimintatuotot	23 889,0	14,5 %
Verotulot	69 399,1	42,3 %
Valtionosuudet	35 933,3	21,9 %
Korkotuotot	341,7	0,2 %
Muut rahoitustuotot	496,1	0,3 %
Satunnaiset tuotot	57,7	0,0 %
Tulorahoituksen korjaukset		0,0 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja satunnaiset	-560,5	-0,3 %
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	528,3	0,3 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 156,0	0,7 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000,0	20,1 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0 %
Oman pääoman lisäykset		0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	164 240,7	100,0 %
MENOT	1000 e	%
Toiminta		
Toimintakulut	126 066,9	74,0 %
- Valmistus omaan käyttöön		0,0 %
Korkokulut	832,3	0,5 %
Muut rahoituskulut	-5,1	0,0 %
Satunnaiset kulut		0,0 %
Tulorahoituksen korjaukset		0,0 %
+/- Pakollisten varausten muutos		0,0 %
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-120,2	-0,1 %
Investoinnit		
Investointimenot	23 644,8	13,9 %
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 851,5	3,4 %
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	14 043,3	8,2 %
Oman pääoman vähennykset		0,0 %
Kokonaismenot yhteensä	170 313,5	100,0 %

6 KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Yhdistely konsernitilinpäätökseen	Yhdistelty, kpl	Ei-yhdistelty, kpl
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	6	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiö		
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	5	
Osakkuusyhteisöt	2	
Muut omistusyhteisyyshyhteisöt		
Yhteensä	13	

(Kiinteistö Oy Akaan Elehallit, omistusosuus 100 % (perusteilla v. 2021 lopussa, tilanne ei muuttunut v. 2022 aikana) ei ole em. huomioitu.)

6.2 KONSERNIRAKENNE

Akaan kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt	Omistusosuus
Akaan Vuokra-asunnot Oy (aik. Viialan Asuntotuotanto Oy)	100,00 %
Kiinteistö Oy Aravaniitty	100,00 %
Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6	100,00 %
Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästöalo	82,00 %
Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus	77,10 %
Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä	71,93 %

Kiinteistö Oy Akaan Elehallit, omistusosuus 100 % (perusteilla v. 2021 lopussa, tilanne ei muuttunut v. 2022 aikana)

Akaan konsernitilinpäätökseen sisältyvät kuntayhtymät	Osuus peruspääomasta
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä	26,13 %
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	4,19 %
Pirkanmaan liitto ky	3,16 %
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	0,46 %
Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastia	0,46 %

Akaan konsernitilinpäätökseen sisältyvät osakkuusyhteisöt	Omistusosuus
Kiinteistö Oy Viialan Teponkuja 3	49 %
Etelä-Pirkanmaan Palvelukiinteistöt Oy	35 %

6.3 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Akaan valtuusto hyväksyi uuden hallintosäännön kokouksessaan 6.2.2021 § 6. Voimaantuloa myöhennettiin 1.8.2021 lukien valtuuston päätöksellä 21.4.2021 § 36, lisäyksiä tai muutoksia tehtiin 27.10.2021 § 107 ja 17.11.2021 § 121. Hallintosäännön 25 §:n mukaan kaupungin konsernijohtoon kuuluivat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä kaupungin johtoryhmä. Hallintosäännön 26 §:n mukaan konsernijohtoon tehtävät ja toimivallan jako oli seuraava:

Kaupunginhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta
4. antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä konserni- ja omistajaohjeen mukaisesti
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
6. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä
7. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista ja nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin
8. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille ja kaupunkia edustaville yhtiöiden hallituksen jäsenille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Akaan kaupungin konserniohje hyväksyttiin valtuustossa 25.3.2009 § 36. Konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

6.4 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Tytäryhteisöt

Akaan Vuokra-asunnot Oy, omistusosuus 100 %

Vuokrausaste oli 82 %.

Ukrainan tilanteen johdosta kaupunginhallitus päätti 29.3.2022 § 80 mm. valtuuttaa teknisen johtajan vuokraamaan Akaan Vuokra-asunnot Oy:ltä tyhjiillään olevia vuokra-asuntoja ja luovuttamaan niitä tarpeen mukaan, alkuvaiheessa tarvittaessa veloitusetta Ukrainasta saapuneille tilapäistä suojelua hakeneille tai maassa viisumivapaasti oleskeleville, 24.2.2022 jälkeen Ukrainasta Suomeen tulleille ukrainalaisille. Em. paransi yhtiön käyttöastetta vuonna 2022.

Kiinteistö Oy Aravaniitty, omistusosuus 100 %

Asuntojen vuokrausaste oli 90 %.

Yhtiö on velkasaneerauksessa 28.2.2035 saakka.

Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6, omistusosuus 100 %

Vuonna 2020 valtuusto päätti 11.6.2020 § 17 hyväksyä Koy Puskuritie 6:n perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä 11.11.2020 § 60 myöntää 80 %:n omavelkaisen takauksen perustettavan Koy Puskuritie 6:n enintään 3.723.000 euron lainalle kaupan toteuttamiseksi. Perustettava Koy Puskuritie 6 on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myi yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön (aikaisemmin ns. Tamglass/ Takoma ja myöhemmin Puskuritie 6 -teollisuushalli) osoitteessa Puskuritie 6, kiinteistötunnus 20-5-9-4, tontin pinta-ala 30.442 m² ja kiinteistön pinta-ala 4.886 krsm² kauppahintaan 3.580.000 euroa, josta varainsiirtoveroa maksettiin 143.200 euroa. Em. kauppa toteutui 31.12.2020. Toiminta käynnistyi kokonaisuudessaan vuonna 2021. Vuoden 2022 aikana kunnossapitoa jatkettiin mm. uusimalla valaistus energiatehokkaaksi.

Kiinteistö Oy Akaan Elehallit, omistusosuus 100 % (perusteilla v. 2021 lopussa, tilanne ei muuttunut v. 2022 aikana)

Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti 27.10.2021 § 109 hyväksyä Koy Akaan Elehallien perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä myönsi omavelkaisen takauksen enintään 4.945.000 euron lainaan valtioneuvoston päätöksellä huomioiden niin, että takauksen määrä on enintään 80 % lainan vuotuisesta jäännöspääomasta. Perustettava Koy Akaan Elehallit on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myi yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön osoitteessa Tojantie 1, kiinteistötunnus 20-2-52-2 tontin pinta-ala 38.054 m² ja kiinteistön pinta-ala 3.471 krsm² ja 20-2-39-23, tontin pinta-ala 22.739 m² ja kiinteistön pinta-ala 1.076 krsm² sekä osoitteessa Puskuritie 1, kiinteistötunnus 20-5-13-1, tontin pinta-ala 15.636 m² ja kiinteistön

pinta-ala 15.900 krsm², kauppahintaan 4.755.000 euroa, josta varainsiirtoveroa maksetaan 190.200 euroa. Em. päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten ao. kauppa ei toteutunut vuonna 2021. Valitusprosessi on kesken.

Kaupungin muut tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalo, omistusosuus 82 %

Akaan kaupunki on päättänyt myydä omistamansa Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalon osakkeet. Myynti ei ole toistaiseksi toteutunut.

Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus, omistusosuus 77,1 %

Kaupungin päätös toimintojen siirtämisestä pois Virastokeskuksesta pysäytti rakennukseen investoinnit. Vastedes pyritään pitämään tarvittavat toiminnot kunnossa niin kauan, kunnes rakennus on tyhjä työntekijöistä. Lounaspirtin toiminnan jatkuminen edellyttää tiettyjen toimintojen ylläpitämistä.

Vastike tulee edelleen pienentymään, koska mitään ei enää investoida rakennukseen. Edellytyksenä on edelleen lämmityskustannusten pienentäminen.

Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä, omistusosuus 71,93 %

Käytössä olevien liiketilojen osuus kaikista liiketiloista oli 85 %. Tavoitteena on pitää koko kiinteistön liiketilakapasiteetti käytössä. Kiinteistön kapasiteetin tyhjäkäynnin minimoinnilla päästään myös hyvään ekologis-taloudelliseen kiinteistönpitoon.

6.5 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Akaan kaupunki luopuu Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen käytöstä vaiheittain ja hallitusti. Kiinteistölle pyritään löytämään uusia käyttömahdollisuuksia osana Toijalan taajaman keskustan kehittämistä. Ennen rakennetun kiinteistön purkamista kiinteistöön kohdistuvat korjaus- ja ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman matalina. Varsinaisia remontteja kohteeseen ei enää tehdä.

Kiinteistö Oy Säästötalon osakkeet ovat edelleen myynnissä. Talousarvioon 2021 sisältyneisiin ja toteutumatta jääneisiin tasapainotamistoimenpiteisiin sisältyvän Akaan Portin myynnin eli Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän osakkeiden myynti ulkopuoliselle ostajalle jatkunee jollakin aikataululla.

Kiinteistö Oy Akaan Elehallien osalta odotetaan oikeusprosessin päätöstä.

6.6 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnitelmakaudella.

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tulokSELLISTA, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konsernivalvonnan järjestämisen selontekoa varten on otettava kantaa esimerkiksi seuraavassa yhteenvedossa esitettyihin konsernivalvonnan kohdealueisiin.

Säännöt ja ohjeet

- Kaupungin hallintosäännössä ja konserniohjeessa on toimintaa ohjaavia määräytyksiä.

Edustajien ohjeistaminen

- Kaupunkia tytäryhteisöissä edustavat ovat hankkineet tarvittaessa ohjeistusta ja selvittäneet kaupungin kantaa käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat ohjeistaneet kaupungin edustajia kaupungin puhe- ja äänivallan käyttämisessä. Kaupunginhallitus nimeää konserniyhteisöjen edustajat ja ohjeistaa tarvittaessa myös kaupungin yhtiökoukous/vuosikokousedustajat sekä muut konserniyhteisöjen edustajat päätöksentekoa varten.

Raportointi, seuranta ja arviointi

- Tytäryhtiöt ovat olleet huomioituna talousarviossa ja talouskatsausten yhteydessä on seurattu toteutumista. Tytäryhteisöt ovat raportoineet poikkeamista ja tavoitteiden saavuttamisen vaarantumisesta kaupungin hallintoa tarvittaessa nopeasti. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellisen aseman seuranta ja analysointia on tehty sekä tytäryhteisöissä että kaupungilla.

Keskittetyt konsernitoiminnot

- Konserniohjeessa edellytetään keskitettyjen konsernitoimintojen käyttöä. Tilintarkastuksen kilpailuttaminen tytäryhtiöille on tehty samalla kuin kaupungille. Myös pankkipalvelut on kilpailutettu, jossa Akaan Vuokra-asunnot Oy on ollut mukana jo kilpailutusvaiheessa. Myös Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus, Kiinteistö Oy Aravaniitty ja Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalo ovat olleet mukana konsernitilissä. Akaan Vuokra-asunnot Oy:llä on ollut 130.000 euron luottolimiitti konsernitiliin maksuvalmiuden turvaamiseksi ja vuoden 2020 loppupuolella sitä korotettiin 160.000 eurolla 290.000 euroon kaupungin ja yhtiön välisten tontti-kauppojen mahdollistamiseksi. Vuoden 2019 aikana oli sekä tilintarkastus- että pankkipalvelukilpailutus. Tilintarkastussopimus on vuosille 2019-2022 ja alkuvuonna 2022 päätettiin ottaa käyttöön myös optiovuosi 2023. Pankkipalvelusopimus on ajalle 1.1.2020-31.12.2024. Henkilöstöhallinnossa yhtiöt noudattavat kaupungin henkilöstö- ja palkkapolitiikkaa soveltuvin osin ja saavat toimintaohjeita kaupungin henkilöstöjohtajalta. Ukrainan tilanteen johdosta kaupunginhallitus päätti 29.3.2022 § 80 mm. valtuuttaa teknisen johtajan vuokraamaan Akaan Vuokra-asunnot Oy:ltä tyhjiillään olevia vuokra-asuntoja ja luovuttamaan niitä tarpeen mukaan, alkuvaiheessa tarvittaessa veloituksetta Ukrainasta saapuneille tilapäistä suojelua hakeneille tai maassa viisumivapaasti oleskeleville, 24.2.2022 jälkeen Ukrainasta Suomeen tulleille ukrainalaisille. Em. paransi yhtiön käyttöstä vuonna 2022.

Riskienhallinta

- Riskienhallinta on osa tytäryhtiöiden jokapäiväistä toimintaa - tiedostetaan ja minimoidaan toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Vakuutukset vähentävät vahinkotapahtumiin liittyviä riskejä. Korkotasojen muutosten vaikutukset toimintaan huomioidaan. Teknisen toimivuuden osalta korjausten ennakoi va suunnittelu ja luotettava toteutus on olennaista. Valvontaa toteutetaan säännönmukaisella toiminnan ja hallinnon yhteistyöllä.

Akaan kaupungin konsernirakenne

- Akaan kaupungin kaupunkikonserni ei ole kovin laaja eikä rakenteeltaan monimutkainen. Tämä antaa hyvän lähtökohdan konsernivalvonnan järjestämiselle. Kaupunkikonsernin merkittävien tytäryhteisö on Akaan Vuokra-asunnot Oy. Sen tarkoitus ja tehtävät sekä taloudelliset vastuut ovat kaupungin kannalta merkittäviä. Kiinteistö Oy Säästötalon osakkeet ovat edelleen myynnissä. Lähes tyhjiillään olevan Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen käytöstä luovutaan vaiheittain ja hallitusti. Kiinteistölle pyritään löytämään uusia käyttömahdollisuuksia osana Toijalan taajaman keskustan kehittämistä. Ennen rakennetun kiinteistön purkamista kiinteistöön kohdistuvat korjaus- ja ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman matalina. Varsinaisia remontteja kohteeseen ei enää tehdä. Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän (Akaanportin) omista ja vuokratuista tiloista on mm. osa kaupungintalon väistötilakäytössä ja osa edelleen vuokrattuna yrityksille. Talousarvioon 2021 sisältyneisiin ja toteutumatta jääneisiin tasapainotamistoimenpiteisiin sisältyvä yhtiön osakkeiden myynti ulkopuoliselle ostajalle jatkuu jollakin aikataululla. Vuonna 2020 kaupunki perusti keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön Koy Akaan Puskuritie 6:n ja myi yhtiölle ao. teollisuushallikiinteistön. Yhtiön toiminta käynnistyi kokonaisuudessa vuonna 2021. Kaupunki maksaa yhtiön vastikkeet kokonaisuudessaan ja saa kuten aiemmin ulkoiset vuokratulot. Lisäksi kaupunki saa yhtiöltä takausprovision ja kiinteistövero. Vuonna 2021 kaupunki perusti keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön Koy Akaan Elehallit tavoitteena myydä yhtiölle ao. Elematicilla vuokralla olevat teollisuushallikiinteistöt. Em. päätöksestä tehty valitus hallinto-oikeuteen on edelleen vireillä, joten kauppa ei ole toteutunut.

Em. perusteella voidaan todeta, että kaupungin konsernivalvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on pääsääntöisesti asianmukaisesti järjestetty. Suunnitelmissa on konserniohjeen päivittäminen. Talousarvioon 2022 ja taloussuunnitelmaan 2022-2026 sisältyi ensimmäisen kerran myös tytäryhtiöittäin riskienhallintaosuus sisältäen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman ja ao. osuus sisältyy jatkossakin talousarvioon ja taloussuunnitelmaan. Joulukuussa valtuuston hyväksymän hallintosäännön 1.1.2023 lukien mukaan konsernijohtoon kuuluu kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä henkilöstöjohtaja, hallintojohtaja ja talousjohtaja (aikaisemmin kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä kaupungin johtoryhmä). Vuoden 2023 aikana Akaan Vuokra-asunnot Oy:n toimitusjohtaja vaihtuu.

6.7 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT, 1.000 e

	2022	2021
Toimintatuotot	71 683,6	74 746,6
Toimintakulut	-173 187,9	-170 101,7
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/ tappiosta	667,1	528,2
Toimintakate	-100 837,2	-94 826,9
Verotulot	69 399,1	66 852,6
Valtionosuudet	38 886,8	37 078,3
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	377,1	326,4
Muut rahoitustuotot	556,0	438,2
Korkokulut	-1 041,5	-1 097,0
Muut rahoituskulut	-176,4	-94,0
Vuosikate	7 163,9	8 677,6
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 608,4	-7 196,6
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	24,9	
Tilikauden tulos	-419,6	1 481,0
Tilinpäätössiirrot	1,3	0,5
Tilikauden verot	-142,2	-328,7
Laskennalliset verot	-33,4	-8,6
Vähemmistöosuudet	-252,4	-620,2
Tilikauden yli-/alijäämä	-846,3	524,0

KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41,4	43,9
Vuosikate/Poistot, %	94,2	120,6
Vuosikate, e/asukas	434,9	527,0
Asukasmäärä	16 473	16 467

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT, 1.000 e

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 163,9	8 677,7
Satunnaiset erät	24,9	
Tilikauden verot	-142,2	-328,7
Tulorahoituksen korjauserät	-811,3	-134,8
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-27 184,6	-22 861,2
Rahoitusosuudet investointimenoihin	528,3	561,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 691,0	151,8
Toiminnan ja investointien rahavirta	-18 730,0	-13 934,1
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	4,7	4,8
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35 302,8	2 124,3
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 770,3	-5 282,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 372,8	19 664,2
Oman pääoman muutokset	-773,6	-843,1
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-61,1	-12,2
Vaihto-omaisuuden muutos	-52,4	-24,0
Saamisten muutokset	-821,7	-1 401,3
Korottomien velkojen muutokset	1 195,0	1 801,1
Rahoituksen rahavirta	12 650,6	16 031,1
Rahavarojen muutos	-6 079,4	2 097,0
Rahavarat 31.12.	9 344,3	15 423,8
Rahavarat 1.1.	15 423,8	13 326,7

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, e	-38 599,7	-17 826,5
Investointien tulorahoitus, %	26,88	38,91
Lainanhoitokate	0,93	1,53
Kassan riittävyys, pv	16,29	28,23

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan rahoituslaskelman tunnusluvut.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT, 1.000 e

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	151 034,1	134 246,7	OMA PÄÄOMA	32 290,2	33 988,9
Aineettomat hyödykkeet	1 075,6	1 825,3	Peruspääoma	32 829,0	32 829,0
Aineettomat oikeudet	453,5	277,5	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	9,3	9,3
Muut pitkävaikutteiset menot	614,8	1 356,4	Arvonkorotusrahasato	22,8	22,6
Ennakkomaksut	7,3	191,4	Muut omat rahastot	9,4	18,7
Aineelliset hyödykkeet	131 784,5	114 837,3	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	266,1	585,2
Maa- ja vesialueet	10 514,3	10 965,8	Tilikauden yli-/alijäämä	-846,4	524,1
Rakennukset	72 764,7	69 086,5	VÄHEMMISTÖOSUUDET	637,8	1 466,5
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 766,0	15 561,1	PAKOLLISET VARAUKSET	1 119,9	1 237,4
Koneet ja kalusto	2 811,0	2 833,7	Eläkevaraukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	51,0	51,0	Muut pakolliset varaukset	1 119,9	1 237,4
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn.	26 877,5	16 339,2	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	355,4	468,7
Sijoitukset	18 174,0	17 584,1	VIERAS PÄÄOMA	138 990,9	125 637,7
Osakkuusyhteisöosuudet	1 267,5	626,3	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	86 175,2	62 274,9
Osakkeet ja osuudet	9 182,6	9 229,1	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	597,0	719,2
Joukkovelkakirjasaamiset			Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	22 976,6	33 733,2
Muut lainasaamiset	7 670,5	7 675,3	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	29 242,1	28 910,4
Muut saamiset	53,4	53,4	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	173 394,2	162 799,2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	255,7	308,0			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	22 104,4	28 244,5	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Vaihto-omaisuus	457,1	587,5	Omaraisuusaste, %	19,0	21,8
Saamiset	12 303,0	12 233,2	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	77,1	70,2
Pitkäaikaiset saamiset	285,1	141,5	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 e	-580,2	1 109,3
Lyhytaikaiset saamiset	12 017,9	12 091,7	Kertynyt yli-/alijäämä, e/ asukas	-35	67
Rahoitusarvopaperit	184,5	78,3	Konsernin lainat, e/asukas	6 626	5 830
Rahat ja pankkisaamiset	9 159,8	15 345,5	Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 e	109 151,7	96 008,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ	173 394,2	162 799,2	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 e	7 670,5	7 675,3
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 e	121 863,8	113 256,3
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., e/ asukas	7 398	6 878
			Kunnan asukasmäärä	16 473	16 467

Konsernin omavaraisuusaste prosentteina lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{konsernireservi} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} + \text{saadut ennakot})$

(Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.)

Muutoin konsernintaseen tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla kuin kunnan taseen tunnusluvut.

7 KESKEISET LIITETIEDOT

	Kaupunki 2022 euro	2021 euro	Konserni 2022 euro	2021 euro
Pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset				
Takuuvaraus				
Muut pakolliset varaukset			1.119.868	1.229.542
Vastuositoumukset				
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Takaukset	7.867.586	8.373.402	7.867.586	8.373.402
Muut vastuositoumukset				
Takaukset muiden puolesta	7.664.346	4.638.345	7.664.346	4.638.345
Muut taloudelliset vastuut				
Täytetakaukset	448.007	591.161	448.007	591.161
Muut liitetiedot				

8 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

8.1 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden 2022 tulos on 1.439.977,97 euroa alijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää valtuustolle tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 2.666,77 euroa, joka on Toijalan Moottoritien sisääntulon rakentamiseen kohdistuvaa poistoeron vähennystä.
- tilikauden alijäämä 1.437.311,20 euroa kirjataan taseessa oman pääoman erään tilikauden yli-/alijäämä.

8.2 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Vuoden 2022 alussa taseen yli-/alijäämätilillä on edellisiltä tilikausilta ylijäämää 1.921.489,28 euroa. Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen taseen yli-/alijäämätilillä on ylijäämää yhteensä 484.178,08 euroa.

Akaan kaupungin vuoden 2023 talousarvio on lähtökohdaltaan 748.300 euroa ylijäämäinen ja suunnitelmavuodet 2023-2027 yhteensä 266.081 euroa ylijäämäinen. Lähtökohtaisesti talousarvioon 2023 ja taloussuunnitelmaan 2023-2027 on sisällytetty valtuuston 28.8.2013 § 64, 17.6.2015 § 41 ja 24.10.2018 § 85 hyväksymien talouden tasapainottamisohjelmien mukaiset toimenpiteet sekä valtuuston talousarvion 2020 ja taloussuunnitelman 2020-2024 ja talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2021-2025 hyväksymisen yhteydessä päättämät tasapainottamistoimenpiteet. Huomioitavaa on kuitenkin, että taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä, joten edelleen on olennaista löytää ja toteuttaa kestäviä ratkaisuja kaupungin taloudellisen tasapainon ja tulevaisuuden turvaamiseksi.

TOTEUTUMISVERTAILU

9 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

9.1. TOIMIELIN: KAUPUNGINHALLITUS VASTUUHENKILÖ: HENKILÖSTÖJOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kaupunginhallituksen vastuualue käsittää hallintopalvelujen tehtävätason, joka muodostuu seuraavista tulosalueista:

Luottamustoimielimet

Luottamustoimielinten tulosalue käsittää kaupungin toimielinten ja kaupunginjohtajan toiminnan. Akaan kaupungin toimielimiä ovat keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto, elinvoimalautakunta, perusturvalautakunta, yhteistoiminta-alueen perusturvalautakunta, perusturvalautakunnan yksilöjaosto, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta. Lisäksi Akaan kaupungissa toimii vaikuttamistoimieliminä vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto.

Toimistopalvelut

Toimistopalvelujen tulosalue käsittää päätösten valmistelun ja täytäntöönpanon sekä yhteiset toimistopalvelut sisältäen kaupungintalon neuvonnan ja arkistoinnin palvelut.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalvelujen tulosalue käsittää kaupungin tietohallinnon yhteistyön sopimuskumppaneiden kanssa, mm. Valkeakosken kaupunki, oman sisäverkon ylläpidon sekä operatiivisten ohjelmien pääkäyttäjätöiminnan. Valkeakosken kaupungin tietohallinto tuottaa tietohallintopalvelut koko seutukunnalle. Seutukunnan kunnat ovat sitoutuneet sopimuksella ottamaan käyttöönsä Valkeakosken kaupungin kanssa yhteiset tietojärjestelmät. Kokonaisuutta hallitaan seutukunnan yhteisellä johtokunnalla.

Talouspalvelut

Talouspalvelujen tulosalue käsittää taloussuunnittelun, talouden seurannan ja raportoinnin, rahoituksen sekä keskitetysti hoidettavan kirjanpidon, osto- ja myyntilaskutuksen, maksuliikenteen ja perintätoimen hoidon sekä talouspalveluihin ja kilpailuttamiseen liittyvän ohjeistuksen ja neuvonnan.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelujen tulosalue käsittää henkilöstöhallinnon ja palkkatoimiston, jotka tuottavat keskitetysti henkilöstöhallinnolliset tukipalvelut toimialoille. Lisäksi henkilöstöpalvelut vastaa keskitetysti työnantajapolitiikasta, sen linjauksista ja ohjeistamisesta ja näiden toteuttamisen tukemisesta esihenkilöille ja koko henkilöstölle. Henkilöstöjohtaja toimii myös kaupungin työsuojelupäällikkönä ja hallintotoimen toimialajohtajana.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022	Tila
I. Akaa on vireä elinvoimakunta	Tasapainoinen kuntatalous	Taseen yli-/alijäämä	Tilikauden alijäämä mahdollisimman vähäinen. Suunnitelma-kauden aikana tasapainossa.	Vuoden 2022 alussa taseen ylijäämä oli 1.921.489,28 euroa. Vuoden 2022 alijäämä oli 1.437.311,20 euroa, mikä oli 420.488,80 euroa vähemmän kuin talousarviossa. Vuoden 2022 lopussa taseen ylijäämä oli 484.178,08 euroa.	Toteutuu osittain

10. Akaa on hyvä kumppani	Palvelu on saumatonta. Tehokas ja laadukas asianhallinta ja palvelujen tiedonhallinta.	Kommunikaatio on sujuvaa ihmisten välillä ja yksiköiden sisällä. Tiedonhallintalain edellyttämät vaatimukset.	Tiedonhallintamallin käyttöönotto.	Toimenpiteet ovat toteutuneet muuten, mutta sähköistä arkistoa Akaalla ei ole käytössä. Sähköisen arkistoinnin selvitystä kaava-aineistojen ja rakennuslupien osalta tehty alkuvuodesta 2022.	Toteutuu osittain
3. Akaassa asioidaan sähköisesti	Sähköisten asiakaspalvelupolkujen lisääminen.	Digitalisaation kehittämisen seurauksena asiakkaita pystytään palvelemaan sujuvasti ja sähköisesti.	Sähköiset asiakaspalvelupolut lisäänty.	Sähköisiä asiakaspalvelupolkuja tuli Akaalle lisää 8 kpl ja nämä palvelupolut sijoituivat sosiaali- ja terveystieteisiin.	Toteutuu

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	12/2022
Kokousmäärät			
Keskusvaalilautakunta	9	5	4
Tarkastuslautakunta	8	6	10
Valtuusto	11	8	8
Kaupunginhallitus	22	20	21
Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto	8	8	8
Elinvoimalautakunta	11	9	13
Perusturvavaliokunta 31.7.2021 asti/ Perusturvalautakunta 1.8.2021 lukien	1+3	10	2
Perusturvavaliokunnan yksilöjaosto	2	4	4
Perusturvalautakunta yta	9	10	11
Sivistyslautakunta	10	9	12
Tekninen lautakunta	11	11	12
Puheenjohtajakoalitio 31.7.2021 asti/ Valmistelutoimielin 1.8.2021 lukien	2	6	6
YT-toimikunta	8	7	9
Vanhus- ja vammaisneuvosto 31.7.2021 asti	5	0	0
Vanhusneuvosto 1.8.2021 lukien	3	6	7
Vammaisneuvosto 1.8.2021 lukien	2	6	6
Nuorisovaltuusto	5	4	5
Hyvinvointikeskuksen rakennustoimikunta 20.2.2018 lukien (aiemmin ohjausryhmä)	4	0	0
Viialan yhtenäiskoulun rakennustoimikunta	8	5	4
Keskuskeittiön rakentamistoimikunta	5	5	1
"Toijalan kouluratkaisut -rakentamistoimikunta"	0	5	5

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Luottamustoimielimet

Vuonna 2022 toimitettiin aluevaalit. Aluevaalit järjestettiin 23.1.2022.

Keskeisenä asiana oli talouden tasapainottamisohjelmien sekä strategian ja sen toimenpideohjelmien toteuttaminen.

Valtuusto hyväksyi 15.6.2022 § 39 Akaan kaupungin strategian päivityksen vuosille 2022-2026. Loppuvuoden 2022 aikana laadittiin toimenpideohjelmiä vuosille 2023-2024: henkilöstöohjelma, elinvoima- ja kaupunkiympäristöohjelma ja sivistysohjelma. Ohjelmien hyväksyntä siirtyi alkuvuoteen 2023.

Valtuusto hyväksyi 16.11.2022 § 82 kriisiajan hallintosäännön (hallintosäännön liite 1) ja 14.12.2022 § 91 uuden hallintosäännön 1.1.2023 lukien.

Valtuusto hyväksyi 23.2.2022 § 3 Akaan kaupungin lakisääteisen selvityksen koskien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtävien ja tietojen siirtoa Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Valtuuston myöntämän oikeutuksen johdosta kaupunginhallitus päivitti selvitystä 21.6.2022 § 184 ja 22.11.2022 § 300. Valtuusto hyväksyi 28.9.2022 § 60 siirtosopimuksen ja siirtosuunnitelman koskien 1.1.2023 lukien Pirkanmaan hyvinvointialueelle siirtyvää henkilöstöä.

Vuoden 2023 alusta toteutuneen hyvinvointialueuudistuksen johdosta päättyi perusturvalautakunnan, yhteistoiminta-alueen perusturvalautakunnan ja perusturvalautakunnan yksilöjaoston toiminta. Lisäksi jatkossa mm. osuus verotuskustannuksista pienenee.

Koronatilanteen ja Ukrainan tilanteen johdosta valmiusjohtoryhmä linjasi aktiivisesti kaupungin toimenpiteitä. Linjaukset tuotiin kaupunginhallitukselle tiedoksi tai päätettäväksi. Valmiussuunnittelun merkitys korostui ja vuoden aikana päivitettiin valmiussuunnitelmat ja hyväksyttiin kriisiajan hallintosääntö sekä kriisiviestintäohje.

Toimistopalvelut

Toimistopalvelujen tulosalueella hallintosihteeri irtisanoutui 19.3.2022 lukien, jonka johdosta alkoi rekrytointiprosessi. Toimeen valittu aloitti 19.4.2022.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalveluissa tarkasteltiin erityisesti digitalisaation hyödyntämistä toiminnassa.

Vuoden 2022 alusta oli suunniteltu perustettavaksi Akaan tietohallintopalveluihin sovellusiantuntijayksikkö, jossa kolme sovellusasiantuntijaa olisi palvellut Akaa-Urjala yhteistoiminta-aluetta sekä Valkeakoskea sovellustuessa. Työ olisi tehty sotepuolelle ja ollut käytännössä potilastietojärjestelmän sekä hammashuollon potilastietojärjestelmän pääkäyttäjätehtäviä. Yhteinen yksikkö ei toteutunut, koska vuoden 2022 alkupuolella Valkeakoski vetäytyi hankkeesta.

Alkuvuonna 2022 sovellusasiantuntijan toimi oli määräaikaaisesti täytetty ja toimi täytettiin vakituisesti 1.3.2022 lukien.

Vuoden 2022 aikana kaupunginhallitus päätti 8.3.2022 § 63 hyväksyä aiesopimuksen Kuntien Tiera Oy:n kanssa ja käynnistää neuvottelut yhteistyön laajentamisesta. Neuvottelujen jälkeen kaupunginhallitus päätti 4.10.2022 § 252 hyväksyä Tiera Oy:n kanssa neuvottelut sopimukset Tieran palvelujen käyttöönotosta kaupungin perustietotekniikassa sekä valtuuttaa tietohallinnon käynnistämään siirtymähankkeen. Em. sitoi tietohallinnon resursseja merkittävästi vuoden 2022 aikana ja edelleen vuonna 2023 muutosprojektin johdosta.

Vuoden 2022 aikana otettiin käyttöön myös sähköisiä lomakkeita sekä sähköinen allekirjoitus.

Vuoden 2023 alusta toteutuneen hyvinvointialueuudistuksen johdosta sovellusasiantuntijan vakanssi ja osuus tietohallintokustannuksista siirtyi uuteen organisaatioon. Vuoden 2022 aikana tehtiin erilaista uudistukseen liittyvää selvittelytyötä yms. ja valmistelu sitoi merkittävästi tietohallinnon resursseja. Myös vuonna 2023 vaikuttaa siirtymävaiheen asiat.

Talouspalvelut

Talouspalveluissa taloushallinnon ohjelmistokokonaisuus päivitettiin Kuntamalliin vuosina 2019-2020. Kuntamallin käyttöönotto toi uudistuksen mm. tiliointirakenteeseen, joten muutos näyttäytyi laajasti koko organisaatiossa. Vuodesta 2021 lukien toimintaan vaikuttaa kuntien talousraportointiuudistus.

Vuonna 2022 talouspalveluissa oli ajoittain tilapäisapuna vuoden 2021 alkupuolella eläkkeelle jäänyt kirjanpitoapäällikkö.

Vuonna 2022 Qvalia Oy suoritti ostolaskujen auditoinnin (tarkastelukohteena mm. alv-asiat) vuosilta 2020-2021.

Vuoden 2023 alussa toteutuneen hyvinvointialueuudistuksen johdosta kaupungin osto- ja myyntilaskujen määrä vähenee aiheuttaen myös henkilöstöressurssien tarkastelutarpeen, jossa voidaan tarvittaessa hyödyntää luonnollista poistumaa. Vuoden 2022 aikana tehtiin erilaista uudistukseen liittyvää selvittelytyötä yms.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluissa on keskitytty erityisesti strategisessa henkilöstöohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävien toimenpiteiden toteuttamiseen. Mm. sairauspoissaolojen vähentämiseksi toteutettiin koko organisaation tasolla työkykyjohtamiseen panostamalla aktiivisia ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Lisäksi henkilöstöpalveluilla on ollut merkittävä rooli henkilöstörakenteen ja sen määrän arvioinnissa ja muutosten suunnittelussa sekä riittävän henkilöstöressurssin varmistamisessa.

Työterveyshuollon toimijana jatkoi edelleen Terveystalo Oy. Yhteistyötä työterveyshuollon asiantuntijoiden kanssa jatkettiin siten, että painopisteenä oli työterveyshuollon panostukset erityisesti ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja työkyvyn ylläpitämisessä. Pitkittyneissä työkyvyttömyystilanteissa pyrittiin löytämään nopeammin pysyviä ratkaisuja. Esihenkilöitä tuettiin edelleen varhaisen puuttumisen ja aktiivisen tuen toimintamallin käytössä. Akaa pääsi mukaan Kevan kutsuhankkeeseen, jossa tavoitteena on esihenkilöiden työkykyjohtamisen käytännön tukeminen. Hankkeeseen liittyen esihenkilöille järjestettiin kaksi työpajaa. Hanke jatkuu vielä vuoden 2023 loppuun saakka. Lisäksi esihenkilöille on järjestetty keskitetysti kolme "esihenkilötreeniä", joiden avulla on vahvistettu ja kehitetty esihenkilöiden osaamista päivittäisjohtamisessa ja tarjottu mahdollisuus vertaistukeen. Lisäksi koko henkilöstölle järjestettiin työyhteisökoulutusta.

Koko henkilöstölle suunnattu työhyvinvointikysely toteutettiin loka-marraskuussa. Kokonaisarvosana heikentyi vuoden 2020 kyselyyn verrattuna marginaalisesti ollen 7,71. Esihenkilöt kävivät tulokset läpi oman henkilöstönsä kanssa ja laativat niiden perusteella yksikönsä kehittämissuunnitelmat.

Henkilöstöpalvelut-tulosalueen määrärahoihin sisältyi 20.000 euron määräraha henkilöstön kannustamiseen ja palkitsemiseen (kannustava palkkaus 18.000 euroa ja pikapalkitseminen 2.000 euroa). Kannustava kertapalkitseminen toteutui joulukuussa ja pikapalkitseminen koko kertomusvuoden ajan.

1.5.2022 alkoi uusi sopimuskausi, joka jatkuu 30.4.2025 saakka. Yleiskorotukset maksettiin kaikilla sopimusaloilla 1.6.2022 ja 1.10.2022 lukien. Paikallisia järjestelyeriä ei ollut käytössä lukuun ottamatta OVTES:n G-osiota (varhaiskasvatus), jossa jatkettiin palkkarakennuudistusta. Henkilökohtaisen lisän arviointijärjestelmä päivitettiin kesäkuussa 2022.

Aktiivietuihin ja muuhun työkyky- ja työhyvinvointiaan oli keskitetysti varattu 60.000 euroa. Edellisten lisäksi tästä määrärahasta katettiin mm. henkilöstön huomioiminen.

Kaupungin palveluksesta irtisanoutuville tehtiin sähköinen lähtökysely. Vastauksia saatiin 63 lähtijältä. Ohjeistus päivitettiin tammikuussa 2022 ja käytiin läpi mm. esihenkilöinfossa.

Työhyvinvointikoordinaattorin vakanssi vakinaistettiin vuoden 2022 alusta lukien. Työhyvinvointikoordinaattorin tehtävänä on kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Vuoden 2023 alusta lukien kaupungin palveluksesta siirtyi Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelukseen yhteensä 437 henkilöä, joista 366 oli vakinaisia ja määräaikaikäisessä palvelussuhteessa olevia 71. Esihenkilöitä näistä oli 22. Kesällä 2022 annettuihin tietoihin verrattuna siirtyneen henkilöstön määrä lisääntyi tuntuvasti osittain sen vuoksi, että ohjeistus muuttui kertomusvuoden lopulla määräaikaisten palvelussuhteiden siirtoon liittyen. Henkilöstöpalveluista siirtyi yksi palkkasihteerin vakanssi hyvinvointialueelle. Yleinen tiedottaminen ja yhteistoiminta siirtoon liittyvistä asioista oli vilkasta koko kertomusvuoden aikana. Lisäksi siirtoihin liittyvä muutoshallinta kuormitti äärimmäisen paljon palkkasihteereitä.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KAUPUNGINHALLITUS	TA 2022	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2022	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	5 287 500	-666 100	4 621 400	4 668 005,86	101,0 %	46 605,86
Ulkoiset	620 200	-214 700	405 500	452 108,62	111,5 %	46 608,62
Sisäiset	4 667 300	-451 400	4 215 900	4 215 897,24	100,0 %	-2,76
TOIMINTAKULUT	-6 691 900	42 000	-6 649 900	-6 396 797,36	96,2 %	253 102,64
Ulkoiset	-6 364 500	23 100	-6 341 400	-6 087 105,76	96,0 %	254 294,24
Sisäiset	-327 400	18 900	-308 500	-309 691,60	100,4 %	-1 191,60
TOIMINTAKATE	-1 404 400	-624 100	-2 028 500	-1 728 791,50	85,2 %	299 708,50
Ulkoiset	-5 744 300	-191 600	-5 935 900	-5 634 997,14	94,9 %	300 902,86
Sisäiset	4 339 900	-432 500	3 907 400	3 906 205,64	100,0 %	-1 194,36

Kaupunginhallituksen vastuualueella hallintopalvelujen tehtäväsolla ulkoiset nettomenot alittuivat 300.900 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alittuivat 109.300 euroa).

Koronatilanteen johdosta kaupunginhallituksen vastuualueen nettomenot lisääntyivät yhteensä 30.900 euroa.

Ukrainan tilanteen johdosta kaupunginhallituksen vastuualueen nettomenot lisääntyivät yhteensä 14.100 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta kaupunginhallituksen vastuualueen nettomenot lisääntyivät yhteensä 400 euroa.

Luottamustoimielimet

Luottamustoimielimien tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 45.000 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot alittuivat 49.800 euroa johtuen erityisesti muiden toimintatuottojen/ pysyvien vastaavien myyntivoittojen alittumisesta. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 94.800 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen alittumisesta.

Luottamustoimielimien tulosalueella oli arvioitu saatavan vuoden 2022 aikana tehtyjen muutosten jälkeen pysyvien vastaavien myyntivoittoa kaupungin omistamien rakennettujen kiinteistöjen myynnistä yhteensä 250.000 euroa - 200.000 euroa = 50.000 euroa. Vuonna 2022 luottamustoimielimien tulosalueelle kohdentui pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 0 euroa, joten ne alittuivat muutettuun tavoitteeseen nähden 50.000 euroa (alkuperäinen tavoite alittui 250.000 euroa).

Vuonna 2022 Koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkuntien päätös kuntayhtymän osittaisesta purkamisesta ja kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän perustamisesta eteni toteutukseen. Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistö- ja rakennusomaisuus siirtyivät osakaskunnille 1.8.2022 ja ne siirrettiin edelleen uudelle kiinteistöliikelaitoskuntayhtymälle 2.8.2022 apporttisijoituksena. Em. järjestelyn johdosta Akaan kaupungille kirjautui satunnaista tuottoa 57.668,30 euroa vuodelle 2022.

Muihin tuottoihin sisältyi 45.731,18 euron saatuihin ennakkoihin liittyvä tulokirjaus taseesta tuloslaskelmaan.

Aluevaaleihin saatiin tukea 35.440,20 euroa. Ulkoiset toimintakulut olivat 22.000 euroa, joten nettotulot olivat 13.400 euroa.

Vuoden 2022 toimisto- ja asiantuntijapalvelut olivat 94.300 euroa sisältäen mm. lakiasiantuntijapalvelujen ostoa yhteensä 23.400 euroa (kaupunginjohtajan irtisanomisasian valitusprosessi 7.700 euroa, vastineiden laadintaa 7.600 euroa, sopimusten tarkastelu 2.700 euroa, tilaan liittyvä selvitys 2.600 euroa, valokuituverkko 2.500 euroa, muu 300 euroa), tilintarkastus, tarkastuslautakunnan sihteeritehtävät ja arviointikertomuksen laadinnan tuki yhteensä 31.200 euroa, erilaiset mallinnukset, analyysit ja työkalut yms. 15.100 euroa, muuttoliikeyhteistyö ja kuntakortti yhteensä 6.400 euroa, valtuuston kokousten litterointi 3.100 euroa, Ukraina-projekti 3.100 euroa, srategiatyön tuki 5.900 euroa, strategiakuva 2.600 euroa ja muu 3.500 euroa.

Koronatilanteen johdosta aluevaalien järjestämisestä aiheutui koronajärjestelyiden johdosta puhdistustarvikekustannuksia noin 200 euroa (erilaisia suojavarusteita hankittiin jo kunnallisvaaleihin 2021, henkilöstökustannukset eivät kasvaneet, koska mm. kunnallisvaaleja vähemmän ulkopuolisia palkattuja henkilöitä, hoidettiin pääosin omalla henkilöstöllä). Etäkokoosten johdosta myös matkakustannukset vähentyivät noin 4.600 euroa. Koronatilanteen johdosta nettomenot vähenivät yhteensä noin 4.400 euroa.

Ukrainan tilanteen johdosta kertyi majoitus- ja ravitsemiskustannuksia noin 700 euroa, tulkkaukseen liittyviä kustannuksia noin 300 euroa, Tampereen kaupungin koordinoimasta Ukraina-projektista 3.100 euroa ja lisäksi kaupunginhallitus päätti 8.3.2022 § 60 tukea Ukrainan kansalaisia 10.000 euron avustussummalla, joka maksettiin huhtikuussa SPR:n kautta päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Kokonaisuutena nettomenot lisääntyivät yhteensä noin 14.100 euroa.

Toimistopalvelut

Toimistopalvelujen tulosalueella ulkoiset nettomenot ylittyivät 6.100 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 300 euroa. Ulkoiset toimintakulut ylittyivät 6.400 euroa johtuen erityisesti henkilöstökulujen jaksotettujen palkkojen muutoksesta.

Koronatilanteen johdosta kertyi suojaruste- ja puhdistusarvikekustannuksia yhteensä alle 100 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta kertyi lääkekustannuksia joditableteista alle 100 euroa.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalvelujen tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 161.500 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot alittuivat 4.800 euroa johtuen erityisesti myyntituottojen alittumisesta. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 166.300 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen alittumisesta, johon vaikutti mm. uusien ohjelmien ylläpitokustannusten kohdentuminen myöhempään ajankohtaan.

Valmiussuunnittelun johdosta kertyi lääkekustannuksia joditableteista alle 100 euroa.

Talouspalvelut

Talouspalvelujen tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 15.100 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 9.200 euroa johtuen erityisesti myyntituottojen sekä tukien ja avustusten (palkkatukitulot) ylittymisestä. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 5.900 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen alittumisesta.

Qvalia Oy suoritti ostolaskujen auditoinnin (tarkastelukohteena mm. alv-asiat) vuosilta 2020-2021. Ostolaskujen arvonlisäverojen tarkastuksessa oikaistavia verottajalta haettavia palautettavia arvonlisäveroja löytyi yhteismäärältään 13.687,11 euroa, josta summasta Qvalia Oy laskutti puolet eli 6.843,56 euroa.

Koronatilanteen johdosta kertyi suojaruste- ja puhdistusarvikekustannuksia yhteensä alle 100 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta kertyi lääkekustannuksia joditableteista alle 200 euroa.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelujen tulosalueella ulkoiset nettomenot alittuivat 85.300 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 91.700 euroa johtuen erityisesti tukien ja avustusten ylittymisestä. Ulkoiset toimintakulut ylittyivät 6.400 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen ylittymisestä.

Työterveyshuollon kelakorvauksia kirjautui yhteensä 295.000 euroa vuodelle 2022, mikä oli 91.200 euroa arvioitua enemmän. Em. sisältyi vuodelle 2022 kirjautunut vuoden 2020 päätöksen mukainen korvaus 20.100 euroa vuoden 2020 tilinpäätöksessä arvioitua enemmän, vuoden 2021 päätöksen mukainen korvaus 38.000 euroa vuoden 2021 tilinpäätöksessä arvioitua enemmän sekä arvio vuoden 2022 korvauksesta 236.900 euroa.

Koronatilanteen johdosta työterveyden kustannukset lisääntyivät koronatestien ja -rokotuksien johdosta 30.400 euroa. Ao. kustannukset eivät ole kela-korvattavia. Lisäksi kertyi suojaruste- ja puhdistusarvikekustannuksia yhteensä alle 100 euroa. Kokonaisuutena nettomenot lisääntyivät yhteensä noin 30.500 euroa. Koronasta johtuvia palkkaukseen liittyviä asioita olivat mm. hoito- ja hoivahenkilöstön kaksoisuorokorvauksen korottaminen (vaikutus perusturvassa).

Valmiussuunnittelun johdosta kertyi lääkekustannuksia joditableteista alle 100 euroa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Strategiset	Osaavan henkilöstön saata- vuus	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Hyvä työnantajamaine, kilpai- lukykyiset palvelussuhteen eh- dot ja palkkaus, mielekäs työ, mahdollisuus osallistua ja vai- kuttaa oman työn kehittämi- seen ja työyhteisöön	Toteuttamisvastuu koko organisaatiolla - toteutuu suunnitellusti.
Operatiiviset	Tietoturva- tai tietosuoja- poikkeamat	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Elämme maailmassa, jossa nämä poikkeamat ovat arki- päivää. Riskiin kuuluu inhimilli- set erehdykset ja järjestäyty- nyt kansainvälinen rikollisuus sekä kaikki näiden väliltä. Or- ganisaation on kyettävä rea- goimaan kaikkiin tietoturva- ja tietosuojapoikkeamiin.	Tietoturva- ja tietosuoja- poikkeamia on ollut vuoden aikana molempia. Kaikki vaadittavat viranomaisilmoi- tukset on tehty näistä poik- keamista. Myös vaadittavat ilmoitukset asianosaisille on tehty. Tietoturva- ja tieto- suojapoikkeamia on rekis- teröity 4 kpl vuonna 2022. Määrä on verrattain pieni ja niiden aiheuttama vahinko lievää.
Taloudelliset	Maksuvalmiusriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Kaupungilla on 4,0 miljoonan euron luottolimiitti konserni- tilissä ja 30 miljoonan euron kuntatodistusohjelma.	Lyhytaikaista luottoa kunta- todistusohjelman kautta oli käytössä koko vuoden, määrältään 11-28 miljoonaa euroa/kuusi. Ajoittain oli käytössä osa konsernitilin luottolimiitistä.
	Korkoriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Mm. korkosuojausilla on nostettu lainasalkun suojaus- astetta, vuoden 2021 alussa al- koi 22,0 miljoonan euron kor- kosuojaus.	Vuoden 2021 alussa alkoi 22,0 miljoonan euron kor- kosuojaus. Vuoden 2022 alussa nostettiin vuoden 2021 lopussa tehdyn pää- töksen mukainen 16,0 mil- joonaa euroa laina 5 vu- oden kiinteänä korkona. Vuoden 2022 loppupuolella nostettiin 17,0 miljoonan euron laina 20 vuoden laina-ajalla, vaihtuvalla ko- rolla.
	Taseen alijäämä	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Talouden tasapainottamisoh- jelmien ja tasapainottamistoi- menpiteiden toteuttamisen avulla tavoitteena on, että ti- lanne suunnitelmakaudella ta- sapainossa.	Vuoden 2022 alussa taseen ylijäämä oli 1.921.489,28 euroa. Vuoden 2022 ali- jäämä oli 1.437.311,20 eu- roa. Vuoden 2022 lopussa taseen ylijäämä oli 484.178,08 euroa.
	Takausriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Kaupunki edellyttää vastava- kuuden ja takausprovision.	Valtuusto päätti 16.3.2022 § 14 päätti myöntää oma- velkaisen takauksen Hä- meenlinnan Seudun Vesi Oy:n ottamalle lainalle lai- toshankkeiden rahoitta- mista varten. Myönnettävän lainatakauk- sen ehtona oli, että HS-Vesi

				luovuttaa kaupungille vasta- vakuutena 3.002.000 euron arvoisen yrityskiinnityksen. Takaus kattaa lainan pää- oman lisäksi korot ja viiväs- tyskorot sekä muut mah- dolliset velkakirjassa maini- tut kulut. Kaupunki perii ta- kauksesta vuosittain 1 %:n takausprovision taatun lai- nan maksamattomasta pää- omasta 31.12. tilanteessa.
Vahinko	Vahinkoriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Kaupungilla on vakuutusmek- lari, joka kilpailuttaa vakuutuk- set ja antaa asiantuntijapalve- lua sopimuskauden aikana. Va- kuutusten ajan- ja tarkoituk- senmukaisuutta ylläpidetään ja seurataan jatkuvasti.	Vuonna 2022 vakuutustur- vassa valmistauduttiin hy- vinvointialueen tuloon. Meklarin kanssa pidettiin useita yhteistyökokouksia, joissa selvitettiin tulevia muutoksia vakuutusturvaan. Edellisvuosien tapaan kau- pungin laaja hallinnon vas- tuuvakuutus sovittiin jatku- vaksi myös vuonna 2023. Lisäksi työtaturmatilast- toja tarkasteltiin kaksi ker- taa vuoden 2022 aikana yh- dessä henkilövakuuttaja Fennian ja henkilöstöpalve- lujen sekä työsuojeluvaltuu- tettujen kanssa. Työtapa- turmatilastojen mukaan työtaturmat olivat Akaassa vähentyneet vuo- den 2022 aikana yli 30 % ja vahinkojen korvausmenot yli 50 %. Loppuvuonna 2022 vakuu- tusmeklaripalvelut kilpailu- tettiin yhteishankintana.
	Työturvallisuusriski	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Vaarojen arviointityö on suo- ritettu ja dokumentoitu. Hal- lintajärjestelmät ja toimintata- vat testattu.	Toteuttamisvastuu toi- mialoilla - toteutuu suunnit- telisti.

9.2 TOIMIELIN: ELINVOIMALAUTAKUNTA VASTUUHENKILÖ: KAUPUNKIKEHITYSJOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Elinvoimalautakunnan vastuualueen palvelusuunnitelmana on parantaa Akaan kaupungin elinvoimaisuutta sekä lisätä veto- ja pitovoimaa osana Pirkanmaata. Luoda viihtyisää, turvallista, kaunista ja kestävä elinympäristöä nykyisille ja tuleville Akaalaisille, sekä tarjota yritystyoiminnalle erinomaiset edellytykset menestyvän liiketoiminnan aikaansaamiseksi Akaassa.

Elinvoimalautakunnan vastuualue käsittää kaupunkikehityspalvelujen tehtävätason, joka muodostuu seuraavista tulosalueista:

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelut

Yksikön tavoitteina on kehittää Akaan kaupungin elinvoimaisuutta ja vetovoimaa osana Pirkanmaata ja luoda viihtyisää, turvallista ja kaunista elinympäristöä nykyisille ja tuleville akaalaisille, sekä tarjota yritystyoiminnalle maankäytölliset edellytykset menestyvän liiketoiminnan aikaansaamiseksi.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia rakentamista koskevien lupien käsittelemisestä ja valvoa kaavojen toteutumista, antaa rakentamisen neuvontaa sekä valvoa osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Paikkatietopalvelut

Paikkatietopalvelut toimii kartta- ja mittauspalvelujen tuottajana, vastaa kiinteistöjen muodostamisesta, sekä hoitaa Toijalan alueen kiinteistörekisteriä.

Elinkeino- ja markkinointipalvelut

Elinkeino- ja markkinointipalvelujen tulosalue sisältää mm. kaupungin oman elinkeinopalvelun, viestinnän ja markkinoinnin sekä (ostopalveluna hankekoordinaattorin toiminnan Valkeakosken kaupungilta), Lempäälän kunnalta ostettavat maaseutuhallinnon palvelut, Kiinteistö Oy Akaanportin Yritystalon toiminnan, Kiinteistö Oy Säästötalon toiminnan sekä joukkoliikenteen.

Työllisyyden hoito

Työllisyyden hoidon tulosalue sisältää työllisyyden hoidon hallinnon, palkkatuen ja kesätyön, työpajan ja liikkuvat ryhmät, yksipajan sekä kuntaosuudet ja korvaukset. Lisäksi sisältyy työllisyyden kuntakokeilu ajalla 1.1.2021-30.6.2023, joka jatkuu lainmuutosten johdosta 31.12.2024 asti.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022	Tila
I. Akaa on vireä elinvoimakunta	Elinkeinopoliittisesti merkittävien hankkeiden toteuttaminen	Hankkeiden lukumäärä	4 kpl	Akaa Pointin myynti- ja markkinointikonsepti sekä kaavamuuos Postin logistiikkakeskuksen yritysalueen kaavoitus	Toteutuu

				Sataman yleissuunnitelman päivitys ja yritystoimintojen laajentaminen ABC:n alueen yritystoimintojen laajentaminen	
	Asemanseutujen ja keskustojen kehittämien	Viialan asemanseudun tilanne Toijalan asemanseudun tilanne Toijalan virastokorttelin tilanne	Viialan asemanseudulla 2 hanketta vireillä Toijalan virastokorttelin ja asemanseudun toiminnot sovittu	Viialaan on kerrostaloprojekti vireillä Toijalan asemanseudun suunnittelu käynnissä Virastotalolle kiinteistöarvio käynnissä	Toteutuu
	HInku-kunta, tavoite-80% päästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta	Toteutunut päästövähennysprosentti	Seudullisen ilmasto-ohjelman toteuttaminen ja toimenpiteet	Ilmastovahti on käytössä ja toimenpiteitä on suunnitelman mukaisesti käynnissä	Toteutuu
2. Akaa on tapahtumarikas kunta	Kaupunki mahdollistaa erilaisten tapahtumien järjestämisen	Tapahtumien määrä	Kaupunki järjestää Akaa-päivä ja Hunajahulinat-tapahtumat	Tapahtumien järjestäminen normaalissa suunnittelussa	Toteutuu
5. Akaa on viihtyisä ja tunnettu kaupunki	Kaupungin brändin parantuminen	Brändi- ja imago tutkimukset	Parantuneet tulokset	Yrityskokemustutkimus toteutettu, asukaskokemustutkimus tullaan toteuttamaan. Tuloksista raportoidaan myöhemmin.	Toteutuu
8. Akaa edistää sujuvampaa liikkuamista	Asemanseutujen saavutettavuuden parantuminen Kevyenliikenteen verkostojen parantaminen Sisäisen joukkoliikenteen kehittäminen	Vireillä ovat hankkeet	Jokaista osa-alueetta on kehitetty toimenpiteillä	Suunnittelu käynnissä monilla osa-alueilla. Kesälle valmisteilla kutsukäyttöpilotti joukkoliikenteeseen.	Toteutuu
7. Akaassa palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja niiden tuotanto monimuotoista	Työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmässä asiakasohjaus on yksilöllistä ja oikea-aikaista. Palveluiden tuottamisessa hyödynnetään niin kaupungin kuin muidenkin sidosryhmien palveluita.	Asiakkaista 80% on oikea- aikaisissa ja palvelutarpeen mukaisissa palveluissa.	Kaikki asiakkaat ovat palveluissa.	Kokeilussa olevien asiakkaiden määrä on kasvanut vähitellen vuoden 2021-2022 aikana ja kesäkuussa 2022 työllisyyden kuntakokeilun asiakkaita Akaassa oli 728 henkilöä. Vastaava luku joulukuussa 2022 oli 716 asiakasta. Aktivointiaste oli joulukuussa 2022 38,2 %. Aktivointiasteeseen on vaikuttanut uuden asiakaspalvelumallin (2.5 lähtien) käyttöönoton muuttuneiden käytäntöjen omaksuminen sekä varsinkin loppuvuonna	Toteutuu osittain

				2022 hyvinvointialueen tulemiseen liittyvät lisätyöt palveluohjauksessa sekä henkilöstön vaihtuvuus.	
6. Akaalaisten hyvinvointi lisääntyy	Työllisyyden kuntakokeilussa tunnustetaan työttömien kuntakokeilun asiakkaiden työllistymisen esteet ja kannustetaan työnhakuun ja opiskeluun.	Työttömyysasteen muutokset	Työttömyysaste mahdollisimman alhainen	Työttömien osuus työvoimasta lisääntyi toukokuusta 2022 (7,2 %) kesäkuuhun 2022 (8,2 %). Kuitenkin verrattuna kesäkuuhun 2021 muutos on -18,8 %, jolloin työttömien osuus työvoimasta oli 10,1 %. Marraskuussa 2022 vastaava luku oli 7,5 %	Toteutuu
	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perustuu laajaan hyvinvointikertomukseen (2021-2024), sen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.	Laajan hyvinvointikertomuksen (2021-2024) suunnittelu, vahvistaminen ja käyttöönotto sekä vuosittainen raportointi valtuustolle etenee suunnitellusti.	Laajan hyvinvointikertomuksen painopistealueet ja tavoitteet on otettu käyttöön ja toteutus on edennyt suunnitellusti. Yhteys kaupungin strategiaan, toimenpideohjelmiin ja talouden ja toiminnan suunnitteluun on tunnistettu.	Laaja hyvinvointikertomus- ja suunnitelma (2021-2024) sekä vuoden 2021 raportointi ja vuoden 2022 suunnitellut tavoitteet hyväksyttiin valtuustossa 15.6.2022.	Toteutuu

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	12/2022
Työllisyyden hoito			
Siirtymiset kuntouttavasta työtoiminnasta muihin palveluihin	Tavoitteita ei ole saavutettu. Covid-19 pandemia vähensi tuntuvasti kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden työllistymistä ja koulutukseen hakeutumista. Työllisyyden kuntakokeilu alkoi 1.3.2021 ja se vaikutti monella tavalla myös kunnan työllisyyspalveluiden toimintaan.	120 henkilöä Työllistyminen 40 hlö Opintoihin 40 hlö Muihin kaupungin palveluihin 30 henkilöä Muut 10 hlö	Noin 120 henkilöä, tarkemmat luvut eivät ole saatavissa.
Työllistyminen			
Opiskelu			
Muu kaupungin palvelu			
Muut			
Pitkäaikaistyöttömien ja alle 25-vuotiaiden työttömien työttömyyden väheneminen	Tavoitetta ei saavutettu.	Vähemmän kuin vuonna 2021	Vuoden 2022 kuntakokouksen tilastotiedon mukaan Akaan rakennetyöttömyys (vaikeasti työllistettävät 15-64 v osuus kaikista työttömistä ml. pitkäaikaistyöttömät) on vähentynyt kun lukua verrataan vuoden 2021 lukuun (63 % vuonna 2021 ja 58 % vuonna 2022 %osuus kaikista työttömistä). Alle 30-vuotiaiden työttömyys on myös vähentynyt 2021-2022 vuosien aikana

			14.8 % (2021 joulukuu) 9,6 % (marraskuu 2022)
			Rakennetyöttömyyden sekä alle 30-vuotiaiden työttömyyden vähentymiseen ovat vaikuttaneet myös yleisesti parantunut työmarkkinatilanne sekä kesäkuusta lähtien kuntouttavan työtoiminnan ohjausmahdollisuuksien parantuminen uusien ryhmätoimintatoimitilojen käyttöönoton jälkeen.
Työmarkkinatuen valtion korvaukset kuntouttavasta työtoiminnasta	121 201 euroa	130 000 € -10 000 € = 120 000 €	112 473 €
Työmarkkinatuen kuntaosuus	766 545 euroa	570 000 € +75 000 =645 000 €	Kuukausien 1-3 aikana työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuihin vaikutti vielä yrittäjille maksettu määräaikainen koronatuki. Sen jälkeen työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuissa palattiin korona-pandemiaa edeltävälle tasolle. Yhteensä 1-12 kuukausien toteutuma 668 776 euroa (103,7 %). Kuntaosuusmaksuihin vaikutti kuntouttavan työtoiminnan toimitila-asian selkeytyminen kesäkuusta lähtien sekä parantunut työllisyystilanne.
Maankäyttö ja kaavoitus			
Myyty tonttimaata	244 523 €	myyntivoitto 350 000 € +152 800 € = 502 800 € ja myyntitappio 0 +120 200 € = 120 200 €	502 822 € ja 120 194 €
Ostettu (raakamaa, tontit)	45 035 €	200 000 €	185 085 €
Vuokratuotot (maa-alue)	135 502 €	128 500 € +12 100 € = 140 600 €	142 141 €
Muut tuotot (maankäyttösopimuskorvaukset ym.)	0 €	20 000 € -7.200 € = 12.800 €	12 750 €
Maksutuotot	7 270 €	71 400 € -56 400 € = 15 000 € (ulkoiset)	18 340 €
Rakennusvalvonta			
Lupiin liittyvien päätösten määrä	502	400	422
Myönnetyt rakennus- ja toimenpideluvat (lupamaksut)	178 111.562€	100 100 000 € + 11 000 € = 111 000 € (ulkoiset)	167 124 131 €

Kaupungin omakotitontteja myytiin vuonna 2022 9 kpl (2021 7 kpl) ja vuokrattiin 3 kpl (2021 2 kpl). Yritystontteja myytiin 6 kpl (2021 0 kpl) ja vuokrattiin 1 kpl (2021 5 kpl).

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelut

Vuoden 2022 aikana Akaan strateginen yleiskaava eteni luonnosvaiheeseen ja edistettiin kahdeksaa asemakaavahanketta. Neljä asemakaavamuutosta hyväksyttiin. Asemakaavahankkeissa ovat painottuneet kaupungin lähtökohdista lähtevät tavoitteet ja kaavoituskustannuksia on sisällytetty myös maakauppoihin. Tämä näkyy kaavoitusmaksujen määrissä vuoden 2022 osalta.

Akaan strateginen yleiskaava oli luonnoksena nähtävillä 9.2.-14.3.2022. Siihen liittyen teetettiin selvityksiä ja järjestettiin myös yleisötilaisuus. Vuoritien asemakaavamuutos eteni ehdotusvaiheeseen alkuvuodesta ja hyväksyttiin huhtikuussa. Samaan aikaan hyväksyttiin Maitikkatien asemakaavan muutos ja asetettiin vireille Sirkesalontien asemakaavamuutos ja kaupallisia toimintoja koskeva rakennuskielto Sirkesalontien asemakaavamuutosalueelle. Huhtikuussa tuli vireille Pohjois-Toijalan alakoulun asemakaavamuutos, joka eteni ehdotusvaiheeseen vuoden 2022 aikana. Myös Pätsiniementien asemakaavan muutos eteni ehdotusvaiheeseen vuoden 2022 aikana. Vaikutuksiltaan vähäiset kaavamuutokset Jokiniementien asemakaavamuutos ja Peräkiven asemakaavamuutos tulivat vireille kesäkuussa ja hyväksyttiin joulukuussa. Hallamäentien asemakaavan muutos tuli vireille kesäkuussa.

Kaavoitusaloitteet ja kaavoituskatsaus 2022 hyväksyttiin huhtikuussa. Kaavoituksen uusi taksa hyväksyttiin toukokuussa. Samaan aikaan otettiin käyttöön sähköinen lomake kaavoitusaloitteille. Kaavoitushankkeille avattiin kaavakohtaiset projektinumerot kustannusten kohdentamiseksi ja talouden seurannan parantamiseksi (tasapainottamisohjelman mukainen hanke). Sen seurauksena käyttötaloudesta siirrettiin investointihankkeille hankkeille kuuluvat kustannukset, yhteensä 100.907 euroa.

Uusia kaavoitusaloitteita tuli loppuvuonna 1 kpl ja siitä päätettiin joulukuun lautakunnassa. Vuoden 2023 kaavoituskatsaus, kaavoitusohjelma ja kaavojen alustava aikataulus oli tarkoitus käsitellä lautakunnassa joulukuussa, mutta asia siirtyi tammikuulle 2023, koska kaavoitusohjelmaa ja hankkeiden aikataulusta varten tarvittiin tieto kaavoituksen henkilöstömäärästä. Valtuusto päätti uuden kaavasuunnittelijan vakanssin perustamisesta lautakunnan kokouksen jälkeen joulukuussa.

Vuoden 2021 aikana perustetun kaavasuunnittelijan toimeen valittu aloitti 1.3.2022 ja ajalla 21.2.-7.8.2022 täyttämättä olleeseen kaavoituksen lupainsinöörin toimeen valittu aloitti 8.8.2022. Henkilöstön perehdytykseen, koulutukseen ja työssä viihtymiseen panostetaan uuden kuntastrategian mukaisesti. Henkilöstöjaosto päätti 7.4.2022 takautuvasti muuttaa kaavasuunnittelijan viran nimikkeen kaavoituspäälliköksi 1.3.2022 lukien.

Kiinteistöveroselvitysten tekoa on jatkettu FCG Oy:n kanssa Jalannin eteläosien alueella. Työ jatkuu vielä vuoden 2023 puolella.

Paikkatieto-ohjelmiston hankintaa selvitetään yhdessä Valkeakosken kaupungin kanssa.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa uuden lupainsinöörin virka (aikaisemmin palvelusihteerin toimi) täytettiin 12.9.2022 lukien. Määräaikainen tarkastusinsinöörin toimi muuttui vakituiseksi toimeksi 1.7.2022 lukien.

Rakennusvalvonnan aineistojen digitointityö etenee käytettävissä olevan resurssin mukaisesti.

Paikkatietopalvelut

Vuoden 2022 aikana työskenteli palkkatuella määräaikainen kartoittaja ajalla 2.5.-31.7.2022 ja myös ajalla 3.-31.10.2022.

Elinkeino- ja markkinointipalvelut

Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymän (Akaanportin) omista ja vuokratuista tiloista on osa kaupungintalon väistötilakäytössä, osa tyhjillään väistötilavarauksena mm. kouluja varten ja osa edelleen vuokrattuna yrityksille. Kaupungintalon väistötilakäytön osalta kustannukset kohdentuvat ao. yksiköihin, muilta osin kustannukset kohdentuvat elinkeinopalveluihin ja tilatarpeiden tarkennettua niitä kohdennetaan muualle.

Yhteistyö Ensimetrin kautta käynnistettiin vuoden 2022 lopussa. Tilanne arvioidaan uudelleen työllisyys- ja elinkeinopalveluiden kansallisen uudistuksen yhteydessä 2024.

Akaa Pointin osalta käydään keskustelua Postin logistiikkakeskuksen sijoittumisesta.

Viestinnän ja markkinoinnin palvelujen ostojen määrärahoihin sisältyi edelleen vuodelle 2020 tehty lisäys, noin 50.000 euroa. Ao. määrärahaa katettiin vuoden 2021 paljuskampanjan ja 2022 kuitukampanjan kustannukset, jotka konkretisoituvat vuonna 2022. Muutoin ao. määrärahoja on kohdennettu mm. uuden tonttikampanjan aiheuttamiin kustannuksiin. Henkilöstöjaosto päätti 7.4.2022 ta-
kautuvasti muuttaa viestintä- ja markkinointisihteerin nimikkeen viestintäsihteeriksi 1.3.2022 lukien.

Liikenteen kehittäminen: 2023 jatketaan ja toteutetaan sisäisen liikenteen kokonaisvaltaista kehittämistä. Toteutukseen sisältyy joukkoliikenteen kilpailuttamisen valmistelu ja sisäisen liikenteen laajamittainen kehittäminen. Lisäksi selvitetään Pirkanmaan maakunnallisen joukkoliikennelipun, Nyssen/Tampereen kaupunkiseudun lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmän liittymisen mahdollisuudet sekä reittisuunnittelu ja liikenteen kilpailuttaminen yhteistyössä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenneyksikön kanssa.

Akaa, Lempäälä, Nokia ja Tampere ovat käyneet neuvotteluja VR:n kanssa lähijunaliikenteen kehittämiseksi. Neuvottelujen tuloksena Toijala-Viiala-Lempäälä-Tampere välillä alkoi operoida lähijuna elokuusta 2022 alkaen. Matkamäärät ovat lisääntyneet huomattavasti sekä Toijalan että Viialan asemilta. Vaikutukset työvoiman liikkuvuuteen, Hyvinvointikeskuksen saavutettavuuteen sekä Viialan ja Toijalan asemanseutujen kehitykseen ovat merkittävät. Akaan kaupungin näkökulmasta lähijunaliikenteen kehittäminen vaikuttaa koko kaupungin kehittymiseen merkittävästi. Kaupungin vuosittainen maksuosuus riippuu uusien lähijunavuorojen käyttäjämääristä, sillä saadut lipputulot vähentävät suoraan kaupungin nettomenojen määrää. Vuodelle 2022 nettomäärärahavaraus oli 100.350 euroa ja vuosille 2023-2026 nettomäärärahavaraus on 223.000 euroa.

Elinkeinopalveluissa/ joukkoliikenteessä oli palkkatuella määräaikainen palvelusihteerin 20.6.2022 asti ja määräaikaisuus jatkui ilman palkkatukea ajalla 21.6.-20.12.2022 ja ajalla 21.12.2022-28.2.2023.

Elinkeinopalveluissa alkoi Etelä- ja Lounais-Pirkanmaan ilmastoekosysteemi -hanke syksyllä 2022. Akaa koordinoi hanketta, jossa on Akaan lisäksi mukana Pälkäne, Urjala, Valkeakoski, Punkalaidun ja Sastamala. Hankkeeseen on palkattu yksi hankehenkilö.

Työllisyyden hoito

Akaan kaupunki osallistuu 2021 alkaneeeseen työllisyyden kuntakokeiluun, jossa työllisyyspalveluiden tuotantovastuuta siirrettiin TE-toimistoilta kuntien vastuulle. Työllisyyden kuntakokeilussa on tärkeää tuottaa asiakaslähtöisiä palveluita, jotka edistävät kuntalaisten työllistymisen ja opiskelun mahdollisuuksia sekä parantavat kuntalaisten hyvinvointia. Valmistaudutaan tulevaan työvoimapolkujen siirtoon kunnille, kun kuntakokeilu päättyy.

Talousarvioon sisällytetty uusi määräaikainen palvelusihteerin toimi (työllisyyspalveluiden (kuntouttava työtoiminta ja kuntakokeilu) asiakirjojen hallinnointi ja kirjaukset sekä muut toimistotehtävät) täytettiin ajalle 1.1.-31.12.2022. Henkilöstöjaosto päätti 7.4.2022 takautuvasti muuttaa työllisyyspäällikön nimikkeen työllisyyspalvelupäälliköksi 1.3.2022 lukien.

Kaupunginhallitus päätti 8.3.2022 § 54 l. kumota KH 15.12.2020 § 384 tekemän päätöksen vuokrata ns. Mattila-yhtymän tiloista 858 m² kaupungin työllisyyspalveluiden työpaja Horisontin käyttöön 15.3.2021 alkaen, koska tiloja ei ole saatettu kohtuullisessa ajassa käyttöönotettavaksi; 2. että kaupunkikehitysjohtaja valtuutetaan sopimaan kohtuullisesta korvauksesta kiinteistönomistajan kanssa Pätsiniementie 36 tilojen toteutuneesta käytöstä varastotilana, 3. että työpaja Horisontti siirtyy kaupungin omistamiin tiloihin Puskuritie 6 tiloihin heti kun se on mahdollista, 4. että kaupunkikehitysjohtaja valtuutetaan käymään vuokraneuvottelut ulkopuolisen vuokranantajan kanssa niin tarvittaessa jos työpajalla on edelleen työtilatarpeita Puskuritien tilojen lisäksi. Ns. Mattila-yhtymän tilojen vuokranantajalta on tullut asiaan liittyen korvausvaatimus. Työpaja Horisontin toiminta siirtyi vaiheittain Puskuritie 6 tiloihin 1.4.2022 lukien.

Loppuvuoden 2022 aikana valmistauduttiin tulevaan hyvinvointialueuudistukseen. Saatavissa olevan tiedon perusteella kuntouttavan työtoiminnan sopimuksien kestoja jatkettiin kaikilla asiakkailla 30.9.2023 saakka, jotta voitiin taata asiakkaiden palveluketjun toimivuus vuodenvaihteen jälkeen. Tämä toiminta aiheutti paljon lisätyötä OMA-valmentajien palveluohjauksessa ja kirjallisissa tehtävissä.

Vuoden 2023 alusta toteutuvan hyvinvointialueuudistuksen johdosta kuntouttava työtoiminta ja kaksi työtoiminnanohjaajan vakanssia sekä 5 määräaikaista työsuunnittelijaa sekä työpaja Horisontin toiminta siirtyivät hyvinvointialueelle.

Muuta

Kaupunkikehitystoimen tilajärjestelyihin liittyen kaupunginhallitus päätti 6.6.2022 § 148 mm. valtuuttaa kaupunkikehitysjohtajan irtisanomaan Sontulantie 3:n (Nahkapirtti) vuokrasopimuksen ja merkitä tiedoksi elinvoimalautakunnan päätöksen kaupunkikehitystoimen siirtymisestä Kirkkotori 10:n (Kauppiastavaratalo) esityksen mukaisesti ja palata muilta osin kaupunkikehitystoimen tilatarpeisiin kulu-
van vuoden aikana, kun tarkemmat suunnitelmat pysyvimmistä tilapäistiloista ja henkilöstön määrästä vuodelle 2023 on tarkentuneet. Kaupunginhallitus päätti 18.10.2022 § 268 hyväksyä vuokrasopimuksen ja vastuunjakotaulukon Kirkkotori 10:n tiloista.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

ELINVOIMALAUTAKUNTA	TA 2022	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2022	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	1 142 600	191 900	1 334 500	1 349 324,88	101,1 %	14 824,88
Ulkoiset	1 126 200	191 900	1 318 100	1 323 549,52	100,4 %	5 449,52
Sisäiset	16 400	0	16 400	25 775,36	157,2 %	9 375,36
TOIMINTAKULUT	-3 676 200	-216 800	-3 893 000	-3 856 526,92	99,1 %	36 473,08
Ulkoiset	-3 409 200	-224 800	-3 634 000	-3 595 871,72	99,0 %	38 128,28
Sisäiset	-267 000	8 000	-259 000	-260 655,20	100,6 %	-1 655,20
TOIMINTAKATE	-2 533 600	-24 900	-2 558 500	-2 507 202,04	98,0 %	51 297,96
Ulkoiset	-2 283 000	-32 900	-2 315 900	-2 272 322,20	98,1 %	43 577,80
Sisäiset	-250 600	8 000	-242 600	-234 879,84	96,8 %	7 720,16

Elinvoimalautakunnan vastualueen/ Kaupunkikehityspalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 43.600 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alittuivat 10.700 euroa).

Koronatilanteen johdosta elinvoimalautakunnan vastualueen nettomenot lisääntyivät yhteensä 30.100 euroa.

Ukrainan tilanteen ja valmiussuunnittelun johdosta elinvoimalautakunnan vastuualueelle ei aiheutunut erityisiä kustannuksia.

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelut

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 42.100 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittivät 5.000 euroa. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 37.200 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostoista.

Maankäyttö- ja kaavoituspalvelujen tulosalueella oli arvioitu saatavan vuoden 2022 aikana tehtyjen muutosten jälkeen pysyvien vastaavien myyntivoittoja tonttien myynnistä yhteensä 350.000 euroa + 152.800 euroa = 503.800 euroa ja myyntitappiota yhteensä 0 + 120.200 euroa = 120.200 euroa.

Vuonna 2022 maankäyttö- ja kaavoituspalvelujen tulosalueelle kohdentui pysyvien vastaavien myyntivoittoja yhteensä 502.821,94 euroa, joten ne toteutuivat muutetun talousarvion mukaisena. Pysyvien vastaavien myyntitappioita kertyi 120.193,50 euroa, joten ne toteutuivat muutetun talousarvion mukaisena. Vuodelle 2022 kohdentui seuraavat myynnit:

- Akaan kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteet 2020-2024: Akaa Point Raakapuuterminaali, maan myynti: Maata myydään raakapuuterminaalin rakentamista varten (400.000 euroa): Elokuun 2022 alussa raakapuuterminaalin lunastustoimituksesta maksettiin lunastushinta yhteensä 519.182,07 euroa + korot yhteensä 72.888,64 euroa, em. yhteensä 592.070,71 euroa. Lunastushinnasta kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoihin 97.428,11 euroa ja pysyvien vastaavien myyntitappioihin 120.193,50 euroa, nettovaikutus myyntitappiota 22.765,39 euroa. Korot kirjautuivat muihin rahoitustuottoihin. Asian kokonaisvaikutus kaupungin tuloslaskelman viimeiselle riville oli 50.123,19 euroa.
- Akaan kaupungin talouden tasapainottamistoimenpiteet 2020-2024: Maa-alueen myynti taajamista: Kaupunkikehitysjohtaja päätti 8.12.2021 § 103 myydä noin 10,4 ha:n määrä-alan tilasta Kivimaa 20-420-5-0 hintaan 72.000 euroa, sekä allekirjoittaa kaupakirjan kaupunginhallituksen päätöksen 16.6.2020 § 216 valtuutuksen mukaisesti. Ao. kauppa toteutui alkuvuonna 2022 ja siitä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoa 8.819,39 euroa.
- Loppuvuonna toteutui Lidl Ky:n kanssa 26.10.2021 tehdyn esisopimuksen mukainen kiinteistökauppa kauppahintaan 200.000 euroa ja lisäksi esirakentamiskustannusten korvaus 175.000 euroa, yhteensä 375.000 euroa. Em. kaupasta kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 170.077,51 euroa.
- Muusta ns. normaalista myynnistä kertyi pysyvien vastaavien myyntivoittoja yhteensä 226.496,93 euroa.

Muihin tuottoihin sisältyy 12.750 euron peruttuihin tonttivarausmaksuihin liittyvä tulokirjaus taseesta tuloslaskelmaan.

Palvelujen ostoissa ulkoiset asiantuntijapalvelut olivat 107.800 euroa alittuen 41.200 euroa. Asiantuntijapalveluihin sisältyi mm. kiinteistöveroselvitysten kustannuksia yhteensä 15.100 euroa (30 % käynnissä olevan selvityksen kustannuksista, selvityksen kokonaishinta 50.200 euroa) ja strategisen yleiskaavan laadintaan liittyviä kustannuksia 16.700 euroa.

Kaavoitushankkeita on tehty kaupungin omana työnä ja teettämällä konsulteilla työtä. Merkittävien palvelujen ostoon vaikuttanut tekijä on ollut selvitysten suuri määrä. Esimerkiksi Pohjois-Toijalan alakoulun asemakaavamuutokseen tarvittavat selvitykset, joita kilpailutettiin ja teetettiin yhteensä 9 kappaletta. Näin suurta selvitysten määrää ei osattu ennakoida.

Vuonna 2022 hyväksyttiin Vuoritien asemakaavamuutos, Maitikkatien asemakaavan muutos sekä kaksi vaikutusiltaan vähäistä asemakaavamuutosta: Jokiniementien asemakaavan muutos ja Peräkiventien - Runkotien asemakaavan muutos. Vuoritien ja Maitikkatien

asemakaavamuutosten osalta kaavoitusmaksut ovat sisältyneet kiinteistökauppoihin. Jatkossa on tarkoitus erotella selkeämmin kaavoitusmaksun osuus. Maankäyttö- ja kaavoituspalveluissa on otettu käyttöön kaavakohtaiset projektinumerot kustannusten kohdentamiseksi. Sen seurauksena käyttötaloudesta erotettiin investointihankkeille kuuluvat kustannukset, yhteensä 100.907 euroa.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 18.100 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 13.100 euroa johtuen arvioitua paremmasta lupamaksukertymästä. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 5.000 euroa mm. palvelujen ostot alittuivat.

Paikkatietopalvelut

Paikkatietopalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 4.300 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot alittuivat 3.500 euroa johtuen maksutuottojen alittumisesta. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 7.800 euroa mm. palvelujen ostot ja aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat.

Elinkeino- ja markkinointipalvelut

Elinkeino- ja markkinointipalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 14.700 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot alittuivat 22.100 euroa johtuen erityisesti maksutuottojen alittumisesta, koska lähijunaliikenne laskutettiin nettolaskuna. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 7.400 euroa. Palvelujen ostot ylittyivät 29.500 euroa, mutta aineet, tarvikkeet ja tavarat, muut toimintakulut ja henkilöstökulut alittuivat.

Merkittävin palvelujen ostojen lisääntymiseen vaikuttanut tekijä oli Postin logistiikkakeskuksen sijoittumisen taustaksi tuotettu materiaali. Sitä voidaan hyödyntää myös jatkossa Akaa Pointin kehittämisessä. Markkinoinnin osalta panostettiin aiempien vuosien tapaan näkyvyyteen ja myös yritystonttien näkyvyyden laajamittainen suunnittelu aloitettiin. Palvelujen ostojen osalta toteuma oli ennakoitua suurempi. Vuodelle 2022 palvelujen ostoihin sisältyi myös noin 19.900 euroa Akaanportin vuokralaisen käytöstä vapautuneeseen tilaan liittyviä puhdistuskustannuksia.

Joukkoliikenteen palvelujen ostoihin sisältyi elokuussa 2022 alkaneen lähijunaliikenteen kustannuksia yhteensä 100.700 euroa (nettomääräraharavaus oli 100.350 euroa).

Etelä- ja Lounais-Pirkanmaan ilmastoekosysteemi –hankkeen nettomenoksi muodostui 900 euroa.

Työllisyyden hoito

Työllisyyden hoidon tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 6.300 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 13.000 euroa johtuen erityisesti muiden tukien ja avustusten ylittymisestä, joihin sisältyi mm. 7.500 euroa kuntakoikeilun viivästymisen johdosta saatua korvausta, 7,5 % työmarkkinatuen kuntaosuudesta ajalta 1-2/2021. Ulkoiset toimintakulut ylittyivät 19.300 euroa. Mm. avustukset ylittyivät 22.500 euroa ja henkilöstökulut 14.300 euroa ja toisaalta mm. palvelujen ostot alittuivat 15.700 euroa. Tilinpäätösvaiheessa henkilöstökustannuksiin kirjautui sotekertakorvauksia 5.800 euroa.

Avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuus oli 668.800 euroa, joten se ylittyi 23.800 euroa (alkuperäinen tavoite ylittyi 98.800 euroa). Yrittäjille myönnettiin väliaikaista työmarkkinatukea koronapandemian vuoksi helmikuun 2022 loppuun saakka. Myönnetty tuki vaikutti myös työmarkkinatuen kuntaosuuteen lisäten työmarkkinatuen kuntaosuutta tammi-maaliskuussa n. 10.000e/kuukaudessa. Toinen kuntaosuuden maksuosuutta lisäävä kustannus oli Työpaja Horisontin tila-asioiden järjestelyiden viivästyminen. Työpaja Horisontti pääsi muuttamaan Puskuritie 6:den tiloihin kesällä 2022 ja varsinainen toiminta tiloissa alkoi 1.8.2022. Työpaja Horisontin toiminta jatkui väliaikaisissa, ahtaissa ja epäkäytännöllisissä tiloissa Meijerintie 1:ssä kesään saakka. Alkuvuoden aikana uusia asiakkaita ei voinut ohjata kuntouttavan työtoiminnan, Työpaja Horisontin palveluihin ja vanhojen asiakkaiden työtoimintapäivien määrää jouduttiin vähentämään. Työllisyyden kuntakoikeilun palveluohjaukseen palvelua hidastavana tekijänä vaikuttivat mm. uuden asiakaspalvelumallin käyttöönotto 2.5.2022 sekä henkilöstön resurssivaje ja uusien työntekijöiden perehdyttäminen.

Koronatilanteen johdosta kertyi suojaruste- ja puhdistustarvikkekustannuksia alle 100 euroa. Avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuus lisääntyi ns. koronayrittäjien johdosta tammi-maaliskuussa noin 30.000 euroa. Kokonaisuutena aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä noin 30.100 euroa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riski-arvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Strategiset	Työllisyyden kuntakokeiluun vaikuttavassa lainsäädännössä tapahtuu valtakunnallisia muutoksia	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Edunvalvontatyö	Työryhmissä on toimittu aktiivisesti ja tuotu Akaan tavoitteita esiin.
Operatiiviset	Strategiset tavoitteet eivät vastaa tulevaisuuden tarpeisiin	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Muutosherkkyyden parantaminen	Toimintaympäristön muutosta arvioidaan kokoajan ja tilannekuva on selkeä.
Operatiiviset	Operatiivinen toiminta ei ole riittävän laadukasta	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Koulutuksen lisääminen ja henkilöstöresursseista huolehtiminen	Henkilöstökoulutukseen on osallistuttu aktiivisesti.
Operatiiviset	Työllisyyden kuntakokeilun palveluohjaus ja kuntapalvelut eivät toteudu suunnitellusti	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 4 8	Arvioidaan omia prosesseja ja tehdään tarvittaessa korjauksia	Henkilöstön vaihtuvuus toimenpiteistä huolimatta edelleen suurta.
Operatiiviset	Osaavan henkilöstön rekrytointi ja työssä pysyminen	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Henkilöstön työkyvystä huolehtiminen ja työkuormituksen hallinta	Ylitöiden määrää on seurattu ja vähennetty, uusia rekrytointeja on tehty.
Taloudelliset	Talouden heikkenemisen seurauksena investointien väheneminen. Rakentamisen taantuma. Työttömyyden lisääntyminen.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Oman toiminnan sopeuttaminen tilanteeseen	Toistaiseksi rakentaminen ja siihen liittyvät luvat ovat olleet korkealla tasolla.
Taloudelliset	Korona-pandemia tyyppisen tilanteen pitkittyminen tai vastaavan tilanteen uudelleen tuleminen	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Varautumisen jatkuva parantaminen ja toimintaympäristön arviointi	Koronasairastavuus on ollut edelleen korkealla tasolla.
Vahinko	Toimistotyötä tekevien vahinkoriskit vähäisiä, ulkotoiminnassa mahdollisia.	Todennäköisyys: 1 Vaikutus: 2 2	Riskien tunnistaminen ja ennakointi, asianmukainen ohjeistus ja varusteet	Työtapaturmia ei ole tapahtunut.

9.3 TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA VASTUUHENKILÖ: PERUSTURVAJOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perusturvalautakunnan vastuualue muodostuu seuraavista tehtävätasoista:

Sosiaalityö

Sosiaalityön ja yleisten sosiaalipalvelujen tarkoituksena on mahdollistaa yksilön ja perheen elämäntilanteista selviytyminen sekä tukea yhteisön toimivuutta vaikuttamalla asiakkaiden elinolosuhteisiin. Sosiaalityötä toteutetaan kehittämällä vaikuttavia ennaltaehkäiseviä työmuotoja ja järjestämällä yhteistyössä asiakkaan ja muiden toimijoiden kanssa hänelle tarpeelliset ja tarkoituksenmukaiset palvelut ja tukitoimet. Lapsiperheitä tuetaan koulujen oppilashuollossa, sosiaalihuollon palveluin sekä lastensuojelun avulla. Aikuisten hyvinvointia varmistetaan toimeentulotuen myöntämisellä, aikuissosiaalityön moninaisilla palveluilla sekä työllistymisen tukemisella.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelut tuottavat ja koordinoivat yksilöllisiä ja palveluntarpeeseen perustuvia ikäihmisten palveluita. Palveluntarpeen selvittely tapahtuu asiakasohjausyksikön kautta. Keskeisiä palveluita ovat kotona asumisen tukemisen palvelut, kuten kotihoito, kotikuntoutus, kotiutustiimi ja omaishoito sekä asumispalvelut palveluasumisessa ja tehostetussa palveluasumisessa. Hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevat palvelut toteutetaan yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa. Digitaalisten palveluiden kuten videovisitiin käyttöönotolla tehostetaan terveyspalveluiden ja kotihoidon seurantakäyntejä. Ikäihmisten päivätoiminnalla tuetaan vanhuksia, joille ei ole vielä myönnetty muita kotihoidon palveluita / tukipalveluita. Päivätoiminnalla tuetaan myös omaishoitajien jaksamista. Kaupungin järjestämä lähitoripalvelu toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana ikäihmisille. Toimintakyvyn ylläpitämisessä yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on tärkeässä roolissa.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen keskeisenä tehtävänä on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä. Palveluilla pyritään poistamaan vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palveluilla pyritään tukemaan omatoimista arjesta selviytymistä.

Terveydenhuolto

Terveydenhuollon tehtävänä Akaan yhteistoiminta-alueella on ennaltaehkäistä ja hoitaa sairauksia, ylläpitää ja edesauttaa terveyttä ja toimintakykyä sekä kaventaa ihmisten välisiä terveyseroja. Tavoitteeseen pääsemiseksi Akaan terveyskeskus on järjestänyt monipuolisia ja korkealaatuisia perusterveydenhuollon palveluja, jotka toimintasuunnitelmakauden alussa toteutuivat Akaan hyvinvointikeskuksessa ja Urjalan terveysasemalla sekä kouluterveydenhuollon osalta alueen kouluilla. Kotisairaaloiminta on ollut tärkeässä roolissa hoidon porrastuksessa ja se on sisällytynyt terveydenhuollon tehtävätasolle.

Yleistä toiminnasta

Hyvinvointialueuudistus toteutui 1.1.2023. Siten sote-palvelut olivat viimeisen vuoden kaupungin järjestämisvastuulla ja se huomioitiin toiminnan suunnittelussa.

Toiminnan toteuttamista ohjasivat voimassaolevat strategiat ja suunnitelmat: Akaan strategia 2018-2025, jota uusittiin vuoden 2022 aikana, Hyvinvointiohjelma 2021-2022, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja talouden tasapainotusohjelmat.

Hyvinvointityön yleinen kehittäminen on koko kunnan tulevaisuuden haaste. Erityisesti varhaisen tuen palveluja on edelleen vahvistettava, jotta kuntalaiset voivat saada apua oikea-aikaisesti eikä liian myöhään. Hyvinvointityö tulee jäämään osaksi kunnan toimintaa hyvinvointialueiden aloittamisen jälkeenkin.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022	Tila
7. Akaassa palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja niiden tuotanto monimuotoista	Palveluja kehitetään siten, että ne ovat helpommin saavutettavissa.	Vahvistetaan sähköisiä ja liikkuvia palveluja.	Viialan kirjastossa toimii etävastaanottopiste, jossa voi asioida etävastaanoilla digi-tuen avulla. Hammashoidon palveluja tuotetaan liikkuvina palveluina esim. koululaisille ja asumispalvelujen asukkaille.	Etävastaanottopiste käynnistettiin ja määrääkainen digiohjaaja oli siellä opastamassa kuntalaisia. Koululaisten hammas-tarkastuksia toteutettiin liikkuvana palveluna.	Toteutuu ■
10. Akaa on hyvä kumppani	Akaa on tulevaisuuden sote-palvelujen kehittäjä.	Osallistutaan hyvinvointialueen valmisteluun ja hankkeiden avulla hyvinvointialueen palvelujen kehittämiseen.	Annetaan virka-apua hyvinvointialueen valmisteluun ja mahdollistetaan henkilöstön osallistuminen Akaan näkökulmien esittämiseen. Osallistutaan Pirsoten hankkeeseen myös vuonna 2022.	Pirsote-hankerahoilla oli palkattuna yksi kokoaikainen sairaanhoitaja. Sen lisäksi myös Omaoloa varten oli Akaassa ja Urjalassa molemmissa yksi osa-aikainen sairaanhoitaja oman työnsä ohella. Henkilöstö osallistui aktiivisesti eri kehittämisen kokonaisuuksiin osana omaa työtään.	Toteutuu ■

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022	Tila
3. Akaassa asioidaan sähköisesti	Akaassa lisätään digitaalisia palveluja sote-palvelutuotannossa. Siten mahdollistetaan sujuvampaa ja nopeampaa palvelutuotantoa niiden kuntalaisten osalta, joille digitaalisten palvelujen käyttö on mahdollista, Samalla pystytään vahvistamaan vastaanottopalveluja niitä tarvitsevien osalta.	Laajennetaan videovisittämisen käyttöä sote-toimijoilla. Otetaan käyttöön uusia sähköisiä palveluja.	Videovisittämisen käyttö on käytössä useammilla toimijoilla ja sillä lisätään etävastaanottopalvelujen tuottamista. Otetaan käyttöön Omaolo, chat-palvelu ja laajennetaan sähköistä ajanvarausta.	Kotihoidossa on ollut käytössä videovisittämisen käyttöä ja etäkahvilatoimintaa on käynnistetty vuoden 2022 aikana. Videovisittämisen käyttöä lisättiin ja sen avulla terveydenhuollossa toteutettiin etävastaanotot sairaan lapsen hoitotodistuksia varten. Omaolossa otettiin käyttöön uusia oirearvioita. Sähköistä ajanvarausta laajennettiin neuvolapalveluihin sekä hoitajien vastaanotto-toimintaan. Chat-palvelua ei ehditty ottaa käyttöön.	Toteutuu osittain ■

		Tuetaan kuntalaisia sähköisten palvelujen käytössä.	Kuntalaiset voivat asioida etävastaanotto-pisteessä, jossa on saatavilla digiapua. Digitu-kea tarjotaan myös muilla tavoilla kuntalaisille (esim. videot, chat, sovitut tapaamiset).	Digineuvojan työpa-nosta hyödynnettiin laa-jasti ja hän osallistui kuntalaisten kouluttami-sen lisäksi myös tervey-denhuollon ammattilais-ten kouluttamiseen etä-palveluiden lisäämiseksi. Kuntalaiset voivat asioida etävastaanottopis-teessä, jossa on saata-villa digiapua.	
9. Akaan henki-löstö viihtyy työssään	Toimintalähtöinen työvuorosunnittelu on käytössä ja sitä kehitetään edelleen. Henkilöstölle viesti-tään riittävästi.	Akaan kaupunki on mu-kana henkilöstövoima-varojen tiedolla johta-misen kuntapilotissa, jossa kehitetään keski-tettyä toimintalähtöistä työvuorosunnittelun prosessia. Tavoitteena on vähentää työn kuor-mittavuutta ja kohden-taa henkilöstöä ruuhka-huippuihin ja tarjota en-tistä asiakaslähtöisem-pää palvelua. Pilottiyk-sikkönä on Havulinna. Sote-uudistuksen ja hy-vivointialueiden val-mistelusta tiedotetaan ajantasaisesti koko hen-kilöstöä.	Vuonna 2022 HR-pilotti laajenee Torkonkarta-noon. Luodaan intraan oma sivu muutokselle ja pi-detään yhteisiä tilaisuuksia.	HR- pilotti on alkanut jo vuonna 2021 Havu-linnan iäkkäiden asumis-yksikössä sekä tammi-kuussa 2022 iäkkäiden asumisyksikkö Torkon-kartanossa. Pirkanmaan hyvinvointi-alueen (Pirha) suunnit-telutyöt ovat edistyneet koko vuoden ja tiedo-tus on tiivistynyt mm. Howspace-alustan kautta. Perusturvajoh-taja ja henkilöstöjohtaja pitivät säännöllisesti henkilöstön tiedotusti-laisuuksia Pirhan valmis-telun etenemisestä.	Toteutuu

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	12/2022
Sijaishuollossa olevien lasten (alle 18-vuotiaiden) määrä 31.12.	40	45	42
Sosiaalihuollon asumispalveluasiakkaiden määrä 31.12.	39	40	41
Kotihoidon peittävyys 75 +	Akaa 10,8% Urjala 15,6%	Akaa 22 % Urjala 22 %	Akaa 11,5 % Urjala 15,5 %
Kiireelliset sijoitukset vuoden aikana	17	15	17
Henkilökohtaisen avun asiakkaat vpl/ lkm / vuosi	Akaa 98 Urjala 35	Akaa 60 Urjala 20	Akaa 90 Urjala 32
Avosairaanhoidon käynnit lääkärillä ja hoitajalla	Akaa 30 920 Urjala 6 746	Akaa 25000 Urjala 7900	Akaa 31 881 Urjala 11 078
Suun terveydenhuollon käynnit	Akaa 18 121 Urjala 3 556	Akaa 20700 Urjala 4800	Akaa 19 247 Urjala 2 622, yh-teensä 21 869

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Yleistä

Sote-uudistuksen mukaiset tavoitteet (mm. yhdenvertaisuus, hyvinvointierojen kaventuminen, palvelujen saatavuus ja kustannusten hillintä) ohjasivat myös Akaan omien palvelujen kehittämistä sekä hyvinvointikeskuksessa että muussa toiminnassa. Sote-uudistukseen ja hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyvää palvelujen kehittämistyötä tehtiin Pirkanmaan kuntien kanssa yhdessä ja osin valtion avustamilla hankkeilla. PirSote-hanke jatkui vuonna 2022 ja jatkuu vielä hyvinvointialueen toteuttamana vuonna 2023.

Vuosi 2022 valmisteltiin sote-uudistusta ja Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan aloittamista 1.1.2023. Valmistelun tukena toimi viisi jaostoa, joista yksi oli sote-palvelujen jaosto. Sote-palvelut jaoston tehtävänä on varmistaa sote-palveluiden jatkuvuus sekä toimiva ja turvallinen palveluiden siirtyminen hyvinvointialueen vastuulle, varmistaa kliinisten tukipalveluiden toiminta hyvinvointialueella, varmistaa henkilöstön sujuva ja turvallinen siirtyminen hyvinvointialueen palvelukseen, osallistua hyvinvointialueen rakentamiseen yhdessä muiden jaostojen ja työryhmien kanssa sekä osallistua avoimen ja ennakoivan viestinnän toteuttamiseen asiakkaille ja henkilöstölle muutoksessa. Sote-palvelut jaostolle on valmisteluvastuussa kolme erillistä työryhmää: 1. peruspalvelut 2. integraatio ja TKIO ja 3. erikoissairaanhoito. Peruspalvelutyöryhmässä oli jaettu vastuualueita valmisteltavaksi ja Akaan ma. perusturvajohtajan vastuualueena oli aikuissosiaalityö. Sote-uudistus edellytti myös kunnilta virka-avun antamista hyvinvointialueiden valmisteluun ja erityisesti perusturvan muutkin johtajat ja esihenkilöt osallistuivat oman työnsä ohessa merkittäväällä työpanoksella valmisteluun.

Toimintatapoja muuttamalla on pyritty turvaamaan hoidon järjestämisen toiminnalliset ja taloudelliset mahdollisuudet lähellä myös tulevaisuudessa. Palvelurakennemuutoksen myötä painotusta siirrettiin ennaltaehkäiseviin, kuntouttaviin sekä asiakkaan ja potilaan voimaantumista edistäviin palveluihin ja samalla lisättiin sähköisiä palveluja. Näin toimien resurssit riittävät paremmin myös raskaaseen tukeen ja hoitoon eri asiakas- ja potilasryhmissä. Oma palvelurakennetta kehitettäessä huomioitiin myös erikoissairaanhoidon ja Valkeakosken terveyskeskussairaalan kanssa tehtävä yhteistyö ja asiakaspolkujen yhteinen kehittäminen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Asiakasnäkökulman ja sähköisten palvelujen korostaminen ovat olleet edelleen painopistealueena suunnitelmakautena. Prosessien kehittämässä on pyritty hyödyntämään uudenlaiset asiakkaita ja potilaita hyödyttävät sähköiset palvelukanavat ja sähköisten palveluiden tuominen osaksi toimintakonseptia on ollut merkittävä osa toiminnan kehittämisessä. Erilaisten mobiili- ja liikkuvien palveluiden avulla on mahdollista tuoda palvelut lähelle asiakasta ja potilasta tai hänen lähiympäristöään ja erityisesti kotihoidon piirissä sitä on hyödynnetty etähoivan avulla. Digitaalisuutta lisäämällä mahdollistetaan entistä enemmän myös työntekijöiden etätö, joka osaltaan lisää työntekijöiden työhyvinvointia ja Akaan houkuttelevuutta työnantajana. Kotiin tuotavien palveluiden lisäämiseen tarvitaan ammattilaisten ammatillista osaamista ja resurssien vahvistamista. Näin voidaan vähentää kivijalkakeskeistä toimintaa myös perusturvassa. Se myös sujuvoittaa potilaan ja asiakkaan palvelupolkua ja useimmiten parantaa hänen palvelukokemustaan ja hoidon laatua. Erityisen tärkeää on saada sähköisistä palveluista osa kuntalaisten arkea ja auttaa ja tukea heitä palvelujen käytössä. Siten hyvinvointialueiden palvelutuotannon mahdolliset muutokset olisivat etäpalveluiden avulla helpommin akaalaisten saavutettavissa. Vaikka kuluneen vuoden aikana päästiin sähköisten palveluiden lisäämisessä isoin harppauksin eteenpäin, niin kaikkia tavoitteita ei saavutettu ja erityisesti etävastaanottojen pitäminen ei lisääntynyt toivotussa määrin.

Henkilöstöpula on edelleen valtakunnallinen ongelma ja myös Akaassa se muodostui vuonna 2022 haasteeksi. Erityisesti määräaikaisten tehtävien täyttäminen oli haastavaa, koska myös hyvinvointialueen aloittaminen vuonna 2023 sai aikaan epävarmuutta henkilöstön tilanteeseen. Työnantajana pyrittiin huomioimaan myös henkilöstön näkökulma toiminnan kehittämisessä ja sen avulla vahvistettiin myös henkilöstön sitoutumista. Pelkästään henkilöstön osaamisen ja yhteistyön vahvistaminen eivät aina ole riittäviä toimenpiteitä ja siitä syystä Akaassa pyrittiin myös vahvistamaan myönteistä työnantajakuva.

Koronan vaikutukset vuonna 2022 eivät olleet yhtä suuria kuin edellisenä toimintavuonna, mutta vaikka epidemiatilanne parantui, niin edelleen sillä oli sekä taloudellisia että toiminnallisia vaikutuksia. Merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset sillä oli infektiovastaanoton ja rokotustoiminnan toteuttamisessa, koska Hyvinvointikeskukseseen ei suunnitteluvaiheessa osattu suunnitella riittävän isoja muunneltavia tiloja eristystä vaativiin tilanteisiin ja massarokotustoimintaan. Siitä syystä infektiovastaanotto toimi alkuvuoden Toijalan vanhalla terveysasemalla ja korona- ja influenssa-rokotustoimintakin siirrettiin sinne syyskuussa koko loppuvuodeksi. Lisäksi rokotustoiminnassa oli pakko käyttää ulkopuolisten sijaisten lisäksi myös vuokratyövoimaa, että vakituinen henkilökunta sai enemmän keskittyä omaan vastaanottotoimintaansa.

Sosiaalityö

Sosiaalityön tulosalueina ovat sosiaalitoimisto, lastensuojelu, perhekeskus, aikuissosiaalityö, opiskelijahuolto ja sosiaalityön hankkeet. Tulosalueet vastaavat siten sosiaalityön johtamisen tiimimallia ja siten tiimeillä ja esimiehillä on selkeät vastuualueet. Sosiaalityön johtamisjärjestelmää muutettiin 1.12.2021 alkaen siten, että aikuissosiaalityön johtavan sosiaalityöntekijän työnkuvaan lisättiin sosiaalityön johtajan tehtäviä. Muutokseen vaikutti perusturvajohtajan työpanoksen vapauttaminen sote-uudistuksen ja hyvinvointialueen muutoksen valmisteluun.

Pääpainona on vuonna 2022 ollut edelleen varhaisen tuen palvelujen vahvistaminen, jotta kuntalaiset voivat saada apua oikea-aikaisesti eikä liian myöhään. Akaassa sekä lapsiperheiden että aikuissosiaalityön toimintaa on kehitetty siten myös vahvistamalla varhaisen tuen palveluja sekä kaupungin toimijoiden välistä yhteistyötä, yhteistä palveluiden kokonaisuuksien suunnittelua ja seuranta. Kehitystyön

apuna on ollut PirSote-hanke, jonka avulla kehitettiin perheille kohdennettuja eropalveluita yhteistyössä Akaan, Lempäälän, Urjalan ja Valkeakosken kanssa. Kehitystyön tuloksena eropalveluiden valikoimaa on laajennettu ja monipuolistettu. Hankkeeseen liittyen rakennettiin pohjaa kunnan, seurakunnan ja kolmannen sektorin yhteistyölle ns. kumppanuusverkoston muodossa. Lisäksi Nepsy-työskentely on vakiintunut osaksi lapsiperhepalveluiden toimintaa. Moniammatillista työtä kehitettiin myös aikuissosiaalityössä PirSote hankkeen avulla. Painopisteenä oli yli toimialojen välisen moniammatillisen yhteistyön lisääminen Hyvinvointikeskuksessa. Vuoden 2022 aikana vakiinnutettiin moniammatillisen konsultaatiotiimin toiminta ja luotiin pohja konsultaatiolomakkeelle sosiaali- ja terveystalveluiden välille.

Aikuissosiaalityössä kehitettiin moniammatillista yhteistyötä yhteistyössä PirSote-hankkeen kanssa. Aikuispalveluiden moniammatillista konsultaatio-tiimimallia (AIMO-tiimi) toteutettiin alkuvuodesta 2021 alkaen. Toiminnan rakenteet osoittautuivat toimivaksi malliksi ja toiminta on saatu vakiinnutettua vuoden 2022 aikana. Sisällöllistä kehitystyötä jatketaan edelleen. Kohtaamispaikka Narikan toiminta sekä aikuissosiaalityön ryhmätoiminnot jatkuivat normaalisti koronarajoitusten päätyttyä keväällä 2022. Vuoden aikana erilaisia ryhmätoimintoja järjestettiin 6, joista 2 oli päihdekuntoutusryhmiä.

Lastensuojelussa painottuu edelleen työn monimuotoisuus ja erityisen vaativat asiakaskokonaisuudet. Huostaanottoja on tehty vuoden aikana viisi ja päättyneitä huostaanottoja on myös viisi. Hallinto-oikeuden käsittelyyn on valmisteltu kaksi huostaanottohakemusta. Kiireellisiä sijoituksia tehtiin 17, mikä on sama määrä kuin vuonna 2021. Perhekuntoutuksessa on ollut vuoden 2022 aikana 8 aikuista ja 6 lasta ja tällä toiminnalla on säästytty sijoituksilta, koska vain yksi lapsi perhekuntoutuksessa olleista lapsista on jouduttu sijoittamaan. Kokonaisuudessaan vuoden lopussa sijoitettuna olevien lasten määrä (41 lasta) on kuitenkin laskenut tasaisesti aiemmista vuosista, mikä on poikkeuksellista yleisessä valtakunnallisessa lastensuojelun tilanteessa. Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa on käsitellyssä lastensuojelun kustannusriita Hämeenlinnan ja Akaan välillä. Jälkihuollossa on 61 nuorta. Jälkihuoltoasiakkaiden määrän kasvuun on vaikuttanut vuoden 2020 alusta voimaantullut lakimuutos, joka nosti jälkihuollon ikärajan 25-vuoteen. Työtä tehdään suunnitelmallisesti, moniammatillisesti ja perheitä tukien, mikä mahdollistaa sekä perheiden selviämistä arjessa että myös huostaanottojen purkamisen tarvittaessa. Yhteistyö perhekeskuksen kanssa on tiivistä. Vuonna 2022 sosiaalityöntekijöiden työntekijävaje on kuormittanut lastensuojelua. Rekrytoinnin kautta ei ole ollut hakijoita, joten sosiaalityöntekijöitä (2 henkilöä) on hankittu ostopalveluna. Lisäksi lastenvalvojan puuttuminen sekä perheneuvolan psykologin vaihtuvuus ovat asettaneet haasteita työn tekemiselle ja työntekijöiden jaksamiselle.

Koulujen opiskelijahuoltoon saatiin vuonna 2022 yksi koulukuraattorin resurssi lisää. Palkkakustannuksista 25.000 euroa tuli Opetus- ja Kulttuuriministeriön hankerahoituksesta, joka kohdentui oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin. Koulupsykologipalveluissa oli koko vuoden 2022 ajan rekrytointihaasteita ja työntekijät paikkasivat tilannetta sisäisellä sijaistamisella. Resurssivajeet palveluissa ruuhkauttivat palveluja sekä kuormittivat työntekijöitä. Oppimisvalmiustutkimusjonojen odotusaikoja purettiin ostopalvelututkimuksilla. Koulujen erityistyöntekijät ovat kehittäneet Akaan oppilashuoltoa sekä luoneet uusia toimintamalleja. Toimintamallit ovat tehostaneet työntekoa sekä mahdollistaneet mahdollisimman tasavertaiset palveluprosessit kaikkiin Akaan kouluihin. Palveluista tiedottamista on kehitetty mm. koulujen henkilökunnille suunnatulla Kun huoli herää-tietopakettilla. Yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen on ollut työryhmän suunnittelutyön keskiössä. Kaikkien koulujen osalta on laadittu yhtenäisiä toimintamalleja sekä käytänteitä, luokkatasotyöskentelyä, teemapäiviä sekä tapahtumia. Sähköisten tiedotuskanavien käyttöä on kehitetty (Wilma ja Instagram) ja niistä on tehty vakiintuneita toimintakäytäntöjä. Koulujen erityistyöntekijät ovat onnistuneet myös kehittämään yhteistyötä eri toimialojen välillä. Valkeakosken nuorten mielenterveyspalvelujen kanssa on kehitetty yhteistyössä prosessimalli nuorten mielenterveyspalvelujen konsultoinnista sekä ohjautumisesta palveluihin.

Koronan vaikutukset sosiaalityöhön olivat myös maltilliset, koska merkittävin muutos oli suojausten käyttö. Henkilöstössä Covid 19:sta aiheutuneet sairauspoissaolot ovat olleet vähäiset. Työvälineet on päivitetty etätyötä mahdollistaviin ratkaisuihin.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalveluiden ryhmätoimintaa jouduttiin ajamaan alas covid-19 tilanteen vuoksi, mutta toiminnot on käynnistetty uudelleen syksystä 2021 alkaen. Vuonna 2022 covidia on esiintynyt vielä henkilöstön ja asiakkaiden keskuudessa, mikä on rajoittanut edelleen mm. yhteisten tapahtumien järjestämistä. Kehitystyön painopiste on ollut edelleen kotiin tuotettavien palvelujen vahvistamisessa.

Akaan ja Urjalan kotihoito ovat olleet osatoteuttajina Pirkanmaan kuntien yhteisessä ja STM:n rahoittamassa PirKoti-hankkeessa. Hankkeen tavoitteena on kehittää kotihoitoa koko Pirkanmaan alueella. Tavoitteena on myös, että hanke palvelee koko hyvinvointialuetta.

Kotiutustiimin resursointia on vahvistettu syksyllä 2021 ja keväällä 2022. Tavoitteena on ollut asiakkaiden mahdollisimman sujuva kotiutuminen sairaalahoitosta. Henkilöstöpula on vaikeuttanut vakanssien täyttämistä niin kotihoidossa kuin asumispalveluissakin. Myös sijaisten saamisessa on ollut erityisiä haasteita vuoden 2022 aikana. Kotisairaaloiminta oli keskeytetty kesän 2022 aikana resurssipulasta johtuen. Havulinna poistettiin kolme asukaspaikkaa henkilöstöpulan johdosta.

Koivula-kodin toiminta päättyi alkuvuodesta 2022. Painopiste on vanhuspalvelujen kehittämisessä ennaltaehkäisevissä palveluissa. Mm. päivätoimintaa järjestettiin ostopalveluna. Lähitoritoiminta käynnistyi Covid- rajoitusten poistuttua.

Tehostetussa asumispalveluyksiköissä hoitajamitoitus nousi vuoden 2022 alusta lain edellyttämään 0,6:een. Kotihoito 24 / 7, eli yöhoidon pilotti siirtyy vuoteen 2023 ja hyvinvointialueelle. Asiakasjono ja sijoittaminen ovat olleet haasteellisia koko vuoden, koska omia asumispaikkoja ei ole vapautunut. Asumispaikkoja on jouduttu hankkimaan ostopalveluna aiempaa enemmän.

Vanhuspalveluihin on perustettu 10 vakanssin varahenkilöstö helmikuun 2022 alusta lähtien. Esihenkilönä on ollut Tarpiakodin palveluesimies. Erityisesti Akaan kotihoidossa ja Tarpiakodin asumisyksikössä on jouduttu käyttämään vuokratyövoimaa palvelujen turvaamiseksi ja säädetyn henkilöstömitoituksen toteutumiseksi. Vanhuspalveluiden esihenkilöstössä on ollut runsaasti vaihdoksia vuoden 2022 aikana.

Sijais- ja vuokratyövoiman käytön kustannuksia kertyi reilusti koko vuoden ajalta. Suojatarvikkeiden (esim. maskit) käyttö on ollut pysyvä käytäntö asiakaskontakteissa. Lisäksi yksiköissä edelleen vuoden aikana olleet koronatartunnat ovat vaatineet edelleen runsasta suojausta ja hygieniatoimintoja sekä tehostettua siivousta.

Vammaispalvelut

Pitkään tavoitellun vammaislainsäädännön uudistusta ja valmistelua on tehty vuoden 2022 aikana ja asiantuntijat ovat olleet mukana valmisteluun liittyvissä infoissa ja työryhmissä. Tarkoituksena on ollut, että uusi laki astuisi voimaan 1.1.2023 alkaen. Voimaatulo viivästyy.

Omaishoidon tuen avulla on tuettu kehitysvammaisten perheitä, ja omaishoidon vapaiden sekä muun tilapäishoidon turvin pyritään katkaisemaan vanhempien mahdollista väsymystä ja hoidon sitovuutta edes hetkellisesti. Omaishoidettavien määrä on lisääntynyt alle 65-vuotiaiden osalta ja erityisesti haastavaa käytöstä omaavien kehitysvammaisten ja nepsy lasten ja nuorten määrä on lisääntynyt. Haastavia lievästi kehitysvammaisia nuoria on tuettu henkilökohtaisen avun ja nk. tukihenkilötoiminnan avulla. Asiakkaille jo jouduttu ostamaan palvelua yksityisiltä palveluntuottajilta niin henkilökohtaisen avun kuin asumispalvelujenkin osalta. Tuettua asumista ei ole ollut tarjolla tai yksikkö ei ole ollut soveltuva asiakkaalle haasteellisen käytöksen johdosta. Haastava käytös on johtanut myös tahdonvastaiseen hoitoon ja laitoshoidon kustannukset ovat ylittyneet.

Covid-19 vaikutukset näkyivät vielä vuoden 2022 aikana eikä yhteisöllisiä toimintoja mm. omaisten iltoja järjestetty edelleenkaan. Covid-19 pandemian vaikutukset näkyivät vielä hoitotarvike- ja siivousaineiden kulutuksessa. Covid-19 tartunnat levisivät vammaispalveluiden yksiköissä alkukesästä rajusti ja sairauspoissaoloja tuli useita. Lisäksi vuosilomakausi oli samaan aikaan. Sijaisten saamisessa oli haasteita ja yksiköissä jouduttiin tekemään paljon tuplavuoroja. Vammaispalveluissa ei ole käytetty vuokratyövoimaa vaan oman henkilöstön ja sijaisten joustavuus mahdollisti palvelujen toteuttamisen.

Kehitysvammaisten lasten kesäajan hoito toteutettiin Resiinan tiloissa kesäkuussa 2022. Avustaja palkattiin myös yhdelle asiakkaalle heinäkuun ajaksi kotiin. Kesäajan hoito on lakisääteinen velvoite toteuttaa koulujen loma-aikana vanhempien työssä olon ajaksi. Vammaispalvelut vastaavat myös kuljetuskustannuksista.

Vammaispalveluissa henkilökohtaisen avun hakemusten määrä on ollut lisääntyvä ilmiö. Henkilökohtaisella avulla on tuettu myös iäkkäiden kotona asumista. Pirkanmaan apuvälinekeskuksen toiminta laajeni koskemaan myös vammaispalveluiden asunnon muutostöitä sekä välineitä ja laitteita 1.1.2022 alkaen. Maakunnallisen apuvälinekeskuksen toiminnan laajentuminen vammaispalvelun apuvälineisiin ja asunnon muutostöihin alkoi 1.1.2022. Asiakaskohtaisten palvelutarpeiden arvioinnit, hakemusten käsittely ja päätöstenteko säilyvät edelleen kuntien vammaispalveluissa.

Terveystuolto

Terveystuollossa jatkettiin tiimimallin käyttöönottoa ja sen integroimista nykyiseen toimintaan Urjalan mallin mukaisesti. Yhtenä tavoitteena uudessa tiimimallissa on asiakkaalle päin näkyvä palvelun nopeutuminen, kun palvelu käynnistyy jo ensimmäisestä yhteydenotosta.

Moniammatillinen tiimimalli perustuu asiakkailla havaittuihin palvelutarpeisiin ja tavoitteeseen lisätä ammattiryhmien välistä yhteistyötä. Mallissa keskeistä on sosiaali- ja terveystuolon yhteistyö ja verkostoituva työtapa. Konsultointi on tärkeässä roolissa tiimimallityöskentelyssä ja sen avulla asiat pyritään hoitamaan joko jo puhelinyhteyden aikana tai sitten soittajalle soitetaan takaisin, kun asiasta on konsultoitu joko lääkäriä tai muuta asiantuntijaa. Konsulttilääkäri-toiminta saatiin vakiinnutettua osaksi toimintaa.

Etätoiminta on keskeinen osa tiimimallia. Asiakkaan asia pyritään hoitamaan etänä silloin, kun ei ole tarvetta vastaanottokäynnille. Näin säästetään sekä ammattilaisen että potilaan aikaa ja vaivaa, mutta sen lisäksi sillä on vaikutusta myös infektiosairauksien leviämiseen, kun liikkuminen vähenee.

Muutos haastaa myös esimiestyön organisaation kaikilla tasoilla. Se vaatii uudenlaisen ajattelun ja uusien toimintatapojen opettelua sekä keskeneräisyyden ja muutoksen aiheuttaman paineen sietämistä. Tiimeistä pyrittiin saamaan enemmän itseohjautuvia, jolloin

esimies on entistä enemmän toiminnan ulkokehällä tukemassa tiimien toimintaa, huolehtimassa hallinnollisista asioista sekä huolehtimassa siitä, että tiimien toiminta pyörii sovitulla tavalla. Kaikilta osin tavoitteisiin ei vielä päästy, mutta kehittämistä jatketaan myös hyvinvointialueen aloittamisen jälkeen.

Mielenterveys- ja päihdetyön kehittämistä jatkettiin yhteistyössä Valkeakosken mielenterveyskeskuksen kanssa entistä konsultoivampaan suuntaan ja yhteisiä kokouksia oli säännöllisesti ja niissä käytiin läpi tilastoja, mutta myös keskusteltiin toiminnan kehittämiskohteista ja painopisteistä. Uusia digitaalisia toimintamalleja ei saatu kokeiluun.

Geriatrisen palvelupolun kehittäminen jatkuu yhteistyössä vanhustenhuollon ja Valkeakosken terveyskeskussairaalan kanssa. Geriatriin asiantuntemusta käytettiin mm. siten, että hän osallistui SAP-kokouksiin, joissa arvioidaan palvelua odottavien ikäihmisten jatkosuunnitelmia. Geriatriin asiantuntemusta hyödyntämällä voidaan pitkittää kotona asumisen vuosia ja ehkäistä erityisesti raskaampien palveluiden piiriin joutumista.

Lääkinnällisen kuntoutuksen osalta kuntoutustyöryhmätyöskentelyn kehittämistä jatkettiin ja mm. kuntoutussuunnitelmien systemaattinen käyttöönotto ja työntekijöiden kuntoutusosaamisen vahvistaminen paransivat kuntoutustoiminnan tuloksellisuutta. Toimintaan saatiin kehittämisen avulla myös selkeät raamit, kun lasten ja aikuisten kuntoutustyöryhmätoiminta eriytettiin.

Suun terveydenhuollossa monihuonemallia, jossa hammaslääkäri liikkuu joustavasti työhuoneiden välillä, ei voitu pilotoida henkilökunnan vajauksesta johtuen. Lempäälästä vuokrattiin liikkuvaa hammashoitoyksikköä koulujen suun terveydenhuollon määrällisistä tarkastuksista varten ja sen käytöstä saatiin myönteisiä kokemuksia.

Koronarokotusten ja hyvinvointialueen käynnistymiseen liittyvien lisätehtävien vuoksi neuvolatoiminnan kehittäminen jäi vuonna 2022, mutta isoja muutoksia toimintatapoihin ei myöskään haluttu käynnistää tulevan hyvinvointialue-muutoksen vuoksi. Siitä syystä ei lähdetty myöskään muuttamaan toimintamallia yhdistetyn äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan suuntaan. Yhdistetyssä äitiys- ja lastenneuvolamallissa on myös oltava riittävä määrä raskaana olevia osaamisen varmistamiseksi ja odottajien määrä on Akaassakin koko ajan pienentynyt.

Toimivan perhekeskuksmallin luominen jatkuu myös terveydenhuollon osalta ja neuvolalla on siinä iso rooli. Sähköisen perhekeskuksmallin luominen Akaaseen saatiin jo pitkälle, mutta hyvinvointialueen käynnistyminen keskeytti muutoksen loppuun saattamisen.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

PERUSTURVALAUTA-KUNTA	TA 2022	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2022	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	16 651 800	657 700	17 309 500	18 209 610,96	105,2 %	900 110,96
Ulkoiset	16 561 900	657 700	17 219 600	18 054 721,69	104,8 %	835 121,69
Sisäiset	89 900	0	89 900	154 889,27	172,3 %	64 989,27
TOIMINTAKULUT	-76 800 200	-3 772 300	-80 572 500	-82 668 299,76	102,6 %	-2 095 799,76
Ulkoiset	-72 287 300	-3 873 400	-76 160 700	-78 175 959,34	102,6 %	-2 015 259,34
Sisäiset	-4 512 900	101 100	-4 411 800	-4 492 340,42	101,8 %	-80 540,42
TOIMINTAKATE	-60 148 400	-3 114 600	-63 263 000	-64 458 688,80	101,9 %	-1 195 688,80
Ulkoiset	-55 725 400	-3 215 700	-58 941 100	-60 121 237,65	102,0 %	-1 180 137,65
Sisäiset	-4 423 000	101 100	-4 321 900	-4 337 451,15	100,4 %	-15 551,15

Perusturvalautakunnan ulkoiset nettomenot ylittyivät 1.180.100 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylittyivät 4.395.800 euroa).

Koronatilanteen johdosta perusturvalautakunnan nettomenot vähenivät yhteensä 261.100 euroa.

Ukrainan tilanteen ja valmiussuunnittelun johdosta ei aiheutunut erityisiä nettomenoja.

Sosiaalityö

Sosiaalityön tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 297.200 euroa.

Sosiaalityön tehtävätasolla perhekeskuksen tulosalueella perhekeskuksen yhteistoimintakorvaukset Urjalan kunnalta olivat 53.000 euroa, joten ne ylittyivät 5.200 euroa.

Sosiaalitoimiston tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 35.600 euroa, lastensuojelun tulosalueen 254.200 euroa, perhekeskuksen tulosalueen 16.600 euroa ja opiskelijahuollon tulosalueen 27.100 euroa. Aikuissosiaalityön tulosalueen nettomenot ylittivät 36.300 euroa.

Sosiaalityön tehtävätason toimintakulut lisääntyivät vuodesta 2021 erityisesti aikuissosiaalityössä mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa, sosiaalitoimistossa Pirsote- ja Komasa- kehittämishankkeiden myötä ja lastensuojelussa henkilöstömenojen kasvun myötä. Pitkäaikaisten sijoitusten määrä on pysynyt sekä lapsiperheiden että aikuispalvelujen osalta maltillisena.

Kokonaisuutena sosiaalityön tehtävätason ulkoiset toimintatuotot ylittivät 49.800 euroa. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 247.400 euroa. Mm. palvelujen ostot alittuivat 174.600 euroa johtuen erityisesti lastensuojelun ostoista. Henkilöstökulut alittuivat 49.400 euroa. Henkilöstökuluihin sisältyi ns. sitoutumislisiä yhteensä noin 11.500 euroa.

Koronatilanteen johdosta suojavarustekustannukset olivat noin 200 euroa.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot ylittivät 353.600 euroa.

Vanhuspalvelujen tehtävätasolla Urjalan kunnan yhteistoimintakorvaukset olivat yhteensä 4.701.000 euroa, joten ne alittuivat 77.300 euroa.

Avopalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittivät 53.400 euroa ja asumispalvelujen tulosalueen nettomenot 300.200 euroa.

Avopalveluissa ulkoiset toimintatuotot ylittivät 23.700 euroa. Ulkoiset toimintakulut ylittivät 77.100 euroa. Mm. henkilöstökulut ylittivät 42.900 euroa. Henkilöstökuluihin sisältyi ns. sitoutumislisiä yhteensä noin 29.500 euroa ja tilinpäätösvaiheessa kirjautui sotekertakorvauksia yhteensä 88.900 euroa. Palvelujen ostot ylittivät 29.700 euroa johtuen mm. työvoiman vuokrauksen ja asiakaspalvelujen ostojen ylittymisestä ja toisaalta matkustus- ja kuljetuspalvelujen ja koulutus- ja kulttuuripalvelujen alittumisesta.

Asumispalveluissa ulkoiset toimintatuotot alittuivat 49.100 euroa. Ulkoiset toimintakulut ylittivät 251.100 euroa. Mm. henkilöstökulut ylittivät 76.400 euroa. Henkilöstökuluihin sisältyi ns. sitoutumislisiä yhteensä noin 36.100 euroa ja tilinpäätösvaiheessa kirjautui sotekertakorvauksia yhteensä 113.500 euroa. Palvelujen ostot ylittivät 302.400 euroa johtuen erityisesti asiakaspalvelujen ostojen ylittymisestä 260.400 euroa. Avustuksissa palveluasumisen palvelusetelimenot alittuivat 115.100 euroa. Asiakasjono ja sijoittaminen olivat haasteellisia koko vuoden, koska omia asumispaikkoja ei vapautunut, jonka johdosta asumispaikkoja jouduttiin hankkimaan ostopalveluna aiempaa enemmän.

Koronatilanteen johdosta suojavaruste- ja puhdistustarviketekustannukset olivat yhteensä 47.400 euroa, Akaan osuus noin 36.500 euroa. Korotetun kaksisvuorokorvauksen kustannukset olivat yhteensä 19.800 euroa, Akaan osuus 18.500 euroa. Yhteistoimintakorvaustulot lisääntyivät em. seurauksena noin 12.200 euroa. Koronatilanteen johdosta nettomenojen lisäys oli yhteensä 55.000 euroa.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot ylittivät 370.500 euroa.

Vammaispalvelujen tehtävätason vuoden 2022 yhteistoimintakorvaukset olivat yhteensä 1.785.800 euroa, joten ne ylittivät 13.600 euroa. Urjalan kunnan lopullinen vanhus- ja vammaispalvelujen yhteistoimintakorvaus oli 1.735.900 euroa. Vammaispalvelujen palvelujen piirissä olevien muiden kuntien osalta yhteistoimintakorvauksia kertyi kokonaisuutena 49.900 euroa.

Vammaispalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittivät 334.900 euroa ja kehitysvammahuollon laitoshoidon tulosalueen 35.600 euroa.

Vammaispalvelujen ulkoiset toimintatuotot ylittivät 19.400 euroa. Ulkoiset toimintakulut ylittivät 354.300 euroa. Mm. palvelujen ostot ylittivät 292.500 euroa johtuen erityisesti asiakaspalvelujen ostojen ylittymisestä 298.700 euroa. Avustukset ylittivät 37.500 euroa: omaishoidon tuki 9.800 euroa ja vammaisille annetut avustukset 87.700 euroa. Henkilöstökulut alittuivat 32.400 euroa.

Asiakaspalvelujen ostojen ja vammaisille annettujen avustusten ylittymiseen vaikutti erityisesti avustuspalvelujen eli erilaisten henkilökohtaisen avun tarpeiden lisääntyminen sekä ostoihin myös asiakassijoittaminen.

Kehitysvammahuollon laitoshoidon asiakaspalvelujen ostot olivat 495.100 euroa ylittyen 35.100 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylittyen 105.100 euroa). Ostot olivat 95.500 euroa eli 23,9 % suuremmat kuin edellisellä vuonna. Laitoshoidon kustannuksiin vaikutti mm. tahdonvastainen hoito.

kustannukset olivat arvioitua suuremmat. Akaan korkeammat kustannukset johtuvat suuremman henkilöstömäärän lisäksi siitä, että kaikki suukirurgian ja oikomishoidon toiminta järjestetään Akaan hammashoitolassa ja niitä varten on tehty uusia materiaali- ja instrumenttihankeita. Sen lisäksi myös hintojen nousu, koronaan liittyvät materiaalikustannukset ja se, että kalustomäärärahaa on Akaan osalta aikaisempaa vähemmän, vaikuttivat kohonneisiin kustannuksiin. Kaluston osalta toteumaprosentti oli 188,7 % ja hoitotarvikkeiden osalta 109,8 %.

Muut toimintakulut ylittyivät kokonaisuutena 57.000 euroa mm. koneiden ja laitteiden vuokrat ja muut vuokrat ylittyivät.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 41.400 euroa. Tampereen kaupungin yleisen terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon osalta saatiin palautusta 34.200 euroa.

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoiton tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 926.100 euroa.

Sairaanhoitopiiriin tukiin ja avustuksiin sisältyi valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin, yhteensä 114.200 euroa: huhtikuun päätöksen mukaan vuoden 2021 hakuun liittyvää -25.500 euroa ja joulukuun päätöksen mukaan vuoden 2022 hakuun liittyvää 139.700 euroa. Kokonaisuutena tuet ja avustukset ylittyivät 139.700 euroa.

Sairaanhoitopiiriin osalta asiakaspalvelujen ostot olivat yhteensä 23.816.000 euroa ylittyen 857.300 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylittyen 2.312.500 euroa, alkuperäinen talousarvio pohjautui noin 3 %:n nousuun vuosien 2018, 2019 ja toteumaennusteen 2021 keskiarvosta): erikoissairaanhoiton osuus 23.202.000 euroa ylittyen 862.400 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylittyen 2.402.000 euroa) ja ensihoidon osuus 613.600 euroa alittuen 5.200 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alittuen 89.600 euroa). Ostot olivat 2.247.800 euroa eli 10,4 % suuremmat kuin edellisenä vuonna: erikoissairaanhoiton osuus oli 2.247.900 euroa eli 10,7 % suurempi kuin edellisenä vuonna ja ensihoidon osuus oli 200 euroa eli 0 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Ostoihin sisältyvän kalliin hoidon tasauksen nettovaikutus oli 507.900 euroa maksettavaa, edellisenä vuonna 624.400 euroa maksettavaa. Ostoihin sisältyi osuutta Pshp:n negatiivisen tuloksen kattamisesta 343.500 euroa, mikä tuli esille vasta tilinpäätösvaiheessa tulleen loppulaskun yhteydessä.

Suurimmat syyt sairaanhoitopiiriin ylitykseen olivat lisääntyneet syöpähoidot, vakavat keuhkoinfektiot ja hengityselinsairauksien hengityskonehoidot, vaikeat sydänsairaudet sekä aikuispsykiatrian osastohoito. Lisäksi Akaaseen tuli kalliin hoidon tasauslaskua.

Muun erikoissairaanhoiton osalta palvelujen ostot olivat 129.200 euroa ylittyen 12.200 euroa. Suurimmat ylitykset liittyivät valinnanvapauteen, jonka mukaan asiakas voi valita hoitopaikakseen myös toisen sairaanhoitopiiriin alueella olevan sairaalan.

Mielenterveyskeskuksen osalta asiakaspalvelujen ostot olivat 774.100 euroa ylittyen 175.100 euroa. Valkeakosken mielenterveyskeskuksen vaikeaa psykiatriapulaa paikattiin ostopalveluilla ja sen johdosta kustannukset nousivat yli ennusteiden. Kehittämistyötä yhteistyön lisäämiseksi tehtiin ja säännöllisiä tapaamisia oli lähes kuukausittain.

Veteraanikuntoutus

Veteraanikuntoutuksen tulosalueen ulkoiseksi nettotuloksi muodostui 36.800 euroa, mikä oli 81.500 euroa arvioitua 44.700 euron nettomenoa parempi. Huomioiden sekä ulkoiset että sisäiset erät nettomenoksi muodostui 6.400 euroa.

Koronatilanne

Koronatilanteen johdosta hengitystiepoliklinikan ja tartuntatautilääkärin ja rokotusten kustannukset olivat noin 708.300 euroa, Akaan osuus noin 538.300 euroa. Lisäksi muut koronatilanteeseen liittyvät kustannukset (painatukset, ostopalvelukustannukset ym.) olivat yhteensä noin 26.600 euroa, Akaan osuus noin 20.000 euroa. Perusterveydenhuollossa toteutetun sairaalahoidon kustannukset olivat Akaan osalta arviolta noin 36.100 euroa. Yhteistoimintakorvaustulot lisääntyivät noin 176.600 euroa. Erikoissairaanhoiton kustannuksiin sisältyi arviolta noin 139.000 euroa erikoissairaanhoitossa toteutetun sairaala- ja tehohoidon kustannuksia. Valtionavustusta julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 ja 2022 aiheutuviin kustannuksiin saatiin yhteensä 1.053.400 euroa. Tulonmenetyksiä ei juurikaan tullut, koska mitään toimintaa ei koronan vuoksi ole jouduttu kokonaan sulkemaan. Koronatilanteen johdosta nettomenojen vähennys oli 320.000 euroa.

Ukrainan tilanne

Ukrainan tilanteen johdosta muihin tukiin ja avustuksiin sisältyi 365,38 euroa ajalta 4.3.-30.4.2022 laskutetuista kustannuksista sisältäen tulkkauspalvelun oston, lastenneuvolan käynnit ja terveydenhoitajan henkilöstökustannukset. Nettomenot olivat 0 euroa. Lähtökohteisesti ukrainalaiset saivat palvelut vastaanottokeskuksen kautta.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Riskienhallinnalla ennaltaehkäistään toiminnan jatkuvuutta ja häiriöttömyyttä uhkaavia tapahtumia perustuen ydintoimintojen ja järjestelmien tunnistamiseen, hyväksyttävän riskitason määrittelyyn sekä riittävien riskien hallinnan menetelmien toimeenpanoon.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riski-arvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Strategiset	Korona-pandemian vaikutukset toiminnan suunnitelmallisuuteen ja tavoitteellisuuteen	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 3 9	Toiminnan muuttuessa suunnitellusta arvioidaan tavoitteita uudestaan	Toimintaa pystyttiin pääosin toteuttamaan suunnitellusti.
	Palveluihin ohjautuminen liian varhain tai liian myöhään	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Asiakkuuksien alkamisen kriteerien päättäminen ja niiden noudattamisen yhdenmukaisuus, moniammatillinen yhteistyö, ongelmien tunnistamisen osaamisen vahvistaminen	Moniammatillinen yhteistyö oli tiivistä sosiaalityön, ikäihmisten palvelujen ja terveydenhuollon kesken ja siten on varmistettu mahdollisimman hyvin palvelujen oikea-aikaisuus. Valkeakosken terveyskeskussairaalan ja oman palvelutuotannon henkilöstön saatuuden haasteet kuitenkin vaikuttivat siihen, ettei palvelurakenne ollut jatkuvasti tarkoituksenmukainen.
Operatiiviset	Henkilöstön saatavuus ja osaaminen	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Henkilöstön koulutus, jatkuva rekrytointi, työhyvinvoinnin varmistaminen, henkilöstön osallistaminen palvelujen tuottamiseen kehittämiseen, hyvien henkilöstön ryhmäyttäminen, määräaikaisten vähentäminen	Henkilöstön ja palvelujen valmiussuunnittelu alkuvuonna ja niiden toimenpiteiden noudattaminen auttoi turvaamaan henkilöstön saatavuutta ja siten palvelut pystyttiin turvaamaan lukuunottamatta muutaman tehostetun palveluasumisen paikan vähennyistä alkuvuonna 2022.
	Korona-pandemian vaikutukset henkilöstön määrään ja palvelujen tuottamiseen	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 5 15	Henkilöstön suojaaminen, ohjeiden sisäistäminen ja noudattaminen, nopea reagointi palvelujen tuottamiseen, etätyöt, etävastaanotot, henkilöstön siirtäminen perustyöstä koronapalveluihin	Korona-pandemian vaikutukset henkilöstöön odotettua vähäisempiä. Työtä on tehty edelleen myös etätyönä.
Taloudelliset	Ennakoimattomat ja yllättävät palvelutarpeet ja niiden kustannusten kasvu	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Asiakasprosessien yhteinen jatkuva kehittäminen, mahdollisimman ajantasainen talouden ja laskujen seuranta, ehkäisevä työ ja palvelutarpeiden tunnistaminen ajoissa	Palveluja on edelleen kehitetty monialaisesti ja varmistettu myös ehkäisevät palvelut ja siten ennakoimattomat palvelutarpeet on pidetty hallinnassa.
	Tiukka talousarvio	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 4 8	Tarkka seuranta koko ajan ja tarvittaessa talousarviomuutoksen tekeminen	Taloutta on seurattu tarkasti ja talousarviomuutoksia tehty useaan kertaan vastaamaan talouden toteumaa.

9.4 TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA VASTUUHENKILÖ: SIVISTYSJOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Sivistyslautakunnan vastuualue muodostuu kasvatus- ja opetuspalvelujen ja vapaa-aikapalvelujen tehtävästosta.

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Kasvatus- ja opetuspalvelun tehtävästoa käsittää opetustoimen hallinnon ja yhteistyö, varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, aamu- ja ilta-päivätoiminnan, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen. Akaa toimii yhteistyössä naapurikuntien kanssa erityisopetuksen, musiikkiopis-totoiminnan sekä kansalaisopistotoiminnan järjestämisessä. Yhteistyötä eri sidosryhmien välillä tehdään lasten, nuorten ja perheiden parhaaksi.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelun tehtävästoa sisältää kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso-, liikunta- ja museopalvelut. Akaan kaupunginkirjasto tarjoaa Toi-jalan ja Viialan taajamissa kirjastopalvelut eri sidosryhmät huomioiden. Kulttuuripalvelut on tarkoitettu vakiinnuttua osaksi yhteisöllistä kulttuurihyvinvointia tekemällä tiivistä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Nuorisopalvelujen tavoitteena on toteuttaa monipuoli-sesti tekemistä ja toimintaa erilaisissa ympäristöissä, jolloin nuori huomioidaan kokonaisvaltaisesti. Liikuntapalveluiden päämääränä on akaalaisten liikunnan harrastamisen mahdollistaminen kaupungin järjestämän ohjaustoiminnan, liikunta-asioiden koordinoiminn, koulu-tustoiminnan ja liikuntatilojen ylläpitämisen osalta.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022	Tila
6. Akaalaisten hyvinvointi li-sääntyy	<p>Nuorisopalvelut te-kee monipuolista nuorisotyötä koko Akaan alueella. Tii-vis, monialainen yh-teistyö eri toimijoi-den kanssa tukee toimintaa.</p> <p>Digitaalista nuoriso-työtä kehitetään edelleen.</p> <p>Jalkautuvaa nuoriso-työtä tehdään tilan-teen ja tarpeiden mukaan.</p> <p>Erityisopetusjärjeste-lyt vastaavat tar-peita.</p>	<p>Asiakasmäärät</p> <p>Digitaalinen nuori-sotyö tavoittaa nuoret eri alus-toilla fyysisestä paikasta ja rajoi-tuksista riippu-matta.</p> <p>Oppimisen tuen ja inklusion kehittä-minen -hankkeen koulutuksiin osal-listuneiden luku-määrä</p>	<p>Nuorisopalvelut on sitoutu-nut Ohjaamo-toiminnan käynnistämiseen, toteuttami-seen ja kehittämiseen osana Ohjaamo-toiminnan verkos-toa.</p> <p>Nuorisopalvelut osallistuu di-gitaalisen nuorisotyön osaa-miskeskus Verken testiryh-män toimintaan. Nuoria ta-voitetaan digitaalisesti myös poikkeusoloissa.</p> <p>Henkilöstö on vahvistanut osaamistaan osallistumalla Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen -hankkeen ta-voitteiden toteutumista tuke-viin koulutuksiin.</p>	<p>Ohjaamo-hanke käynnistyi kesäkuussa ja jatkui vuoden loppuun saakka suunnitelman mukaisesti. Hankkeesta ei saatu tilastoituja asiakasmääriä.</p> <p>Digitaalista nuorisotyötä toteutettiin kevätkaudella noin 1 kerta / kk.</p> <p>Toteutettu yhtä aikaa avoimen tilatoiminnan kanssa. Yhteistyötahona seurakunta.</p> <p>Esi- ja perusopetuksen henkilöstön osaamista on vahvistettu oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen -hankkeen koulutuksilla.</p> <p>Varhaiskasvatuslaki muuttui 1.8.2022 lapsen</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>■</p>

				<p>tuen osalta. Muutokset tehty Akaan varhaiskasvatussuunnitelmaan, joka ohjaa käytännön toimintaa. Varhaiskasvatus ja perusopetus ovat osallistuneet Tukea tuen järjestäjälle -kehittämistoimintaan. OKM on myöntänyt valtion erityisavustusta varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022-2023 yhteensä 341 200 euroa.</p> <p>Mitoitus otettu käyttöön tavoitteen mukaisesti.</p> <p>185 oppilasta / laaja-alainen erityisopettaja Varhaiskasvatuksen lapsimäärä erityisopettajaa kohden on vuosittain 270-290 lasta/ erityisopettaja. Lapsimäärä varhaiskasvatuksessa ylittänyt loppuvuonna paikkamäärän, ennusteen mukaan jatkossa tarvitaan lisätilaa. Varhaiskasvatuksessa toteutettu Vaikuta Akaan varhaiskasvatukseen-asiakaskysely. Vastaajia oli aiempaa vähemmän ja tulokset alemmalla tasolla. Vastaukset huomioitu Akaan varhaiskasvatussuunnitelmassa.</p> <p>Rasin voimailutilan kuntosalilaitteiden uusinta toteutuu kaksivaiheisena (vuosina 2022 ja 2024). Vuoden 2022 osalta hankinnat on kilpailutettu ja toimitettu.</p> <p>Vertaisryhmiä on ollut 5, joissa vakituksina ohjaajina ollut 7 henkilöä/viikko. Koulutettuja vertaisohjaajia 14 henkilöä. Vuonna 2021 ollut 5 henkilöä. Vertaisohjattuja ryhmiä kahdessa taajamassa.</p>
		Oppilasmäärä/erityisopettaja	Koulunkäynninohjaajamitoitus otetaan käyttöön lv 2022-2023. Henkilöstöresurssi on tarkasteltu kaupunkitasoisesti sekä kohdennettu ja mitoitettu oppilaiden oppimisen tuen tarpeiden mukaisesti.	
Kaupungin ylläpitämien kuntosalien laadun parantaminen	Rasin voimailusalin laitekartoitus ja tarkennettu suunnitelma hankintatarpeesta 6/2022 mennessä	Rasin voimailutilan kuntosalilaitteet on uusittu vuoden 2022 aikana.		
Liikuntapalveluissa vertaisohjaajien ja vertaisohjattujen ryhmien määrän lisääminen	Vertaisryhmien ja ohjaajien määrä	Jokaiseen taajamaan yksi uusi vertaisryhmä (2 vertaisohjaajaa/ryhmä).		

9. Akaan henkilöstö viihtyy työssään	Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen	Vuoden aikana vähintään yksi työhyvinvointia edistävä tilaisuus / työhynteisö Kehityskeskustelut Sairauspoissaolot	Säännölliset työhyvinvointipäivät. Kehityskeskustelut pidetty suunnitelman mukaisesti 100%. Sairauspoissaolot ovat vuoden 2020 tasolla.	Työhyvinvointitilaisuudet toteutuneet tavoitteen mukaisesti. Kehityskeskustelut toteutuneet suunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksen tulosaluetta lukuun ottamatta. Sairauspoissaoloja on ollut koko sivistystoimessa yhteensä 17,36 pv/hlö; kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtäväalueella 17,49 pv/hlö (v. 2020 13,17 pv/hlö) ja vapaa-aikapalvelujen tehtäväalueella 14,13 pv/hlö (17,18 pv/hlö).	Toteutuu osittain
--------------------------------------	---	--	---	---	--

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022	Tila
4. Akaan kirjastot ovat informaatiokeskuksia	Kaupunginkirjastolla on riittävät resurssit niin tilojen, aineiston kuin henkilökunnan määrän suhteen tarjota eri asiakasryhmille laadukkaita palveluita ja tiloja etätöihin sekä monipuolisia yleisötilaisuuksia. Kirjastot tarjoavat myös OKM:n linjausten mukaisesti kanavan ihmisten osallistamiseen demokratiaan ja vaikuttamiseen yhteiskunnassa. Merkittävä askel on uuden pääkirjaston suunnittelu ja rakentaminen suunnitelma-kauden aikana.	Aineistomäärärahat Tilojen parantaminen suunnitellusti Uuden pääkirjaston eteneminen suunnitelman mukaisesti	Määrärahavaraus kirjallisuuteen ja e-aineistoihin vähintään vuoden 2021 tasolla Kirjastotilojen toiminnallisuuden parantaminen etenee, esim. Viialan kirjasto Vilkun valaistuksen parantaminen Uuden pääkirjaston suunnittelu etenee yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Toijalan asemaseudulle	Aineistoon oli 2022 käytettävissä 122.500 euroa, käytetty 121.233, noin 10.000 euroa enemmän kuin vuonna 2021. Vilkussa on tehty tiski- ja kalustemuutoksia. Myös valaistusta on paranneltu. Pääkirjaston visuaalinen ilme on parantunut asiakkaiden kokeamanakin ja näyttelytila on maalattu. Uuden pääkirjaston suunnittelu on käynnistynyt, joskin 2022 aikana oli vielä hillaista. Kesän jälkeen tilaisuuksia saatu järjestettyä enemmän.	Toteutuu osittain
7. Akaassa palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja niiden tuotanto monimuotoista	Terveet, turvalliset, monipuoliset ja kustannustehokkaat tilat - sivistystoimen palveluverkko tarpeita vastaavaksi.	Tilamitoitus lapsi- ja oppilasmäärän mukainen	Päätökset kouluverkosta ja varhaiskasvatuksen palveluverkosta on tehty ja toteutukset etenevät asetettujen aikataulujen mukaisesti.	Kouluverkko on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Lopulliset päätökset syntyvät kesään 2023 mennessä. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys on tehty alkuvuonna 2022, uuden päiväkodin valmistelutyö jatkuu, päätöksiä ei vielä tehty.	Toteutuu osittain

	<p>Lukion opiskelijamäärän lisääminen</p> <p>Liikuntapaikkojen ja -tilojen hallinnoinnin tehtäväjaon päivittäminen yhdessä teknisen toimen kanssa.</p> <p>Nuorisopalveluiden toimintaedellytykset on turvattu nuorisotyössä, etsivässä nuorisotyössä ja nuorten starttipajatoiminnassa.</p>	<p>Syksyllä 2022 lukiossa aloittaa 55-72 opiskelijaa.</p> <p>Tehtävänjako päivitetty 6/2022 mennessä</p> <p>Valtionavustuksen määrä etsivään nuorisotyöhön ja starttipajan palkkakustannuksiin</p> <p>Nuorisopalveluiden nettokäyttömenot / nuori verrattuna koko maan keskiarvoon</p>	<p>Asetettu tavoite lukion opiskelijamäärän suhteen toteutuu.</p> <p>Tehtävänjako liikuntapaikkojen ja -tilojen hallinnoinnista on selkeä ja tiedossa sekä työntekijöillä että asiakkaila. Tehtävänjako vahvistaa asiakkaiden myönteisiä kokemuksia liikuntatilojen ja -paikkojen sujuvasta varaamisesta ja käytöstä.</p> <p>Etsivään nuorisotyöhön ja nuorten starttipajan toimintaan saadaan valtionosuutta vuosittain.</p> <p>Nuorisopalveluiden henkilöstöresurssit säilyvät vähintään nykyisellä tasolla. Nuorisopalveluiden tilaratkaisu on tehty. Mahdollisen liikkuvan yksikön käyttöönoton suunnittelu käynnistyy, mikäli tilaratkaisut sitä edellyttävät.</p>	<p>Akaan lukiossa aloitti 2022 syksyllä 46 uutta ensimmäisen vuosikurssin opiskelijaa.</p> <p>Liikuntapalveluiden ja teknisen toimen tehtävänjako on tarkasteltu ja päivitetty. Henkilöstöä on pehdytetty ja kartoitettu muutosten edellyttämiä toimintatapa-uudistuksia sekä tiedotettu asiakkaita muutoksista. Asiakaskokemuksen parantamiseksi on hankittu mm. tilavarausjärjestelmä.</p> <p>Etsivään nuorisotyöhön ja nuorten starttipajaan on saatu rahoitusta 89.000 euroa vuodelle 2022.</p> <p>Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluiden sekä Valkeakoski-opiston uusien toimisto- ja toimintatilojen remontti on valmistunut kesäkuun alussa ja kesäkuun aikana henkilöstö on muuttanut Tietotaloon. Toiminta on käynnistynyt osittain 13.6. alkaen (esim. Ohjaamo on aloittanut toimintansa).</p>
--	---	--	---	---

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	12/2022
Varhaiskasvatus			
Lapsia varhaiskasvatuksessa	532	550	535
Päivähoidossa olevien 1-5 v osuus (%) koko ikäryhmästä	80	87	87
Kotihoidon tukea saavat 0-3 vuotiaat lapset	210	180	132
Bruttokustannus / lapsi / vuosi (Mannersuomi 11.842 € v.2018)	9739	10.200	11.562,58 (arvio 1-12/2022)
Opetuspalvelut			
Oppivelvollisuuden laajentaminen: koulutuksen ulkopuolella olevat oppivelvolliset nuoret		0	6

Kirjastopalvelut			
Kirjastojen tapahtumat	34	52	43 kirjastojen omaa toimintaa
Kirjastojen aukiolotunnit	3060	3550	3 173, + 3,7 % 2021 verrattuna
Kirjastojen lainausluvut	180 832	201 000	193 481, + 7,0 % 2021 verrattuna
Kirjastojen e-aineistot	350	300	365 (31.12.2022)
Liikuntapalvelut			
Vertaisohjattujen ryhmien lukumäärä		5	5

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Opetustoimen hallinto ja yhteistyö

Sivistysjohtajana toimi kesäkuun loppuun asti vs. sivistysjohtaja vakituisen sivistysjohtajan ollessa opintovapaalla.

Ukrainan tilanteen johdosta sivistystoimen assistentti on hoitanut osana tehtäväkuvaansa erilaisia tilapäistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden asioiden hoitoon liittyviä toimenpiteitä mm. asutus, käännöstö, palaverit, terveydenhuolto ja muut tehtävät 4.3.2022 lukien.

Varhaiskasvatus

Akaan varhaiskasvatuksen hallinnossa on alkuvuonna 2022 työskennellyt varhaiskasvatusjohtaja, kaksi aluevastaavaa ja palvelusihteri. Kunnallisia päiväkotia oli alkuvuonna 7 ja niissä jokaisessa päiväkodin johtaja, jonka tehtävä jakautui pk-johtajan ja ryhmän opettajan tehtäviin. Kunnallisia perhepäivähoitajia oli alkuvuonna yhteensä 10 ja loppuvuonna 8. Norlandian ostopalvelupäiväkoteja oli alkuvuonna kaksi, joista toisen sopimuskausi päättyi 31.7. ja toiminta jatkui kunnallisena päiväkotina 1.8.2022 alkaen.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä on vuositasolla vaihdellut noin 535- 560 välillä. Vuosittain kevätkaudella lapsia on enemmän kuin syyskaudella. Loppuvuodesta 2022 varhaiskasvatuksen lapsimäärä lisääntyi siten, että lisätilojen kartoittaminen ja etsintä aloitettiin joulukuussa. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys on tehty alkuvuonna 2022. Suunnitelmia tai päätöksiä uuden päiväkodin osalta ei ole tehty.

Varhaiskasvatuksen organisaatiomallin uudistuksen suunnittelu aloitettiin kesäkuussa 2022. Varsinainen organisaation uudistus toteutetaan kevään 2023 aikana. Henkilöstövaihdosten vuoksi loppuvuonna tehtiin hallintoon rakenteellisia muutoksia siirtymäkauden ajalle.

Varhaiskasvatuslain muutos tuli voimaan 1.8.2022. Merkittävin lakimuutos painotti lapsen oikeutta tarvitsemaansa tukeen ja sen toteutukseen kolmitasoisien tuen eli yleisen, tehostetun ja erityisen tuen mukaisesti. Akaan varhaiskasvatuksessa kolmitasoinen tuki on ollut käytössä vuosia. Lakimuutos muutti tuen tarpeisen lapsen asemaa siten, että varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee tehdä lapselle tehostetusta ja erityisestä tuesta hallintopäätös.

Kesällä opetushallitus antoi uudet Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joiden mukaisesti päivitettiin Akaan paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma vastaamaan lakimuutoksia. Uusi varhaiskasvatussuunnitelma tuli voimaan 1.8.2022.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Akaalle erityisavustuksen Varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi. Avustussumma on 341.200 € ja kaupungin rahoitusosuus 85.300 €, yhteensä 426.500 €. Avustuksen käyttöaika on 1.8.2022- 31.12.2023. Avustus kohdennetaan hankkeen aikana ministeriön päätöksen mukaisesti mm. hankehenkilöstön palkkaamiseen, erityisopettajien lisäämiseen, lapsiryhmien pienentämiseen tai integroitujen erityis- tai pienryhmien muodostamiseen sekä henkilöstön koulutuksiin lasten kolmitasoisesta tuesta ja sen toteutuksesta.

Esi- ja perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä lukiokoulutus

Koulujen oppilasmäärät lukuvuonna 2021-2022/ 2022-2023: Arvo Ylpön koulussa (0-6 lk) 340 oppilasta/ 339 oppilasta, Kylmäkosken koulussa (0-6 lk) 111 oppilasta/ 110 oppilasta, Viialan yhtenäiskoulussa (0-9 lk) 768 oppilasta/ 777 oppilasta, Nahkialan koulussa (0-6lk) 179 oppilasta/ 159 oppilasta, Pappilan koulussa (0-6lk) 191 oppilasta/ 183 oppilasta, Sontulan koulussa (0-6 lk) 59 oppilasta/ 57 oppilasta ja Toijalan yhteiskoulussa (7-9 lk) 396 oppilasta/ 371 oppilasta. Oppilaita oli vuosiluokilla 0-9 keväällä 2022 yhteensä 2145 ja vuoden 2022 lopussa yhteensä 1996, joista esioppilaita oli keväällä 2022 yhteensä 277 ja vuoden 2022 lopussa 158 lasta. Lapsimäärätietojen perusteella esi- ja perusopetuksen yleisopetuksen kokonaisoppilasmäärä vähenee 400 oppilaalla vuosien 2022-2027 aikana.

Viime vuosina syntyneiden määrät ovat laskeneet Akaassa erittäin paljon: vuonna 2015 syntyi 174 lasta, vuonna 2016 enää 147 lasta, vuonna 2017 135 lasta, vuonna 2018 vain 97 syntynyttä ja vuonna 2019 lapsia syntyi 125 lasta. Vuonna 2020 syntyi yhteensä 123 lasta ja vuonna 2021 kaikkiaan 130 lasta. Kylmäkosken koulun oppilasmäärä pysyy nykyisellään tai jopa kasvaa hieman lähivuosina, joten opetukseen tarvittavien lisätilojen tarve on hyvin todennäköinen. Lisätilararve on kuitenkin määräaikainen, joka tulee huomioida vaihtoehtoisia tilaratkaisuja kartoitettaessa. Vuoden 2022 aikana remontoitiin luokkatilaa Kylmäkosken terveysaseman tiloihin ja tila otettiin käyttöön syksyllä 2022.

Uusi Viialan yhtenäiskoulu valmistuu vuonna 2023 ja opetus uusissa tiloissa voidaan aloittaa elokuussa 2023.

Vuoden 2022 aikana on jo valmisteltu alustavaa suunnitelmaa luokkakokojen pienentämisestä siten, että kouluverkon valmistumisen yhteydessä uusiin tiloihin siirryttäessä luokkakoot noudattavat seuraavaa: Esiopetuksen sekä perusopetuksen 1. ja 2. luokan opetusryhmän koko on enintään 20 oppilasta, 3.-9. luokan enintään 25 oppilasta. Opetusryhmän koko voidaan ylittää 10 prosentilla vain erityisen painavasta syystä. Sivistyslautakunta seuraa tehtyä ratkaisua ja tarvittaessa linjaa tarkennuksia luokkakokoihin. Suunnitelmaa laadittaessa selvitetään, paljonko ryhmäkokojen pienentäminen vaikuttaisi opetuskustannuksiin. Selvitetään myös, onko ryhmäkokojen pienentämisellä saatavissa säästöjä esimerkiksi koulunkäynninohjaajien tai -avustajien resurssien tehokkaammasta käytössä ja uusien koulujen luokkatilojen rakennuskustannuksista. Luokkakokojen pienentämisen suunnitelma liittyy kiinteästi kouluverkkojen valmisteluun ja päätöksentekoon, joten se huomioidaan päätöksentekoprosessin osana.

Kaikkien koulujen oppilaskunnille osoitettiin 1.000 euroa rahaa käyttöön oman harkinnan mukaan.

Ukrainan tilanteen johdosta järjestettiin maahanmuuttajien valmistavaa perusopetusta yhdelle ryhmälle Viialan yhtenäiskoulussa ajalla 2.5.-4.6.2022 ja elokuusta 2022 lukien kahdelle ryhmälle.

Akaan kaupungille myönnettiin valtion erityisavustusta oppimisen tuen ja inklusion kehittämiseen. Hanke toteutettiin yhdessä Hämeenkyrön, Pälkäneen ja Urjalan kanssa. Hanke on onnistuneesti mahdollistanut oppimisen tuen toimintatapojen ja laadun kehittämisen. Talousarvion sisältyivät edelleen määräaikaisina jatkettavat erityisopettajan ja erityisluokanopettajien virat sekä erityisopettajan virka toiminta-alueittaisen opetuksen järjestämiseksi.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston myöntämä avustus Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen mahdollisti monipuolisen kerhotoiminnan lukuvuonna 2021-2022. Kerhotoimintaa järjestettiin kaikissa perusopetusta antavissa kouluissa. Lisäksi toteutettiin Akaan kaupungin saamaa valtion erityisavustusta koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi sekä yläkoululaisten lukutaidon ja lukemisen kulttuurin vahvistamiseen vuosina 2021-2022.

Lisäksi vuoden aikana toteutettiin uusien avustuspäätösten johdosta mm. Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022, hankeajalla 23.5.2022-31.12.2023 ja Makeeta harrastamista Akaassa, hankeajalla 1.8.2022-31.7.2023. Lisäksi Akaan kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelut saivat 26.10.2022 tiedon, että tehtäväalue sai valtion erityisavustuksen varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022– 2024, yhteensä 199.000 euroa. Tämä hanke käynnistyy aktiivisesti vuonna 2023.

Akaan lukion tavoitteena on ollut olla vetovoimainen yleislukio, jossa akaalaiset nuoret voivat jatkaa opintopolkuaan turvallisessa ja yksilöllisissä tarpeissa huomioivassa ympäristössä. Akaan lukion opiskelijoiden ja opettajien yhdessä luoma nykyaikainen ja innostava ilmapiiri kannustaa hyviin opintosuorituksiin ja ylioppilaskirjoitusmenestykseen. Akaan lukiossa aloitti opiskelunsa syksyllä 2022 46 uutta opiskelijaa. Asetettua tavoitetta ei saavutettu.

Akaan lukion ylioppilaskirjoitusmenestys oli STT:n lukiovertailun mukaan keskitasoisista. Akaan lukion vetovoimaisuutta on pyritty kasvattamaan taito- ja taideaineisiin keskittyvillä linjoilla. Opiskelijat voivat valita omaa harrastusta tai kiinnostusta vastaavan taito- tai taideaineen linjan osaksi lukio-opintojaan. Valittavia linjoja ovat liikunta-, musiikki- ja kotitalouslinja. Valkeakosken ammattiopiston kanssa yhteistyössä suunnitellulle yrittäjyykslinjalle ei tullut riittävästi valintoja, jotta toiminta olisi voitu aloittaa.

Vapaa-aikapalvelut

Kirjastopalvelut

Kirjastot palvelevat informaatiokeskuksina Toijalan ja Viialan taajamissa. Koronatilanteen salliessa järjestetään enemmän tapahtumia, tuetaan digitalisaation hyväksikäyttöä asiakkaiden arjessa ja edistetään lukutaidon arvostusta. Lisätään e-aineistojen käyttöä, kun saadaan koko maan yhteisiä e-palveluita käyttöön, toteutus siirtyi vuosille 2023-2024. Asiakkaiden omatoimisuutta kehitetään ja laajennetun aukiolon kirjastonkäyttö on mahdollista, kun tila- ja kalustemuutokset on saatu valmiiksi. Pääkirjaston laajennettu aukiolo aloitettiin 7.12.2022 ja vuodelle saatiin siten 58 ko. tuntia lisää. Henkilökuntaan ei esitetty vuodelle 2022 lisäresurssia, mutta kun uusi pääkirjasto etenee suunnittelussa, tulee henkilöstöresurssia tarkastella uuden kirjaston toiminnan näkökulmasta ja tarpeista käsin. Tämä toteutuu aikaisintaan 2024. Kouluja tuetaan lukemisen monipuolistamisessa mahdollisuuksien mukaan ja lisääntyvään etätööhön tarjotaan mahdollisuuksia kirjastojen tiloissa.

Kulttuuripalvelut

Oulu voitti Euroopan kulttuuripääkaupunkittelin vuodelle 2026. Pirkanmaalla lähdettiin hyödyntämään hankevaiheessa tehtyä työtä ja toteuttamaan kulttuuripääkaupungin jatkohanketta, ns. Plan B -suunnitelmaa. Jatkohankkeesta tehtiin kolmivuotinen ajalle 1.1.2022-31.12.2024, mikä luo järkevämmän ja vaikuttavamman projektikonaisuuden. Kolmelle vuodelle kuntakohtainen rahoitus on 0,80 euroa/ asukas/ vuosi eli yhteensä 2,40 euroa/ asukas/ kunta vuosien 2022-2024 aikana. Kulttuuripalvelujen määrärahoihin sisältyy em. johdosta 13.200 euron määrärahavaraus vuosille 2022-2024. Talousarvioon sisältyneen uuden kulttuuri- ja tapahtumakoordinaattorin toimenhaltija aloitti 19.4.2022 ja irtisanoutui 21.9.2022, jonka johdosta alkoi uusi rekrytointiprosessi. Uusi toimeen valittu aloitti 2.1.2023. Lokakuun lopulta vuoden loppuun oli määräaikainen palkkatuettu työntekijä.

Tilastoituja tilaisuuksia oli seuraavasti:

- Veturimuseon juhannusjuhla 25.6.2022; Järjestäjä: Veturimuseo, Akaa-Seura, kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: koko perheen avoin tapahtuma; Osallistujia +1000
- Visavuori retki 29.7.2022; Järjestäjä: Akaan kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: koko perheen tapahtuma; Osallistujia 40
- Jaakonpäivän konsertti 26.7.2023; Järjestäjä: Akaa-Seura, kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: koko perheen avoin tapahtuma; Osallistujia n. 700
- Flooranpäivätapahtuma 7.5.2022; Järjestäjä: Akaan kaupunki, Akaa-Seura; Kohderyhmä: lapset, koko perheen avoin tapahtuma; Osallistujia n. 250
- Toijalan Sataman juhannusjuhla 24.6.2022; Järjestäjä: Sataman toimijat, kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: koko perheen avoin tapahtuma; Osallistujia +1000
- Vasenkätisten Vestivaali 20.8.2022; Järjestäjä: Almu ry, Akaan kaupunki; Kohderyhmä: aikuiset; Osallistujia 250
- Kulttuuritalo Laaksolan näyttely; Avajaiset 22.11.2022, kesto 1kk; Järjestäjä: kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: koko perheen avoin tapahtuma; Osallistujia 200
- Akaa-päivä 21.5.2022; Järjestäjä: Sataman toimijat, kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: koko perheen avoin tapahtuma; Osallistujia +500
- Lauluilta Toijalan kesäteatterissa 17.8.2022; Järjestäjä: kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: aikuiset, vanhuksat; Osallistujia +100
- Ukrainalainen tanssiryhmä Volyn –konsertti 14.7.2022; Järjestäjä: kulttuuripalvelut, Ukrainan kansainvälinen kulttuurikeskus; Kohderyhmä: kanta- ja uussuomalaiset, pakolaiset; Osallistujia 200
- Puistofilosofia –tapahtuma 5.8.2022; Järjestäjä: puistofilosofit työryhmä, kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: aikuiset; Osallistujia 300
- Kasvokkain- näyttely 7-29.11.2022; Järjestäjä: varhaiskasvatus, kulttuuripalvelut; Kohderyhmä: aikuiset; osallistujia 400
- Hunajahulinat 20.-27.8.2022; Järjestäjä: Akaan kaupunki, kulttuuripalvelut, Akaan eri toimijat; Kohderyhmä: koko perheen avoin tapahtuma; Osallistujia +10 000
- Valkeakosken musiikki- ja tanssiopiston tapahtumat 21.2.-14.12.2023; Yht. 16 konserttia; Kohderyhmä: koko perheen avoin tapahtuma; Osallistujamäärät 300.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut toimii nuorten elämän eri osa-alueilla nuorisotyössä, etsivässä nuorisotyössä ja nuorten starttipajassa. Yhteistyö ja verkostoituminen eri toimijoiden kanssa ovat työssä merkittävässä asemassa. Nuorisopalvelut tukee ja ohjaa nuorisovaltuuston toimintaa. Nuorisotyössä käytetään digitaalisen nuorisotyön eri kanavia ja kehitetään erilaisia toimintamuotoja. Digitaalinen nuorisotyö tavoittaa nuoret koko Akaan alueella.

Nuorisosihteeri eläköityi 1.8.2023 lukien. Loppuvuoden ajan tehtävät hoidettiin sijaisuusjärjestelyillä johtuen sivistyksen uuden organisaation valmistelusta.

Etsivässä nuorisotyössä oli 2 etsivää nuorisotyöntekijää (vakainainen ja määräaikainen). Molemmat 82 % työajalla 30.6. asti. Vuoden 2022 htv molemmilla oli 0,9, yhteensä koko vuoden htv:t 1,8. Vuoden 2022 aikana etsivä nuorisotyössä tavoitettuja nuoria oli 97 (eli nuorten määrä, jotka olivat etsivän nuorisotyön aktiivisessa asiakkuudessa). Tavoitetuista nuorista naisia oli 42 ja miehiä 55. Kaiken kaikkiaan etsivä nuorisotyö oli yhteydessä tai yritti saada yhteyttä 130 nuoreen. 15 nuoreen ei saatu yhteyttä.

Starttipajassa oli 1 määräaikainen starttipajan ohjaaja. Vuoden 2022 aikana starttipajan ryhmänohjauksessa oli yhteensä 25 eri nuorta. Asiakkaista 17–20 –vuotiaita oli 32 %, 21–24 –vuotiaita 52 % ja 25–28 –vuotiaita 12 %. Asiakkaista naisia oli 68 %. Asiakkaista alle viidesosalla oli ammatillinen tutkinto. Kaikilla asiakkailla oli peruskoulu suoritettuna. Starttipajalla nuoret sijoituivat yksilöllisen suunnitelmansa mukaan starttipajan kolmeen eri ryhmään kuntouttavaan työtoimintaan tai vapaaehtoisella asiakkuudella. Starttipajaohjaajan kautta taattiin kaikille starttipajan asiakkaille yksilöllinen ohjaus (yksilövalmennus) ja ryhmänohjaus. Iso osa starttipajan nuorista on saanut lisäksi tehostettua yksilövalmennusta Yksipajan nuorisoneuvojan kautta. Työpajajaksojen aikana nuorista alle puolet osallistui kuntouttavaan työtoimintaan (40%). Vapaaehtoiseen ryhmätoimintaan osallistui 15 eri nuorta. Nuorten työpajajaksoista 20 % kesti yli vuoden ja 24 % oli kestoltaan 6 kuukautta – vuosi. Nuorten työpajajaksoista 32 % kesti 3-6kk, 2-3 kk jaksoja oli 0,8 % ja alle 2 kk jaksoja 16 %.

Ohjaamo käynnistyi kesäkuussa 2022; vuoden loppuun hankkeen alaista toimintaa. Tilastoitunut nutitilastot.fi; ei tietoja käytössä. (Vuoden 2023 alusta otettu käyttöön uusi tilastointijärjestelmä Ohjaamotilastot.fi, josta saadaan jatkossa tilastot). Ohjaamo.fi toiminnan siirtyminen kaupungin toiminnaksi työllisti hankkeesta huolimatta myös nuorisopalveluja monin tavoin.

Perusnuorisotyössä henkilöstöstä: tammikuu-helmikuu kolme nuorisohjaajaa, helmikuu-kesäkuu kaksi nuorisohjaajaa (joista toinen teki omien tehtävien lisäksi nuorisosihteerin tehtäviä), heinäkuusta-lokakuuhun vain va. nuorisosihteerin, lokakuu-joulukuu va. nuorisosihteerin ja yksi nuorisohjaaja. Nuorisopalvelujen muutto hoidettiin kahdella työntekijällä kuntouttavan työtoiminnan hoitaessa siirtämiset. Tietotalon muutostyöt ym. valmistelutyöt vastuu nuorisopalvelujen suunnasta, kuten myös koko talon käyttöönotosta eri toimijoiden osalta (lukematon määrä hoidettavaa, järjestettävää, selvittävää), vanhojen tilojen tyhjennys, arkistoinnit jne., etsivän toimintilojen tyhjennys, siirto, ja luovutus vuokranantajalle.

Toiminnoista kevätkaudella (tammi-helmikuussa vielä jonkin verran koronarajoituksia):

- 7-luokkalaisten avointa tilatoimintaa kerran viikossa kävijöitä n. 30-40/kerta
- kaikille avointa toimintaa (ikä alk. 13-v -18-v.) kerran viikossa n. 30 kävijää/kerta
- kerhotoimintaa 5-6-luokkalaisten kerran viikossa n. 4-6 kävijää/kerta
- nuorisokahvilatoimintaa (srk-talolla) pääsääntöisesti joka lauantai-ilta n. 30 kävijää/ilta (tätä yhteistyössä seurakunnan ja vapaaehtoisten kanssa)
- koululla tehtävää nuorisotyötä yhteistyössä seurakunnan kanssa kerran viikossa molemmilla yläkouluilla ja lisäksi järjestettiin VYK 9-luokille ryhmätyöt sekä molemmilla yläkouluilla pihatapahtumat koko koululle; organisointivastuu nupa
- Jalkautuvaa työtä tilanteen mukaan yhtä aikaa avoimen tilatoiminnan kanssa yhteistyössä seurakunnan kanssa (aseman tilanne)
- Järjestettiin talvilomatoimintaa mm. lasketteluretki, elokuvanäytös ja perheiden ulkoilutapahtuma luistinradalla
- Koko perheen ulkoilupäivä yhteistyössä srk:n ja järjestöjen kanssa toukokuussa n. 200 osallistujaa
- digitaalista nuorisotyötä tehtiin n. kerran kuukaudessa (discord), jolla tavoitettiin 1-5 nuorta/kerta
- nuorisovaltuuston toiminnan ohjaaminen
- koulujen päätöspäivänä pidettiin auki nuorisokahvilaa laajennetuina aikatauluin ja kolmen partion voimin liikuttiin koko kaupungin alueella klo 2 yöllä asti kohtaamassa nuoria, yhteistyössä mukana seurakunta ja vapaaehtoiset; organisointivastuu nupa.

Toiminnoista syyskaudella:

- kausi käynnistyi 7 –luokkien ja Jopo luokkien ryhmätyksillä yhteistyössä srk ja oppilashuolto
- nuorisohjaajien puuttumisen takia va. nuorisosihteerin ei yksinään pystynyt käynnistämään kerho- ja avointa tilatoimintaa
- toteutettiin syyskuusta-marraskuun loppuun Wauto-auto kokeilu Aseman lapset ry:n kanssa; heiltä saatiin käyttöön matkailuauto, käytännön vetovastuu kokeilussa nuorisopalveluissa, toimintaa tehtiin yhteistyössä srk:n ja vapaaehtoisten kanssa: toimintakertoja 31, avointa Wauto toimintaa 16 kertaa, kouluvierailuja 13, kohtaamisia 3387 (alle 18-v. 3373) eli keskimäärin 166/kerta. Kokeilussa tehtiin vapaaehtoistyötä yhteensä 137 tuntia.
- toteutettiin kaikille avoin yhteislaulutilaisuus yhdessä LC Arvo Ylpön kanssa elokuussa ja marraskuussa oltiin järjestämässä LC Arvo Ylpön kanssa joulumarkkinoita ja tonttupolkua.

Liikuntapalvelut

Akaan liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä akaalaisten liikunnalle järjestämällä matalan kynnyksen ohjauspalveluja, tukemalla seura- ja yhdistystoimintaa ja olla osa liikuntapaikkarakentamisen ja liikuntapaikkojen ylläpitämisen kehittämistyötä yhdessä tekemisen toimen kanssa.

Väestön ikääntyminen edellyttää kunnan liikuntapalveluilta soveltavan liikunnan ryhmien lisäämistä ikääntyvän väestön toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Vertaisohjaajatoiminnan kehittäminen tuo lisäresursseja hyväkuntoisten ikääntyneiden liikuttamiseen ja lisää liikuntapalveluiden alaisuudessa toimivien ryhmien lukumäärää. Vertaisohjaajien kouluttaminen yhdistysten oman liikuntatoiminnan aloittamiseksi ja ylläpitämiseksi laajentaa akaalaisten ikääntyneiden liikuntamahdollisuuksia ja siten ylläpitää ikääntyneiden hyvinvointia ja toimintakykyä. Vuonna 2022 liikunnanohjaajan toimi muutettiin kokoaikaiseksi, jolla mahdollistettiin vertaisohjaajatoiminnan kehittäminen ja nykyisten ryhmämäärien ylläpitäminen sekä liikuntapalveluiden toiminnan edelleen kehittäminen.

Korona on vähentänyt huomattavasti liikuntapalveluiden ryhmämuotoista liikuntatoimintaa. Ryhmätoiminnassa mukana olleiden toimintakyvyltään heikentyneiden kuntotaso on pudonnut pandemian aikana huomattavasti. Osa ns. matalan kynnyksen ryhmätoiminnassa mukana olleista henkilöistä ei ollut palaamassa mukaan toimintaan syksyllä 2021, joka näkyi erityisesti vuoden 2022 alkupuolen toiminnassa. Liikuntapalvelut huomioi kuitenkin asiakasryhmän kuntotason muutoksen lisäämällä ryhmätarjontaan enemmän matalan kynnyksen toimintaa. Matalan kynnyksen ryhmätoiminnassa ryhmien asiakasmäärät ovat olleet pienempiä osallistujien kuntotasosta johtuen, joka vähensi osallistujien kokonaismäärää viikkotasolla.

Sivistystoimen ja teknisen toimen liikuntatiloihin ja -paikkoihin liittyvän tehtäväjaon selkeyttäminen toteutettiin kuntalaisten paremman asiakaskokemuksen mahdollistamiseksi.

Vuonna 2022 kilpailutettiin Viialan taajamaan valmistuneen liikuntahallin operatiivinen toimija. Akaa Areenan käytössä ja ylläpidossa ilmenneitä haasteita on selvitelty laajassa yhteistyössä syksyllä 2022. Tätä työtä jatketaan edelleen suunnitelmallisesti vuoden 2023 aikana.

Valtuusto päätti 14.12.2022, että tulosalueen esihenkilönä toimii 1.1.2023 alkaen liikuntas sihteeri (uusi toimi).

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TA 2022	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2022	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	2 070 100	208 700	2 278 800	2 225 852,70	97,7 %	-52 947,30
Ulkoiset	2 061 100	213 700	2 274 800	2 221 880,55	97,7 %	-52 919,45
Sisäiset	9 000	-5 000	4 000	3 972,15	99,3 %	-27,85
TOIMINTAKULUT	-32 619 900	69 600	-32 550 300	-31 970 156,67	98,2 %	580 143,33
Ulkoiset	-25 398 700	-440 500	-25 839 200	-25 240 389,31	97,7 %	598 810,69
Sisäiset	-7 221 200	510 100	-6 711 100	-6 729 767,36	100,3 %	-18 667,36
TOIMINTAKATE	-30 549 800	278 300	-30 271 500	-29 744 303,97	98,3 %	527 196,03
Ulkoiset	-23 337 600	-226 800	-23 564 400	-23 018 508,76	97,7 %	545 891,24
Sisäiset	-7 212 200	505 100	-6 707 100	-6 725 795,21	100,3 %	-18 695,21

Sivistyslautakunnan vastualueen ulkoiset nettomenot alittuivat 545.900 euroa (alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alittuivat 319.200 euroa).

Koronatilanteen johdosta sivistyslautakunnan vastualueen nettomenojen lisäys oli 27.600 euroa.

Ukrainan tilanteen johdosta sivistyslautakunnan vastualueen nettomenojen lisäys oli 43.300 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta sivistyslautakunnan vastualueen nettomenojen lisäys oli 400 euroa.

Kasvatus- ja opetuspalvelut

Kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 429.100 euroa.

Vuonna 2022 kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätasolle kohdentuneet erilaiset väistötiloihin liittyvät kustannukset olivat yhteensä noin 1,3 miljoonaa euroa sisältäen mm. tilojen vuokra- ja ylläpitokustannuksia, kuljetuksia sisäliikuntatiloihin.

(Vuonna 2022 Viialan taajaman Parmaco-siirtorakennusten vuokrat olivat yhteensä 1.082.200 euroa+ lisätyöt 9.500 euroa = 1.091.700 euroa, joista noin 95 % kohdentuu sivistyslautakunnan vastuualueelle kasvatus- ja opetuspalveluihin ja loput sosiaalityön, terveydenhuollon, tilahallinnon ja siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätasolle. Optiokausien matalammista hinnoista johtuen vuokratuotot olivat kokonaisuutena 551.200 euroa - lisätyöt 9.500 euroa = 541.700 euroa pienemmät vuonna 2022 kuin vuonna 2021.)

Koronatilanteen johdosta kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätason nettomenot lisääntyivät noin 26.800 euroa.

Ukrainan tilanteen johdosta kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätason nettomenot lisääntyivät 43.300 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta kasvatus- ja opetuspalvelujen tehtävätason nettomenot lisääntyivät 400 euroa.

Opetustoimen hallinto ja yhteistyö

Opetustoimen hallinnon ja yhteistyön tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 51.800 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot alittuivat 100 euroa. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 51.900 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostoista. Taiteen perusopetuksen palvelujen ostot/ asiakaspalvelujen ostot olivat 122.200 euroa alittuen 7.800 euroa ja kansalaisopistotoiminnan palvelujen ostot/ muut yhteistoimintaosuudet 45.100 euroa alittuen 40.700 euroa. Opiston tuntimäärä oli kokonaisuudessaan tavallista pienempi ja lähes kaikille tunneille saatiin riittämään valtionosuutta, mikä hyödytti tasaisesti kaikki kuntia. Yhteensä opiston tuntimäärä oli 25.883 ja valtionosuuksia saatiin 25.612 tunnista.

Kotikuntakorvausten nettomenot olivat 718.200 euroa. 4-yhdistyksen kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen kustannukset olivat 18.000 euroa.

Koronatilanteen johdosta suojaruste- ja puhdistustarviketekustannukset olivat 600 euroa.

Ukrainan tilanteen johdosta sivistystoimen assistentti on hoitanut osana tehtäväkuvaansa erilaisia tilapäistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden asioiden hoitoon liittyviä toimenpiteitä 4.3.2022 lukien. Muihin tukiin ja avustuksiin sisältyykin em. johdosta tuloa yhteensä 13.900 euroa. Henkilöstökustannukset huomioiden, karkeasti arvioiden em. nettomenojen arvioidaan olevan suunnilleen 0 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta kertyi lääkekustannuksia joditableteista 200 euroa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen ulkoiset nettomenot alittuivat 77.500 euroa: varhaiskasvatus ilman hankkeita 71.500 euroa ja varhaiskasvatuksen hankkeet 6.000 euroa.

Varhaiskasvatuksen ilman hankkeita ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 31.500 euroa johtuen erityisesti maksutuottojen ylittymisestä. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 40.000 euroa. Palvelujen ostot alittuivat 40.600 euroa johtuen mm. asiakaspalvelujen ostojen ja matkustus- ja kuljetuspalvelujen alittumisesta. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 22.600 euroa johtuen mm. kalusto- ja vaatteistokustannusten alittumisesta. Avustuksissa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen kokonaisuus alittui 5.600 euroa. Henkilöstökulut ylittyivät 25.100 euroa johtuen mm. sijaiskustannuksista.

Varhaiskasvatuksen hankkeiden ulkoiset toimintatuotot alittuivat 29.600 euroa ja toimintakulut alittuivat 35.600 euroa.

- Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa 2021-2022, hankeaika 6.9.2021-31.12.2022, avustus 129.000 euroa ja omarahoitusosuus 5 % eli 6.789,47 euroa. Varhaiskasvatuksen osuudeksi oli alunpitäen sovittu 20 %: avustus 25.800 euroa ja omarahoitusosuus 5 % eli 1.357,89 euroa: vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 1.000 euroa (v. 2021 0 euroa).
- Varhaiskasvatustuen uudistamisen edistäminen vuosille 2022-2023, hankeaika 10.5.2022-31.12.2023, avustus 341.200 euroa ja omarahoitusosuus 20 % eli 85.300 euroa: vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 19.500 euroa.

Koronatilanteen johdosta suojarustetekustannukset olivat 600 euroa. Akaan kaupungin saaman valtion erityisavustuksen varhaiskasvatukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2021-2022, vuoden 2022 nettomenot olivat 1.000 euroa. Koronatilanteen johdosta nettomenojen lisäys oli yhteensä 1.600 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta kertyi lääkekustannuksia joditableteista 100 euroa.

Esiopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta

Esiopetus, aamu- ja iltapäivätoiminnan tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 152.600 euroa. Esioppilaiden ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluissa joustavana yhteistyönä.

Esiopetus, aamu- ja iltapäivätoiminnan ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 3.900 euroa johtuen maksutuottojen ylittymisestä. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 148.700 euroa. Henkilöstökustannukset alittuivat 121.200 euroa. Palvelujen ostot alittuivat 12.600 euroa mm. asiakaspalvelujen ostojen alittuivat. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 24.400 euroa mm. kalusto, toimisto-, koulutarvike- ja kirjallisuuskokonaisuus alittui. Muut toimintakulut ylittyivät 9.500 euroa johtuen erityisesti luottotappiokirjauksista.

Koronatilanteen johdosta henkilöstökustannukset olivat noin 1.100 euroa.

Ukrainan tilanteen johdosta perustetun valmistavan opetuksen ja muut ao. kustannukset sisältäen henkilöstö- ja materiaalikustannukset olivat 3.400 euroa.

Perusopetus

Perusopetuksen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 108.500 euroa: perusopetus 91.400 euroa ja perusopetuksen hankkeet 17.100 euroa.

Perusopetuksen ulkoiset toimintatuotot alittuivat 44.600 euroa johtuen muilta kunnilta saatavien myyntituottojen alittumisesta, mikä heijastui osaltaan myös henkilöstökulujen alittumiseen. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 136.000 euroa. Perusopetuksen palvelujen ostoissa sairaalaopetuksen, erityisopetuksen ja muun perusopetuksen palvelujen ostot olivat yhteensä 412.600 euroa alittuen

45.100 euroa. Oman toiminnan osalta palvelujen ostot olivat yhteensä 831.300 euroa ylittyen 44.800 euroa, mm. matkustus- ja kuljetuspalvelut ylittyivät. Perusopetuksen oman toiminnan henkilöstökulut alittuivat 103.900 euroa ja aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä 42.200 euroa johtuen mm. kaluston alittumisesta.

Perusopetuksen hankkeiden ulkoiset toimintatuotot alittuivat 16.400 euroa ja toimintakulut alittuivat 33.500 euroa.

- Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa 2021-2022, hankekaika 6.9.2021-31.12.2022, avustus 129.000 euroa ja omaraahoitusosuus 5 % eli 6.789,47 euroa. Esi- ja perusopetuksen osuudeksi oli alunpitäen sovittu 80 %: avustus 103.300 euroa ja omaraahoitusosuus 5 % eli 5.431,58 euroa. Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 4.600 euroa (v. 2021 1.200 euroa).
- Oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen 2021-2022 (yhteishanke Akaa, Pälkäne, Urjala, Hämeenkyrö, Akaa koordinoi), hankekaika 1.8.2021-31.12.2022, avustus 238.000 euroa ja omaraahoitusosuus 20 % eli 59.500 euroa. Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 12.900 euroa (v. 2021 4.500 euroa).
- Harrastamisen Suomen malli 2021-2022, hankekaika 1.8.2021-30.6.2022, avustus 245.000 euroa ja omaraahoitusosuus 20 % eli 61.250 euroa. Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 27.100 euroa (v. 2021 17.300 euroa).
- Lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria vahvistavat toimet 2021-2022, hankekaika 1.8.2021-31.12.2022, avustus 64.700 euroa ja omaraahoitusosuus 20 % eli 16.175 euroa. Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 40.000 euroa (v. 2021 0 euroa).
- Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022, hankekaika 23.5.2022-31.12.2023, avustus 17.000 euroa ja omaraahoitusosuus 20 % eli 4.250 euroa. Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 3.900 euroa.
- Makeeta harrastamista Akaassa, hankekaika 1.8.2022-31.7.2023, avustus 101.000 euroa ja omaraahoitusosuus 20 % eli 25.250 euroa. Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 11.800 euroa.
- Varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022– 2024, yhteensä 199.000 euroa.: Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 100 euroa.
- Kerhoista kivaa kaikille 2020: Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 2.000 euroa (v. 2021 2.800 euroa).
- Erasmus+: Vuoden 2022 nettotuloksi muodostui 1.600 euroa.

Koronatilanteen johdosta toimisto-, suojavaruste- ja puhdistustarvikkekustannukset olivat noin 13.100 euroa, henkilöstökustannuksia noin 5.200 euroa ja kuljetuskustannuksia noin 1.100 euroa. Kokonaisuutena aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä noin 19.400 euroa. Akaan kaupungin saaman avustuksen, Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa 2021-2022, vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 4.600 euroa. Valtion erityisavustuksen varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022– 2024, vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 100 euroa. Koronatilanteen johdosta nettomenojen lisäys oli yhteensä 24.100 euroa.

Ukrainan tilanteen johdosta perustetun valmistavan opetuksen ja muut ao. kustannukset sisältäen henkilöstö- ja materiaalikustannukset olivat 39.900 euroa.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 38.600 euroa: lukiokoulutus ilman hankkeita alittui 39.700 euroa ja lukion hankkeet ylittyivät 1.100 euroa.

Lukiokoulutuksen ulkoiset toimintakulut alittuivat 39.700 euroa. Palvelujen ostot alittuivat 18.900 euroa mm. matkustus- ja kuljetuspalvelut ja koulutus- ja kulttuuripalvelut alittuivat. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 36.400 euroa mm. kirjallisuus alittui. Henkilöstökulut ylittyivät 16.500 euroa.

Lukiokoulutuksen hankkeiden ulkoiset toimintatuotot alittuivat/ylittyivät 0 euroa ja toimintakulut ylittyivät 1.000 euroa.

- Lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2021-2023, avustus 22.990 euroa: valtionosuusprosentti 95 % eli omaraahoitusosuus 1.210 euroa: Vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 1.900 euroa (v. 2021 300 euroa).

Koronatilanteen johdosta suojavarustekustannukset olivat noin 800 euroa. Akaan kaupungin saama valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-2023, vuoden 2022 nettomenoiksi muodostui 1.900 euroa. Koronatilanteen johdosta nettomenojen lisäys oli yhteensä 2.700 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta lääkekustannukset joditableteista olivat 100 euroa.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 116.800 euroa.

Koronatilanteen johdosta vapaa-aikapalvelujen tehtävätason nettomenojen lisäys oli yhteensä noin 800 euroa.

Ukrainan tilanteen ja valmiussuunnittelun johdosta ei kertynyt erityisiä kustannuksia.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 20.600 euroa. Ulkoiset toimintatuotot ylittivät 1.300 euroa johtuen erityisesti muiden tuottojen ylittymisestä. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 19.300 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen alittumisesta.

Koronatilanteen johdosta suojaruste- ja puhdistustarvikekustannuksia kertyi noin 700 euroa.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 20.500 euroa. Toimintatuotot ylittivät 3.000 euroa johtuen erityisesti palkkatukituloista. Toimintakulut alittuivat 17.500 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen alittumisesta.

Palvelujen ostoihin sisältyi kulttuuripääkaupunkihankkeen vuoden 2022 maksuosuus, 13.200 euroa.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 68.300 euroa: nuorisopalvelut 57.600 euroa ja nuorisopalvelujen hanke-toiminta 10.700 euroa. Toimintakulut alittuivat 68.300 euroa johtuen erityisesti henkilöstökulujen alittumisesta.

Nuorisopalvelujen palvelujen ostoihin sisältyi Aseman vartioinnin kustannukset, yhteensä 10.600 euroa ja Tietotalon muuttoon liittyviä puhdistus- ja rakentamiskustannuksia yhteensä 8.200 euroa. Avustuksiin sisältyi Akaan Tuunauspajan kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen kustannukset 5.000 euroa.

Koronatilanteen johdosta suojaruste- ja puhdistustarvikekustannuksia kertyi alle 100 euroa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 7.500 euroa. Toimintatuotot alittuivat 1.800 euroa. Toimintakulut alittuivat 9.300 euroa johtuen erityisesti palvelujen ostojen alittumisesta.

Palvelujen ostoihin sisältyi Viialan taajamaan valmistuneen uuden liikuntahallin operatiivisen toimijan ostopalvelukustannuksia yhteensä 87.200 euroa.

Riskienhallinta

Akaan sivistyspalveluissa on tavoiteltu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteiden yhdistämisellä molemmille tehtäväalueille yhteistä hyötyä, jotta ne eivät muodostuisi toisistaan erillään oleviksi irrallisiksi toiminnoiksi. Sivistyspalveluissa on sitouduttu edelleen kaupungin täyttölupaprosessin kehittämiseen, jonka hyötyjen merkitys on nähty erityisesti työaikaa säästävänä. Myös päätöksentekoprosesseja on pyritty kehittämään vastuullisempaan, laadukkaampaan ja läpinäkyvämpään suuntaan. Näin onnistuessaan päätöksenteossa on jo huomioitu riskien hallinta ja sisäinen valvontakin.

Voimassa ovat edelleen olleet kaikki ne aiemmin kaupungin päätäntäelimissä hyväksytyt toiminta- ja menettelytavat, joiden avulla sivistyspalveluissa haluttiin varmistaa Akaan kaupungin kehittyvä, laadukas ja tuloksellinen toiminta. Sivistyslautakunta on käsitellyt syksyn alussa kouluyksiköiden lukuvuosisuunnitelmat, minkä yhteydessä se päätöksellään on osaltaan varmistanut, että opetussuunnitelmia, säännöksiä, toimielimen omia ohjeistuksia ja viranomaisohjeistuksia on noudatettu palvelun järjestämisessä. Sivistystoimen esimiehet ovat sitoutuneet noudattamaan jatkossakin valtuuston päättämää talouden tasapainotusohjelmaa. Tähän tukeutumalla myös riskienhallinta ja sisäinen valvonta perustuivat hyväksytyihin talouden tosiseikkoihin. Tuloksellisuuden arviointi on ollut myös osana sisäisen valvonnan suunnitelmallisuutta.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

<i>Riskiluokka</i>	<i>Riskin kuvaus</i>	<i>Riski-arvio</i>	<i>Hallintatoimenpiteet</i>	<i>Toimenpiteiden toteuma</i>
Strategiset	Lapsi- ja oppilasmäärän riittävyys tulevaisuudessa uutta palveluverkkoa suunniteltaessa.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 4 12	Riskit tunnistetaan palveluverkon valmistelussa. Tilat vain tarpeita vastaaviksi.	Kouluverkko-työssä on tukeuduttu syntyvyys- ja muuttoennusteisiin.
Vahinko	Koronan aiheuttaman poikkeustilanteen jättämät vahingolliset vaikutukset erityisesti lasten, nuorten ja ikäihmisten elämään.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 3 12	Tarpeelliset resurssit sekä vahva asiantuntijayhteistyö korjaamaan ja tukemaan arkea pitkään jatkuneen poikkeuksellisen tilanteen jälkeen.	Yhteistyö ja erityisesti kasvatus- ja opetuspalvelujen saama valtion lisähankerahoitus mahdollistivat koronavaikutusten lieventämistä.

9.5 TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA VASTUUHENKILÖ: TEKNINEN JOHTAJA

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Teknisen lautakunnan vastuualue muodostuu seuraavista tehtävätaasoista:

Teknisen toimen hallinto

Teknisen toimen hallintoon sisältyy teknisen lautakunnan ja teknisen johtajan tehtävät. Hallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää koko teknisen toimen taloutta ja toimintaa. Teknisen toimen hallinto toimii yhteistyötahona vesihuollon, jätehuollon, ympäristönsuojelun ja pelastustoimen tehtävissä. Pelastustoiminnan siirtyminen hyvinvointialueeseen v. 2023 vaikuttaa teknisen toimen hallinnon toimintaan.

Lisäksi teknisen toimen hallinto vastaa toimitilojen ja yhdyskuntarakentamisen investointi- ja korjaushankkeiden valmistelusta, rakennuttamisesta ja valvonnasta yhteistyössä käyttäjätahojen ja eri toimijoiden kanssa. Hallinnon vastuulle kuuluu myös tarpeettomaksi todettujen rakennusten realisointi kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Teknisen toimen hallinto panostanut yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa siihen, että Akaa on vireä elinvoimakunta, viihtyisä kaupunki ja hyvä kumppani.

Uusi kaupunkistrategia Sujuvan arjen Akaa on vahvistettu ja se on ohjannut teknisen toimen toimintojen valmistelua vuodelle 2023.

Tilahallinto

Tilahallinnon vastuulle kuuluu kiinteistöjen kunnossapito, kiinteistönhuolto, osa uudisrakentamishankkeista sekä tarvittavat kiinteistöjen korjaustyöt. Palveluissa pyritään kustannustehokkaaseen toimintaan. Kaikissa toiminnoissa panostetaan talouden tasapainottamisohjelman toteutumiseen. Tilahallinnossa varaudutaan hyvinvointialueen vaikutuksiin sote-kiinteistöjen osalta vuoden 2023 alusta.

Varikkotoimintojen järjestämiseksi on tehty ensin strateginen suunnitelma palvelujen ja hankintojen järjestämisestä. Tavoitteena on pidetty edelleen yhteen varikkoon siirtymistä. Tämä on edellyttänyt strategista suunnittelua; linjattiin mitä oma tuotanto tekee, mihin keskittyy ja millä resursseilla. Selvitettiin, mitä palveluja ja miten niitä ostetaan markkinoilta. Talousarvioon oli kirjattu, että em. suunnitelma esitetään valtuustolle viimeistään syyskuussa 2022. Tekninen lautakunta käsittelee varikkoselvityksen elokuussa 2022 ja asia käsiteltiin valtuustossa vasta lokakuussa.

Siivous- ja ruokapalvelut

Ruokapalveluja on tuotettu v. 2022 kolmessa valmistuskeittiössä ja toimitettu 26 kohteeseen kuumana. Ruoka-annokset on tarjoiltu kouluissa linjastoista, päiväkodeissa ateriat syödään ryhmissä, vanhuspalveluissa ateriat syödään pääosin asiakashuoneissa ja pieniltä osin ruokasaleissa. Keskuskeittiön rakentaminen toteutetaan vuosina 2022-2023 ja ruokapalveluissa on valmistauduttu toimintojen siirtämiseen keskuskeittiöön v. 2023. Ruoka- ja siivouspalveluissa on varauduttu hyvinvointialueen vaikutuksiin vuoden 2023 alusta.

Siivouspalveluita on tuotettu kaikkiin kaupungin kiinteistöihin.

Alueiden kunnossapitopalvelut

Alueiden kunnossapidon tehtävänä on ollut huolehtia yleisten piha- ja liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, ulkoilu- ja urheilualueiden, hulevesijärjestelmien sekä maa- ja metsätilojen ylläpidosta, toimivuudesta, turvallisuudesta ja siisteydestä.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022	Tila
I. Akaa on vireä elinvoimakunta	Lisätään mahdollisuuksia uusien työpaikkojen luomiseen yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa.	Monipuolisten liike- ja teollisuustonttien määrä ja niille toimivat liikenneyhteydet.	Akaa Point-alueen ja "ABC"-alueen rakentaminen etenee suunnitellusti. Jatketaan elinkeinopoliittisesti merkittävien investointihankkeiden valmistelua suunnitelmallisesti yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa.	Vuoritien alueen ("ABC-alue") Lidlin tontin puiden kaato tehty ja pintamaiden poisto suoritettu, tontin ja kuntoradan välisen alueen luis-kankaivu tehty ja maat ajettu ABC:n takana olevalle kaupungin tontille. Tontti saatu myytävään kuntoon. ABC-alueen liikennejärjestelyjen urakoitsija valittu kaupunginhallituksessa 29.3. Lisämääräraha hankkeelle myönnetty valtuustossa. Vuoritien maaleikkaukset ja PIMA-maiden poisto tehty. Kivityöt tehty, kadut asfaltoitu, tehty osa kevyenliikenteen väylistä, vielä päällystämättä tehdään keväällä 2023 kuntoon. Liikennemerkkit asennettu ja viimeistelytyöt alueella tehty. Keskusaiheen viimeistely tehdään keväällä kuntoon. Hankkeiden valmistelua jatkettu yhteistyössä kaupunkikehityksen kanssa. Hankkeiden kilpailutuksissa huomioidaan yritysvaikutusten arviointi.	Toteutuu
6. Akaalaisten hyvinvointi lisääntyy	Sisäilmaongelmien kokonaishallinta ja korjaavien toimenpiteiden organisointi	Sisäilmaongelmaisissa kohteissa on perustettu sisäilmastotyöryhmä, joka koontuu vuoden aikana 2-3 kertaa.	Sisäilmaongelmailmoitukseen reagoidaan nopeasti ja kiinteistöjen korjaustoiminnassa otetaan huomioon sisäilmaongelmien ehkäisy.	Nahkialan koulun sisäilmastokokous 20.1.2022. Akaan kaupungin sisäilmaton ohjausryhmän kokous 14.2.2022. Tarpiakodin sisäilmastokokous 12.5.2022 ja 8.9.2022. Nahkialan päiväkodin sisäilmatotyöryhmän kokous pidetty 29.9.2022. Arvo Ylpön koulun	Toteutuu

				sisäilmastokokous 27.10.2022. Toijalan yhteiskoulun ja Akaan lukion sisäilmastotyöryhmä 27.10.2022.	
	Kiinteistöihin laaditut realistiset PTS-suunnitelmat	PTS-suunnitelmissa esitettyinä vuositasolla budjetoidut korjaustarpeet. PTS-suunnittelu kattaa aina vähintään viiden vuoden ajanjakson.	PTS-suunnitelmien tarkentaminen ja ajantasaisuuden seuranta seuraavissa kohteissa: Nahkialan päiväkotikoti, Ylpönpihan päiväkotikoti, Akaan kaupunginkirjasto, Viialan kirjasto, Toijalan Sataman asemarakennus, Kylmäkoski vanhusten rivitalot, Torkkonkartano.	Päivitetty loppuvuodesta 2021.	Toteutuu
	Panostetaan resurssien puitteissa ympäristön viihtyvyyteen, turvallisuuteen ja esteettömyyteen.	Viheralueiden hoito määriteltyjen hoitoluokitusten mukaan. Turvallisuuden ja esteettömyyden huomioiminen hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa.	Hoitoluokitusten tarkistus viheralueilla. Esteettömyystarkastelu valmisteilla olevissa hankkeissa. Esteettömyyskyselyn toteuttaminen.	Hoitoluokitusten tarkistus on edennyt lähtötilanteen katselmointi- ja käytettävissä olevien resurssien tarkistusvaiheeseen (15% koko työstä). Esteettömyystarkastelu huomioitu käynnissä ja valmistelussa olevissa hankkeissa (mm. Nahkialanvuoren-Sataman luontopolun suunnittelu esteettömäksi välillä Satama-lintutorni). Tehty yhteistyötä vammaisneuvoston edustajien kanssa. Luontopolku lähes valmis. Kokonaisvaltaista esteettömyyskyselyä ei tehty.	Toteutuu osittain
9. Akaan henkilöstö viihtyy työssään	Hyvinvoiva henkilöstö	Osaamisen kehittäminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, Työhyvinvointikorttikoulutus henkilöstölle.	Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Ajantasaiset tehtävänkuvaukset. Sijaisuusjärjestelyjen toimivuus.	Panostetaan edelleen työyhteisöjen kehittämishankkeisiin eri tehtäväalueilla ja yksiköissä. Henkilöstövajaus vaikuttaa erittäin kuormittavasti erityisesti alueiden kunnossapidon tehtäväalueella. Yleisesti kohtuuton työmäärä suhteessa henkilöstömäärään on erittäin kuormittavaa ja vaikuttaa merkittävästi työssäjaksamiseen sekä viihtymiseen.	Toteutuu osittain

7. Akaassa palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja niiden tuotanto monimuotoista	Laadukas palveluntuottaminen	Palautteet, yhteistyö- ja palvelupalaverit	Palautekyselyt kerran vuodessa. Ajantasaiset sopimukset ja palvelukuvaukset.	Valmistelua ei vielä aloitettu. Sopimuksien ajantasaisuuksia tarkistettu.	Toteutuu osittain
--	------------------------------	--	--	---	---

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2021	TA 2022	12/2022
Tilahallinto			
Rakennusten energiankulutus (sähkö) (MWh)	5 128	5 250	5 750
Rakennusten energiankulutus (lämmitys) (MWh)	9 782	8 200	8 330
Siivous- ja ruokapalvelut			
Suoritemäärä	864 387	850 000	889 673
€/suorite	Lapset ja nuoret 2,33 e ja vanhukset 4,49 e	Lapset ja nuoret 2,60 e ja vanhukset 3,90 e	Lapset ja nuoret 2,27 e ja vanhukset 4,63 e
Siivottavat neliöt	n. 60 000 m ²	60 000 m ² (mitoitusten mukaan lasketut neliöt)	60 000
€/m ²	29	29	29
Alueiden kunnossapitopalvelut			
Kunnossapidettävät kadut ja kevyenliikenteenväylät (km)	225,5	231	231
Puistot- ja viheralueet (ha)	45,4	46 (sisältää uudet viheralueet, mm. Sataman alueen)	46
Leikki- ja leikkipuistot ja -paikat (kpl)	49	50 (sisältää liikennepuiston)	50
Uimarannat (kpl)	4	4	4
Urheilukentät (sisältäen hiekka- ja nurmikentät) (kpl)	12	12	12
Ulkoilureitit (sisältäen latuverkoston) (km)	44	44	44
Jääkiekkokaukalot ja luistelalueet (kpl)	10	10	10
Talous- ja taajamametsät (ha)	386,5	386,5	386,5

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Teknisen toimen hallinto

Digitaalisten ohjelmistoratkaisujen hyödyntämismahdollisuuksien selvittämistä jatkettiin yhdessä tietohallinnon kanssa työn tehostamiseksi teknisessä toimessa.

Teknisen toimen hallinnossa on panostettu talo- ja infrarakennushankkeiden toteutukseen ja valvontaan. Vuonna 2022 oli käynnissä merkittäviä hankkeita: Akaan Areena otettiin käyttöön huhtikuussa, mutta urakan riidanalaisen katsomototeutuksen vuoksi urakkaa ei ole otettu kokonaisuudessaan vastaan ja siitä ei ole tehty taloudellista loppuselvitystä. Riidanalaisen katsomoratkaisun osalta selvitystä on jatkettu urakoitsijan kanssa. Areenan valvontaa jouduttiin tehostamaan jo hankkeen alkuvaiheessa urakoitsijan toiminto-

jen johdosta. Viialan uuden yhtenäiskoulun rakentaminen on ollut käynnissä ja koulu valmistuu huhtikuussa 2023. Keskuskeittiön rakentaminen käynnistyi toukokuussa 2022 ja se valmistuu huhtikuussa 2023. Toijalan alakoulun hankesuunnitelma hyväksyttiin ja urakan kilpailutus neuvottelumenettelyllä käynnistyi joulukuussa 2022.

Infranhankkeista merkittäviä ovat olleet ABC-alueen kiertoliittymän ja Vuoritien rakentaminen sekä alueen esirakentaminen Lidliä varten. Akaan liikenne- ja liikuntapuisto Liikkiksen I. vaihe valmistui ja hanketta jatketaan määrärahojen puitteissa tulevina vuosina. Suunnitelmissa on toteuttaa alueelle vielä mm. seniorien kuntoilualue, arboretum ja aistipuisto. Toijalan urheilukentän parantamisen urakan aloittaminen viivästyi markkinaoikeusvalitusten vuoksi. Lokakuussa markkinaoikeus hylkäsi valitukset ja työt urheilukentällä saatiin käyntiin joulukuussa. Urakka jatkuu keväällä 2023. HS-Vesi Oy:n kanssa on yhteishankkeena toteutettu Viialan kampusalueen infran rakentamista. Hankkeet liittyvät Viialan kampusalueen liikenneyhteyksien toteuttamiseen (Hirvialhonkatu, Kenttätie ja Peltokuja) sekä Hirvialhon alueen hulevesiverkon rakentamiseen. Suunnitelmien mukaan hulevesiverkoston rakentaminen ja katujen uusiminen jatkuvat alueella vuosina 2023-2025.

Teknisessä toimessa on aloitettu v. 2019 työyhteisövalmennus, jota on jatkettu tarpeen mukaan tehtävälueittain. Työyhteisön sisäisiä kehittämishankkeita jatkettu edelleen ja tavoitteena on ollut mm. työssäjaksamisen parantaminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, perehdytyksen tehostaminen, palaverikäytäntöjen ja ajantasaisen tiedonkulun kehittäminen. Henkilöstökyselyn tulokset ovat parantuneet edelleen.

Yhteistyössä Valkeakosken, Urjalan ja Pälkäneen kanssa laaditut kuntakohtaiset Ilmastovahdit julkaistiin 1.6.2022.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä pelastuspalvelut siirtyivät teknisen toimen hallinnosta hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Kustannusvaikutus on noin 1,3 miljoonaa euroa vuositasolla.

Ukrainan tilanteen johdosta kaupunginhallitus päätti 29.3.2022 § 80 mm. valtuuttaa teknisen johtajan vuokraamaan Akaan Vuokra-asunnot Oy:ltä tyhjillään olevia vuokra-asuntoja ja luovuttamaan niitä tarpeen mukaan, alkuvaiheessa tarvittaessa veloitusetta Ukrainasta saapuneille tilapäistä suojelua hakeneille tai maassa viisumivapaasti oleskeleville, 24.2.2022 jälkeen Ukrainasta Suomeen tulleille ukrainalaisille.

Vuoden 2022 aikana panostettiin valmiussuunnitelmien ajantasaisuuteen sekä varautumiseen. Teknisen toimen valmiussuunnitelman mukaisten ryhmien käyttöön hankittiin radiopuhelimia ja VSS-tilojen varustuksien ajantasaisuus tarkastettiin.

Tilahallinto

Uusi kiinteistöpäällikkö aloitti 21.2.2022.

Vuoden 2022 aikana hyväksyttiin uusi Fimlab Laboratoriot Oy:n Akaan hyvinvointikeskuksen Fimlabin tilojen vuokrasopimus 1.7. 2021 lukien ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen Akaan paloaseman vuokrasopimus 1.1.2022 lukien.

Akaan tilahallinnon periaatteeksi on otettu kaikissa tilaratkaisuissa se, että Akaan kaupungin toiminnat sijoitetaan aina ensisijaisesti kaupungin omistamiin tiloihin. Vuonna 2022 tarkasteltiin kaikki irtisanottavissa olevat vuokrasopimukset ja pyrittiin parantamaan vuokrasopimusten ehtoja.

Tilahallinnossa panostettiin kunnossapito- ja korjaushankkeiden toteutuksen valmisteluun riittävän varhaisessa vaiheessa, jotta hankkeet pystytään toteuttamaan sujuvasti siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa esim. kiinteistöjen käyttäjille. Tiedonkulkuun tulee vielä panostaa enemmän. Haahtela-ohjelmistosta luovuttiin. Kiinteistöjen osalta tiedot keskitetään laajemmin BEM-huoltokirjaan.

Kiinteistöjen kunnossapitoluokituksen mukaan tulisi rakennusten purkamiseen varata vuositasolla noin 150.000-300.000 euroa/purkukohte. Purkuhankkeita valmistellessa tulee huolehtia riittävien haitta-aineselvitysten ja mahdollisten PIMA-selvitysten tekemisestä. Näiden kustannus on noin 15.000-25.000 euroa/selvitys. Vuoden 2022 talousarviosta poistettiin karsintakierroksella purkumäärärahoja 400.000 euroa.

Kiinteistöjen järjestelmällinen energiakulutuksen seuranta on aloitettu vuonna 2019, jotta pystytään seuraamaan HINKU-tavoitteiden saavuttamisen etenemistä. Käytössä on EnerKey-energiakulutuksen seurantajärjestelmä.

Vuonna 2023 sote-uudistuksen myötä sote-kiinteistöt vuokrataan hyvinvointialueelle. Vuokrasopimukset valmisteltiin ja niistä päätetään alkuvuonna 2023.

Siivous- ja ruokapalvelut

Siivouspalvelut kilpailutti Akaan Areenan ja Monitoimihallin siivouspalvelut, jotka tuotetaan ostopalveluna.

Keskuskeittiön rakentaminen käynnistyi keväällä 2022 ja se otetaan käyttöön toukokuussa 2023. Keskuskeittiön toimintoihin liittyen vuoden aikana on keskitytty tuotekehitykseen ja luotu uutta reseptiikkaa sekä valittu sisäisellä haulla keskuskeittiön ja palvelukeittiöiden henkilökunta. Lisäksi tarkasteltiin palvelukuvauksia ja sen myötä tehtäväkuvien sisältöjä.

Vuoden 2023 alussa hyvinvointialueudistuksen myötä ravitsemisesimies, kaksi keittäjä- apulaisravitsemisesimiestä, kolme keittäjää, viisi ravitsemistyöntekijää, 12 laitoshuoltajaa ja yksi siivoustyönohjaaja siirtyivät hyvinvointialueelle.

Alueiden kunnossapitopalvelut

Alueiden kunnossapidon merkittävimpiä tapahtumia vuoden aikana henkilöstöasioissa kunnossapitopäällikön työsuhteen päättyminen 28.2.2022. Uusi kunnossapitopäällikkö aloitti virassa vasta 3.10.2022. Kunnossapitopäällikön tehtäviä hoidettiin kaupunginpuutarhurin, katuinsinöörin ja teknisen johtajan voimin. Talousarvion sisältyneen uuden kunnossapitotyöntekijän valintapäätös tehtiin kesäkuun lopussa ja toimeen valittu aloitti 8.8.2022.

Katukunnossapito saavutti laatutavoitteensa kaupungin työnä, mutta osalla urakoitsijoita oli ongelmia saavuttaa tavoitelaatua. Tämä arvio koskee sekä kevättalvea, että syystalvea. Hiekanpoisto myöhästyi aikataulutavoitteestaan johtuen pitkään jatkuneesta talvesta ja vanhentuneesta harjauksalustosta. Liikennemerkkien vaihdot ja pinnoitteiden paikkaukset sujuivat, mutta piennarten niitossa jäätiin tavoitteesta. Kalustohankinnoissa toteutui uuden traktorin Valtra T175 hankinta Viialaan ja siihen piennarniittolaite puomilla. Kuorma-autoon hankittiin moderni aura, mikä osoittautui merkittäväksi kehitysaskeleeksi kunnossapidon laadun kehittämässä.

Metsätiloilla uusi viiden vuoden hoitosuunnitelman laadinta suunniteltiin käynnistettäväksi vuonna 2023.

Viherkunnossapito hoitui budjetoidulla henkilöstömäärällä joskaan täysin hoitoluokkien mukaiseen laatuun ei ylletty. Kalustoa uusittiin päättäjäjettavalla ruohonleikkurilla.

Liikunta-alueilla toteutettiin Arajärven reitin uudelleenviitoitus. Arajärven uimarannan kunnostustyö jatkui. Terisjärven luontopolulle uusittiin pitkospuut, infotaulut ja viitoitus, lintutornin rakentaminen jäi kesken. Sataman avantopaikalle uusittiin ilmastuspumppu. Kalustohankintana liikuntapuolelle uusittiin moottorikelkka. Sometec- palvelun käyttöönotto paransi liikuntapalveluiden ja alueiden käytävyyden tiedotusta.

Hulevesilaskutus toteutettiin vuonna 2022 manuaalisesti excel-pohjaisesti. Tarkoitus on siirtyä laskutuksessa uuteen järjestelmään vuonna 2023.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TA 2022	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOTEUMA 2022	TOTEUMA-%	ERO, EUROA
TOIMINTATUOTOT	9 677 100	16 000	9 693 100	9 779 805,02	100,9 %	86 705,02
Ulkoiset	1 535 100	251 800	1 786 900	1 836 707,60	102,8 %	49 807,60
Sisäiset	8 142 000	-235 800	7 906 200	7 943 097,42	100,5 %	36 897,42
TOIMINTAKULUT	-13 284 100	-178 000	-13 462 100	-13 518 732,55	100,4 %	-56 632,55
Ulkoiset	-12 688 000	-232 100	-12 920 100	-12 967 555,69	100,4 %	-47 455,69
Sisäiset	-596 100	54 100	-542 000	-551 176,86	101,7 %	-9 176,86
TOIMINTAKATE	-3 607 000	-162 000	-3 769 000	-3 738 927,53	99,2 %	30 072,47
Ulkoiset	-11 152 900	19 700	-11 133 200	-11 130 848,09	100,0 %	2 351,91
Sisäiset	7 545 900	-181 700	7 364 200	7 391 920,56	100,4 %	27 720,56

Teknisen lautakunnan ulkoiset nettomenot alittuivat 2.400 euroa (alkuperäiseen talousarvion verrattuna alittuivat 22.100 euroa).

Koronatilanteen johdosta teknisen lautakunnan nettomenojen lisäys oli yhteensä noin 38.700 euroa.

Ukrainan tilanteen johdosta teknisen lautakunnan nettotulojen lisäys oli yhteensä 2.200 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta teknisen lautakunnan nettomenojen lisäys oli yhteensä 9.900 euroa.

Teknisen toimen hallinto

Teknisen toimen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 12.500 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 1.300 euroa. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 11.200 euroa johtuen henkilöstökulujen ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden alittumisesta.

Ukrainan tilanteen johdosta kirjautui ukrainalaisten pakolaisten asumiskustannuksia (vuokra, vesi, sähkö ja vakuutukset) yhteensä 114.600 euroa ja muihin tukiin ja avustuksiin tukituloa 116.800 euroa, joten nettotuloksi muodostui 2.200 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta kirjautui kustannuksia 7.000 euroa sisältäen erityisesti radiopuhelimien hankinnan teknisen toimen valmiussuunnitelman mukaisten ryhmien käyttöön. Lisäksi kaupungille hankittiin kolme siirrettävää varavoimalaitetta, joiden kustannukset, 97.000 euroa, kirjautuivat investointeihin.

Tilahallinto

Tilahallinnon tehtävätason ulkoiset nettomenot ylittyivät 117.000 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot alittuivat 4.000 euroa. Myyntituottoihin sisältyi huutokauppatuloa 4.200 euroa (nettotulo 2.100 euroa). Ulkoiset toimintakulut ylittyivät 113.000 euroa. Mm. aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittyivät 218.900 euroa sisältäen mm. ylituksen lämmityksessä 93.800 euroa, sähkössä 82.200 euroa ja rakennusmateriaalissa 35.200 euroa. Palvelujen ostot alittuivat 107.900 euroa sisältäen mm. alituksen rakennusten ja alueiden kunnossapidossa 110.900 euroa ja ylituksen asiantuntijapalveluissa 19.900 euroa.

Vuodelle 2022 kohdentui palvelujen ostoihin Toijalan terveysaseman purkuvaiheen suunnittelu- ja konsulttitehtävistä 74.000 euroa. Toijalan terveysaseman purku on käsitelty rakennusten ylläpitoluokituksen yhteydessä 12.10.2021 § 320.

Vuonna 2022 kohdentui Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6 -yhtiön hoito- ja pääomavastikkeita yhteensä 266.700 euroa.

Koronatilanteen johdosta suojarustekustannukset olivat vajaa 100 euroa.

Valmiussuunnittelun johdosta kalusto- ja materiaalihankintoja oli noin 1.800 euroa sisältäen aggregaatin ja puhdasvesisäiliöitä, lääkekustannuksia joditableteista noin 400 euroa ja asiantuntijapalveluita noin 600 euroa.

Siivous- ja ruokapalvelut

Siivous- ja ruokapalvelujen tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 67.500 euroa.

Siivouspalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot alittuivat 136.200 euroa. Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 3.400 euroa johtuen myyntituottojen ylittymisestä. Ulkoiset toimintakulut alittuivat 132.800 euroa. Mm. henkilöstökulut alittuivat 100.100 euroa, johon vaikutti mm. uudet henkilöstömitoitukset (Havulinna, Tarpiakoti ja Kylmäkosken päiväkotit), kiertävien siivoojien töiden uudelleenjärjestely, lisäksi sijaisten saaminen oli haasteellisempaa kuin koskaan ja siivoustyön ohjaajat tekivät paljon itse siivoustyötä kentällä. Tilinpäätösvaiheessa henkilöstökustannuksiin kirjautui sotekertakorvauksia 9.400 euroa. Palvelujen ostot alittuivat 12.200 euroa, johon vaikutti mm. Akaa Areenan ja Toijalan Monitoimihallin siivous (ylläpito- ja perussiivous) kilpailutettiin ja uusi sopimuskausi alkoi Areenalla 1.5.2022 ja Monitoimihallilla 1.6.2022, sopimuksessa huomioitiin myös mahdollinen tarve tapahtumakohtaisille ylläpitosiivouksille, em. ostot alittuivat 10.100 euroa. Vuoden 2022 aikana käyttöön otetun Akaa Areenan siivouksen ostopalvelukustannukset olivat 56.000 euroa.

Pappilan päiväkotit avautui elokuussa. Siivousvälineisiin, -kalustoon ja -aineisiin varattiin 2.500 euroa varhaiskasvatukselta saatujen tietojen perustella, mutta todellinen kustannus oli 8.000 euroa.

Koronatilanteen johdosta kertyi kustannuksia noin 36.000 euroa johtuen mm. käsisaippuan ja -paperin, käsidesin sekä jätesäkkien ja siivousaineiden suuresta kulutusmäärästä ja henkilöstön palkkakustannuksista mm. Toijalan terveysasemalla.

Valmiussuunnittelun johdosta kertyi kustannuksia lääkejoditableteista vajaa 100 euroa.

Ruokapalvelujen tulosalueen ulkoiset nettomenot ylittyivät 68.700 euroa. Ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 9.000 euroa johtuen myyntituottojen ylittymisestä. Myyntituottoihin sisältyi huutokauppatuloa 5.000 euroa (nettotulo 3.300 euroa). Ulkoiset toimintakulut ylittyivät 77.800 euroa. Mm. aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa elintarvikeostot ylittyivät 85.100 euroa. Syynä mm. elintarvikkeiden hintojen nousu vuoden aikana. Tukku-elintarvikkeissa sopimus alkoi 1.3.2022, ensimmäinen hinnanmuutos oli 1.10.2022 +5,07 % kaikissa tuotteissa ja tuoteryhmissä tasaisesti. Lihassa sopimus alkoi 1.3.2022, ensimmäinen hinnanmuutos oli 1.7.2022 Atrian tuotteissa +7,96 %, sitten 1.10.2022 +3,08 % lisää, eli yhteensä sopimuksen alusta +11,28 % korkeammat hinnat. Kesproilta suoraan tuleviissa lihatuotteissa hinnanmuutos oli 1.7.2022 alkaen +2,96 %. Lisäksi Kespron muut hinnat nousivat +9,1 % tuon 1.7.2022 tapahtuneen nousun lisäksi ja se jakautui eri tuotteille. Hevi-tuotteissa vuonna 2022 hinnanmuutoksia oli 13.6.2022 ja 3.10.2022, yhteensä nousua

oli 21,82 %, jakautuen eri tuotteille, hevhinnoissa on mukana myös kuljetuskustannusten nousu. Lisäksi suoritteita tuli vuoden aikana 39.673 kpl enemmän kuin oli arvioitu, joten elintarvikkeisiin meni noin 40.000 euroa enemmän rahaa. Toimisto- ja koulutarvikkeissa ostot ylittivät 4.200 eurolla erilaisten tulostuslaitteiden ja niiden tarvikkeiden ostojen takia, joita otettiin käyttöön omavalvonnallisista syistä tuotantokeittiöillä. Muut toimintakulut ylittivät 8.500 euroa mm. koneiden ja laitteiden vuokrat ylittivät noin 3.000 euroa, koska kouluille hankittiin hygieniasyistä lisää leviteautomaatteja.

Pappilan päiväkoti aukesi elokuussa. Keittiön kalustoon ja siivousvälineille varattiin kohteeseen 2.000 euroa varhaiskasvatukselta saatujen tietojen perusteella, mutta kalusto ja välineet osoittautuivat erittäin heikoksi ja käyttökelvottomaksi, joten kaupungille aiheutui 6.448 euroa kalustokuluja.

Koronatilanteen johdosta kertyi kustannuksia noin 2.700 euroa johtuen siivousaine- ja suojaustarvikkekustannuksista. Ruokapalvelujen myyntituotot vähentyivät noin 2.000 euroa, koska henkilöstöruokailijoita oli etätöiden takia jonkin verran vähemmän ja tilauskahvituksia ei ollut lainkaan. Aiheutuneet kustannukset ja tulonmenetykset olivat yhteensä 4.700 euroa. Lisäksi Covid 19-epidemian takia tehtiin edelleen erilaisia varautumisia ja loppuvuoden poissaolojen takia jouduttiin turvautumaan valmiisiin vaihtoehtoihin, koska sijaisia ei ollut saatavilla tarvittavaa määrää.

Alueiden kunnossapitopalvelut

Alueiden kunnossapidon tehtävätason ulkoiset nettomenot alittuivat 39.400 euroa.

Ulkoiset toimintatuotot ylittivät 40.000 euroa. Mm. tuet ja avustukset ylittivät 21.500 euroa johtuen erityisesti vuoden aikana olleista palkkatukilaisista saaduista palkkatukituloista. Maksutuottoja kertyi hyvin vuoden aikana ja vielä käyttösuunnitelmamuutosten jälkeenkin ne ylittivät 6.700 euroa johtuen katujen ja yleisten alueiden maksutuotoista. Muut toimintatuotot ylittivät 8.900 euroa johtuen erityisesti oikeudenkäyntikulujen, 9.000 euroa, laskuttamisesta markkinaoikeuden päätösten mukaan Toijalan urheilukentän urakan valittajilta. Myyntituottoihin sisältyi huutokauppatulo 20.600 euroa (nettotulo 19.000 euroa).

Ulkoiset toimintakulut ylittivät 600 euroa. Palvelujen ostot ylittivät 26.400 euroa. Tähän sisältyy mm. puhtaanpito- ja pesulapalveluiden ylitystä 13.400 euroa, rakennusten ja alueiden rakentamispalveluiden ylitystä 15.100 euroa sekä koneiden, kaluston ja laitteiden kunnossapitopalveluiden ylitystä 16.900 euroa. ja toisaalta mm. ict-palvelujen alitusta 14.300 euroa ja muiden palvelujen alitusta 4.500 euroa, Palvelujen ostoissa talvikunnossapitourakoiden kustannukset lisätöineen olivat noin 608.900 euroa, vanhaan kaatopaikkaan liittyvät kustannukset yhteensä 49.900 euroa ja HS-Hulevesipalvelut Oy:n verkoston käyttökorvauskustannus 221.000 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 23.100 euroa. Mm. materiaalikokonaisuus alittui yhteensä 24.500 euroa sekä toisaalta ylitystä tuli mm. kalustokuluissa 8.500 euroa johtuen ruohonleikkurihankinnan rahoituksesta käyttötalousbudjetista. Muut toimintakulut alittuivat 4.200 euroa. Mm. koneiden ja laitteiden vuokrat alittuivat 3.400 euroa.

Koronatilanteen johdosta ulkoliikuntapaikoilla kävijämäärät nousivat. Nuotiopaikoille toimitettu klapimäärä kasvoi ja huoltokustannukset nousivat ulkoliikuntareiteillä lisääntyneiden huoltotoimien johdosta, kustannusvaikutus noin 1.000 euroa.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnitelman toteutuminen

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvio	Hallintatoimenpiteet	Toimenpiteiden toteuma
Operatiiviset	Osaavan henkilöstön saata- vuus ja pysyvyys	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 5 25	Hyvä työnantajamaine, kilpailukykyiset palvelussuhteen ehdot ja palkkaus, mielekäs työ, riittävä henkilöstöresurssointi työmäärään nähden, toimivat sijaisuusjärjestelyt, terveellinen ja turvallinen työympäristö, henkilöstön hyvinvointiin panostaminen. Nykyisellään henkilöstövajaus ja henkilöstön ylikuormittuminen suuri riski työhyvinvoinnille. Vaikuttaa merkittävästi henkilöstön viihtyvyyteen ja pysyvyyteen.	Henkilöstövajaus ja henkilöstön ylikuormittuminen ovat olleet suuri riski työhyvinvoinnille. Tämä on vaikuttanut merkittävästi henkilöstön viihtyvyyteen ja pysyvyyteen. Lisäksi kaupungin prosessien epäselvyys ja puutteellisuus sekä päätöksenteon kömpelyys ja tehottomuus on tehnyt työstä haastavaa. Kaupunginhallitus on aikaan valinnut keskuskeittien, Viialan yhtenäiskoulun

				<p>ja Toijalan koulujen rakennushankkeille rakennustoimikunnat.</p> <p>Keskuskeittiön rakennustoimikunnan jäsenille ei kaupunginhallitus valinnut lainkaan varajäseniä. Osa jäsenistä ei ole osallistunut kovinkaan aktiivisesti toimikunnan kokouksiin, joten rakennustoimikunnan koontumisessa on säännöllisesti ollut epävarmuutta siitä, saadaanko kokous edes lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Tämä on lisännyt mahdollista riskiä keskuskeittiön toteutukselle ja aikataululle.</p> <p>Viialan yhtenäiskoulun rakennustoimikunnan kokoonpano on herättänyt epätietoisuutta siitä, muodostuuko toiminnassa mahdollinen eturistiriita, sillä suuri osa jäsenistä ja varajäsenistä on myös kaupunginhallituksen jäseniä. Rakennustoimikunnat ovat kaupunginhallituksen alaisia toimielimiä. Tämä huoli on tuotu esille, mutta siihen ei kaupunginhallitus eikä tarkastuslautakunta ole puuttanut.</p>
Taloudelliset	Määrärahojen riittävyys erityisesti korjausrakentamisen määrärahojen osalta. Lisäksi erikseen huomioitava mahdollisten rakennusten purkujen aiheuttamat määrärahasäästarpeet.	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 2 6	<p>Korjaustarpeiden ennakointi ja ajantasaiset PTS:t rakennuksista.</p> <p>Talouden tasapainottamisohjelmien ja tasapainottamistoi-menpiteiden toteuttaminen.</p>	<p>Määrärahojen toteutumista seurattu kuukausittain ja tehty tarvittavat talousarvio- ja käyttösuunnitelma-muutokset.</p> <p>Toteutettu mahdollisuuksien mukaan talouden tasa-painottamisohjelmia.</p>
Vahinko	Työturvallisuusriski	Todennäköisyys: 2 Vaikutus: 3 6	Ajantasaiset työpaikkojen vaarojen arvioinnit tehty ja dokumentoitu.	Toteutettu.

9.6 KONSERNITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

9.6.1 KAUPUNGIN 100 %:STI OMISTAMAT TYTÄRYHTIÖT

9.6.1.1 TYTÄRYHTIÖ: AKAAN VUOKRA-ASUNNOT OY

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Akaan Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on asuntojen tarjoaminen asetetut kriteerit täyttävälle ihmisille. Uusia asukkaita houkutellaan Akaaseen muilta paikkakunnilta internetin kautta hyvillä kotisivuilla, joita ylläpidetään ja kehitetään tarpeiden mukaan jatkuvasti. Asukkaiden asumisviihtyvyydestä ja -turvallisudesta huolehditaan huoneistojen ja kiinteistöjen sekä asuinympäristön kunnossapidolla ja kehittämisellä. Taloudellisen asumisen suunnittelua ja toteutusta tehdään resurssien puitteissa. Myös asukkaita neuvotaan ja kannustetaan taloudelliseen asumiseen.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Asukkaille mahdollisimman sopiva asunto (vuokran määrä, sijainti, koko)	Asukasvaihtuvuus	Mahdollisimman vähän asunnonvaihtoja ja irtisanomisia.	Ukrainan pakolaisten asuttaminen on lisännyt vuokra-asuntojen kysyntää.

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Vuokra-asuntojen vuokrausasteen nosto	Vuokrausaste	82 %	82 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Vuokrausaste	78 %	77 %	82 %	82 %

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Vuokrausasteen nostoon tähtäävät toimenpiteet: Kiinteistöjen korjauksia on lisätty nousseen vuokrausasteen johdosta. Covid-19 aiheutti ainoastaan vähäistä muuttoa pois päin. Ukrainan pakolaisten muutto on ollut mahdollistamassa huoneisto- ja kiinteistökorjauksia. Ukrainalaisten valitessa kotikunnaksi Akaan tilanteesta tulee pysyvä.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

AKAAN VUOKRA-ASUNNOT OY/ TULOSLASKELMA	TA 2022	TOT 1-12/2022	TOT-%
Kiinteistön tuotot			
Vuokrat	1 584 660	1 377 942,45	87,0 %
Käyttökorvaukset	79 500	85 550,69	107,6 %
Muut kiinteistön tuotot	4 200	9 085,14	216,3 %
Suoritettavat alv:t kiinteistön tuotoista yhteensä	-13 000	-19 322,54	148,6 %
Kiinteistön tuotot yhteensä	1 655 360	1 453 255,74	87,8 %
Luottotappiot ja oikaisuerät	10 300	6 804,97	
Kiinteistön hoitokulut			
Henkilöstökulut yhteensä	-134 275	-129 292,63	96,3 %
Hallintopalvelut	-43 742	-35 574,30	81,3 %
Käyttö- ja huoltopalvelut	-113 156	-134 724,14	119,1 %
Ulkoalueiden hoitopalvelut	-16 850	-11 162,23	66,2 %
Siivouspalvelut	-37 900	-39 087,40	103,1 %
Lämmitys	-260 000	-290 181,87	111,6 %
Vesi ja jätevesi	-60 000	-60 358,06	100,6 %
Sähkö	-50 160	-63 228,09	126,1 %
Jätehuolto	-43 950	-41 565,51	94,6 %
Vahinkovakuutusmaksut	-24 000	-25 704,79	107,1 %
Vuokrat	-3 400	-3 489,24	102,6 %
Kiinteistövero	-45 000	-48 428,96	107,6 %
Korjaukset	-128 130	-243 005,61	189,7 %
Erillinen urakka I	-250 000	0,00	0,0 %
Muut hoitokulut	2 200	4 226,82	192,1 %
Vähennettävät arvonnalisäverot	3 400	9 537,59	280,5 %
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-1 204 963,00	-1 112 038,42	92,3 %
KAYTTOKATE/HOITOKATE	460 697	348 022,29	75,5 %
Poistot			
Poistot yhteensä		-219 015,06	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	4 200	3 761,98	89,6 %
Korkokulut	-12 052	-9 535,76	79,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-7 852	-5 773,78	73,5 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIA, VARAUKSIA JA VEROJA	452 845	1 23 233,45	27,2 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	452 845	1 23 233,45	27,2 %
Tilinpäätössiirrot			
Tilinpäätössiirrot yhteensä		-123 205,00	
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	452 845	28,45	0,0 %

Taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kohtalaisesti, ei ylitetty, mutta saavutettu. Covid-19 ei aiheuttanut taloudellisia kustannuksia, mutta asukkaiden keskimääräinen olotila huonontui eristämisen johdosta ja sosiaaliset suhteet kärsivät. Valmiussuunnittelu rajoittui vähäiseksi, koska on ainoastaan yksi väestösuoja, joka on otettavissa käyttöön. Ukrainan tilanne on aiheuttanut positiivisen ongelman huoneistojen kasvaneen tarpeen johdosta. Kustannuksia ei ole tullut.

Yhtiön lainakanta 31.12.2022 on 2.856.660,77 euroa. Tilikauden aikana on lyhennetty lainoja 344.931,97 euroa.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvio	Hallintatoimenpiteet	Toteuma 2022
2	Korkotason nousu keskipitkällä aikavälillä. Aralainojen korkotaso muodostuu valtiovallan toimenpiteiden seurauksena, joka on suurin yksittäinen laina.	Vuosikymmenen puolivälissä lainojen määrä on vähäinen.	Organisaatio toimii suunnitelmallisesti. Vaurudutaan korkotasojen muutosten vaikutuksiin, toiminnassa, tuloksen ja vakavaraisuuden osalta.	Vuonna 2022 kokonaiskorkotaso laski, koska valtiokonttori pudotti lainakoron 0 %:n suurimmissa lainoissa.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN: KÄYTTÖTALOUS/ INVESTOINNIT

V. 2023

Uotilantien-talot Uotilantie 12: Maalämpöön siirtyminen: Uusininvestointi, mahdollistetaan jäädytys yhteisiin tiloihin 30 KWh, kesäkaudella voidaan viilentää yleiset tilat ja rappukäytävät. Palvelukyky paranee, koska mukavuus asukkailla paranee. Toteutus vuoden 2023-2024 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 20 %. Kustannusarvio 200.000 euroa, maalämmön kokonaisurakka. Takaisinmaksu 15 vuoden aikana. Toteutuva COP-arvo n. 4.

Alkkulanpelto Siivosentie 2: Sähköautojen latauspisteet: Uusininvestointi, mahdollistetaan 11 KWh lataus jokaiselle autopaikalle. Investointi on aloitettu uusimalla sähköpääkeskusta. Palvelukyky paranee, koska lataus voidaan suorittaa nopeammin asukkaan autoon ja kuormanhallinta muutoksineen. Takaisinmaksu 8,5 vuoden aikana.

Keskuskoulun asuntola Turuntie 5: Sähköautojen latauspisteet: Uusininvestointi, mahdollistetaan 11 KWh lataus jokaiselle autopaikalle. Palvelukyky paranee, koska lataus voidaan suorittaa nopeammin asukkaan autoon. Vuoden 2023 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. Kustannusarvio 32.500 euroa/ latauspisteet töineen ja kuormanhallinta muutoksineen. Takaisinmaksu 8,5 vuoden aikana.

Lannetta Orvokkitie 1: Sähköautojen latauspisteet: Uusininvestointi, mahdollistetaan 11 KWh lataus jokaiselle autopaikalle. Palvelukyky paranee, koska lataus voidaan suorittaa nopeammin asukkaan autoon. Vuoden 2024 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. Kustannusarvio 2.500 euroa/ latauspisteet töineen ja kuormanhallinta muutoksineen. Takaisinmaksu 8,5 vuoden aikana.

Orvokkilehto Orvokkitie 3: Sähköautojen latauspisteet: Uusininvestointi, mahdollistetaan 11 KWh lataus jokaiselle autopaikalle. Palvelukyky paranee, koska lataus voidaan suorittaa nopeammin asukkaan autoon. Vuoden 2024 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. Kustannusarvio 2.500 euroa/ latauspisteet töineen ja kuormanhallinta muutoksineen. Takaisinmaksu 8,5 vuoden aikana.

Rasi Rautatiekatu 14: Sähköautojen latauspisteet: Uusininvestointi, mahdollistetaan 11 KWh lataus jokaiselle autopaikalle. Palvelukyky paranee, koska lataus voidaan suorittaa nopeammin asukkaan autoon. Vuoden 2024 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. Kustannusarvio 15.000 euroa/ latauspisteet töineen ja kuormanhallinta muutoksineen. Takaisinmaksu 8,5 vuoden aikana.

Riitikko Ruusutarhankatu 20: Sähköautojen latauspisteet: Uusininvestointi, mahdollistetaan 11 KWh lataus jokaiselle autopaikalle. Palvelukyky paranee, koska lataus voidaan suorittaa nopeammin asukkaan autoon. Vuoden 2022 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. Kustannusarvio 22.500 euroa/ latauspisteet töineen ja kuormanhallinta muutoksineen. Takaisinmaksu 8,5 vuoden aikana.

V. 2023-2024

Vuokra-Taimela Keskuskatu 16: Maalämpöön siirtyminen: Öljystä pois siirtyminen ja hiilijalan pienentäminen Akaassa. Kattila on ylisuuri, koska molemmat naapuritalot, jotka ostivat lämmön Vuokra-Taimelasta ovat siirtyneet maalämpöön. Kiinteistöön joudutaan uusimaan sähköpääkeskus, joka jää pieneksi, samalla huomioitava sähköautojen latauspisteet 18 kpl. Sähköliittymän koon kasvattaminen 3*125-3*160A. Vuosien 2022-2023 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. E-luvun laskenta suoritettu täyttää ARA-vaatimuksen. Kustannusarvio 150.000,00 euroa maalämmön kokonaisurakka ja 65.000,00 euroa sähköpääkeskus ja kuormanhallinta.

V. 2023

Kaukola Teponkuja 1: Sähköautojen latauspisteet: Uusininvestointi, mahdollistetaan 11 KWh lataus jokaiselle autopaikalle. Palvelukyky paranee, koska lataus voidaan suorittaa nopeammin asukkaan autoon. Vuoden 2024 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. Kustannusarvio 3.000 euroa/ latauspisteet töineen ja kuormanhallinta muutoksineen. Takaisinmaksu 10 vuoden aikana.

Uotilantien-talot Uotilantie 12: Sähköautojen latauspisteet: Uusininvestointi, mahdollistetaan 11 KWh lataus jokaiselle autopaikalle. Palvelukyky paranee, koska lataus voidaan suorittaa nopeammin asukkaan autoon. Vuoden 2024 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. Kustannusarvio 3.000 euroa/ latauspisteet töineen ja kuormanhallinta muutoksineen. Takaisinmaksu 10 vuoden aikana.

V. 2023-2024

Vuokra-Kauppi Keskuskatu 7: Maalämpöön siirtyminen: Öljystä pois siirtyminen ja hiilijalan jäljen pienentäminen. Kiinteistöön joudutaan uusimaan sähköpääkeskus, joka jää pieneksi, samalla huomioitava sähköautojen latauspisteet 27 kpl. sähköliittymän koon kasvattaminen 3*150-3*200A. Vuosien 2023-2024 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 50 %. E-luvun laskenta käynnissä täyttäneen ARA vaatimuksen aikaisemmin tehtyjen investointien johdosta. Kustannusarvio 200.000 euroa maalämmön kokonaisurakka ja 85.000 euroa sähköpääkeskus ja kuormanhallinta.

Rasi Rautatiekatu 14: Maalämpöön siirtyminen: Öljystä pois siirtyminen ja hiilijalan pienentäminen Akaassa. Samalla huomioitava sähköautojen latauspisteet 6 kpl. Sähköliittymän koon kasvattaminen 3*100A. Vuosien 2023-2024 aikana avustuspäätöksen tultua Aralta, Aran tuki 35 %. E-luvun laskenta täyttäneen ARA-vaatimuksen tehtyjen aikaisempien investointien johdosta. Kustannusarvio 60.000 euroa maalämmön kokonaisurakka ja 15.000 euroa sähköpääkeskus ja kuormanhallinta. Toteutuva COP-arvo n. 4.

V. 2025

Kaukola Teponkuja 1: Lasitettu parveke huoneistoihin 2024. Uusininvestointi, parvekkeet lasitetaan. Asukkaiden mukavuus paranee ja lämpötaloudellinen säästö. Kustannusarvio 35.000 euroa.

V, 2026

Rasi Rautatiekatu 14: Parvekeremontti. Korvausinvestointi, parvekkeet ovat alkuperäiset ja jo iällä. Mukavuus lasitetulla parvekkeella kasvaa. Kustannusarvio 40.000 euroa.

9.8.1.2 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY ARAVANIITTY

TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY ARAVANIITTY

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistö Oy Aravaniityn tehtävänä on asuntojen vuokraus.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Akaan kaupungin omistaman yhtiön on tuottaa asumispalveluja taloudellisesti kannattavasti.	Asukasvaihtuvuus/vuokrausaste	Tapahtuisi mahdollisimman vähän asunnonvaihtoja ja irtisanomisia.	Ennalta arvaamattoman tapahtuman johdosta vuokrausaste putosi. Vuoden 2022 loppuun mennessä tilanne parani.

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Vuokra-asuntojen vuokrausasteen nosto	Vuokrausaste	90 %	90 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kiinteistön tuotot	129.316	136.547	135.436	134.634

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Kiinteistö Oy Aravaniitty tuottaa asumispalveluja Kylmäkosken alueella, jotka tason, sekä ympäristön puolesta tuottavat asumisviihtyvyyttä turvallisessa asuinympäristössä. Covid-19 ei aiheuttanut muuttoa kiinteistössä, eikä Ukrainan tapahtumat ole vaikuttaneet vuokraukseen.

Kiinteistö Oy Aravaniitty tuottaa asumispalveluja taloudellisesti kannattavasti ja on pienentänyt ja pienentää olemassa olevaa lainakan- taansa suunnitelmakaudella saneerausohjelman mukaisesti.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kiinteistö Oy Aravaniitty/ TULOSLASKELMA	TA 2022	TOT I-12/2022	TOT-%
Kiinteistön tuotot			
Vuokrat	124 836	124 797,22	100,0 %
Käyttökorvaukset	10 600	9 109,00	85,9 %
Muut kiinteistön tuotot		728,12	
Kiinteistön tuotot yhteensä	135 436	134 634,34	99,4 %
Luottotappiot ja oikaisuerät	50	-4 196,64	
Kiinteistön hoitokulut			
Henkilöstökulut yhteensä	-9 958	-10 097,19	101,4 %
Hallintopalvelut	-6 447	-6 324,36	98,1 %
Käyttö- ja huoltopalvelut	-15 718	-15 620,74	99,4 %
Ulkoalueiden hoitopalvelut	-1 000	-502,10	50,2 %
Siivouspalvelut	-1 000	-2 397,91	239,8 %
Lämmitys	-34 412	-39 855,92	115,8 %
Vesi ja jätevesi	-3 898	-9 604,82	246,4 %
Sähkö	-1 867	-1 418,91	76,0 %
Jätehuolto	-6 499	-5 017,99	77,2 %
Vahinkovakuutusmaksut	-4 103	-5 199,24	126,7 %
Kiinteistövero	-3 876	-3 858,52	99,5 %
Korjaukset	-11 921	-28 015,52	235,0 %
Muut hoitokulut		-1 364,00	
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-100 699	-129 277,22	128,4 %
KÄYTTÖKATE/HOITOKATE	34 787	1 160,48	3,3 %
Poistot ja arvonalentumiset		-14 365,14	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	50	136,21	
Korkokulut	-3 223	-2 759,69	85,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-3 173	-2 623,48	82,7 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA	31 614	-15 828,14	-50,1 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	31 614	-15 828,14	-50,1 %
Tilinpäätössiirrot			
Tilinpäätössiirrot yhteensä		5 975,00	
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	31 614	-9 853,14	-31,2 %

Taloudelliset tavoitteet täyttyivät yllättävän hyvin.

Yhtiön lainakanta 31.12.2022 on 245.273,67 euroa. Sisältää pääomalainoja 52.166,28 euroa. Tilikauden aikana on lyhennetty lainoja 13.000 euroa.

Yhtiö on velkasaneerauksessa 28.2.2035 saakka.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvio	Hallintatoimenpiteet	Toteuma 2022
2	Ara-lainojen korkotaso muodostuu valtiovallan toimenpiteiden seurauksena, joka on ainoa yksittäinen laina.	Korkojen nousu ei vaaranna lainanhoidtoa keskipitkällä aikavälillä.	Organisaatio toimii suunnitelmallisesti. Varaudutaan korkotasojen muutosten vaikutuksiin, toiminnassa, tuloksen ja vakavaraisuuden osalta.	Lainoja lyhennetty suunnitelmasti ennalta hyväksytyyn tavoitteen mukaisesti.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN: KÄYTTÖTALOUS/ INVESTOINNIT

Vuosi 2022-2023

Piha-aidat vuosina 2021-2023 ja rännit sekä syöksytorvet. Korvausinvestointi, uusitaan pihanpuoleiset aidat. Uudet painekyllästetystä puusta. Rännit ja syöksytorvet uusitaan ja muutetaan ulkopuoliselle koululle, joka helpottaa kunnossapitoa. Asukkaiden autot, jotka ovat rakennuksen edessä parkissa, rajat selkeytyvät. Vuoden 2022 aikana ulko-ovenpuoli ja vuoden 2023 aikana J-talo ja pihanpuoli. 700 euroa/ aita. Investoinnin arvo kiinteistöä kohden 8 000 euroa. Pakosta jouduttiin kiinteistöjen välinen lämmitysputki uusimaan, rikkoutumisen johdosta, samalla uusittiin I ja J taloihin myös kylmävesijohto.

Vuosi 2023-2026

Ikkunaremontti vuosina 2024-2027. Ikkunat ovat alkuperäiset ja vaativat uusimista. Vuosien 2023-2026 aikana kiinteistö kerrallaan. Investoinnin arvo kiinteistöä kohden 30 000 euroa/v.

9.8.1.3 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY AKAAN PUSKURITIE 6

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Akaan kunnassa, osoitteessa Puskuritie 6, sijaitsevaa kiinteistörekisteriyksikköä, jonka kiinteistötunnus on 20-5-9-4, sillä olevine rakennuksineen. Tavoitteena on kiinteistön kustannustehokas ylläpito vuokralaisten tarpeet huomioiden.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Vuokralaisyhteistyö toimii	Vuokralaiset tyytyväisiä tiloihin	Reklamaatiot hoidetaan nopeasti	ok

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Hoitokulut kurissa	Hoitokulujen määrä	Alle 52k€	49 590

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TP 2022
Hoitovastike		49 265	50 000	37 335
Pääomavastike		237 585	235 000	229 319

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Kunnossapitoa jatkettu mm. uusimalla valaistus energiatehokkaaksi. Covid-19 ja Ukrainan tilanne eivät ole vaikuttaneet toimintaan.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTEISTÖ OY AKAAN PUSKURITIE 6/ TUOSLASKELMA	TA 2022	TOT 1-12/2022	TOT-%
Liikevaihto			
Hoitovastikkeet	37 335,35	37 335,35	100,0 %
Pääomavastikkeet	229 319,17	229 319,17	100,0 %
Käyttökorvaukset	376,00	376,00	100,0 %
LIKEVAIHTO	267 030,52	267 030,52	100,0 %
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		30,00	
Materiaalit ja palvelut yhteensä	0,00	30,00	
Henkilöstökulut			
Henkilöstökulut yhteensä		0,00	
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot, rakennelmista ja r	-163 000,00	-162 201,70	99,5 %
Suunnitelman mukaiset poistot, koneista ja kalust	-4 000,00	-4 000,00	100,0 %
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-167 000,00	-166 201,70	99,5 %
Liiketoiminnan muut kulut			
Toimitilakulut			
Hallinto	-1 215,24	-1 215,24	100,0 %
Käyttö ja huolto	-8 821,97	-8 821,97	100,0 %
Ulkoalueiden huolto	-153,76	-153,76	100,0 %
Vesi ja jätevesi	-5 652,68	-5 652,68	100,0 %
Jätehuolto	-388,22	-388,22	100,0 %
Kiinteistövero	-13 381,84	-13 381,84	100,0 %
Korjaukset	-11 371,03	-11 371,03	100,0 %
Vartiointi- ja turvallisuuskulut	-343,20	-343,20	100,0 %
Muut toimitilakulut	-3 567,48	-3 567,48	100,0 %
Toimitilakulut yhteensä	-44 895,42	-44 895,42	100,0 %
Muut kone ja kalustokulut yhteensä			
Hallintopalvelut yhteensä	-2 207,29	-2 207,29	100,0 %
Muut hallintokulut yhteensä	-2 445,65	-2 445,65	100,0 %
Muut liikekulut yhteensä	-42,36	-42,36	100,0 %
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-49 590,72	-49 590,72	100,0 %
LIKEVOITTO/TAPPIO	50 439,80	51 268,10	101,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-51 236,93	-51 243,16	100,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-51 236,93	-51 243,16	100,0 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	-797,13	24,94	
Tuloverot	-33,71	-9,07	26,9 %
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	-830,84	15,87	

Taloudellisesti toiminta pidetty tavoitteiden mukaisissa raameissa.

Yhtiön lainakanta 31.12.2021 on 3.350.700 euroa. Tilikauden aikana on lyhennetty lainoja 186.150 euroa.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Ei investointeja.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Teknisen toimivuuden osalta säännölliset huoltotoimet ja korjausten ennakoiva suunnittelu ja toimijoiden tunnettavuus on riskienhallinnan pohjana. Valvontaa toteutetaan säännönmukaisen toiminnan ja hallinnon yhteistyöllä.

9.8.1.4 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY AKAAN ELEHALLIT (PERUSTEILLA V. 2021 LOPUSSA, TILANNE EI MUUTTUNUT V. 2022 AIKANA)

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Akaan kunnassa, osoitteessa Tojantie I sijaitsevia kiinteistörekisteriyksiköitä, joiden kiinteistötunnukset ovat 20-2-52-2 ja 20-2-39-23, sekä osoitteessa Puskuritie I sijaitsevaa kiinteistörekisteriyksikköä kiinteistötunnuksella 20-5-13-1, niillä olevine rakennuksineen. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita myös osakkeita, osuuksia ja muita kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä.

Vuoden 2021 aikana valtuusto päätti 27.10.2021 § 109 hyväksyä Koy Akaan Elehallien perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä myönsi omavelkaisen takauksen enintään 4.945.000 euron lainaan valtiontukisäännökset huomioiden niin, että takauksen määrä on enintään 80 % lainan vuotuisesta jäännöspääomasta. Perustettava Koy Akaan Elehallit on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myy yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön osoitteessa Tojantie I, kiinteistötunnus 20-2-52-2 tontin pinta-ala 38.054 m² ja kiinteistön pinta-ala 3.471 krsm² ja 20-2-39-23, tontin pinta-ala 22.739 m² ja kiinteistön pinta-ala 1.076 krsm² sekä osoitteessa Puskuritie I, kiinteistötunnus 20-5-13-1, tontin pinta-ala 15.636 m² ja kiinteistön pinta-ala 15.900 krsm², kauppahintaan 4.755.000 euroa, josta varainsiirtovero maksetaan 190.200 euroa. Em. päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten ao. kauppa ei toteutunut vuonna 2021. Valitusprosessi on kesken.

Em. johdosta mahdollisen Elematic Oy:lle vuokrattujen teollisuushallien yhtiöittämissä johdosta Kiinteistö Oy Akaan ELE-hallien toiminta käynnistyy vasta myöhemmin ja toiminta vakiinnutetaan. Tavoitteena on kiinteistöjen kustannustehokas ylläpito vuokralaisten tarpeet huomioiden.

9.6.2 KAUPUNGIN MUUT TYTÄRYHTIÖT

9.6.2.1 TYTÄRYHTIÖ: KIIINTEISTÖ OY KYLMÄKOSKEN SÄÄSTÖTALO, 82 %

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästötalon toimiala on omistaa ja hallita Hietämäki-nimistä tilaa RN:o I-44 ja Hietapelto-nimistä tilaa RN:o I-261 Akaan kaupungissa Hautaan kylässä sekä omistaa ja hallita tiloilla sijaitsevaa rakennusta.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Kiinteistön myynti		Kiinteistö on myyty.	Ei myyty

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Korjausinvestointeja ei tarvitsisi tehdä	euroa	0 euroa	322 euroa

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kiinteistön tuotot	13.508	13.709	15.344	15.994

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Kaupungin omistamat osakkeet on päätetty myydä. Em. johdosta on tavoitteena, että investointeja tehdään vain tarvittaessa. Kiinteistöä kuljetetaan minimikustannuksin eteenpäin myyntiajankohtaan asti. Covid-19 eikä Ukraina ole aiheuttaneet toimenpiteitä.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTEISTÖ OY KYLMÄKOSKEN SÄÄSTÖTALO/ TULOSLASKELMA	TA 2022	TOT 1-12/2022	TOT-%
Kiinteistön tuotot			
Vastikkeet yhteensä	15 344,40	15 993,60	104,2 %
Muut kiinteistön tuotot yhteensä			
Kiinteistön tuotot yhteensä	15 344,40	15 993,60	104,2 %
Kiinteistön hoitokulut			
Henkilöstökulut yhteensä	-3 015,00	-3 861,56	128,1 %
Hallintopalvelut	-3 050,00	-2 751,07	90,2 %
Ulkoalueiden hoitopalvelut	-100,00	0,00	
Lämmitys	-5 550,00	-8 126,77	146,4 %
Vesi ja jätevesi	-400,00	-615,18	153,8 %
Sähkö	-660,00	-126,52	19,2 %
Vahinkovakuutusmaksut	-1 560,00	-1 831,93	117,4 %
Kiinteistövero	-900,00	-850,41	94,5 %
Korjaukset	-170,00	-322,59	189,8 %
Muut hoitokulut		-1 523,69	
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-15 405,00	-20 009,72	129,9 %
KAYTTOKATE/HOITOKATE	-60,60	-4 016,12	
Poistot yhteensä			
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Korkokulut		-27,05	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,00	-27,05	
VOITTO/ TAPPIO ENNEN SATUNNAISIA ERIA,	-60,60	-4 043,17	
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	-60,60	-4 043,17	
Tilinpäätössiirrot			
Tilinpäätössiirrot yhteensä	0,00		
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	-60,60	-4 043,17	

Tavoitteessa ja suunnitelmissa on pysytty, öljyn hinta aiheuttaa epävarmuutta talousarvioon, myös tulevaisuudessa.

Yhtiön lainakanta 31.12.2022 on 0 euroa. Tilikauden aikana ei lyhennetty lainoja.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Riskinä Akaan kaupungille on kiinteistön myymättömyys.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Ei investointeja.

9.6.2.2 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY TOIJALAN VIRASTOKESKUS 77,1 %

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen tehtävänä on kiinteistön ylläpito, kunnossapito ja hallinta. Tavoitteena on kiinteistön kustannustehokas ylläpitäminen.

Akaan kaupunki luopuu Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen käytöstä vaiheittain ja hallitusti. Kiinteistölle pyritään löytämään uusia käyttömahdollisuuksia osana Toijalan taajaman keskustan kehittämistä. Ennen rakennetun kiinteistön purkamista kiinteistöön kohdistuvat korjaus- ja ylläpitokustannukset pidetään mahdollisimman matalina. Varsinaisia remontteja kohteeseen ei enää tehdä.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Kiinteistön kulujen minimointi, käytettävyyttä ja turvallisuutta unohtamatta	Turvallinen työ- ja asiointiympäristö, niin kauan kun kiinteistössä on toimintaa	Asiakaspalaute	Hyvä käytettävyys- ja turvallisuustaso	Toteutui hyvin.

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Kiinteistön kulujen minimointi, käytettävyyttä ja turvallisuutta unohtamatta	Edulliset käyttökulut	Sähkön, lämmön ja veden kulutusseuranta	Hoitokulujen minimointi.	Lämmityskuluja saatiin pienennettyä n. 10 000 €, vaikka kaupungin tiloissa edelleen työskentelee arkistotoimen henkilö ja lisäksi tiloissa on arkistoja.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Hoitovastike €/m ² /kk	4,20	4,20	4,20 euroa 30.6.2022 asti/ 3,50 euroa 1.7.2022 lukien	4,20 euroa 30.6.2022 asti/ 3,50 euroa 1.7.2022 lukien

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Kaupungin päätös toimintojen siirtämisestä pois Virastokeskuksesta pysäytti rakennukseen investoinnit. Vastedes edelleen pyritään pitämään tarvittavat toiminnot kunnossa niin kauan kunnes rakennus on tyhjä työntekijöistä. Lounaspirtin toiminnan jatkuminen edellyttää tiettyjen toimintojen ylläpitämistä.

Viereisten tyhjiällä olevien rakennusten purun mahdollisti Virastokeskuksessa olevien rasitteiden purku (yhteinen väestösuoja Virastotalossa).

Vastike tulee edelleen pienentymään, koska mitään ei enää investoida rakennukseen. Edellytyksenä on edelleen lämmityskustannusten pienentäminen.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTEISTÖ OY TOIJALAN VIRASTOKESKUS/ TUOSLASKELMA	TA 2022	TOT I-12/2022	TOT-%
Liikevaihto			
Vastikkeet	137 227,96	135 377,89	98,7 %
- alv kiinteistön tuotoista	-23 093,16	-22 759,57	98,6 %
LIKEVAIHTO	114 134,80	112 618,32	98,7 %
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	0,00	-27 755,15	
Muut kulut			
Kiinteistön muut hoitokulut			
Hallinto	-10 776,00	-12 100,55	112,3 %
Käyttö ja huolto	-13 732,00	-13 902,86	101,2 %
Ulkoalueiden huolto	-1 500,00	-1 568,05	104,5 %
Siivous	-200,00	0,00	0,0 %
Lämmitys	-55 762,08	-44 617,40	80,0 %
Vesi ja jätevesi	-3 131,12	-3 583,81	114,5 %
Sähkö ja kaasu	-14 534,00	-11 959,12	82,3 %
Jätehuolto	-5 929,00	-4 801,83	81,0 %
Vahinkovakuutukset	-2 500,00	-2 580,17	103,2 %
Kiinteistövero	-11 079,54	-11 320,16	102,2 %
Korjaukset	-3 000,00	-4 291,71	143,1 %
Muut hoitokulut		0,12	
- alv kiinteistön hoitokuluista	25 462,57	17 050,41	67,0 %
Kiinteistön muut hoitokulut yhteensä	-96 681,17	-93 675,13	96,9 %
LIKEVOITTO/TAPPIO	17 453,63	-8 811,96	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Pääomavastikkeet	0,00	15 952,61	
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	
-suoritettava alv povastik.	0,00	-3 087,53	
Muut rahoitustuotot yhteensä	0,00	12 865,08	
Korkokulut	0,00	-4 123,47	
Muut rahoituskulut	0,00	-32,20	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,00	8 709,41	
VOITTO/TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	17 453,63	-102,55	
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	17 453,63	-102,55	

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin.

Yhtiön lainakanta 31.12.2022 on 157.367,20 euroa. Tilikauden aikana on nostettu uutta lainaa 0,00 euroa ja lyhennetty lainoja 20.545,58 euroa.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Teknisen toimivuuden osalta säännölliset huoltotoimet ja korjausten ennakoiva suunnittelu ja toimijoiden tunnettavuus on riskienhallinnan pohjana. Valvontaa toteutetaan säännönmukaisen toiminnan ja hallinnon yhteistyöllä.

9.6.2.3 TYTÄRYHTIÖ: KIINTEISTÖ OY TOIJALAN MOOTTORITENLIITTYMÄ, 71,93 %

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistö Oy Toijalan Moottoritienliittymä omistaa liiketalon osoitteessa Sirkesalontie 3, 37800 Akaa. Kiinteistöosakeyhtiön tehtävänä on kiinteistön hallinto ja hoito. Palvelusuunnitelman tavoitteena on muodostaa monipuolisesti palveleva kiinteistökokonaisuus, jonka muuntautumiskykyä asiakkaiden tarpeisiin pidetään yllä. Kiinteistön palvelujen laatua kehitetään nykyaikaisten asiakkaiden vaatimusten mukaisesti huomioiden kiinteistön toiminnallisuuden ja terveellisuuden tason.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteet ja tunnusluvut

Vaikuttavuustavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Tuottaa yrityksille laadukkaita tiloja palveluiden tuottamiseen sekä pysyä muuntautumiskykyisenä vastaamaan erilaiseen kysyntätarpeeseen	Käytössä olevien liikeyhtiöiden osuus kaikista liikeyhtiöistä	100 %	85 %

Tuotantotavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma 2022
Akaa on vireä elinvoimakunta	Kaikki liikeyhtiöt käytössä	Käytössä olevien liikeyhtiöiden osuus kaikista liikeyhtiöistä	100 %	85 %

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Liikevaihto	128 423,119	119 240,71	125 000	119 984,96
Hoitokate	28 120,15	6 681,92	5 000	24 674,59
Hoitovastike €/m ² /kk	5,00	5,00	5,00	5,00
Liikeyhtiöiden käyttöaste	100 %	75 %	100 %	85 %

PALVELUSUUNNITELMAN PERUSTEET/ OLENNAISET TAPAHTUMAT VUODEN AIKANA

Tavoitteena on pitää koko kiinteistön liikeyhtiökapasiteetti käytössä. Kiinteistön kapasiteetin tyhjäkäynnin minimoinnilla päästään myös hyvään ekologis-taloudelliseen kiinteistönpitoon.

Covid-19-epidemiolla ei ole ollut vaikutusta toimintaan. Ukrainan tilanne ei ole aiheuttanut lisävaikutusta toimintaan.

TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KIINTEISTÖ OY TOIJALAN MOOTTORITIENLIITTYMÄ/ TULOSLASKELMA	TA 2022	TOT 1-12/2022	TOT-%
Kiinteistön tuotot			
Hoitovastikkeet	96 090,00	96 090,00	100,0 %
Vuokrat	20 832,00	20 832,00	100,0 %
Käyttökorvaukset	3 000,00	3 062,96	102,1 %
Kiinteistön tuotot yhteensä	119 922,00	119 984,96	100,1 %
Luottotappiot ja muut oikaisuerät		-2 410,20	
Kiinteistön hoitokulut			
Henkilöstökulut	-4 650,00	-4 123,00	88,7 %
Hallintokulut	-6 877,52	-11 533,45	167,7 %
Käyttö ja huolto	-8 300,00	-9 864,61	118,9 %
Ulkoalueiden hoito	-4 000,00	-500,00	12,5 %
Lämmitys	-29 200,00	-27 636,76	94,6 %
Vesimaksut	-4 500,00	-1 495,41	33,2 %
Sähkö	-12 000,00	-15 648,57	130,4 %
Jätehuolto	-6 000,00	-5 663,37	94,4 %
Vahinkovakuutus	-2 549,00	-2 715,09	106,5 %
Kiinteistövero	-5 156,96	-5 156,96	100,0 %
Korjaukset	-21 500,00	-4 297,29	20,0 %
Muut hoitokulut	-1 900,00	0,00	0,0 %
Kiinteistön hoitokulut yhteensä	-106 633,48	-88 634,51	83,1 %
KÄYTTÖKATE/HOITOKATE	13 288,52	28 940,25	217,8 %
Poistot ja arvonalentumiset			
Rakennukset ja rakennelmat		-84 967,86	
Koneet ja kalusto		-457,42	
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	0,00	-85 425,28	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot		2,66	
Muut rahoitustuotot		59 881,44	
Korkokulut		-1 239,79	
Muut rahoituskulut		-117,80	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,00	58 526,51	
Satunnaiset erät		100,61	
VOITTO/ TAPPIO ENNEN SATUN.ERIÄ, VARAUKSIA	13 288,52	2 142,09	16,1 %
VOITTO/ TAPPIO ENNEN TPSIIRTOJA JA VEROJA	13 288,52	2 142,09	16,1 %
Tilinpäätössiirot		-2 142,00	
Tilinpäätössiirot yhteensä		-2 142,00	
TILIKAUDEN VOITTO/ TAPPIO	13 288,52	0,09	0,0 %

Yhtiön taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Covid-19-eidemiaalla tai Ukrainan sodalla ei ole ollut taloudellista vaikutusta toimintaan yleistä hintojen nousua enempää.

Yhtiön lainakanta 31.12.2022 on 144.036,67 euroa. Tilikauden aikana lainoja lyhennettiin 56.923,05 euroa.

RISKIENHALLINNAN JA SISÄISEN VALVONNAN SUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Riskiluokka	Riskin kuvaus	Riskiarvio	Hallintatoimenpiteet	Toteuma 2022
Pieni	Taloudellinen	Omistus pohja	Vastikeseuranta ja toimet sen perusteella	100 %
Keskisuuri	Tekninen	Korjaussuunnittelu kaupungin toimien kanssa	Ennakoiva suunnittelu ja hoito	85 %

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Ei investointeja.

10 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

10.1 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

30 KAUPUNGINHALLITUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUTUOTOT	4 786 600,00	-526 700,00	4 259 900,00	4 262 862,08	2 962,08	0,07%	100,07%
MAKSUTUOTOT	100,00	1 600,00	1 700,00	1 595,63	-104,37	-6,14%	93,86%
TUET JA AVUSTUKSET	222 800,00	-3 500,00	219 300,00	315 868,14	96 568,14	44,03%	144,03%
MUUT TOIMINTATUOTOT	278 000,00	-137 500,00	140 500,00	87 680,01	-52 819,99	-37,59%	62,41%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 287 500,00	-666 100,00	4 621 400,00	4 668 005,86	46 605,86	1,01%	101,01%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-1 697 000,00	75 200,00	-1 621 800,00	-1 611 014,31	10 785,69	0,67%	99,33%
PALKAT JA PALKKIOT	-1 302 300,00	81 000,00	-1 221 300,00	-1 229 848,79	-8 548,79	-0,7%	100,7%
HENKILÖSIVUKULUT	-394 700,00	-5 800,00	-400 500,00	-381 165,52	19 334,48	4,83%	95,17%
ELÄKEKULUT	-343 200,00	-9 500,00	-352 700,00	-340 942,53	11 757,47	3,33%	96,67%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-51 500,00	3 700,00	-47 800,00	-40 222,99	7 577,01	15,85%	84,15%
PALVELUJEN OSTOT	-4 317 000,00	54 900,00	-4 262 100,00	-4 025 364,60	236 735,40	5,55%	94,45%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-62 100,00	5 900,00	-56 200,00	-57 348,46	-1 148,46	-2,04%	102,04%
MUUT TOIMINTAKULUT	-615 800,00	-94 000,00	-709 800,00	-703 069,99	6 730,01	0,95%	99,05%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 691 900,00	42 000,00	-6 649 900,00	-6 396 797,36	253 102,64	3,81%	96,19%
TOIMINTAKATE	-1 404 400,00	-624 100,00	-2 028 500,00	-1 728 791,50	299 708,50	14,77%	85,23%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-321 700,00	186 900,00	-134 800,00	-110 076,74	24 723,26	18,34%	81,66%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-321 700,00	186 900,00	-134 800,00	-110 076,74	24 723,26	18,34%	81,66%
SATUNNAISET ERÄT							
SATUNNAISET TUOTOT	0,00	0,00	0,00	57 668,30	57 668,30		
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	57 668,30	57 668,30		
TILIKAUDEN TULOS	-1 726 100,00	-437 200,00	-2 163 300,00	-1 781 199,94	382 100,06	17,66%	82,34%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 726 100,00	-437 200,00	-2 163 300,00	-1 781 199,94	382 100,06	17,66%	82,34%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

33 ELINVOIMALAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUTUOTOT	50 200,00	-20 900,00	29 300,00	26 861,32	-2 438,68	-8,32%	91,68%
MAKSUTUOTOT	246 100,00	-45 400,00	200 700,00	188 028,12	-12 671,88	-6,31%	93,69%
TUET JA AVUSTUKSET	302 000,00	107 200,00	409 200,00	422 312,92	13 112,92	3,2%	103,2%
MUUT TOIMINTATUOTOT	544 300,00	151 000,00	695 300,00	712 122,52	16 822,52	2,42%	102,42%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 142 600,00	191 900,00	1 334 500,00	1 349 324,88	14 824,88	1,11%	101,11%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-1 566 700,00	-33 600,00	-1 600 300,00	-1 614 860,82	-14 560,82	-0,91%	100,91%
PALKAT JA PALKKIOT	-1 274 300,00	-15 300,00	-1 289 600,00	-1 311 269,09	-21 669,09	-1,68%	101,68%
HENKILÖSIVUKULUT	-292 400,00	-18 300,00	-310 700,00	-303 591,73	7 108,27	2,29%	97,71%
ELÄKEKULUT	-239 200,00	-17 500,00	-256 700,00	-254 690,51	2 009,49	0,78%	99,22%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-53 200,00	-800,00	-54 000,00	-48 901,22	5 098,78	9,44%	90,56%
PALVELUJEN OSTOT	-1 058 800,00	-49 000,00	-1 107 800,00	-1 058 263,44	49 536,56	4,47%	95,53%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-91 300,00	-9 300,00	-100 600,00	-79 772,81	20 827,19	20,7%	79,3%
AVUSTUKSET	-616 300,00	-54 900,00	-671 200,00	-693 740,91	-22 540,91	-3,36%	103,36%
MUUT TOIMINTAKULUT	-343 100,00	-70 000,00	-413 100,00	-409 888,94	3 211,06	0,78%	99,22%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 676 200,00	-216 800,00	-3 893 000,00	-3 856 526,92	36 473,08	0,94%	99,06%
TOIMINTAKATE	-2 533 600,00	-24 900,00	-2 558 500,00	-2 507 202,04	51 297,96	2,01%	97,99%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-12 600,00	0,00	-12 600,00	-18 692,11	-6 092,11	-48,35%	148,35%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-12 600,00	0,00	-12 600,00	-18 692,11	-6 092,11	-48,35%	148,35%
TILIKAUDEN TULOS	-2 546 200,00	-24 900,00	-2 571 100,00	-2 525 894,15	45 205,85	1,76%	98,24%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 546 200,00	-24 900,00	-2 571 100,00	-2 525 894,15	45 205,85	1,76%	98,24%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

43 PERUSTURVALAUTAKUNTA 2021 ALK	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	11 300 200,00	11 100,00	11 311 300,00	11 594 445,71	283 145,71	2,5%	102,5%
MAKSUTUOTOT	4 418 400,00	44 200,00	4 462 600,00	4 535 805,44	73 205,44	1,64%	101,64%
TUET JA AVUSTUKSET	134 800,00	616 000,00	750 800,00	1 270 374,84	519 574,84	69,2%	169,2%
MUUT TOIMINTATUOTOT	798 400,00	-13 600,00	784 800,00	808 984,97	24 184,97	3,08%	103,08%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	16 651 800,00	657 700,00	17 309 500,00	18 209 610,96	900 110,96	5,2%	105,2%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-20 732 400,00	-520 200,00	-21 252 600,00	-21 122 364,75	130 235,25	0,61%	99,39%
PALKAT JA PALKKIOT	-16 245 200,00	-439 100,00	-16 684 300,00	-16 631 752,78	52 547,22	0,31%	99,69%
HENKILÖSIVUKULUT	-4 487 200,00	-81 100,00	-4 568 300,00	-4 490 611,97	77 688,03	1,7%	98,3%
ELÄKEKULUT	-3 817 500,00	-67 600,00	-3 885 100,00	-3 863 205,31	21 894,69	0,56%	99,44%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-669 700,00	-13 500,00	-683 200,00	-627 406,66	55 793,34	8,17%	91,83%
PALVELUJEN OSTOT	-46 876 600,00	-2 465 000,00	-49 341 600,00	-51 533 952,30	-2 192 352,30	-4,44%	104,44%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 638 800,00	-240 700,00	-1 879 500,00	-1 882 762,93	-3 262,93	-0,17%	100,17%
AVUSTUKSET	-4 967 900,00	-369 200,00	-5 337 100,00	-5 329 274,78	7 825,22	0,15%	99,85%
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 584 500,00	-177 200,00	-2 761 700,00	-2 799 945,00	-38 245,00	-1,38%	101,38%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-76 800 200,00	-3 772 300,00	-80 572 500,00	-82 668 299,76	-2 095 799,76	-2,6%	102,6%
TOIMINTAKATE	-60 148 400,00	-3 114 600,00	-63 263 000,00	-64 458 688,80	-1 195 688,80	-1,89%	101,89%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-226 800,00	195 900,00	-30 900,00	-93 194,38	-62 294,38	-201,6%	301,6%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-226 800,00	195 900,00	-30 900,00	-93 194,38	-62 294,38	-201,6%	301,6%
TILIKAUDEN TULOS	-60 375 200,00	-2 918 700,00	-63 293 900,00	-64 551 883,18	-1 257 983,18	-1,99%	101,99%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-60 375 200,00	-2 918 700,00	-63 293 900,00	-64 551 883,18	-1 257 983,18	-1,99%	101,99%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

50 SIVISTYSLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYNTITUOTOT	532 300,00	700,00	533 000,00	489 362,50	-43 637,50	-8,19%	91,81%
MAKSUTUOTOT	957 000,00	-7 400,00	949 600,00	991 017,07	41 417,07	4,36%	104,36%
TUET JA AVUSTUKSET	556 100,00	216 100,00	772 200,00	721 855,64	-50 344,36	-6,52%	93,48%
MUUT TOIMINTATUOTOT	24 700,00	-700,00	24 000,00	23 617,49	-382,51	-1,59%	98,41%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 070 100,00	208 700,00	2 278 800,00	2 225 852,70	-52 947,30	-2,32%	97,68%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-17 972 300,00	-134 000,00	-18 106 300,00	-17 813 581,88	292 718,12	1,62%	98,38%
PALKAT JA PALKKIOT	-14 642 900,00	-109 200,00	-14 752 100,00	-14 534 373,21	217 726,79	1,48%	98,52%
HENKILÖSIVUKULUT	-3 329 400,00	-24 800,00	-3 354 200,00	-3 279 208,67	74 991,33	2,24%	97,76%
ELÄKEKULUT	-2 721 700,00	-20 300,00	-2 742 000,00	-2 698 761,66	43 238,34	1,58%	98,42%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-607 700,00	-4 500,00	-612 200,00	-580 447,01	31 752,99	5,19%	94,81%
PALVELUJEN OSTOT	-8 966 000,00	366 000,00	-8 600 000,00	-8 481 851,07	118 148,93	1,37%	98,63%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-941 900,00	-70 300,00	-1 012 200,00	-840 959,86	171 240,14	16,92%	83,08%
AVUSTUKSET	-731 500,00	-21 300,00	-752 800,00	-746 042,54	6 757,46	0,9%	99,1%
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 008 200,00	-70 800,00	-4 079 000,00	-4 087 721,32	-8 721,32	-0,21%	100,21%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-32 619 900,00	69 600,00	-32 550 300,00	-31 970 156,67	580 143,33	1,78%	98,22%
TOIMINTAKATE	-30 549 800,00	278 300,00	-30 271 500,00	-29 744 303,97	527 196,03	1,74%	98,26%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-61 400,00	0,00	-61 400,00	-30 565,06	30 834,94	50,22%	49,78%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-61 400,00	0,00	-61 400,00	-30 565,06	30 834,94	50,22%	49,78%
TILIKAUDEN TULOS	-30 611 200,00	278 300,00	-30 332 900,00	-29 774 869,03	558 030,97	1,84%	98,16%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-30 611 200,00	278 300,00	-30 332 900,00	-29 774 869,03	558 030,97	1,84%	98,16%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

75 TEKNINEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYNTITUOTOT	4 551 600,00	-499 800,00	4 051 800,00	4 105 207,19	53 407,19	1,32%	101,32%
MAKSUTUOTOT	20 000,00	72 200,00	92 200,00	99 319,98	7 119,98	7,72%	107,72%
TUET JA AVUSTUKSET	0,00	116 000,00	116 000,00	140 462,68	24 462,68	21,09%	121,09%
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 105 500,00	327 600,00	5 433 100,00	5 434 815,17	1 715,17	0,03%	100,03%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	9 677 100,00	16 000,00	9 693 100,00	9 779 805,02	86 705,02	0,89%	100,89%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-4 666 100,00	131 600,00	-4 534 500,00	-4 424 499,68	110 000,32	2,43%	97,57%
PALKAT JA PALKKIOT	-3 642 500,00	85 400,00	-3 557 100,00	-3 475 107,44	81 992,56	2,31%	97,69%
HENKILÖSIVUKULUT	-1 023 600,00	46 200,00	-977 400,00	-949 392,24	28 007,76	2,87%	97,13%
ELÄKEKULUT	-873 800,00	43 200,00	-830 600,00	-818 635,23	11 964,77	1,44%	98,56%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-149 800,00	3 000,00	-146 800,00	-130 757,01	16 042,99	10,93%	89,07%
PALVELUJEN OSTOT	-4 593 200,00	43 900,00	-4 549 300,00	-4 460 363,30	88 936,70	1,95%	98,05%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 038 900,00	-269 100,00	-3 308 000,00	-3 581 434,39	-273 434,39	-8,27%	108,27%
AVUSTUKSET	-32 500,00	0,00	-32 500,00	-32 502,00	-2,00	-0,01%	100,01%
MUUT TOIMINTAKULUT	-953 400,00	-84 400,00	-1 037 800,00	-1 019 933,18	17 866,82	1,72%	98,28%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 284 100,00	-178 000,00	-13 462 100,00	-13 518 732,55	-56 632,55	-0,42%	100,42%
TOIMINTAKATE	-3 607 000,00	-162 000,00	-3 769 000,00	-3 738 927,53	30 072,47	0,8%	99,2%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 094 000,00	123 200,00	-4 970 800,00	-4 410 267,14	560 532,86	11,28%	88,72%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-5 094 000,00	123 200,00	-4 970 800,00	-4 410 267,14	560 532,86	11,28%	88,72%
TILIKAUDEN TULOS	-8 701 000,00	-38 800,00	-8 739 800,00	-8 149 194,67	590 605,33	6,76%	93,24%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-8 701 000,00	-38 800,00	-8 739 800,00	-8 149 194,67	590 605,33	6,76%	93,24%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

10.2 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA, ULKOINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	12 444 900,00	-62 400,00	12 382 500,00	12 639 673,57	257 173,57	2,08%	102,08%
MAKSUTUOTOT	5 641 600,00	65 200,00	5 706 800,00	5 742 655,67	35 855,67	0,63%	100,63%
TUET JA AVUSTUKSET	1 215 700,00	1 051 800,00	2 267 500,00	2 870 874,22	603 374,22	26,61%	126,61%
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 602 300,00	45 800,00	2 648 100,00	2 635 764,52	-12 335,48	-0,47%	99,53%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	21 904 500,00	1 100 400,00	23 004 900,00	23 888 967,98	884 067,98	3,84%	103,84%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-46 634 500,00	-481 000,00	-47 115 500,00	-46 586 321,44	529 178,56	1,12%	98,88%
PALKAT JA PALKKIOT	-37 107 200,00	-397 200,00	-37 504 400,00	-37 182 351,31	322 048,69	0,86%	99,14%
HENKILÖSIVUKULUT	-9 527 300,00	-83 800,00	-9 611 100,00	-9 403 970,13	207 129,87	2,16%	97,84%
ELÄKEKULUT	-7 995 400,00	-71 700,00	-8 067 100,00	-7 976 235,24	90 864,76	1,13%	98,87%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 531 900,00	-12 100,00	-1 544 000,00	-1 427 734,89	116 265,11	7,53%	92,47%
PALVELUJEN OSTOT	-57 067 600,00	-2 990 400,00	-60 058 000,00	-61 677 630,11	-1 619 630,11	-2,7%	102,7%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 741 000,00	-615 500,00	-6 356 500,00	-6 438 310,68	-81 810,68	-1,29%	101,29%
AVUSTUKSET	-6 348 200,00	-445 400,00	-6 793 600,00	-6 780 166,82	13 433,18	0,2%	99,8%
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 356 400,00	-215 400,00	-4 571 800,00	-4 584 452,77	-12 652,77	-0,28%	100,28%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-120 147 700,00	-4 747 700,00	-124 895 400,00	-126 066 881,82	-1 171 481,82	-0,94%	100,94%
TOIMINTAKATE	-98 243 200,00	-3 647 300,00	-101 890 500,00	-102 177 913,84	-287 413,84	-0,28%	100,28%
VEROTULOT	67 257 200,00	2 118 700,00	69 375 900,00	69 399 148,97	23 248,97	0,03%	100,03%
VALTIONOSUJDET	35 272 000,00	652 500,00	35 924 500,00	35 933 280,00	8 780,00	0,02%	100,02%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	265 000,00	76 700,00	341 700,00	341 690,51	-9,49	0,0%	100,0%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	362 000,00	123 400,00	485 400,00	496 088,12	10 688,12	2,2%	102,2%
KORKOKULUT	-1 050 000,00	170 000,00	-880 000,00	-832 308,22	47 691,78	5,42%	94,58%
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 000,00	0,00	-7 000,00	5 163,62	12 163,62	173,77%	-73,77%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	-430 000,00	370 100,00	-59 900,00	10 634,03	70 534,03	117,75%	-17,75%
VUOSIKATE	3 856 000,00	-506 000,00	3 350 000,00	3 165 149,16	-184 850,84	-5,52%	94,48%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 716 500,00	506 000,00	-5 210 500,00	-4 662 795,43	547 704,57	10,51%	89,49%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-5 716 500,00	506 000,00	-5 210 500,00	-4 662 795,43	547 704,57	10,51%	89,49%
SATUNNAISET ERÄT							
SATUNNAISET TUOTOT	0,00	0,00	0,00	57 668,30	57 668,30		
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	57 668,30	57 668,30		
TILIKAUDEN TULOS	-1 860 500,00	0,00	-1 860 500,00	-1 439 977,97	420 522,03	22,6%	77,4%
POISTOERON MUUTOS	2 700,00	0,00	2 700,00	2 666,77	-33,23	-1,23%	98,77%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 857 800,00	0,00	-1 857 800,00	-1 437 311,20	420 488,80	22,63%	77,37%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

TULOSLASKELMA, ULKOINEN JA SISÄINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
TOIMINTATUOTOT							
MYNTITUOTOT	21 220 900,00	-1 035 600,00	20 185 300,00	20 478 738,80	293 438,80	1,45%	101,45%
MAKSUTUOTOT	5 641 600,00	65 200,00	5 706 800,00	5 815 766,24	108 966,24	1,91%	101,91%
TUET JA AVUSTUKSET	1 215 700,00	1 051 800,00	2 267 500,00	2 870 874,22	603 374,22	26,61%	126,61%
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 750 900,00	326 800,00	7 077 700,00	7 067 220,16	-10 479,84	-0,15%	99,85%
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	34 829 100,00	408 200,00	35 237 300,00	36 232 599,42	995 299,42	2,82%	102,82%
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-46 634 500,00	-481 000,00	-47 115 500,00	-46 586 321,44	529 178,56	1,12%	98,88%
PALKAT JA PALKKIOT	-37 107 200,00	-397 200,00	-37 504 400,00	-37 182 351,31	322 048,69	0,86%	99,14%
HENKILÖSIVUKULUT	-9 527 300,00	-83 800,00	-9 611 100,00	-9 403 970,13	207 129,87	2,16%	97,84%
ELÄKEKULUT	-7 995 400,00	-71 700,00	-8 067 100,00	-7 976 235,24	90 864,76	1,13%	98,87%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 531 900,00	-12 100,00	-1 544 000,00	-1 427 734,89	116 265,11	7,53%	92,47%
PALVELUJEN OSTOT	-65 811 600,00	-2 049 200,00	-67 860 800,00	-69 559 794,71	-1 698 994,71	-2,5%	102,5%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 773 000,00	-583 500,00	-6 356 500,00	-6 442 278,45	-85 778,45	-1,35%	101,35%
AVUSTUKSET	-6 348 200,00	-445 400,00	-6 793 600,00	-6 801 560,23	-7 960,23	-0,12%	100,12%
MUUT TOIMINTAKULUT	-8 505 000,00	-496 400,00	-9 001 400,00	-9 020 558,43	-19 158,43	-0,21%	100,21%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-133 072 300,00	-4 055 500,00	-137 127 800,00	-138 410 513,26	-1 282 713,26	-0,94%	100,94%
TOIMINTAKATE	-98 243 200,00	-3 647 300,00	-101 890 500,00	-102 177 913,84	-287 413,84	-0,28%	100,28%
VEROTULOT	67 257 200,00	2 118 700,00	69 375 900,00	69 399 148,97	23 248,97	0,03%	100,03%
VALTIONOSUJDET	35 272 000,00	652 500,00	35 924 500,00	35 933 280,00	8 780,00	0,02%	100,02%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	265 000,00	76 700,00	341 700,00	341 690,51	-9,49	0,0%	100,0%
MUUT RAHOITUSTUOTOT	362 000,00	123 400,00	485 400,00	496 088,12	10 688,12	2,2%	102,2%
KORKOKULUT	-1 050 000,00	170 000,00	-880 000,00	-832 308,22	47 691,78	5,42%	94,58%
MUUT RAHOITUSKULUT	-7 000,00	0,00	-7 000,00	5 163,62	12 163,62	173,77%	-73,77%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	-430 000,00	370 100,00	-59 900,00	10 634,03	70 534,03	117,75%	-17,75%
VUOSIKATE	3 856 000,00	-506 000,00	3 350 000,00	3 165 149,16	-184 850,84	-5,52%	94,48%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 716 500,00	506 000,00	-5 210 500,00	-4 662 795,43	547 704,57	10,51%	89,49%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-5 716 500,00	506 000,00	-5 210 500,00	-4 662 795,43	547 704,57	10,51%	89,49%
SATUNNAISET ERÄT							
SATUNNAISET TUOTOT	0,00	0,00	0,00	57 668,30	57 668,30		
SATUNNAISET ERÄT YHTEENSÄ	0,00	0,00	0,00	57 668,30	57 668,30		
TILIKAUDEN TULOS	-1 860 500,00	0,00	-1 860 500,00	-1 439 977,97	420 522,03	22,6%	77,4%
POISTOERON MUUTOS	2 700,00	0,00	2 700,00	2 666,77	-33,23	-1,23%	98,77%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 857 800,00	0,00	-1 857 800,00	-1 437 311,20	420 488,80	22,63%	77,37%
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Verotulot	TA 2022 alkuperäinen	TA 2022 muutokset	TA 2022 yhteensä	TOT 2022	TOT-%	POIKKEA- MA
Kunnallisvero	61 885 100	1 238 300	63 123 400	62 911 296,04	99,7 %	-212 103,96
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 829 600	770 400	2 600 000	2 663 497,12	102,4 %	63 497,12
Kiinteistövero	3 542 500	110 000	3 652 500	3 824 355,81	104,7 %	171 855,81
Yhteensä	67 257 200	2 118 700	69 375 900	69 399 148,97	100,0 %	23 248,97

Huom.

Vuoden 2021 yhteisövero-osuuden koronakorotus tuotti verotuloja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022, vaikutus Akaan osalta v. 2020-2021 mukaan arvioituna noin 135.500 euroa.

Veroproositit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tuloveroprosentti	21,25	21,75	22,25	22,25	22,25	22,00
Verotettava tulo, e	271 823 398	279 395 695	284 813 329	289 324 313	300 447 654	
Verotettava tulo, muutos-%	-0,5 %	2,8 %	1,9 %	1,6 %	3,8 %	
Kiinteistöveroprosentit						
Yleinen	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,60	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Voimalaitokset	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10

Valtionosuudet	TA 2022 alkuperäinen	TA 2022 muutokset	TA 2022 yhteensä	TOT 2022	TOT-%	POIKKEA- MA
Valtionosuudet	35 272 000	652 500	35 924 500	35 933 280	100,0 %	8 780
Kunnan peruspalvelujen (ns. yhden putken) valtionosuus, ml. tasaukset				29 430 194		
<i>* josta verotuloihin perustuva valtionosuksien tasaus</i>				9 364 452		
Verotulomenetyksen korvaus				9 229 310		
Veronlykkäysten takaisinperintä				-75 065		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-2 651 158		

Huom.

Vuonna 2022 vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyä oli 74.065 euroa.

10.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2022

Investointiosassa valtuusto on hyväksynyt kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille. Toteutumavertailussa tarkastellaan 31.12.2022 mukaista tilannetta.

I MAA- JA VESIALUEET JA RAKENNUKSET, KAUPUNGINHALLITUS

Maa- ja vesialueet	TP 2021	TA 2022 YHT	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-45 035,00	-200 000	-185 953,28	93,0
Investointitulot	259 919,05	1 189 000	1 221 403,32	102,7
Investoinnit netto	214 884,05	989 000	1 035 450,04	104,7

Maa-alueiden ostot ja myynnit (budjetoitu menot yhteensä 200 000 €, tulot maa-alueista 400 000 €, muutosbudjetti 1 189 000 €)

Rakennukset	TP 2021	TA 2022 YHT	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	0	0	0	0
Investointitulot	0	50 000	0	0
Investoinnit netto	0	50 000	0	0

Rakennusten myynnit (budjetoitu tulot 250 500 €, muutosbudjetti 50 000 €).

2 TALONRAKENNUS

2.1 TALONRAKENNUS, TEKNINEN LAUTAKUNTA, HANKKEET

Talonrakennus	TP 2021	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-13 496 315,46	-19 314 700	-18 422 863,27	95,4
Investointitulot	472 250,06	198 100	198 059,34	100,0
Investoinnit netto	-13 021 065,40	-19 116 600	-18 224 803,93	95,3

Taloustarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa tekniselle lautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

- Viialan uusi yhtenäiskoulu** (budjetoitu 12 000 000 €)
 Toteutuma 12 053 141,93 €. Urakoitsijana NCC Suomi Oy. Rakentaminen käynnistyi elokuussa 2021. Tasoite- ja maalaustyöt sekä laatoitus-työt käynnissä. Puu- ja metalli-ikkunat asennettu. Alakattotyöt käynnissä. Yhdyskäytävä asennettu, yhdyskäytävän vesikattotyöt ja sisäpuolen talotekniikkatyöt käynnissä. Hissi asennettu. Sääsuoja poistettu. Vesikatto valmis. Mattotyöt 2 ja 3krs pääosin valmiit. Kalusteasennukset 2krs pääosin valmis ja 3krs 35%. Varusteet käynnissä 2krs, valmius 75%.
 Laattatyöt; WC ja suihkutilat pääosin valmiit, kenkäeteiset ja porrastasot kesken.
 Loppusiivous käynnissä / yläpölyjen pyyhinnät, 2krs tehty 40%.
 Pihalla muurien asennus käynnissä. Asfalttipohjat tehty. Hanke etenee aikataulun mukaan. Luovutus 28.4.2023.
- Viialan liikuntahalli** (budjetoitu 2 700 000 € ja tulot 198 100 €)
 Toteutuma 1 853 951,52 €, tulot 198 059,34 €. Urakoitsijana Jatke Pirkanmaa Oy. Rakentaminen käynnistyi lokakuussa 2020. Työmaalle lähetetty 27.4.2021 reklamaatio sääsuojan puuttumisesta, 4.6.2021 reklamaatio koskien lisä- ja muutostöiden laskutusta ja 19.8.2021 toinen reklamaatio koskien lisä- ja muutostöiden laskutusta. Näiden johdosta Akaan kaupunki käynyt 3.9.2021 ja 30.9.2021 neuvotteluja Jatke Pirkanmaa Oy johtajien kanssa. Valtionavustusta hankkeeseen myönnetty yhteensä 750 000 €. Kohde otettu vastaan sisäpuolisten töiden osalta 13.4.2022. Katsomoratkaisu riidanalainen. Ulkopuolisten töiden luovutus sovittu 30.6.2022, mutta ulkopuolisia töitä ei otettu keskeneräisyydestä johtuen vastaan. Ulkopuoliset työt otettu vastaan 5.8.2022. Riidanalaisen katsomoratkaisun sovintoneuvottelu pidetty 8.12.2022 ja Jatke Pirkanmaa Oy:n sovintoesitys saatu 21.12.2022. Asian käsittely kesken.
- Toijalan koulut ja liikuntatilat** (budjetoitu 500 000 €)
 Toteutuma 192 575,97 €. Kouluverkkoselvityksen valmistelua jatkettu. Toijalan alakoulun pienten koulun hankesuunnitelma hyväksytty hallituksessa 20.9.2022 ja määrärahamuutos hyväksytty valtuustossa 28.9.2022. Toijalan alakoulun kilpailutus toteutetaan neuvottelumenetellyllä. Tarjouspyyntöaineisto hyväksytty kaupunginhallituksessa 13.12.2022. Kilpalutusprosessi käynnissä. TYK:n korjausperiaatteet ja alustava kustannusarvio valmiit. Kouluverkon ns. 2. vaiheen tarkastelu käynnissä. Monarin peruskorjaustarpeen määrittely tehty.
- Keskuskeittiö** (budjetoitu 3 000 000 €)
 Toteutuma 3 300 705,36 €. Urakoitsijana NCC Suomi Oy. Rakennustyömaa aidattu, pintamaat poistettu, massat vaihdettu. Muuntamo asennettu. Paalutus tehty. Runko pystyssä. Maalämmöt porattu. Sääsuoja asennettu. Lattiat valettu, väliseinätyöt valmiit. Julkisivumuuraus valmis. Vesieristystyöt tehty. Vesikatto pellityksineen valmis. Pihan asfaltointi valmis. Puu- ja metalli-ikkunoiden asennus tehty. Sisäpuolen maalaustyöt

valmis. I.kerroksen akryylibetonipinnoite tehty. Keittiötilojen laatoitustyöt valmiit. Ulko-oviasennukset valmiit. Kylmiöiden ja pakastimien runkoelementit asennettu. Hanke edennyt hyvin aikataulussa. Maksueriä maksettu työn etenemisen mukaan enemmän kuin arvioitu. Luovutus 27.4.2023.

- **Pajantien päiväkot** (budjetoitu 1 028 000 €)
Toteutuma 1 027 500,00 €. Määräraha kohdennettu leasingsopimuksen jäännösarvolunastukseen.
- **Veturimuseo** (budjetoitu 60 000 €, muutosbudjetti 80 000 €)
Toteutuma 67 565,94 €. Arkistovaunun remontti käynnissä, urakoitsijana Laatumppanit Oy.
- **Lämmitystapamuutokset** (budjetoitu 300 000 €, muutosbudjetti 5 000 €)
Toteutuma 0 €. Kilpailutettu Ylpönpihan päiväkoti, Sontulan koulu ja Viialan kirjasto. Kilpailuksessa ei saatu yhtään tarjousta. Siirrytty suoraan hankintaan. Suorahankinnassa saatu tarjous ylittää merkittävästi varatun määrärahan.
Hankinta keskeytetty.
- **Kehitysvammaisten päivä- ja toimintayksikkö** (budjetoitu 50 000 €, muutosbudjetti 0 €)
Toteutuma 0 €. Ei toimenpiteitä.
- **Toijalan kirjaston ja asemakorttelin kehittäminen** (budjetoitu 75 000 €)
Toteutuma 250,00 €. Valmistelu aloitettu v. 2021.
- **Hyvinvointikeskus** (budjetoitu 0 €, muutosbudjetti 73 300 €)
Toteutuma 72 827,45 €. ALV-oikaisu.

2.2 TALONRAKENNUS, TEKNINEN LAUTAKUNTA, HANKERYHMÄ

Talonrakennus	TP 2021	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-217 899,57	-565 000	-209 785,75	37,1
Investointitulot				
Investoinnit netto	-217 899,57	-565 000	-209 785,75	37,1

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

- **Investointihankkeiden ennakkosuunnittelu** (budjetoitu 50 000 €)
Toteutuma 12 962,50 €. Toijalan päiväkotiverkon valmistelua.
- **PTS-korjaukset** (jakamaton) (budjetoitu 450 000 €, muutosbudjetti 470 000 €)
Toteutuma 171 546,95 €. AYK:n ilmalämpöpumput asennettu. Pajantien päiväkotiin lisätty akustolevyjä ja ilma-vesilämpöpumppujen hankintapäätös tehty lautakunnassa. Haihunkosken liiterissä remontti käynnissä. Haihunkosken osalta lisäkustannuksia aiheutti vesiliittymän edellyttämä tien alitus ja vesiliittymämaksu, sekä vuodelle 2023 suunniteltujen WC-tilojen ja parkkialueen toteutus v. 2022. Tietotalon tilamuutokset nuorisotoimen käyttöön valmistunut. Arajärven isomajan keittiö uusittu, sauna kunnostettu. Kylmäkosken terveyskeskus/koulun tilamuutos tehty. Monarin lämmönjaon saneeraus tehty. Tarpiakodin lattiakorjaukset päästiin aloittamaan vasta joulukuussa, joten siihen varattua määrärahaosuutta jäi käyttämättä.
- **Kiinteistöjen hälytys/kameravalvonta/automaatiojärjestelmät**
(budjetoitu 15 000 €, muutosbudjetti 45 000 €)
Toteutuma 25 276,30 €. Tilattu kameravalvontajärjestelmä Liikkikseen ja urheilukentälle. Asennukset kesken.

TALONRAKENNUS YHTEENSÄ

Talonrakennus yht.	TP 2021	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-13 711 215,03	-19 879 700	-18 632 649,02	93,7
Investointitulot	472 250,06	198 100	198 059,34	100,0
Investoinnit netto	-13 238 964,97	-19 681 600	-18 434 589,68	93,7

3 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

3.1 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET, TEKNINEN LAUTAKUNTA, HANKKEET

Kiinteät rakenteet ja laitteet	TP 2021	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-3 143 173,96	-3 580 000	-2 539 249,57	70,9
Investointitulot		500 000	0	0
Investoinnit netto	-3 143 173,96	-3 080 000	-2 539 249,57	82,4

Talousarviomääräraha on hankkeittain valtuustoon nähden sitova. Valtuusto antaa tekniselle lautakunnalle toimivaltuuden tarkistaa tarvittaessa hankintamenon jaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Kaupunginhallitus määrittelee elinkeinopoliittisesti merkittävien hankkeiden kohteet ja toteutusjärjestyksen.

- **Investointihankkeiden ennakkosuunnittelu/valmistelu** (budjetoitu 50 000 €)
Toteutuma 25 181,42 €. Mm. Sontulantien pysäkin ja suojatien ja Korventien suunnittelua.
- **Elinkeinopoliittisesti merkittävät hankkeet** (budjetoitu menot 1 000 000 €, tulot 500 000 €)
Toteutuma -185 614,30 €. Vuoritien alueen ("ABC-alueen") Lid:n tontin puiden kaadon ja pintamaiden maisemalupa saatu ja puut kaadettu. Tontin pintamaat on poistettu ja tontin ulkopuolisen luiskan maankaivutyö menossa. Mainostaulun luiskaan pensasistutukset tehty. Sataman alueella lisätty valaistusta ja tehty pysäköintialue venekerhon läheisyyteen.
- **Toijalan urheilukentän parantaminen** (budjetoitu 500 000 €, muutosbudjetti 220 000 €)
Toteutuma 86 821,00 €. Uudesta urakoitsijan valinnasta tehty uudet oikaisuvaatimukset ja valitukset markkinaoikeuteen. Oikaisuvaatimukset käsitelty kaupunginhallituksessa ja MAO:een toimitettu vastineet asioissa. MAO:sta saatu päätökset, valitukset on hylätty, joten kaupunki pääsi jatkamaan urakan toteutuksen valmistelua. Urakka käynnistyi joulukuussa.
- **Akaan viitoitus** (budjetoitu 300 000 €, muutosbudjetti 40 000 €)
Toteutuma 24 120,00 €. Viitoitusuunnitelma ja rakennussuunnitelma valmiina. Hankkeen jatkosta, toteutuksesta ja kustannusjaosta neuvoteltu ELYn kanssa ja Valkeakosken kaupungin kanssa neuvoteltu kustannusosuuksista. Kilpailutusasiakirjojen luonnos valmis ja se on toimitettu ELYn kommentoille. Valtuuston talousarviopäätöksen mukaan hankeen toteutus siirtyy mahdollisesti vuodelle 2024.
- **"ABC"-alueen liikenneyhteydet/kiertoliittymä** (budjetoitu 700 000 €, muutosbudjetti 800 000 €)
Toteutuma 905 135,40 €. Vuoritien katusuunnitelma hyväksytty teknisessä lautakunnassa ja kilpailutus tehty. Urakoitsijan valinta tehty KH 29.3.2022 §79 kokouksessa. Urakoitsijan valintaan liittyen ei tullut oikaisuvaatimuksia, ja valtuusto myönsi hankkeelle lisämäärärahan, joten urakka saatu käynnistettyä suunnitellusti. Vuoritien maanleikkaukset ja PIMA-maiden poisto tehty. Kivityöt tehty, kadut asfaltoitu, osa kevyenliikenteenväylistä vielä päällystämättä, liikennemerkit asennettu ja viimeistelytyöt tehty. Kiertoliittymän keskusaiheen työt lähes valmiit, istutukset tehdään keväällä 2023. ABC-alueen liikenneyhteyksiin on kirjattu budjetoimattomat PIMA-maiden poisto- ja käsittelykustannukset, yhteensä 75 614,02 €. Lisäksi on kirjattu budjetoimaton elinvoimalautakunnan 2.3.2022 päättämä kiertoliittymän keskusaihe, kustannus 26 800,00 €.
- **Hämeentien-Kurisjärventien kiertoliittymä/valo-ohjaus** (budjetoitu 300 000 €, muutosbudjetti 60 000 €)
Toteutuma 56 955,15 €. Risteysalueen vaihtoehtotarkastelujen raportti saatu valmiiksi ja asia käsitelty teknisessä lautakunnassa 26.4.2022. Vaihtoehtotarkasteluraportin mukaisesti lähdetään suunnittelua viemään eteenpäin kiertoliittymävaihtoehdolla. Hankkeen suunnittelu käynnistetty, katusuunnitelmat olleet nähtävillä ja hyväksytty elokuun teknisessä lautakunnassa. Rakennesuunnittelu käynnissä, Väyläviraston kanssa käyty keskustelua sillan alla tehtävistä töistä.
- **Kurisjärventie-Alventien kiertoliittymä/valo-ohjaus** (budjetoitu 300 000 €, muutosbudjetti 60 000 €)
Toteutuma 41 054,13 €. Risteysalueen vaihtoehtotarkastelujen raportti saatu valmiiksi ja asia käsitelty teknisessä lautakunnassa 26.4.2022. Vaihtoehtotarkasteluraportin mukaisesti lähdetään suunnittelua viemään eteenpäin kiertoliittymävaihtoehdolla. Kohteen suunnittelu käynnissä ja luonnossuunnitelmia laadittu.
- **Kevyenliikenteenväylät ja liikenneturvallisuuden parantaminen** (budjetoitu 700 000 €, muutosbudjetti 400 000 €)
Toteutuma 376 019,07 €. Rätöntien ja Lentiläntien risteysalueen suunnittelu valmistunut. Kesäkuun teknisessä lautakunnassa oleva vaihtoehto hyväksyttiin ja päätettiin asettaa nähtäville, katusuunnitelmat olleet nähtävillä ja hyväksytty elokuun teknisessä lautakunnassa. Köyvärintien katusaneeraushanke valmistunut ja otettu vastaan. Nahkatehtaantien kevyenliikenteen väylän suunnittelu ja toteutus on päätetty kesäkuun teknisessä lautakunnassa lopettaa, kohdetta ei suunnitella / toteuteta. Saatu 17 500 € avustusta Traficomilta pyöräilyn ja pyörämatkailun ohjelman tekemiseen.
- **Uusikylän alue** (budjetoitu 400 000 €)
Toteutuma 304 064,48 €. Uudenkylän 2. vaihe valmis.
- **Yhteishankkeet HS-Veden kanssa** (budjetoitu 550 000 €)
Toteutuma 437 563,98 €. Hirvialhonkadun, Peltokujan ja Kenttätien hankkeen rakentamisessa Kenttätien osalta putkitukset ja kiveystyöt on tehty, valaisimet asennettu sekä ajorata ha kevyenliikenteenväylä päällystetty. Hirvialhonkadulla putkitukset, katukerrokset, kiveystyöt ja valaisus- ja teleputkitukset tehty.

3.2 KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET, TEKNINEN LAUTAKUNTA, HANKERYHMÄT

Kiinteät rakenteet ja laitteet	TP 2021	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-2 151 087,06	-2 163 000	-1 618 129,85	74,8
Investointitulot			155 200,00	
Investoinnit netto	-2 151 087,06	-2 163 000	-1 462 929,85	67,6

Talousarviomääräraha on valtuustoon nähden sitova hankeryhmätasolla. Toteuttaja voi toimivaltansa rajoissa tehdä muutoksia hankeryhmän sisällä, kunhan hankeryhmän kokonaismääräraha ei ylitä.

	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Toimenpiteet
KADUT	-680 000	-643 181,11	
Kadunrakennus (uudis ja saneeraus)	-100 000	-74 482,95	Setserinkujan suunnittelu valmistunut ja hankkeen urakoitsijan valinta tehty. Urakka aloitettu ja pintamaat leikattu, rakennekerrokset tehty samoin putkitukset ja valaistus. Viimeistelytyöt ja päällystämisen tehty ja hanke vastaanotettu. Asematien ja Istosperäntien suunnittelu käynnissä, hankkeet siirtyvät rakennettavaksi v. 2023, koska HS-Vesi tulee mukaan hankkeeseen. Katusuunnitelmat olleet nähtävillä eikä niihin tullut muistutuksia. Katusuunnitelmat vahvistettu kesäkuussa teknisessä lautakunnassa. Valtatien loppuosan ja P-alueen suunnittelu käynnissä, vaihtoehtoja käyty läpi yhdessä kerrostalotyömaan suunnittelijan kanssa. Suunnittelu odottaa kerrostalotyömaan viimeisiä suunnitelmia jotta alueen suunnitelma saadaan yhtenäiseksi. Torkontie-Ryödintien urakka saatiin päätökseen. Urakan piti olla valmiina 31.8.2021, mutta urakoitsijan viivyttelyn vuoksi urakan vastaanotto siirtyi vuodelle 2022, joten urakan loppuerät kirjautuvat ko. vuodelle.
Katujen pintaus	-330 000	-332 692,37	Suunnitelman mukaiset päällystyskohteet tehty
Katuvalaistus	-250 000	-236 005,79	Valaistuskohteiden rakentaminen käynnissä (Kilsa, Ketunpesän alue, Jokiveräjantie, Lyhteentie, Orapihlajantie ym)
PUISTOT JA YLEISET ALUEET	-1 283 000	-852 102,27 +155 200	
Puistoalueet	-1 116 000	-776 635,88	Akaan liikenne- ja liikuntapuisto Liikkiksen (Sikosuo) vaiheen 1. työt valmistuneet, avustusta saatu 155 200 €. Koirapuiston suunnittelu käynnissä.
Ulkoliikuntapaikat ja uimarannat	-167 000	-75 466,39	Luttusten uimarannan parkkipaikan kunnostus tehty. Nahkialanvuoren-Sataman luontopolun pitkospuiden materiaaleja hankittu ja asennettu.
Leikkipaikat	-30 000	-10 336,60	Leikkivälineiden uusimista
KOHDISTAMATTOMAT	-200 000	-122 846,47	
Kohdistamattomat kunnallistekniset työt	-100 000	-75 545,52	Korventien jatkaminen tehty, Orapihlajantien kerrosrakenteiden parantaminen tehty
Kohdistamattomat hulevesityöt	-100 000	-47 300,95	Kuivatuksen parantamisia ja ojien perkausta tehty.
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET HANKERYHMÄT	-2 163 000	-1 618 129,85 +155 200 =-1 462 929,85	

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHTEENSÄ

Kiinteät rakennelmat ja laitteet yht.	TP 2021	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-5 294 261,02	-5 743 000	-4 157 379,42	72,4
Investointitulot		500 000	155 200,00	31,0
Investoinnit netto	-5 294 261,02	-5 243 000	-4 002 179,42	76,3

4 KULJETUSVÄLINEET

4.1 KULJETUSVÄLINEET / TEKNINEN LAUTAKUNTA

Kuljetusvälineet	TP 2021	TA +M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-246 923,11	-301 000	-292 719,93	97,2
Investointitulot			2 071,77	
Investoinnit netto	-246 923,11	-301 000	-290 648,16	96,6

- **Pakettiauto** (kiinteistöhoito) (budjetoitu 20 000 €)
Toteutuma menot 22 771,38 €, tulot 2 071,77 €, netto 20 699,61 €. Auto hankittu.
- **Ympäristöhoitokone/taajamatraktori** (al.kunnossapito) (budjetoitu 150 000 €)
Toteutuma 149 004,84 €. Kilpailutettu ja hankintapäätös tehty. Toimitettu.
- **Kuorma-auton aura** (al.kunnossapito) (budjetoitu 25 000 €)
Toteutuma 24 752,50 €. Kilpailutettu ja hankintapäätös tehty. Toimitettu.
- **Ruohonleikkuri** (al.kunnossapito) (budjetoitu 11 000 €)
Toteutuma 0 €. Kilpailutettu ja hankintapäätös tehty. Toimitettu. Kulu 8 900 € siirretty käyttötalouteen.
- **Moottorikelkka latujen tekoon** (al.kunnossapito) (budjetoitu 15 000 €)
Toteutuma 13 713,71 €. Kilpailutettu ja hankintapäätös tehty. Toimitettu.
- **Traktori, tekojääradan ja kenttien hoitoon** (al.kunnossapito) (budjetoitu 50 000 €) Toteutuma 51 187,50 €. Kilpailutettu ja traktori hankittu.
- **Kelaleikkuri** (al.kunnossapito) (budjetoitu 30 000 €)
Toteutuma 31 290,00 €. Kilpailutettu ja hankintapäätös tehty. Toimitettu.

5 IRTAIN OMAISUUS

5.1 IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS / KAUPUNGINHALLITUS

Irtain käyttöomaisuus	TP 2021	TA 2022 YHT	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-102 507,74	-160 000	-19 125,63	12,0
Investointitulot	88 862,04			
Investoinnit netto	-13 645,70	-160 000	-19 125,63	12,0

- **Tietohallintojärjestelmät** (budjetoitu 150 000 €, muutosbudjetti 120 000 €)
Toteutuma 0 €.
- **Digitalisaatio** (budjetoitu 130 000 €, muutosbudjetti 40 000 €)
Toteutuma 19 125,63 €.

Vuoden 2022 aikana tietohallinnon kehittämisresurssit menivät Akaan ja Valkeakosken osalta Kuntien Tiera -yhteistyön selvittämiseen sekä Pirha-selvityksiin. Digitalisaation kehittäminen odottaa perustietotekniikan kuntoon saattamista. Digitalisaatiota pyritään edistämään yhdessä Valkeakosken ja Urjalan kanssa, tuon yhteistyön uudelleen organisointi liittyy läheisesti Kuntien Tiera -yhteistyöhön sekä Etelä-Pirkanmaan tietohallinnon johtokunnan roolin uudelleen määrittämiseen. Joitakin digitalisaatiohankkeita pystyttiin kuitenkin edistämään. Esim. sähköisten lomakkeiden alusta ePalvelu sekä Visma Sign sähköinen allekirjoitusjärjestelmä. Akaa on ollut myös mukana kehittämässä sähköistä palvelutarjontaa perusturvan palveluille yhdessä muiden Pirkanmaan kuntien kanssa, rahoitus hankkeeseen tuli hyvinvointialueen valmistelusta.

5.2 IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS / PERUSTURVALAUTAKUNTA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2021	TA 2022 YHT	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-68 438,52	0	0	0
Investointitulot				
Investoinnit netto	-68 438,52	0	0	0

- Hammashoitoyksikkö leasinghankintana (30 000 €) Urjalan kunta ei hankkinut.
- Ultraäänilaitte leasinghankintana (50 000 €). Ei hankittu, koska kuvantamiskeskuksesta saatiin heidän käytöstä poistettu laite käyttöön.
- Valtuusto päätti 15.6.2022 § 49 antaa perusturvalautakunnan vastuualueelle oikeuden hankkia potilasturvallisuuden turvaamiseksi Tarpiakodin uuden hoitajakutsujärjestelmän leasinghankintana, kustannusarvio noin 36.500 euroa. Perusturvalautakunnan vastuualueen tulee kattaa vuodelle 2022 kohdentuvat leasingkustannukset perusturvalautakunnan vastuualueen käyttötalouden sisällä. Hankittu.

5.3 IRTAIN KÄYTTÖOMAISUUS / SIVISTYSLAUTAKUNTA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2021	TA 2022 YHT	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-10 670,00	-343 000	-116 507,04	34,0
Investointitulot				
Investoinnit netto	-10 670,00	-343 000	-116 507,04	34,0

- **Viialan liikuntahallin AV-välineet** (budjetoitu 240 000 €)
Toteutuma 66 381,00 €. Akaa Areenan av-välineet ovat osittain vielä saapumatta tai asentamatta. Syynä on pääosin yleismaailmalliset saatavuusongelmat sekä toimittajan resurssipula. Ongelmia asentamiselle on aiheuttanut talon toimittajan suunnitelmasta poikkeavat rakenteet.
- **Koottava esiintymislava** (budjetoitu 40 000 €)
Toteutuma 0 €. Asiaa selvitetään, mutta toimenhaltijamuutosten johdosta asia ei edennyt.
- **Koulu- ja nuorisotilojen ensikertaista kalustamista** (budjetoitu 83 000 €, muutosbudjetti 63 000 €) (mm. VYK erityisluokka (13.000 €), Kylmäkosken terveysasemalla tiloja sivistyspalvelujen käyttöön/kalustus (30.000 €), nuorisopalvelujen tilojen kalustus (20.000 €))
Toteutuma 0 €. Nuorisopalvelujen uusi tila selvisi v. 2022 ja toiminnassa pystyttiin hyödyntämään Tietotalolle jo aiemmilta toimijoilta jääneitä kalusteita sekä omia vanhoja kalusteita puhdistuksessa käyttämisen jälkeen. Uusista tiloista haluttiin saada myös kokemusta ennen mahdollisia hankintoja. Loppuvuodesta tehtiin joitakin hankintoja, mutta vähäisen euromäärän johdosta ne kohdentuivat käyttötalouteen. Vyk erikoisluokan ja Kylmäkosken terveysasemalla tiloja sivistyspalvelujen käyttöön/kalustus ei toteutunut johtuen alustavien suunnitelmien täydentymisestä/ muuttumisesta valmistelun edetessä.
- **Rasin voimailutilan kuntosalilaitteet** (budjetoitu 37 500 €)
Toteutuma 37 311,52 €. Kilpailutettu ja hankintapäätös tehty. Toimitettu.
- **VYK ensikertainen kalustus** (budjetoitu 0 €, hankintamääräraha vuodelle 2023)
Toteutuma 11 789,52 €. Asiantuntijapalvelua, kilpailutus.
- **Viialan yhtenäiskoulun AV-välineet** (budjetoitu 0 €, hankintamääräraha vuodelle 2023)
Toteutuma 1.025 €. Asiantuntijapalvelua, kilpailutus.

5.4 IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS / TEKNINEN LAUTAKUNTA

Irtain käyttöomaisuus	TP 2021	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-20 140,28	-214 000	-132 927,00	62,1
Investointitulot				
Investoinnit netto	-20 140,28	-214 000	-132 927,00	62,1

- **Keittiöiden koneet ja laitteet** (budjetoitu 117 000 €)
Toteutuma 35 927,00 €. AYK tiskikone.
- **Varavoimajärjestelmä** (muutosbudjetti 97-000 €)
Toteutuma 97 000 €. Kolme siirrettävää varavoimalaitetta.

IRTAIN KÄYTTÖMAISUUS YHTEENSÄ

Irtain käyttöomaisuus	TP 2021	TA 2022 YHT	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-201 756,54	-717 000	-268 559,67	37,5
Investointitulot	88 862,04			
Investoinnit netto	-112 894,5	-717 000	-268 559,67	37,5

6 KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT

6.1 ARVOPAPERIT/ KAUPUNGINHALLITUS

Irtain käyttöomaisuus	TP 2021	TA 2022 YHT	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-55 395,00	0	-107 572,100	0
Investointitulot	51 800,00	0	49 903,86	0
Investoinnit netto	-3 595,00	0	-57 668,30	0

Kaupungin arvopaperi-irtaimen ostot ja myynnit

- Vuonna 2022 Koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkuntien päätös kuntayhtymän osittaisesta purkamisesta ja kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän perustamisesta eteni toteutukseen. Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistö- ja rakennusomaisuus siirtyivät osakaskunnille 1.8.2022 ja ne siirrettiin edelleen uudelle kiinteistöliikelaitoskuntayhtymälle 2.8.2022 apporttisijoituksena. Em. järjestelyn johdosta Akaan kaupungille kirjautui tuloslaskelmaan ja rahoituslaskelmaan satunnaista tuottoa 57.668,30 euroa vuodelle 2022.

KAUPUNGIN INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ

Investoinnit yhteensä	TP 2021	TA+M 2022	TOT 31.12.2022	Käyttö %
Investointimenot	-19 554 586,70	-26 878 200	-23 644 833,48	88,0
Investointitulot	872 831,15	1 937 100	1 626 638,29	84,0
Investoinnit netto	-18 681 755,55	-24 941 100	-22 018 195,19	88,3

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9001	Hyvinvointikeskus	0,00	73 300,00	73 300,00	72 827,45	-472,55	-0,64%	99,36%
	Menot	0,00	73 300,00	73 300,00	72 827,45	-472,55	-0,64%	99,36%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9003	Viialan uusi yhtenäiskoulu	-12 000 000,00	0,00	-12 000 000,00	-12 053 141,93	-53 141,93	-0,44%	100,44%
	Menot	-12 000 000,00	0,00	-12 000 000,00	-12 053 141,93	-53 141,93	-0,44%	100,44%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9004	Keskuskeittiö	-3 000 000,00	0,00	-3 000 000,00	-3 300 705,36	-300 705,36	-10,02%	110,02%
	Menot	-3 000 000,00	0,00	-3 000 000,00	-3 300 705,36	-300 705,36	-10,02%	110,02%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9005	Pajantien päiväkodin lunastus	-1 028 000,00	0,00	-1 028 000,00	-1 027 500,00	500,00	0,05%	99,95%
	Menot	-1 028 000,00	0,00	-1 028 000,00	-1 027 500,00	500,00	0,05%	99,95%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9006	Veturimuseo	-60 000,00	-20 000,00	-80 000,00	-67 565,94	12 434,06	15,54%	84,46%
	Menot	-60 000,00	-20 000,00	-80 000,00	-67 565,94	12 434,06	15,54%	84,46%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9007	Resiina	-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00		
	Menot	-50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00		
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9008	Asemakort. ja Toijalan kirjast	-75 000,00	0,00	-75 000,00	-250,00	74 750,00	99,67%	0,33%
	Menot	-75 000,00	0,00	-75 000,00	-250,00	74 750,00	99,67%	0,33%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9040	Viialan liikuntahalli	-2 449 700,00	-52 200,00	-2 501 900,00	-1 655 892,18	846 007,82	33,81%	66,19%
	Menot	-2 700 000,00	0,00	-2 700 000,00	-1 853 951,52	846 048,48	31,34%	68,66%
	Tulot	250 300,00	-52 200,00	198 100,00	198 059,34	-40,66	-0,02%	99,98%
	Rahoitusosuudet	250 300,00	-52 200,00	198 100,00	198 059,34	-40,66	-0,02%	99,98%
9042	Sikosuon puisto huoltorakennus	0,00	0,00	0,00	-30 457,10	-30 457,10		
	Menot	0,00	0,00	0,00	-30 457,10	-30 457,10		
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9043	Kesäteatterin WC-tilat	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9044	Haihunkosken liiteri	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-123 235,44	-53 235,44	-76,05%	176,05%
	Menot	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-123 235,44	-53 235,44	-76,05%	176,05%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9045	Arajärven isomaja	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-11 550,42	58 449,58	83,5%	16,5%
	Menot	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-11 550,42	58 449,58	83,5%	16,5%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9046	Ylpönpihan päiväkotipihatyöt	-70 000,00	0,00	-70 000,00	0,00	70 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-70 000,00	0,00	-70 000,00	0,00	70 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9047	Tarpiakodin salaojat ja kuntot	-180 000,00	0,00	-180 000,00	-1 589,50	178 410,50	99,12%	0,88%
	Menot	-180 000,00	0,00	-180 000,00	-1 589,50	178 410,50	99,12%	0,88%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9048	Monitoimihalli lämmöjako ja il	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-17 961,95	22 038,05	55,1%	44,9%
	Menot	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-17 961,95	22 038,05	55,1%	44,9%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9050	Toijalan koulut ja liikuntatil	-500 000,00	0,00	-500 000,00	-192 575,97	307 424,03	61,48%	38,52%
	Menot	-500 000,00	0,00	-500 000,00	-192 575,97	307 424,03	61,48%	38,52%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9068	Rakennushankk ennakkosuunni	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-12 962,50	37 037,50	74,08%	25,93%
	Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-12 962,50	37 037,50	74,08%	25,93%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9070	Kiinteistöjen hälytys/kamerava	-15 000,00	-30 000,00	-45 000,00	-25 276,30	19 723,70	43,83%	56,17%
	Menot	-15 000,00	-30 000,00	-45 000,00	-25 276,30	19 723,70	43,83%	56,17%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9071	Lämmitystapamuutokset	-300 000,00	295 000,00	-5 000,00	0,00	5 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-300 000,00	295 000,00	-5 000,00	0,00	5 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9072	Kkn terveysasema opetustilaksi	0,00	-20 000,00	-20 000,00	-17 209,64	2 790,36	13,95%	86,05%
	Menot	0,00	-20 000,00	-20 000,00	-17 209,64	2 790,36	13,95%	86,05%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9199	Rakennusten myynnit	250 000,00	-200 000,00	50 000,00	0,00	-50 000,00	-100,0%	0,0%
	Menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	Tulot	250 000,00	-200 000,00	50 000,00	0,00	-50 000,00	-100,0%	0,0%
	Pysyvien vastaavien myynnit	250 000,00	-200 000,00	50 000,00	0,00	-50 000,00	-100,0%	0,0%
9200	Kohdistamattomat kunnallistekn	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-75 545,52	24 454,48	24,45%	75,55%
	Menot	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-75 545,52	24 454,48	24,45%	75,55%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9202	Akaa Pointin yritysalueen rake	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-25 568,09	124 431,91	82,95%	17,05%
	Menot	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-25 568,09	374 431,91	93,61%	6,39%
	Tulot	250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	-250 000,00	-100,0%	0,0%
	Rahoitusosuudet	250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	-250 000,00	-100,0%	0,0%
9203	ABC-alueen yritysalueen rakent	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-208 406,53	-58 406,53	-38,94%	138,94%
	Menot	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-208 406,53	191 593,47	47,9%	52,1%
	Tulot	250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	-250 000,00	-100,0%	0,0%
	Rahoitusosuudet	250 000,00	0,00	250 000,00	0,00	-250 000,00	-100,0%	0,0%
9207	Uusikylän alue	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-304 064,48	95 935,52	23,98%	76,02%
	Menot	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-304 064,48	95 935,52	23,98%	76,02%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9208	Asema-alueiden kehittäminen ja	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-40 909,02	9 090,98	18,18%	81,82%
	Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-40 909,02	9 090,98	18,18%	81,82%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9209	Yhteishankkeet HS-Veden kanssa	-550 000,00	0,00	-550 000,00	-437 563,98	112 436,02	20,44%	79,56%
	Menot	-550 000,00	0,00	-550 000,00	-437 563,98	112 436,02	20,44%	79,56%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9214	Katujen asfaltointi	-330 000,00	0,00	-330 000,00	-332 692,37	-2 692,37	-0,82%	100,82%
	Menot	-330 000,00	0,00	-330 000,00	-332 692,37	-2 692,37	-0,82%	100,82%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9215	Taajamakeskustojen kehittämine	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-28 436,90	21 563,10	43,13%	56,87%
	Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-28 436,90	21 563,10	43,13%	56,87%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9216	Kunn.tek ennakosuunnittelu/va	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-25 181,42	24 818,58	49,64%	50,36%
	Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-25 181,42	24 818,58	49,64%	50,36%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9217	Kevyenliik väylät ja liik.turv	-700 000,00	300 000,00	-400 000,00	-376 019,07	23 980,93	6,0%	94,0%
	Menot	-700 000,00	300 000,00	-400 000,00	-376 019,07	23 980,93	6,0%	94,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9228	ABC-alueen liikennejärjestelyt	-700 000,00	-100 000,00	-800 000,00	-905 135,40	-105 135,40	-13,14%	113,14%
	Menot	-700 000,00	-100 000,00	-800 000,00	-905 135,40	-105 135,40	-13,14%	113,14%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9229	Kiertol Hämeentie-Kurisjärvent	-300 000,00	240 000,00	-60 000,00	-56 955,15	3 044,85	5,07%	94,93%
	Menot	-300 000,00	240 000,00	-60 000,00	-56 955,15	3 044,85	5,07%	94,93%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9230	Kiertol Kurisjärven-Alventie	-300 000,00	240 000,00	-60 000,00	-41 054,13	18 945,87	31,58%	68,42%
	Menot	-300 000,00	240 000,00	-60 000,00	-41 054,13	18 945,87	31,58%	68,42%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9232	Koirapuisto	-56 000,00	0,00	-56 000,00	-10 858,40	45 141,60	80,61%	19,39%
	Menot	-56 000,00	0,00	-56 000,00	-10 858,40	45 141,60	80,61%	19,39%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9233	Valtatie	-250 000,00	240 000,00	-10 000,00	-3 813,36	6 186,64	61,87%	38,13%
	Menot	-250 000,00	240 000,00	-10 000,00	-3 813,36	6 186,64	61,87%	38,13%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9234	Setserinkuja	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-36 900,00	23 100,00	38,5%	61,5%
	Menot	-60 000,00	0,00	-60 000,00	-36 900,00	23 100,00	38,5%	61,5%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9235	Asematien oikaisu-Istosperänti	-200 000,00	170 000,00	-30 000,00	0,00	30 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-200 000,00	170 000,00	-30 000,00	0,00	30 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9291	Torkontie-Ryödintie parantamin	0,00	0,00	0,00	-33 769,59	-33 769,59		
	Menot	0,00	0,00	0,00	-33 769,59	-33 769,59		
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9301	Leikkikenttien turvallisuuden	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-10 336,60	19 663,40	65,54%	34,46%
	Menot	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-10 336,60	19 663,40	65,54%	34,46%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9332	Ulkoliikuntapaikkojen ja uimar	-30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00	30 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-30 000,00	0,00	-30 000,00	0,00	30 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9335	Liikennepuiston alue	-350 000,00	-280 000,00	-630 000,00	-482 731,45	147 268,55	23,38%	76,62%
	Menot	-350 000,00	-280 000,00	-630 000,00	-637 931,45	-7 931,45	-1,26%	101,26%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	155 200,00	155 200,00		
	Rahoitusosuudet	0,00	0,00	0,00	155 200,00	155 200,00		
9336	Toijalan urheilukentän paranta	-500 000,00	280 000,00	-220 000,00	-86 821,00	133 179,00	60,54%	39,46%
	Menot	-500 000,00	280 000,00	-220 000,00	-86 821,00	133 179,00	60,54%	39,46%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9371	Sataman alueen kehittäminen	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-48 360,32	151 639,68	75,82%	24,18%
	Menot	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-48 360,32	151 639,68	75,82%	24,18%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9372	Luttusen uimarannan kehittämin	-27 000,00	0,00	-27 000,00	-16 953,40	10 046,60	37,21%	62,79%
	Menot	-27 000,00	0,00	-27 000,00	-16 953,40	10 046,60	37,21%	62,79%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9375	Nahkialanjärven alue	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-17 706,41	282 293,59	94,1%	5,9%
	Menot	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-17 706,41	282 293,59	94,1%	5,9%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9378	Nahkialanvuori luontopolku, val	-110 000,00	0,00	-110 000,00	-58 512,99	51 487,01	46,81%	53,19%
	Menot	-110 000,00	0,00	-110 000,00	-58 512,99	51 487,01	46,81%	53,19%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9421	Katuvalojen uusiminen	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-236 005,79	13 994,21	5,6%	94,4%
	Menot	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-236 005,79	13 994,21	5,6%	94,4%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9503	Pakettiauto kiinteistöhoitoon	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-20 699,61	-699,61	-3,5%	103,5%
	Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-22 771,38	-2 771,38	-13,86%	113,86%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	2 071,77	2 071,77		
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	2 071,77	2 071,77		
9506	Ympäristöhoitokone	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-149 004,84	995,16	0,66%	99,34%
	Menot	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-149 004,84	995,16	0,66%	99,34%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9508	Kuorma-auton aura alueiden kp	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-24 752,50	247,50	0,99%	99,01%
	Menot	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-24 752,50	247,50	0,99%	99,01%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9604	Ruohonleikkuri al kunnossapito	-11 000,00	0,00	-11 000,00	0,00	11 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-11 000,00	0,00	-11 000,00	0,00	11 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9605	Traktori alueiden kunnossapito	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-51 187,50	-1 187,50	-2,38%	102,38%
	Menot	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-51 187,50	-1 187,50	-2,38%	102,38%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9606	Moottorikelkka alueiden kp	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-13 713,71	1 286,29	8,58%	91,42%
	Menot	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-13 713,71	1 286,29	8,58%	91,42%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9607	Kelaleikkuri alueiden kp	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-31 290,00	-1 290,00	-4,3%	104,3%
	Menot	-30 000,00	0,00	-30 000,00	-31 290,00	-1 290,00	-4,3%	104,3%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9707	Keittiöiden koneet ja laitteet	-117 000,00	0,00	-117 000,00	-35 927,00	81 073,00	69,29%	30,71%
	Menot	-117 000,00	0,00	-117 000,00	-35 927,00	81 073,00	69,29%	30,71%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9802	Siirrettävät esiintymislavats	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	40 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-40 000,00	0,00	-40 000,00	0,00	40 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9803	VYK ensikert. kalustus	0,00	0,00	0,00	-11 789,52	-11 789,52		
	Menot	0,00	0,00	0,00	-11 789,52	-11 789,52		
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9804	Varavoimajärjestelmät tietoh	0,00	-97 000,00	-97 000,00	-97 000,00	0,00	0,0%	100,0%
	Menot	0,00	-97 000,00	-97 000,00	-97 000,00	0,00	0,0%	100,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9808	VYK erityisluokka	-13 000,00	0,00	-13 000,00	0,00	13 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-13 000,00	0,00	-13 000,00	0,00	13 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9809	Viialan yhtenäiskoulun AV-väli	0,00	0,00	0,00	-1 025,00	-1 025,00		
	Menot	0,00	0,00	0,00	-1 025,00	-1 025,00		
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9813	Viialan liikuntahalli AV-välin	-240 000,00	0,00	-240 000,00	-66 381,00	173 619,00	72,34%	27,66%
	Menot	-240 000,00	0,00	-240 000,00	-66 381,00	173 619,00	72,34%	27,66%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9814	Sivistyspalveluiden kalusteet	-50 000,00	20 000,00	-30 000,00	0,00	30 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-50 000,00	20 000,00	-30 000,00	0,00	30 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9815	Nuorisopalvelujen kalusteet	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9816	Rasin kuntosalin laitteet	-37 500,00	0,00	-37 500,00	-37 311,52	188,48	0,5%	99,5%
	Menot	-37 500,00	0,00	-37 500,00	-37 311,52	188,48	0,5%	99,5%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9890	Akaa-opasteiden uusiminen	-300 000,00	260 000,00	-40 000,00	-24 120,00	15 880,00	39,7%	60,3%
	Menot	-300 000,00	260 000,00	-40 000,00	-24 120,00	15 880,00	39,7%	60,3%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Projekti-Menot ja tulot		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%
9903	Tietohallintojärjestelmät	-150 000,00	30 000,00	-120 000,00	0,00	120 000,00	100,0%	0,0%
	Menot	-150 000,00	30 000,00	-120 000,00	0,00	120 000,00	100,0%	0,0%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9904	Digitalisaatio	-130 000,00	90 000,00	-40 000,00	-19 125,63	20 874,37	52,19%	47,81%
	Menot	-130 000,00	90 000,00	-40 000,00	-19 125,63	20 874,37	52,19%	47,81%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
9950	Maa- ja vesialueet	200 000,00	789 000,00	989 000,00	1 035 450,04	46 450,04	4,7%	104,7%
	Menot	-200 000,00	0,00	-200 000,00	-185 953,28	14 046,72	7,02%	92,98%
	Tulot	400 000,00	789 000,00	1 189 000,00	1 221 403,32	32 403,32	2,73%	102,73%
	Pysyvien vastaavien myynnit	400 000,00	789 000,00	1 189 000,00	1 221 403,32	32 403,32	2,73%	102,73%
9990	Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	-57 668,30	-57 668,30		
	Menot	0,00	0,00	0,00	-107 572,16	-107 572,16		
	Tulot	0,00	0,00	0,00	49 903,86	49 903,86		
	Pysyvien vastaavien myynnit	0,00	0,00	0,00	49 903,86	49 903,86		
9995	Kohdistamattomat hulevesityöt	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-47 300,95	52 699,05	52,7%	47,3%
	Menot	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-47 300,95	52 699,05	52,7%	47,3%
	Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
RAPORTTI YHTEENSÄ		-27 219 200,00	2 278 100,00	-24 941 100,00	-22 018 195,19	2 922 904,81	11,72%	88,28%
	Menot	-28 619 500,00	1 741 300,00	-26 878 200,00	-23 644 833,48	3 233 366,52	10,28%	87,97%
	Tulot	1 400 300,00	536 800,00	1 937 100,00	1 626 638,29	-310 461,71	-12,72%	83,97%
	Rahoitusosuudet	750 300,00	-52 200,00	698 100,00	528 259,34	-169 840,66	-21,16%	75,67%
	Pysyvien vastaavien myynnit	650 000,00	589 000,00	1 239 000,00	1 098 378,95	-140 621,05	-8,58%	88,65%

10.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

RAHOITUSLASKELMA	TA 2022	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA (TOT-TA)
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 856 000	-506 000	3 350 000	3 165 149,16	-184 850,84
Satunnaiset erät		0	0	57 668,30	57 668,30
Tulorahoituksen korjaukset	-600 000	167 400	-432 600	-440 296,74	-7 696,74
Toiminnan rahavirta yhteensä	3 256 000	-338 600	2 917 400	2 782 520,72	-134 879,28
Investoinnit					
Investointimenot	-28 619 500	1 741 300	-26 878 200	-23 644 833,48	3 233 366,52
Rahoitusosuudet investointimenoihin	750 300	-52 200	698 100	528 259,34	-169 840,66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	650 000	589 000	1 239 000	1 156 047,25	-82 952,75
Investointien rahavirta yhteensä	-27 219 200	2 278 100	-24 941 100	-21 960 526,89	2 980 573,11
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-23 963 200	1 939 500	-22 023 700	-19 178 006,17	2 845 693,83
RAHOITUSTOIMINNAN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0	0	0,00	0,00
Lainakannan muutokset					
Lainakannan muutokset yhteensä	19 448 409	455 200	19 903 609	13 105 219,12	-6 798 389,88
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset			0	1 728 299,49	1 728 299,49
RAHOITUSTOIMINNAN NETTORAHAVIRTA	19 448 409	455 200	19 903 609	14 833 518,61	-5 070 090,39
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-4 514 791	2 394 700	-2 120 091	-4 344 487,56	-2 224 396,56

Rahavarat

Rahavarat 31.12.	4 597 764,56
Rahavarat 1.1.	8 942 252,12

Tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1.000 e	-32 096,3
Lainanhoitokate	0,60
Kassan riittävyys, pv	10,73

10.5 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

KÄYTTÖTALOUSOSA ulkoinen ja sisäinen	SITO VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT (menonoikaisuna huomioitu valmistus omaan käyttöön)					TULOARVIOT				
		TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA	TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA
KAUPUNGINHALLITUS	N	-6 691 900	42 000	-6 649 900	-6 396 800	253 100	5 287 500	-666 100	4 621 400	4 668 000	46 600
ELINVOIMALAUTAKUNTA	N	-3 676 200	-216 800	-3 893 000	-3 856 500	36 500	1 142 600	191 900	1 334 500	1 349 300	14 800
PERUSTURVALAUTAKUNTA	N	-76 800 200	-3 772 300	-80 572 500	-82 668 300	-2 095 800	16 651 800	657 700	17 309 500	18 209 600	900 100
SIVISTYSLAUTAKUNTA	N	-32 619 900	69 600	-32 550 300	-31 970 200	580 100	2 070 100	208 700	2 278 800	2 225 900	-52 900
TEKNINEN LAUTAKUNTA	N	-13 284 100	-178 000	-13 462 100	-13 518 700	-56 600	9 677 100	16 000	9 693 100	9 779 800	86 700
		-133 072 300	-4 055 500	-137 127 800	-138 410 500	-1 282 700	34 829 100	408 200	35 237 300	36 232 600	995 300

* N=sitovus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

* tehtävätasojen osalta sitova taso on toimintakate, toimielintason toimintakate kokonaisuutena sitova taso

TULOSLASKELMAOSA	SITO VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA	TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA
Verotulot	B			0		0	67 257 200	2 118 700	69 375 900	69 399 100	23 200
Vahionosuudet	B			0		0	35 272 000	652 500	35 924 500	35 933 300	8 800
Korkotuotot	B			0		0	265 000	76 700	341 700	341 700	0
Muut rahoitustuotot	B			0		0	362 000	123 400	485 400	496 100	10 700
Korkokulut	B	-1 050 000	170 000	-880 000	-832 300	47 700			0	0	0
Muut rahoituskulut	B	-7 000		-7 000	5 100	12 100			0	0	0
Satunnaiset erät	B			0		0			0	57 700	57 700

INVESTOINTIOSA	SITO VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA	TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA
KAUPUNGINHALLITUS/ Aineettomat oikeudet											
Hankekohtaiset											
Tietohallintojärjestelmät	B	-150 000	30 000	-120 000	0	120 000		0		0	
Digitaalisatio	B	-130 000	90 000	-40 000	-19 100	20 900		0		0	
KAUPUNGINHALLITUS/ Osakkeet ja osuudet											
Hankekohtaiset											
Osakkeet/ Kouhutus kuntayhtymä Tavastian omistusjärjestelyt	B			0	-107 600	-107 600		0	49 900	49 900	
KAUPUNGINHALLITUS/ Maa-alueet											
Hankekohtaiset											
Maa-alueet	B	-200 000		-200 000	-186 000	14 000	400 000	789 000	1 189 000	1 221 400	32 400
KAUPUNGINHALLITUS/ Rakennukset											
Hankekohtaiset											
Rakennukset	B			0		0	250 000	-200 000	50 000	0	-50 000
SIVISTYSLAUTAKUNTA/ Kalusto											
Hankekohtaiset											
Viiälän liikuntahallin AV-välineet	B	-240 000		-240 000	-66 400	173 600			0		0
Koottava esintymislava	B	-40 000		-40 000	0	40 000			0		0
Koulu- ja muorisotiloin ensikertaista kalustusta	B	-83 000	20 000	-63 000	0	63 000	0	0	0	0	0
* Vyk erityiskokkia	B	-13 000		-13 000	0	13 000			0		0
* Kylväkosken terveysasemalla tiloja sivistyspalvelujen käyttöön/kalustus	B	-50 000	20 000	-30 000	0	30 000			0		0
* Nuorisopalvelujen tilojen kahustus	B	-20 000		-20 000	0	20 000			0		0
Rasin voimailutilan kuntosalilaitteet	B	-37 500		-37 500	-37 300	200			0		0
Vyäk, ensikertainen kahustus	B			0	-11 800	-11 800			0		0
Viiälän yhtenäiskoulun av-välineet	B			0	-1 000	-1 000			0		0
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Rakennukset ja rakennelmat											
Hankekohtaiset											
Akaan hyvinvointikeskus *	B		73 300	73 300	72 800	-500			0		0
Viiälän yhtenäiskoulu *	B	-12 000 000		-12 000 000	-12 053 100	-53 100			0		0
Viiälän liikuntahalli *	B	-2 700 000		-2 700 000	-1 854 000	846 000	250 300	-52 200	198 100	198 100	0
Tojolan koulut (ja liikuntatilat)	B	-500 000		-500 000	-192 600	307 400			0		0
Keskuskeittiö *	B	-3 000 000		-3 000 000	-3 300 700	-300 700			0		0
Pajantien päiväkotit	B	-1 028 000		-1 028 000	-1 027 500	500			0		0
Veturimuseo	B	-60 000	-20 000	-80 000	-67 600	12 400			0		0
Lämmitystapamutokset	B	-300 000	295 000	-5 000	0	5 000			0		0
Kehitysvammaisten päivä- ja työtoimintayksikkö (Resina)	B	-50 000	50 000	0	0	0			0		0
Tojolan kirjaston ja asemakorttelin kehittäminen	B	-75 000		-75 000	-200	74 800			0		0
Hankeryhmä											
Investointihankkeiden ennakkosuunnitelu	B	-50 000		-50 000	-13 000	37 000			0		0
PTS-korjaukset (jakamaton)	B	-450 000	-20 000	-470 000	-171 500	298 500	0	0	0	0	0
* Tojolan sataman kesäteatterin vesi- ja viemärikerkon rakentaminen w	B	-20 000		-20 000	0	20 000			0		0
* Haukkosken "literin" sisäpuolinen kunnostus	B	-70 000		-70 000	-123 200	-53 200			0		0
* Arajärven somijan keittiön uusiminen, saunan kunnostus, jätevesijärjest	B	-70 000		-70 000	-11 500	58 500			0		0
* Ypönpöyhän päiväkodin pihan kallistusten ja laatoituksen uusiminen	B	-70 000		-70 000	0	70 000			0		0
* Tarvikodin salaajaremontti ja kumitotukimusten mukaiset toimenpiteet	B	-180 000		-180 000	-1 600	178 400			0		0
* Monitoimihallin lämmönjaon saneeraus, ilmanvaihdon tehostaminen	B	-40 000		-40 000	-18 000	22 000			0		0
* Kylväkosken terveysasema opetustilaksi	B		-20 000	-20 000	-17 200	2 800			0		0
Kiinteistöjen häilytykset, taloatomatiot ja kameravalvonnat	B	-15 000	-30 000	-45 000	-25 300	19 700			0		0
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Kiinteät rakenteet ja laitteet											
Hankekohtaiset											
Saneeraus ja uudis											
Investointihankkeiden ennakkosuunnitelu	B	-50 000		-50 000	-25 200	24 800			0		0
Elinkeinopoliittisesti merkittävät hankkeet	B	-1 000 000	0	-1 000 000	-282 400	717 600	500 000	0	500 000	0	0
*Akaa Pöytäntä yritysalueen rakentaminen	B	-400 000	0	-400 000	-25 600	374 400	250 000		250 000	0	-250 000
*ABC-alueen yritysalueen rakentaminen	B	-400 000		-400 000	-208 400	191 600	250 000		250 000	0	250 000
* Sataman alueen kehittäminen	B	-200 000		-200 000	-48 400	151 600			0		0
Akaa-opasteiden uusiminen/ Akaan viitoitus	B	-300 000	260 000	-40 000	-24 100	15 900			0		0
ABC-alueen liikenneytävät/ kiertoliittymä	B	-700 000	-100 000	-800 000	-905 100	-105 100			0		0
Hämeentien- Kursjärventien kierto liittymä	B	-300 000	240 000	-60 000	-56 900	3 100			0		0
Kursjärventien- Alventien kierto liittymä	B	-300 000	240 000	-60 000	-41 000	19 000			0		0
Kevyenliikenteenväylät ja liikenneturvallisuuden parantaminen	B	-700 000	300 000	-400 000	-376 000	24 000			0		0
Uusikylien alue	B	-400 000		-400 000	-304 100	95 900			0		0
Yhteishankkeet HS- Veden kanssa	B	-550 000		-550 000	-437 600	112 400			0		0
Liikuntapaikat											
Tojolan urheilukentän parantaminen	B	-500 000	280 000	-220 000	-86 800	133 200			0		0

	SITO VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA	TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Kiinteät rakenteet ja laitteet											
Hankeryhmä											
Kadut	B	-1 090 000	410 000	-680 000	-643 200	36 800	0	0	0	0	0
Saneeraus ja uudis											
Valtaten loppuosan parantaminen ja P-alue	B	-250 000	240 000	-10 000	-3 800	6 200			0		0
Setserinkuja	B	-60 000		-60 000	-36 900	23 100			0		0
Asemantien oikaisu- Istosperäntie	B	-200 000	170 000	-30 000	0	30 000			0		0
Torkontie-Ryödintie parantaminen	B			0	-33 800	-33 800			0		0
Päällysteet ja katuvalot											
Katujen pinnoitteet	B	-330 000		-330 000	-332 700	-2 700			0		0
Katuvalojen uusimiset	B	-250 000		-250 000	-236 000	14 000			0		0
Kohdistamattomat											
Kohdistamattomat kunnallistekniset työt	B	-200 000	0	-200 000	-122 800	77 200	0	0	0	0	0
Kohdistamattomat hulevesityöt	B	-100 000		-100 000	-75 500	24 500			0		0
	B	-100 000		-100 000	-47 300	52 700			0		0
Puistot ja yleiset alueet											
Leikki- ja leikkipaikat	B	-1 003 000	-280 000	-1 283 000	-852 100	430 900	0	0	0	155 200	155 200
Leikkikenttien turvallisuuden	B	-30 000	0	-30 000	-10 300	19 700			0		0
Puistoalueet											
Läikennepuiston alue (sis. huoltorakennus)	B	-350 000	-280 000	-630 000	-668 400	-38 400			0	155 200	155 200
Nahkälajjärven alue	B	-300 000		-300 000	-17 700	282 300			0		0
Koirapuisto	B	-56 000		-56 000	-10 900	45 100			0		0
Taajamakeskustojen kehittäminen	B	-50 000		-50 000	-28 400	21 600			0		0
Asema-alueiden kehittäminen ja	B	-50 000	0	-50 000	-40 900	9 100			0		0
Ulkoliikuntapaikat ja uimarannat											
Ulkoliikuntapaikkojen ja uimar	B	-30 000		-30 000	0	30 000			0		0
Luttusten uimarannan parantaminen	B	-27 000		-27 000	-17 000	10 000			0		0
Nahkälänvuoren huontopolku (+ulkoiluhiihtoreitin valaistus)	B	-110 000		-110 000	-58 500	51 500			0		0
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Kalusto											
Hankekohtaiset											
Autot, koneet ja laitteet	B	-20 000		-20 000	-22 800	-2 800			0	2 100	2 100
Pakettiauto (kiinteistöhoito, vanha vaihdossa)	B	-20 000		-20 000	-22 800	-2 800			0	2 100	2 100
Ympäristöhoitokone/taajamatraktori (vaihdossa Valtra 6850) (alueiden k)	B	-150 000		-150 000	-149 000	1 000			0		0
Kuorma-auton aura (alueiden kp)	B	-25 000		-25 000	-24 700	300			0		0
Ruohonleikkuri	B	-11 000		-11 000	0	11 000			0		0
Moottonleikkuri latujen tekoon (alueiden kp)	B	-15 000		-15 000	-13 700	1 300			0		0
Traktori, tekojääräadan ja kenttien hoitoon (alueiden kp)	B	-50 000		-50 000	-51 200	-1 200			0		0
Kelaleikkuri (alueiden kp)	B	-30 000		-30 000	-31 300	-1 300			0		0
TEKNINEN LAUTAKUNTA/ Kalusto											
Hankekohtaiset											
Ketäinöiden koneet ja laitteet (mm. uunit, tiskikoneet)	B	-117 000	0	-117 000	-35 900	81 100			0		0
Varavaimajärjestelmät	B		-97 000	-97 000	-97 000	0			0		0
		-28 619 500	1 741 300	-26 878 200	-23 644 800	3 233 400	1 400 300	536 800	1 937 100	1 626 700	189 600
RAHOITUSOSA											
	SITO VUUS B/N*	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
		TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA	TA 2022 ALKUPERÄINEN	TA 2022 MUUTOKSET	TA 2022 YHTEENSÄ	TOT 2022	POIKKEAMA
Antolainaukset muutokset	N			0		0			0		0
Lainakannan muutokset	N			0		0	19 448 409	455 200	19 903 609	13 105 200	-6 798 409
Oman pääoman muutokset	B			0		0			0		0
Muut maksuvalmiiden muutokset	N			0		0			0	1 728 300	1 728 300
Vaikutus maksuvalmiuteen		-4 514 791	2 394 700	-2 120 091	-4 344 500	-2 224 409			0		0
YHTEENSÄ		-167 263 591	250 500	-167 013 091	-167 227 000	-213 909	158 834 009	4 371 500	163 205 509	158 920 700	-3 784 809

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

II TULOSLASKELMA

	I.I. - 31.12.2022		I.I. - 31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	12 639 673,57		12 707 612,33	
Maksutuotot	5 742 655,67		5 722 898,72	
Tuet ja avustukset	2 870 874,22		3 244 905,41	
Muut toimintatuotot	2 635 764,52	23 888 967,98	2 323 365,66	23 998 782,12
Valmistus omaan käyttöön				32 971,60
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-37 182 351,31		-36 515 063,11	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-7 976 235,24		-8 216 047,28	
Muut henkilösivukulut	-1 427 734,89		-1 279 162,65	
Palvelujen ostot	-61 677 630,11		-58 184 251,88	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 438 310,68		-6 258 430,68	
Avustukset	-6 780 166,82		-6 671 821,24	
Muut toimintakulut	-4 584 452,77	-126 066 881,82	-4 778 920,04	-121 903 696,88
Toimintakate		-102 177 913,84		-97 871 943,16
Verotulot		69 399 148,97		66 852 587,30
Valtionosuudet		35 933 280,00		34 427 230,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	341 690,51		315 886,63	
Muut rahoitustuotot	496 088,12		388 627,12	
Korkokulut	-832 308,22		-757 454,80	
Muut rahoituskulut	5 163,62	10 634,03	1 032,75	-51 908,30
Vuosikate		3 165 149,16		3 355 965,84
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 594 362,02		-4 313 022,86	
Kertaluonteiset poistot	-68 433,41	-4 662 795,43	-36 067,25	-4 349 090,11
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	57 668,30			
Satunnaiset kulut		57 668,30		0,00
Tilikauden tulos		-1 439 977,97		-993 124,27
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		2 666,77		3 137,38
Varausten lisäys (-) tai vähennys(+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys(+)				
Tilikauden yli-/alijäämä		-1 437 311,20		-989 986,89

I 2 RAHOITUSLASKELMA

	I.I.-31.12.2022		I.I.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 165 149,16		3 355 965,84	
Satunnaiset erät	57 668,30			
Tulorahoituksen korjauserät	-440 296,74	2 782 520,72	-246 083,17	3 109 882,67
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-23 644 833,48		-19 554 586,70	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	528 259,34		561 112,10	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 156 047,25	-21 960 526,89	311 719,05	-18 681 755,55
Toiminnan ja investointien rahavirta		-19 178 006,17		-15 571 872,88
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset			-8 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset		0,00		-8 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000 000,00			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 851 493,64		-3 749 307,93	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 043 287,24	13 105 219,12	19 863 717,11	16 114 409,18
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-49 524,86		-7 347,03	
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	575 489,73		-1 668 930,98	
Korottomien velkojen muutos	1 202 334,62	1 728 299,49	1 420 415,66	-255 862,35
Rahoituksen rahavirta		14 833 518,61		15 850 546,83
Rahavarojen muutos				
		-4 344 487,56		278 673,95
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	4 597 764,56		8 942 252,12	
Rahavarat 1.1.	8 942 252,12	-4 344 487,56	8 663 578,17	278 673,95

13 TASE

VASTAAVAA

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	125 193 122,03	107 738 502,55
Aineettomat hyödykkeet	18 328,73	101 804,08
Aineelliset hyödykkeet	97 957 284,88	80 476 858,35
Maa- ja vesialueet	9 284 096,43	9 761 918,03
Rakennukset	47 498 479,19	42 113 154,74
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 689 996,89	14 326 577,51
Koneet ja kalusto	632 122,44	466 853,75
Muut aineelliset hyödykkeet	30 333,28	30 333,28
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	22 822 256,65	13 778 021,04
Sijoitukset	27 217 508,42	27 159 840,12
Osakkeet ja osuudet	19 546 225,35	19 488 557,05
Muut lainasaamiset	7 655 238,07	7 655 238,07
Muut saamiset	16 045,00	16 045,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	0,00
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen erityiskat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 600 305,53	15 236 874,10
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset	6 002 540,97	6 294 621,98
Pitkäaikaiset saamiset	221 505,44	131 073,72
Myyntisaamiset	159 339,16	68 907,44
Lainasaamiset	52 166,28	52 166,28
Muut pitkäaikaiset saamiset	10 000,00	10 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	5 781 035,53	6 163 548,26
Myyntisaamiset	1 316 092,53	1 550 327,21
Lainasaamiset	28 057,03	207 838,91
Muut saamiset	3 049 825,09	2 376 515,66
Siirtosaamiset	1 387 060,88	2 028 866,48
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	<u>4 597 764,56</u>	<u>8 942 252,12</u>
VASTAAVAA	<u>135 793 427,56</u>	<u>122 975 376,65</u>

VASTATTAVAA

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
OMA PÄÄOMA	33 313 151,54	34 750 462,74
Peruspääoma	32 828 973,46	32 828 973,46
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 921 489,28	2 911 476,17
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 437 311,20	-989 986,89
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	15 111,72	17 778,49
Poistoero	15 111,72	17 778,49
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	9 683,88	59 208,74
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	9 683,88	59 208,74
Muut toimeksiantojen pääomat		
VIERAS PÄÄOMA	102 455 480,42	88 147 926,68
Pitkäaikainen	61 409 490,03	37 661 654,66
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta.	60 705 144,64	36 895 832,84
Lainat julkisyhteisöiltä	143 790,72	159 535,97
Saadut ennakot	0,00	45 731,18
Muut velat/Liittymism. ja muut velat	560 554,67	560 554,67
Lyhytaikainen	41 045 990,39	50 486 272,02
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	20 789 105,20	31 435 939,20
Lainat julkisyhteisöiltä	15 142,55	13 368,74
Lainat muilta luotonantajilta	9 544,94	52 832,18
Saadut ennakot	126 402,80	148 483,35
Ostovelat	10 257 797,95	10 649 949,01
Muut velat/Liittymism. ja muut velat	1 078 723,82	1 214 610,42
Siirtovelat	8 769 273,13	6 971 089,12
VASTATTAVAA	<u>135 793 427,56</u>	<u>122 975 376,65</u>

14 KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toimintatuotot		71 683 581		74 746 639
Toimintakulut		-173 187 900		-170 101 739
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta		667 142		528 208
Toimintakate		-100 837 177		-94 826 893
Verotulot		69 399 149		66 852 587
Valtionosuudet		38 886 780		37 078 345
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	377 105		326 444	
Muut rahoitustuotot	555 954		438 234	
Korkokulut	-1 041 508		-1 096 983	
Muut rahoituskulut	-176 364	-284 814	-93 992	-426 299
Vuosikate		7 163 938		8 677 741
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 608 382		-7 196 640	
Omistuksen eliminointierot				
Arvonalentumiset		-7 608 382		-7 196 640
Satunnaiset erät		24 893		0
Tilikauden tulos		-419 551		1 481 101
Tilinpäätös-siirrot		1 276		413
Tilikauden verot		-142 225		-328 712
Laskennalliset verot		-33 408		-8 590
Vähemmistöosuudet		-252 447		-620 156
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-846 356		524 056

Konsernirahoituslaskelma

	I.I.-31.12.2022		I.I.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	7 163 938		8 677 741	
Satunnaiset erät	24 893			
Tilikauden verot	-142 225		-328 712	
Tulorahoituksen korjauserät	-811 309	6 235 296	-134 821	8 214 208
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-27 184 647		-22 861 210	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	528 259		561 112	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 691 018	-24 965 370	151 845	-22 148 253
Toiminnan ja investointien rahavirta		-18 730 074		-13 934 045
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	4 749	4 749	4 749	4 749
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	35 302 810		2 124 330	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 770 268		-5 282 729	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 372 780	13 159 762	19 664 237	16 505 839
Oman pääoman muutokset		-773 645		-843 067
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-61 089		-12 168	
Vaihto-omaisuuden muutos	-52 379		-24 022	
Saamisten muutos	-821 749		-1 401 300	
Korottomien velkojen muutos	1 194 961	259 743	1 801 040	363 550
Rahoituksen rahavirta		12 650 609		16 031 070
Rahavarojen muutos		-6 079 465		2 097 025
Rahavarat 31.12.	9 344 310		15 423 769	
Rahavarat 1.1.	15 423 775	-6 079 465	13 326 744	2 097 025

Konsernitase

VASTAAVAA

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	euro	euro
PYSYVÄT VASTAAVAT	151 034 091	134 246 670
Aineettomat hyödykkeet	1 075 628	1 825 288
Aineettomat oikeudet	453 536	277 439
Muut pitkävaikutteiset menot	614 828	1 356 385
Ennakkomaksut	7 264	191 465
Aineelliset hyödykkeet	131 784 436	114 837 263
Maa- ja vesialueet	10 514 285	10 965 800
Rakennukset	72 764 726	69 086 488
Kiinteät rakenteet ja laitteet	18 765 946	15 561 093
Koneet ja kalusto	2 810 994	2 833 653
Muut aineelliset hyödykkeet	51 018	51 057
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	26 877 468	16 339 172
Sijoitukset	18 174 027	17 584 118
Osakkuusyhteisöosuudet	1 267 546	626 279
Osakkeet ja osuudet	9 182 561	9 229 170
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	7 670 532	7 675 281
Muut saamiset	53 388	53 388
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	255 719	307 995
VAIHTUVAT VASTAAVAT	22 104 391	28 244 539
Vaihto-omaisuus	457 050	587 552
Saamiset	12 303 032	12 233 219
Pitkäaikaiset saamiset	285 124	141 545
Lyhytaikaiset saamiset	12 017 907	12 091 674
Rahoitusomaisuusarvopaperit	184 527	78 271
Rahat ja pankkisaamiset	9 159 783	15 345 497
VASTAAVAA	<u>173 394 202</u>	<u>162 799 204</u>

VASTATTAVAA

	<u>31.12.2022</u>	<u>31.12.2021</u>
	euro	euro
OMA PÄÄOMA	32 290 323	33 988 897
Peruspääoma	32 828 973	32 828 973
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	9 329	9 329
Arvonkorotusrahasto	22 802	22 590
Muut omat rahastot	9 430	18 700
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	266 144	585 248
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-846 356	524 056
VÄHEMMISTÖOSUUDET	637 790	1 466 547
PAKOLLISET VARAUKSET	1 119 868	1 237 381
Eläkevaraukset	1 119 868	
Muut pakolliset varaukset		1 237 381
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	355 362	468 727
VIERAS PÄÄOMA	138 990 860	125 637 652
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	86 175 142	62 274 914
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	597 024	719 141
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	22 976 578	33 733 165
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	29 242 116	28 910 433
VASTATTAVAA	<u>173 394 202</u>	<u>162 799 204</u>

LIITETIEDOT

15 LIITETIEDOT

KAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu valtuuston 19.12.2012 § 84 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisen poistojen perusteet.

SIJOTUSTEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutus-hinnan määräisenä.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Perusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjan-kohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN KÄSITTELY

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisen lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana omalle tililleen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilin päätöksen laajuus

Konsernitilin päätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olen-naiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintameno-menetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konserni-taseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineellisiin hyödykkeisiin kuuluvien rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvo-jen erotus on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi. Aikaisemmille tilikausille kertynyt ero on kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa on jaettu vapaaehtoisia varauksia vapaaseen omaan pääoman ja laskennalliseen verovelkaan.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. Ulkoiset toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Hallintopalvelut	721 702	469 681	452 109	288 942
Kaupunkikehityspalvelut	1 323 550	1 006 091	1 323 550	1 006 091
Sosiaalityö	671 739	780 022	671 739	780 022
Vanhuspalvelut	8 448 857	8 573 734	8 448 857	8 573 734
Vammaispalvelut	2 182 599	2 047 073	2 182 599	2 047 073
Terveystenhoito	52 600 397	56 698 730	6 751 527	7 720 895
Kasvatus- ja opetuspalvelut	2 361 669	2 138 862	2 052 846	1 886 672
Vapaa-aikapalvelut	169 034	149 467	169 034	149 467
Teknisen toimen hallinto	117 298	4 059	117 298	4 059
Tilalahallinto	2 362 125	2 169 669	994 797	923 977
Siivous- ja ruokapalvelut	106 489	112 155	106 489	112 155
Alueiden kunnossapito	618 124	505 694	618 124	505 694
Yhteensä	71 683 581	74 655 238	23 888 968	23 998 782

Vuoden 2021 alusta perusturvalautakunnan vastuualueella vanhus- ja vammaispalvelujen tehtäväalue erottui vanhuspalvelujen tehtäväalueeksi ja vammaispalvelujen tehtäväalueeksi. Lisäksi kotisairaaloiminta siirtyy terveydenhuollon tehtäväalueelle.

Vuonna 2021 perusturvalautakunnan vastuualueelle sisältyi valtionavustus julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin. Joulukuun päätöksen mukaan koskien tammi-elokuun hakukierrosta em. valtionavustus on 1.361.866 euroa ja syys-joulukuun hakukierroksen vaikutuksen arvioidaan olevan 486.308 euroa, yhteensä 1.848.174 euroa sisältäen avustuksen testauksen kustannuksiin, tartuntojen jäljittämisen kustannuksiin, rokottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin, perusterveydenhuollossa toteutetusta covid-19-taudin sairaalahoidosta aiheutuviin kustannuksiin, erikoissairaanhoidossa toteutetun covid-19-taudin sairaalahoidon kustannuksiin, covid-19-taudin vuoksi potilaalle annetun tehohoidon kustannuksiin ja muihin välittömiin epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin. Em. valtionavustus kohdentui perusturvalautakunnan vastuualueelle seuraavasti: sosiaalityö 15.635,40 euroa, vanhuspalvelut 79.549,79 euroa, vammaispalvelut 16.780,13 euroa ja terveydenhuolto 1.736.208,68 euroa. Em. koska pelkästään Akaan kaupunkia, koska Urjalan kunta oli hakenut suoraan omalta osaltaan ao. valtionavustusta.

Vuonna 2022 perusturvalautakunnan vastuualueelle sisältyi valtionavustuksen julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin vuodelle 2022 kirjautuva osuus 55.232 euroa ja valtionavustus eräisiin julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta vuonna 2022 aiheutuviin kustannuksiin, 998.195 euroa sisältäen avustuksen testauksen kustannuksiin, tartuntojen jäljittämisen kustannuksiin, rokottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin, perusterveydenhuollossa toteutetusta covid-19-taudin sairaalahoidosta aiheutuviin kustannuksiin, erikoissairaanhoidossa toteutetun covid-19-taudin sairaalahoidon kustannuksiin, covid-19-taudin vuoksi potilaalle annetun tehohoidon kustannuksiin ja muihin välittömiin epidemiasta aiheutuviin kustannuksiin. Em. valtionavustukset, yhteensä 1.053.400 euroa kohdentuivat perusturvalautakunnan vastuualueelle terveydenhuollon tehtäväalueelle. Em. koska pelkästään Akaan kaupunkia, koska Urjalan kunta haki suoraan omalta osaltaan ao. valtionavustusta.

7. Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kunnan tulovero	62 911 296	60 897 138
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 663 497	2 439 133
Kiinteistövero	3 824 356	3 516 317
Verotulot yhteensä	69 399 149	66 852 587

Koronatilanteen johdosta myönnettiin kuntien yhteisöveron jako-osuuteen 10 %-yksikön korotus vuodelle 2021, vaikutus Akaan osalta v. 2020 mukaan arvioituna 359.500 euroa.

Vuoden 2021 yhteisövero-osuuden koronakorotus tuotti verotulottoja (verohäntä) kunnille myös vuonna 2022, vaikutus Akaan osalta v. 2020-2021 mukaan arvioituna noin 135.500 euroa.

8. Valtionosuuksien erittely	Kaupunki	
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	29 430 194	28 303 912
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	9 364 452	8 813 775
Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden oikaisu vuodelta 2021		8 223
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionos.	-2 651 158	-2 769 318
Verotulomenetysten korvaus ja veronlykkäysten korvaus	9 154 244	7 634 418
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		1 250 000
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	35 933 280	34 427 230

Vuonna 2021 vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 241.928 euroa. Vuoden 2021 valtionosuuksiin sisältyi koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin 2021 johdosta valtionosuuden lisäystä, Akaan osuus 136.822 euroa. Valtiovarainministeriö päätti 31.3.2021 oikaista vuonna 2020 myönnettyä kuntien peruspalveluiden valtionosuutta oikaistun koronavirustestausmäärin perusteella. Akaan kaupungin oikaisu oli +8.223 euroa. Ao. oikaisu kirjautui valtionosuuksiin vuonna 2021.

Vuoden 2022 valtionosuuksiin sisältynyt vuoden 2020 veronmaksulykkäysten korvauksen takaisinperintä osana koronatukijärjestelyjä oli 75.065 euroa.

9. Palvelujen ostojen erittely		
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	46 809 474	43 379 552
Muiden palvelujen ostot	14 868 156	14 804 700
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	61 677 630	58 184 252

10. Valtuustoryhmille annetut tuet valtuustorihmittäin eriteltynä		
	2022	2021
Valtuustoryhmille ei ole annettu tukea	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

11. SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Vuoden 2013 aikana valmistui kaupungin omistamien kiinteistöjen ylläpitoluokitus. Vanhojen rakennusten menojäännös vuodelta 2012 on jaettu ylläpitoluokituksen mukaisesti tasapoistoiksi 5-20 vuodelle. Mikäli ylläpitoluokitus olisi pidentänyt poistoaikaa, on poisto tehty alkuperäisen poistoajan mukaisesti.

Valtuusto päätti 11.11.2020 § 59 poistosuunnitelma/ rakennuskohteiden poistoaikojen muuttamisesta hyväksyä liitteessä esitetyt rakennusten poistoaikojen muutokset 1.1.2020 alkaen 1.1.2013 poistosuunnitelmasta poiketen. Em. mukaan valitut vanhat kohteet ja Kki koulu ovat seuraavat: Ylpönpihan päiväkotiki uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Tarpiakoti uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Torkonkartano uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Toijalan yhteiskoulu uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Kylmäkosken uusi koulu uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Viialan kirjasto Vilkku uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihalli uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Monitoimihallin squash-tilojen ja kuntosalin peruskorjaus uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Sampola uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Savola-koti uusi poisto aika 50 v. (aik. 20 v.), Sipilä-koti uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.), Akaan paloasema uusi poisto aika 30 v. (aik. 20 v.). Em. mukaan valitut uudet kohteet ovat seuraavat: Akaan hyvinvointikeskus, valmistuu v. 2021, uusi poisto aika 50 v., Viialan yhtenäiskoulu, valmistuu v. 2023, uusi poisto aika 50 v., Viialan liikuntahalli, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto aika 50 v., Keskuskeittiö, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto aika 50 v. Poistosuunnitelman muutoksen vähentävä vaikutus vuodelle 2021 yhteensä 504.600 euroa ja vuodelle 2022 484.200 euroa (vanhat poistot).

Vuonna 2021 kertaluonteisiin poistoihin sisältyi Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskuksen nuorisotilan saneerauksen alaskirjaus 6.681,79 euroa johtuen suunnitelmissa olevasta nuorisotilojen osuuden tyhjentymisestä ja Koivula-kodin alaskirjaus 29.385,46 euroa johtuen vuoden 2022 talousarvioon sisältyvästä Koivula-kodin toiminnan päättymisestä. Yhteensä vuoden 2021 alaskirjaukset olivat 36.067,25 euroa.

Vuonna 2022 kertaluonteisiin poistoihin sisältyi hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyvään omaisuuteen liittyvät alaskirjaukset: työllisyyspalveluiden pakettiauto 6.059,47 euroa, Havulinna hälytys- ja hoitajakutsujärjestelmä 24.355,57 euroa, Mäntymäen hälytys- ja hoitajakutsujärjestelmä 10.094,2 euroa ja Hyke, tilaajahankinnat 27.924,25 euroa. Yhteensä vuoden 2022 alaskirjaukset olivat 68.433,41 euroa.

I I. Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista		
	Poistotapa	Poistoaika
AINEETTOMAT HYODYKKEET		
Kehittämisenot	tasapoisto	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2 vuotta
Muut	tasapoisto	2 vuotta
AINEELLISET HYODYKKEET		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	tasapoisto	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	tasapoisto	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 vuotta
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 vuotta
Viemäriverkko	tasapoisto	30 vuotta
Kaukolämpöverkko	tasapoisto	20 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovaalustulaitteet	tasapoisto	15 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	tasapoisto	10 vuotta
Maakaasuverkko	tasapoisto	20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	tasapoisto	15 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	tasapoisto	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10 vuotta
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	4 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet	tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Muuta

Pienhankintaraja on 10.000 euroa.

Käytettynä hankittujen hyödykkeiden poistoaika määritellään tapauskohtaisesti.

Perusparannusmenojen poistoaika määritellään tapauskohtaisesti.

Ulkopuolisella rahoituksella toimivien projektien osalta noudatetaan rahoittajan antamien ehtojen mukaista pienhankintarajaa sekä poistoaikoja, mikäli ne poikkeavat tästä poistosuunnitelmasta.

Kylmäkosken, Toijalan ja Viialan taseista siirtyneiden kiinteiden rakenteiden ja laitteiden poistotapa on menojäännöspoisto vanhoilla poistoprosenteilla.

I2. Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevaraus 1.1. Vähennykset tilikaudella	0	0		
Eläkevaraus 31.12.				
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1. Lisäys tilikaudella	1 216 704	1 118 641		
Vähennys tilikaudella	33 697	98 063		
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	1 117 189	1 216 704		
Muut pakolliset varaukset 1.1. Lisäykset tilikaudella	12 838	13 959		
Vähennykset tilikaudella	-10 159	-1 121		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	2 679	12 838		

I3. Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitto	502 822	172 349	502 822	244 522
Rakennusten myyntivoitot				
Osakkeiden myyntivoitot		1 561	0	1 561
Muu pysyvien vastaavien myyntivoitot	558 044	2 666		
Myyntivoitot yhteensä	1 060 866	176 576	502 822	246 083
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	120 194		120 194	
Rakennusten myyntitappiot				
Osakkeiden myyntitappiot				
Muiden pysyvien vastaavien myyntitappiot	340 266	6 100		
Myyntitappiot yhteensä	460 460	6 100	120 194	0

I4. Satunnaisien tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot	57 668	0	57 668	
Satunnaiset tuotot yhteensä	57 668	0	57 668	0
Satunnaiset kulut	32 776	0	0	
Satunnaiset kulut yhteensä	32 776	0	0	0

15. Osinkotuotot ja osuuspääomat		
	Kaupunki	
	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	73 494	64 189
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	158 689	158 689
Osinkotuotot omistusyhteisyyksistä		
Yhteensä	232 183	222 878

16. Erittely poistoeron muutoksesta		
	Kaupunki	
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	2 666,77	3 137,38
Poistoeron muutokset yhteensä	2 666,77	3 137,38

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

18. Arvonkorotukset	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
	Maa-alueet	498 576,60	498 576,60	489 697,75
Rakennukset	13 921,56	13 711,18		
Muut				
Arvonkorotukset yhteensä	512 498,16	512 287,78	489 697,75	489 697,75

Akaa Pointin ja ABC-alueen yritystointien arvoa on nostettu poistamalla puustoa, tasoittamalla ym. maanrakennustöillä. Töiden arvo peritään ostajalta myynnin yhteydessä.

	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteis- menot	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk-	Ennako-maksut ja keskener. hankinnat	YHTEENSÄ
1.1.2022	0	101 804,08	9 761 918,03	42 113 154,74	14 326 577,51	466 853,75	30 333,28	13 778 021,04	80 578 662,43
Arvonkorotukset									0,00
Käyttöomaisuuden vähennykset			-663 774,88					-1 181 900,08	-12 482 776,96
Käyttöomaisuuden lisäykset		19 125,63	185 953,28	2 868 308,58	3 959 362,83	464 431,68		14 082 533,59	21 579 715,59
Rahoitusosuudet tilikaudella				-198 059,34	-330 200,00				-528 259,34
Siirrot keskener. hankinnoista				5 482 610,61	1 511 161,33			6 780 704,10	13 774 476,04
Siirrot erien välillä									
Kertyneet poistot tilikaudella		-102 600,98		-2 767 535,40	-1 776 904,78	-299 162,99			-4 946 204,15
31.12.2022	0	18 328,73	9 284 096,43	47 498 479,19	17 689 996,89	632 122,44	30 333,28	22 822 256,65	97 975 613,61

Sijoitukset	Kuntayhtymä- osuudet	Tytäryhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisö- osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	YHTEENSÄ
1.1.2022	8 136 516,23		1 641 487,76	59 723,63	9 650 829,43
Lisäykset	107 572,16				107 572,16
Vähennykset	-49 903,86				-49 903,86
Siirrot					
31.12.2022	8 194 184,53		1 641 487,76	59 723,63	9 650 829,43

20 - 22. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta -
Tytäryhteisöt						
Akaan Vuokra-asunnot Oy	Akaa	100,00 %	100,00 %	655	3 114	0
Kiinteistö Oy Aravanit	Akaa	100,00 %	100,00 %	84	292	-10
Kiinteistö Oy Kylmäkosken Säästöalo	Akaa	82,00 %	82,00 %	65	10	-4
Kiinteistö Oy Toijalan Moottoriliikennä	Akaa	71,93 %	71,93 %	800	129	0
Kiinteistö Oy Toijalan Virastokeskus	Akaa	77,10 %	77,10 %	1 250	125	0
Kiinteistö Oy Akaan Puskuritie 6	Akaa	100,00 %	100,00 %	10	3 406	0
Kiinteistö Oy Akaan Elehallit (perusteilla v. 2021 lopussa)	Akaa	100,00 %	100,00 %			
Kuntayhtymät						
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	Hämeenlinna	0,46 %	0,46 %	31	36	-35
Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastia	Hämeenlinna	0,46 %	0,46 %	108	6	1
Valkeakosken Seudun Koulutus ky	Valkeakoski	26,13 %	26,13 %	2 543	602	61
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	4,19 %	4,19 %	9 078	28 427	28
Pirkanmaan liitto ky	Tampere	3,16 %	3,16 %	53	153	-1
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Viialan Teponkuja 3	Akaa	49,00 %	49,00 %	24	52	0
Etelä-Pirkanmaan Palvelukiinteistö Oy	Valkeakoski	35,00 %	35,00 %	519	4 788	18

23. Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		7 620		12 907
Lainasaamiset	52 166	28 057	52 166	207 839
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	52 166	35 677	52 166	220 746
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				4 315
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		158 689		158 689
Yhteensä		158 689		163 004
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				400
Lainasaamiset	420 000		420 000	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	420 000	0	420 000	400
Saamiset yhteensä	472 166	194 366	472 166	384 150

24. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Saamiset jäsenkuntayhtymiltä	158 689	158 689	158 689	158 689
Saamiset kunnilta	340 738	861 567	340 738	861 567
Projektitisaamiset	27 239	79 709		
KELA:lta	449 986	520 816	348 516	423 365
Muut siirtosaamiset muilta	762 108	835 128	409 885	512 466
Siirtyvät korot				
Yhteensä	1 738 761	2 455 909	1 257 829	1 956 087

TASEEN VASTATTAVIEN LIITETIEDOT

25. Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
	Peruspääoma 1.1.	32 828 973	32 828 973	32 828 973
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	32 828 973	32 828 973	32 828 973	32 828 973
Yhdistysten ja säät po 1.1.	9 329	9 329		
Lisäykset				
Vähennykset				
Yhdistysten ja säät po 31.12.	9 329	9 329		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	22 590	22 590		
Lisäykset	212			
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	22 802	22 590		
Muut omat rahastot 1.1.	18 700	18 700		
Lisäykset				
Vähennykset	-9 270	0		
Muut omat rahastot 31.12.	9 430	18 700		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	585 248	-10 077 500	2 911 476	-8 845 764
Lisäykset		10 662 748		11 757 240
Vähennykset	-319 104		-989 987	
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	266 144	585 248	1 921 489	2 911 476
Tilikauden yli-/alijäämä	-836 720	524 056	-1 437 311	-989 987
Oma pääoma yhteensä	32 299 959	33 988 896	33 313 152	34 750 463

26. Erittely poistoerosta		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero		
Moottoritien sisääntulon rakentaminen	15 111,72	17 778,49
Poistoero yhteensä	15 111,72	17 778,49

27. Pitkäaikaiset velat, jotka eräännyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua		
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 099 120	5 003 314
Lainat julkisyhteisöiltä	68 078	93 271
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	16 167 198	5 096 585

28. Joukkovelkakirjalainat		2022	2021
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat			28 000 000
- korko -0,49 %			
- korko 2,03 %		14 000 000	
Joukkovelkakirjalainat yhteensä		14 000 000	28 000 000

29. Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevaraukset				
Potilasvahinkovastuuvaraus	1 117 189	1 216 704		
Muut pakolliset varaukset	2 679	12 838		
Pakolliset varaukset yhteensä	1 119 868	1 229 542	0,00	0,00

30. Velat saman konsernin yhteisöille				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 614		7 708
Muut velat		2 869		52 832
Siirtovelat				
Yhteensä		4 483	0	60 540
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		2 922 394		2 419 614
Muut velat				
Siirtovelat		358 447		
Yhteensä		3 280 841		2 419 614
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		3 285 324	0	2 480 154

31. Maksuliikennetilin limiitti		
	2022	2021
Maksuliikennetilin limiitti 31.12.	4 000 000	4 000 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	4 000 000	4 000 000

32. Muiden velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat/ pitkäaikainen				
Liittymismaksut	591 749	638 764	560 555	560 555
Muut velat				
Muut velat/pitkäaikainen yhteensä	591 749	638 764	560 555	560 555
Muut velat/ lyhytaikainen				
Liittymismaksut				
Muut velat	1 836 291	2 003 150	1 078 724	1 214 610
Muut velat/lyhytaikainen yhteensä	1 836 291	2 003 150	1 078 724	1 214 610

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Lomapalkkajaksotus	8 463 486	8 302 156	4 992 436	5 094 546
Muut henkilöstökulujen jaksotukset	902 525	1 399 784	396 159	348 180
Siirtyvät korot	213 284	203 943	165 587	170 558
Valtionosusennakot	598 544	177 994	598 544	177 994
Muut siirtovelat muille	3 657 327	2 478 324	2 615 960	1 179 224
Siirtovelat kunnille ja kuntayhtymille	158 561	158 561		
Työnantajamaksut	590	588	588	588
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	13 994 317	12 721 349	8 769 273	6 971 089
Siirtovelat yhteensä				

38. Vuokra- ja leasingvastaat	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Vuokra- ja leasingvastaat				
Vuokravastaat yhteensä	11 597 089	16 100 275	5 368 255	9 186 694
- seuraavalla tilikaudella maksettavat	3 835 487	5 246 952	2 937 941	4 054 810
- myöhemmin maksettavat	7 761 602	10 853 323	2 430 314	5 131 884
Yhteensä	11 597 089	16 100 275	5 368 255	9 186 694

40. Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Tytär yhteisöjen puolesta annetut takaukset				
jäljellä oleva pääoma	7 867 586	8 373 402	7 867 586	8 373 402
Takaukset muiden puolesta				
jäljellä oleva pääoma	7 664 346	5 229 507	7 664 346	5 229 507

Muut vastuusitoumukset	2022	2021
	Kuntien takauskeskus	
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastausta 31.12.	124 665 370,00	115 887 966,00
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastausta 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	72 092,00	75 913,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Korkojohdannaisten erittely

Korkojohdannaiset sisältävät lainasalkkuun kohdistuvia koronvaihtosopimuksia. Korkojohdannaista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana omalle korkotilille. Johdannaiset on tehty korkomenojen suojaamistarkoituksessa, joten ne on käsitelty taseen ulkopuolisina vastuina.

Korkosuojausten tulosvaikutukset realisoituvat sopimusten vaikutusaikana. Sopimukset voidaan purkaa ennenaikaisesti kulloinkin vallitsevaan markkina-arvoon. Koronvaihtosopimusten korot on sidottu Euribor 3 kk ja 6 kk-viitekorkoihin.

2022

2021

Koronvaihtosopimus AKAA I

Nimellisarvo 22.000.000 euroa, bullet

Sopimus tehty ajalle 01/2021-01/2049

Koronvaihtosopimuksella on muutettu 3kk euribor-korko kiinteäksi tasoon 2,28 % euribor-koron ollessa 5 % tai alle. Muutoin euribor – 1%

Markkina-arvo (pankin 31.12. arvostusraportin mukaan)

-1 787 453,36

-11 888 315,81

Koronvaihtosopimus on tehty suojaamaan tulevaa lainanottoa (sisältäen nykyisiä ja tulevia talousarvioon perustuvia pitkäaikaisia lainoja, kuntarodistuksia sekä myös kiinteistöleasingin korkoriskiä).

SOPIMUS	Kaupun id:	Markkina-arvo 31.12.2022	Markkina- arvon muutos, kun korot -1%	Markkina-arvon muutos, kun korot +1%	Uusi markkina- arvo, jos korkokäyrä -1%	Uusi markkina- arvo, jos korkokäyrä +1%
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus AKAA I	339540, 339542 & 339544	-1 787 453,36	-3 780 664,18	2 469 214,51	-5 568 117,54	681 761,15

Koronvaihtosopimus I731703/2654592

Nimellisarvo 4.550.000 euroa, tasalyhenteinen, tilanne 31.12.2022 700.000 euroa

Sopimus tehty ajalle 02/2017-08/2023

Koronvaihtosopimuksella on muutettu 6 kk euribor-korko kiinteäksi tasoon 0,049 %

Markkina-arvo (pankin 31.12. arvostusraportin mukaan)

8 690,00

-8 934,00

Koronvaihtosopimus on tehty suojaamaan yksittäistä pankkilainaa. Suojaus ja laina kohtaavat ja ovat pellikuvia toisilleen.

SOPIMUS	Kaupun id:	Markkina-arvo 31.12.2022	Markkina- arvon muutos, kun korot -1%	Markkina-arvon muutos, kun korot +1%	Uusi markkina- arvo, jos korkokäyrä -1%	Uusi markkina- arvo, jos korkokäyrä +1%
Koronvaihtosopimus	I731703/26 54592	8 690,00	-1 745,00	1 749,00	6 945,00	10 439,00

Markkina-arvo yhteensä

-1 778 763,36

-11 897 249,81

Konsernin vastuu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin koronvaihtosopimuksista:

Nimellisarvo	Päätymispäivä	Markkina-arvo 31.12.2022
4 618 557,00	3.11.2036	-82 899,00
6 500 000,00	20.9.2032	530 021,00
4 329 895,00	2.11.2037	57 353,09
16 444 444,44	25.4.2041	2 896 401,32
29 600 000,00	25.4.2041	5 929 349,00
25 500 000,00	27.12.2039	5 739 538,36
25 200 000,00	5.12.2043	6 388 596,13
28 152 179,00	29.7.2029	2 899 306,11
140 345 075,44		24 357 666,01

Akaan kaupungon konsernivastuu 4,19 %

1 020 586,21

Ympäristövastuut

Vuoden 2017 aikana on paljastunut Akaan alueelle ulottuva, maaperään joutuneista myrkyistä johtuva ympäristön saastumistapaus. Asiasta on annettu tuomio vuonna 2020.

Vielä ei tiedetä, joutuuko kaupunki osallistumaan saastuneiden maa-alueiden puhdistuskustannuksiin ja minkä suuruisista kustannuksista mahdollisesti on kyse.

Oikeudenkäynnit ja valitukset

Hallinto- ja hovioikeudessa on vireillä muutoksenhakuihin liittyviä asioita. Niistä kaupungille saattaa koitua vahingonkorvausvastuita.

Korkein hallinto-oikeus on palauttanut hallinto-oikeuden käsittelyyn Toijalan kaupungin aikaisen lastensuojeluun liittyvän riita-asian, jossa toinen kunta hakee kaupungilta korvauksia kahden lapsen osalta. Hallinto-oikeudessa on myös alkanut uusi lastensuojeluun liittyvä riita-asia, jossa toinen kunta hakee kaupungilta korvauksia.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2007 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja peruseräparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustöistä.

Arvonlisäveron palautusvastuu perustuu arvonlisäverolain 11 lukuun.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2022	2021
Hallintotoimi	18	17
Kaupunkikehitystoimi	27	24
Perusturva	407	417
Sivistys	393	394
Tekninen	111	114
Palkkatuella	24	16
Oppisopimuksella	5	3
Yhteensä	985	985

43. Henkilöstökulut		
	2022	2021
Palkat ja palkkiot	37 182 351,31	36 515 063,11
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	7 976 235,24	8 216 047,28
Muut henkilösivukulut	1 427 734,89	1 279 162,65
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	46 586 321,44	46 010 273,04
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	72 295,31	72 936,31
Henkilöstökulut yhteensä	46 658 616,75	46 083 209,35

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
AKAAN KESKUSTA	2 774,50	3 504,67
AKAAN KOKOOMUS	4 529,39	4 229,87
AKAAN PERUSSUOMALAISET	2 064,75	1 418,50
AKAAN SDP/KYLMÄKOSKEN TYÖV.YHD.	2 042,50	1 826,17
AKAAN SDP/TOIJALAN TYÖVÄENYHD.	2 260,00	3 828,08
AKAAN SDP/VIIALAN TYÖVÄENYHDISTYS	4 546,50	4 520,04
AKAAN VASEMMISTOLIITTO	963,00	1 775,00
ETELÄ-PIRKANMAAN VIHREÄT	2 121,89	2 621,27
LIBERAALIPUOLUE	428,75	82,50
AKAAN SINISET		125,00
SUOMEN KRISTILLISDEMOKRAATIT	419,00	742,50
Tilitetyt maksut yhteensä	22 150,28	24 673,60

45. Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	22 037,50	26 033,50
Muut palkkiot	9 180,00	6 528,00
Yhteensä	31 217,50	32 561,50

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

16 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

AKAAN KAUPUNKI, HULEVESITOIMINTA

Vaatus erilliselle tilinpäätökselle

Akaan kaupungin hulevesihuolto on laskennallisesti eriytetty Yleisten piha- ja liikennealueiden tulosyksikössä ja kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen. Tilinpäätös on laadittu nyt viidettä kertaa. Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tai yrityksen tulee kirjanpidossaan eriyttää hulevesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma. Lakimuutoksen (1.9.2014) mukaan huleveden viemäröinti on eriytettävä muista toiminnoista. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut lausunnon 112 9.3.2015 koskien ko. lain muutosta. Lausunnon mukaan huleveden viemäröinti voidaan eriyttää muista toiminnoista laskennallisesti ja huleveden viemäröinnistä ei tehdä erillistä toimintakertomusta. Akaan kaupungin toimintakertomuksessa esitettyihin lukuihin sisältyy hulevesien käsittely ja hulevesien osuudesta on laadittu erillinen tuloslaskelma ja tase.

Vuoden 2017 loppuun asti hulevesitoiminnasta ja laskutuksesta on huolehtinut HS-Vesi Oy. Vuoden 2018 alusta HS-Vesi laski jätevesimaksuaan 8 % ja hulevesilaskutus siirtyi Akaan kaupungille.

Hulevesien hallinta vuonna 2022

Yleistä

Akaassa otettiin 1.1.2018 käyttöön julkisoikeudellinen hulevesimaksu, jonka tuotto vuonna 2022 oli yhteensä 392.876 euroa. Tästä 30.290,00 euroa on kertynyt kaupungin omien kiinteistöjen maksuista. Hulevesimaksulla katetaan hulevesien hallinnan suunnittelusta, investoinneista ja ylläpidosta aiheutuvat kustannukset.

Suunnittelu

Hulevesien hallintaan liittyvää suunnittelua toteutettiin jokaisen Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden hankkeen rakennussuunnittelun yhteydessä. Merkittävimmät hankkeet joissa hulevesisuunnitteluun liittyviä kohdetta olivat Viialan kampusalueen infra (Pohjolankatu, Läntinenkatu, Peltokummuntie, Kumpukuja), Marssitien alue, Kurisjärventien kiertoliittymät sekä Asemantien ja Istosperäntie.

Investoinnit

Uuden alueen kunnallistekniikkaa toteutettaessa Akaan kaupungille muodostuu hulevesien hallintaan liittyviä kustannuksia ojien kaivamisesta ja perkaamisesta sekä rumpujen, salaojituksen, ns. viiksikaivojen ja huleveden tonttiliittymien rakentamisesta. Kustannukset vuonna 2022 olivat yhteensä 201.833,83 euroa. Vuoden 2022 kustannukset muodostuivat seuraavien hankkeiden rakentamisesta: Uudenkylän alue (Runkotie, Rämöntie, Vihmankuja, Vintolantie), Setserinkuja, Korventien jatkaminen, Köyvärintie, Orapihlajantie ja Vuoritien alueen rakentaminen. Siinä tapauksessa, että alueelle toteutetaan myös huleveden runkoviemäri, sen rakentamisen kustantaa HS-Hulevesipalvelut Oy, joka laskuttaa kaupunkia erikseen olevan verkoston käyttökorkvauksen, mikä oli vuonna 2022 221.004,90 euroa. Summa sisältyy tuloslaskelmassa puhtaanapito- ja pesulapalveluiden ostoon.

Ylläpito

Hulevesien hallinnan ylläpitomenoja olivat hulevesimaksun laskutusperusteiden selvittämisestä, laskutuksesta ja asiakaspalvelusta aiheutuneet hallintomenot, yhteensä n. 26.439,40 euroa sekä olevan hulevesijärjestelmän ylläpitokorjauksiin liittyvät kustannukset, yhteensä 21.625,51 euroa.

Taloudellinen toteutuminen

Hulevesilaskutuksella perittiin vuoden 2022 aikana 392.876 euroa. Tästä summasta 8,47 % kertyi kaupungin omien kiinteistöjen maksuista.

Summalla pystyttiin kattamaan juoksevat menot sekä kattamaan edellisten vuosien aikana tehtyjä hulevesi-investointeja ja keräämään hieman puskuria myös tulevia investointeja varten. Isoja tulevia hankkeita joissa on mukana paljon hulevesien suunnittelua ja alueelle rakennettavia kuivatusjärjestelmiä on Viialan kampusalueen infra, joka tulee toteutumaan vuoden 2022-2024 aikana.

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2022

AKAAN KAUPUNKI

Hulevedet

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT		
MYYNTITUOTOT		
LIIKETOIMINNAN MYYNTITUOTOT	392 876,34	393 150,00
3002 Hulevesimaksut ulkoiset	362 586,34	365 850,00
3002 Hulevesimaksut sisäiset	30 290,00	27 300,00
MUUT TUET JA AVUSTUKSET	5 633,58	
330 Työllistämistuki	5 633,58	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	398 509,92	393 150,00
TOIMINTAKULUT		
PALKAT JA PALKKIOT	-39 328,01	-10 713,28
MAKSETUT PALKAT JA PALKKIOT	-39 328,01	-10 713,28
4002 Vakinaisten kk-palkat	-18 979,89	-10 573,28
4005 Erilliskorvaukset	-1 433,71	
4006 Työllistettyjen palkat	-14 045,34	
4011 Määräaikaisten palkat	-4 869,07	-140,00
HENKILÖSIVUKULUT	-7 791,41	-2 077,57
ELÄKEKULUT	-6 280,07	-1 733,48
4100 KuEL-maksut	-6 280,07	-1 733,48
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 511,34	-344,09
4151 Kansaneläke- ja sairausvakuutus	-526,97	-164,02
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-771,93	-195,04
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-195,17	13,52
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-17,27	1,45
PALVELUJEN OSTOT 2	-263 820,60	-229 376,02
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-263 820,60	-229 376,02
4340 Toimisto- ja asiantuntijapalve	-12 660,77	-2 102,57
4342 ICT-palvelut	-13 608,63	0,00
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelu	-221 068,50	-221 677,45
4390 Alueiden rakent ja kpito.palv	-16 312,70	-5 596,00
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-170,00	
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-5 312,81	0,00
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA 1	-5 312,81	0,00
4580 Kalusto		0,00
4590 Rakennusmateriaali	-5 312,81	0,00
4591 Korjausmateriaali		0,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 781,21	-1 972,70
VUOKRAT	0,00	0,00
4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat		0,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 781,21	-1 972,70
4921 Luottotappiot	-1 781,21	-1 972,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-318 034,04	-244 139,57
TOIMINTAKATE	80 475,88	149 010,43
VUOSIKATE	80 475,88	149 010,43
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT2		
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT1	-26 040,79	-15 292,56
7140 Poistot kiinteistä rakenteista	-26 040,79	-15 292,56
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ		
TILIKAUDEN TULOS	54 435,09	133 717,87
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	54 435,09	133 717,87

TASE 31.12.2022

AKAAN KAUPUNKI

Hulevedet

TASE	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliste hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	251 433,92	277 474,71
Keskeneräiset hankinnat	217 833,83	16 000,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	469 267,75	293 474,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	13 350,00	348 605,00
Saamiset kaupungilta	0,00	355 794,27
Sisäiset yhdystilit	43 790,15	-611 797,78
VAIHTUVAT VASTAAVAT	57 140,15	92 601,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ	526 407,90	386 076,20
	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	386 076,20	252 358,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	54 435,09	133 717,87
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Velat kaupungille	85 896,61	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	526 407,90	386 076,20
	0,00	0,00
Käyttöomaisuus 1.1.	277 474,71	140 377,57
Vuoden hankinnat		152 389,70
Vuoden poistot	-26 040,79	-15 292,56
Käyttöomaisuus 31.12.	251 433,92	277 474,71

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

17 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Akaassa 30.3.2023

AKAAN KAUPUNGINHALLITUS

Sami Rajala
puheenjohtaja

Heli Einola-Virtanen
jäsen

Hanni Joronen
jäsen

Aki Moisio
varajäsen

Arttu Käpylä
jäsen

Inka Loppi
jäsen

Mervi Pulkkinen
jäsen

Anni Määttä
varajäsen

Harri Rämö
jäsen

Maija Toivonen
jäsen

Jouni Vaittinen
jäsen

Antti Peltola
kaupunginjohtaja

I 8 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Akaassa 22.5.2023

KPMG Julkistarkastus Oy
Tilintarkastusyhteisö

Topi Katajala
JHT

LUETTELOT JA SELVITYKSET

19 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ 20 SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Tilivuoden aikana 1.1.-31.12.2022 on käytetty seuraavia tilikirjoja:
Kirjauspäiväkirja, Rondo sähköinen arkisto (10 v)
Tasekirja, paperitulostus (pysyvästi säilytettävä)
Tase-erittelyt, paperitulostus (10 v)
Pääkirjat, Rondo sähköinen arkisto (10 v)
Ostoreskontran suorituspäiväkirja, Rondo sähköinen arkisto (10 v)
Myyntireskontran suorituspäiväkirjat, Rondo sähköinen arkisto (10 v)
Talousarvion toteutuminen, ulkoinen/sisäinen
Käyttöomaisuuskortistot

Kirjanpito on hoidettu CGI Oy:n (ent. WM Data Oy ja Logica Oy) Raindance-ohjelmistolla.

Käytössä on ollut seuraavat ATK-ohjelmat:

RAINDANCE KUNTAMALLI OHJELMAT:

1. Talouden ohjaus: Kirjanpito, myyntireskontra, ostoreskontra, budjetointi

RONDO OHJELMAT:

2. Ostolaskujen käsittelyohjelma ja arkistointi
3. Rondo-laskutus

REPORT MANAGER –RAPORTOINTIOHJELMA

4. Raportointi

PRO CONSONA:

5. Sosiaalitoimen ohjelmat: päivähoito, sosiaalityö

ANALYSTE OHJELMAT:

6. Pankkiyhteysohjelmisto

PEGASOS:

7. Pegasos henkilöstönhallintaohjelmisto (katselukäyttö)
8. Vanhus- ja vammaistyö
9. Terveystieteidenhuolto

WINHIT

10. Hammashuolto

POPULUS

11. Henkilöstöhallinnon ja palkanlaskennan tietojärjestelmä

LUETTELO TOSITELAJEISTA JA NUMEROSARJOISTA

Id	Nimitys	Nsar
ALKUSA	Alkusaldot	1
BUD	Talousarvio	2
BUDKS	Käyttösuunnitelma	5
BUDL	Lisätalousarvio	3
MRP13	Laskulaji 13 Perusturvan laskut	130
MRP18	Laskulaji 18 Sivistystoimen laskut	180
MRP33	Laskulaji 33 Hulevesilaskutus	330
MRP35	Laskulaji 35 Vuokralaskut	350
MRP40	Laskulaji 40 Teknisen toimen laskut	400
MRP51	Laskulaji 51 Hammashuollon laskut	510
MRP54	Laskulaji 54 Vahaiskasvatuksen laskut	540
MRP59	Laskulaji 59 Yleishallinnon laskut	590
MRP74	Laskulaji 74 Terveyskeskusmaksujen laskut	740
MRP75	Laskulaji 75 Kuntalaskut	750
MRP76	Laskulaji 76 Vanhustenhuollon laskut	760
MRP88	Laskulaji 88 Rakennusvalvonnan laskut	880
MRP99	Laskulaji 99 Maksukehotukset	990
MRPHYV	Hyvityslask.kuittaus	531
MRPMAN	Manuaalisuoritukset	511
MRPVII	Viitesuoritukset	521
MUIRO2	Muistiotos2 Rondo	15
MUIRS2	Muistiotos Sis2Rondo	25
MUISIS	Muistio sisäinen	20
MUISTI	Muistiotositteet I	10
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	899
OSTOL	Ostolaskut liitt/man	803
OSTOT	Ostolaskut	801
PALKAT	Palkkatositteet	102
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101
SISROP	Sislaskut2 Rondo	40
SOSTYO	Sosiaalityö ProConso	103
VANHAT	Vanhat saldot	6
ZBF	Budjetointitositteet	96

Tositteet säilytetään 10 v.

LIITTEET

Akaa kaupungin talouden tasapainotamistoimenpiteet 2020-2024/ Seuranta 2020-2022

KAUPUNKIKEHTYYS	2020
Akaa-Point Raakapuuterminaali, maan myynti: Maata myydään raakapuuterminaalin rakentamista varten.	400 000
Maa-alueen myynti laajamista	750 000
Asiantuntijapalvelukulujen aktiivointi taseseen: Viedään asiantuntijakustannukset kuten kaavaselvitykset suoraan harkkille, josta ne aktivoidaan taseseen harkkeen valmistuttua.	0
Yhteensä	1 150 000

SIVISTYS	2020
Parmaco: 1 optioiden käyttöönotto ja vuokrien jaksoitus jäljellä olevalle vuokra-ajalle (viimeisimpien osalta vuokra-aika päättyisi lokakuussa 2022)	359 600
Erityisluokkien perustaminen Akaaseen lukuvuosien 2020-2021 ja 2021-2022 aikana vuosiluokille 0-9. Teoreettinen säästö, joka kertyy henkilökohtaisten avustajien ja koulunkäynninohjaajien vähentämistä olisi molempien lukuvuosien osalta yhteensä 150 000 euroa.	37 500
Yhteensä	397 100

TOIMENPITEET	TOT 2020	HUOMIOITAVAA
Lunastustoimitus on siirtynyt kevääseen 2021 (korona).	0,00	Lunastushinta on vähintään taseseen verran. Koska kaava ennatti ota teollisuuskaava, lunastushinta tulee jonkin verran korkeampi. Myyntioikeus kirjautuu lunastushinnan ja tasearvon välinen erotus. Puusto liitetään kaupungille, v. 2020 yhteensä noin 80.300 euroa.
Kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 216 kaupungin omaisuuden myynnistä/ maa- ja metsätalouden myynnistä hyväksyen liitteen mukaisen metsätalouden myynnin kahdessa erässä Länsi-Suomen Metsätal Oy LKV:n toimesta ja valtuutti teknisen johtajan ja kaupunkikehitysjohtajan suorittamaan kaupat vähintään oheismateriaalissa esitellyn hintaan. Kaupunginjohtaja korjasi kokouksessa ehdotustaan siten, että kiinteistön Kivimaa (20-4205-0) määräaloin 1.1, (10,4 ha) ja 1.2. (n. 33 ha) vähimmäismyynnihintojä korotetaan korjatussa liitteessä (liite 2) esitetyllä tavalla. Kaupunginhallitus päätti 1.9.2020 § 259 maa-alueen myynnistä/ Vanha-Terisvuoren tila: 1) hyväksyi 3.7.2020 päätelyn ostotarjouksen ja myi tilan Vanha-Terisvuori (20-406-1-07) 200.000 eurolla ja valtuutti kaupunkikehitysjohtajan laatimaan ja allekirjoittamaan kauppaehdotuksen kaupungin puolesta ja 2) peruutti myytävään tilaan liittyvän Länsi-Suomen Metsätal Oy LKV:n myyntioikeussuhteen.	1 421 310,88	Tasapainotamistoimenpiteisiin sisältyvä "Tippu 20-470-1-152, määräala noin 132 ha metsää" myytiin hintaan 1.320.000 euroa ja siitä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoja 1.320.000 euroa. Tasapainotamistoimenpiteisiin sisältyvä "Lannetta 20-435-1-134 ja Anttila 20-435-1-149, määräaalat, 13,6 ha metsämaata, sisältyy 100 metriä Vähä Anjarin rantaan, ei kaavaa" myytiin hintaan 151.400 euroa ja siitä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoja 145.452,88 euroa. Em. tasapainotamistoimenpiteisiin sisältyvät myynnit ovat yhteensä 1.471.400 euroa, josta kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoja yhteensä 1.465.452,88 euroa. Välittäjän veloitus myynneistä oli 39.600 euroa + 4.542 euroa = 44.142 euroa. Eurovaikutus huomioitu pysyvien vastaavien myyntivoitot - välityspalkkiot. (Lisäksi muuta talousmetään myyntiä on tehty yhteensä hintaan 498.810 euroa, josta kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoja 409.761,92 euroa. Välittäjän veloitus myynneistä oli 8.904 euroa.)
Ei toimenpiteitä.		
	1 421 310,88	

TOIMENPITEET	TOT 2020	HUOMIOITAVAA
Akaan kaupungilla on seuraavat Parmaco Oy:n vuokra-kohteet Viialan laajamassa: PARMACO NS. SUORAHANKINTA vuokra-aika 36 kk, 1.1.2018 lukien vuokra 13.150 e/kk (alv 0 %), optioaika 7.800 e/ kk PARMACO OSA-ALLIE 1 vuokra-aika 36 kk, 1.8.2018 lukien vuokra 80.000 e/ kk (alv 0 %), optioaika 45.000 e/ kk lisävuokra 4.992 e/ kk (alv 0 %), optioaika 1.750 e/ kk PARMACO OSA-ALLIE 2 vuokra-aika 36 kk, 3.10.2018 lukien vuokra 53.000 e/ kk (alv 0 %), optioaika 27.000 e/ kk PARMACO OSA-ALLIE 3 vuokra-aika 36 kk, 12.10.2018 lukien vuokra 13.800 e/ kk (alv 0 %), optioaika 8.400 e/ kk	0,00	Valluusto merkitsi asian tiedoksi 11.6.2020 § 168 sekä myönsi 359.600 euron määrärahan lisäyksen seuraavasti: - Perustunelautakunnan vastuualue yhteensä 5.800 euroa o Sosiaalityö 2.200 euroa o Terveystieteiden 3.600 euroa - Sivistyslautakunnan vastuualue yhteensä 341.200 euroa o Kasvatus- ja opetuspalvelut 341.200 euroa o Teknisen lautakunnan vastuualue yhteensä 12.600 euroa o Tilahallinto 3.600 euroa o Sivous- ja ruokapalvelut 9.000 euroa.
Asiasta käytiin neuvottelu Parmaco Oy:n kanssa tammi-helmikuun 2020 vaihteessa. Parmaco Oy:n totesi seuraavaa: "Jatkovuokraoptioiden hinnat ovat nyt sopimusten mukaiset. Alemmin on ollut puhetta vuokratilustuksen jyvittämisestä jatkotilalle vuokra-ajalle. Tällöin keskustelussa on kuitenkin ollut selvästi pidempi jatko-aika. Parmaco on myynyt vuokratilat parkkille ja tämä johtaa siihen, että rahollussopimukset pitäisi avata ja solmia uudet. Tämän prosessin kustannukset huomioiden emme voi ryhtyä siihen lyhyellä vuokrasopimuksen jatkolla."		Sopimuskauden ja optioiden osalta vuokrat ja kohdennus ovat edellä esitetyn mukaiset. Kaupunginhallitus päätti 17.11.2020 § 337 hyväksyä liitteenä olleet Parmaco Oy:n vuokrasopimusten lisäliitteet, jolla sovitetaan jatkovuokra-ajan ja optioiden käyttöönotto.
Perustettu lukuvuodesta 2020-21 alkaen erityisluokat, joihin on vähentynyt kolmen koulunkäynnin ohjajan rekrytointitarve elokuusta 2020 alkaen. Suunnittelussa ei ole kuitenkaan ollut mahdollista huomioida syksyn 2020 osalta uusien koulunkäynnin ohjajien/henkilökohtaisten avustajien tarvetta.	0,00	Tämän toimenpiteen säästö on arvioitu olevan syksyn 2020 osalta yhteensä 37.500 euroa. Syksyllä laadituissa pedagogisissa selvityksissä on esitetty oppilaiden oppimisen tuen järjestämiseksi koulunkäynninohjaajia henkilökohtaisista avustajista ja syyslukukauden 2020 aikana on henkilöstöosaosto myöntänyt 7 uutta täyttölupaa perusopetuksen oppilaiden oppimisen tukemiseen. Opetuksen järjestämistavan muutos on kuitenkin hillinnyt kustannusten nousua.
	0,00	

2021
0
0
0
0

2021
12 100
75 000
87 100

TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
Odotetaan kaupan toteutumista.	0,00	Lunastustoimitus on viivästynyt ja toteutuu vuoden 2022 maaliskuussa.
Ks. 2020. Kaupunginhallitus päätti 30.3.2021 § 83 1) hylätä liitteensä olevan ostotarjouksen koskien myyntiä tilasta olevaa kiinteistön Kivimaa 20-420-5-0 kahta määräalaa, jotka ovat 10,4 ha:n kokoinen metsäalue Iomäentien varrella ja 38,6 ha:n kokoinen metsä ja peltoa oleva alue Hämeenlinnantien varrella ja 2) ottaa pois myynnistä Hämeenlinnantien varrella olevan määräalan. Kaupunkikehitysjohtaja päätti 8.12.2021 § 103 myydä noin 10,4 ha:n määrä-alueen tilasta Kivimaa 20-420-5-0 hintaan 72.000 euroa, sekä allekirjoittaa kauppaehdotuksen kaupunginhallituksen päätöksen 16.6.2020 § 216 valtuutuksen mukaisesti. A.o. kauppa toteutuu alkuvuonna 2022 ja siitä kirjautuu pysyvien vastaavien myyntivoittoa 8.819,39 euroa.	0,00	Akaan kaupungin talouden tasapainotamistoimenpiteisiin 2021 sisältyy mm. Kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltojen ja kiinteistöjen myynti. Syksyn 2021 aikana on selvitetty vielä myytäväksi esitettävät kohteet. Kaupunginhallitus päätti 10.11.2021 § 347 rakentamattomien kerros- ja rivitalotonttien (13 kpl ja 6 kpl) asettamisesta myyntiin sekä 23.11.2021 § 377 maa-alueen (1 kpl) asettamisesta myyntiin.
Ei toimenpiteitä.		
	0,00	

TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
Ks. 2020.	0,00	
Ajanjaksoilla 1-12/2021 ei ole todennettävissä säästöä koulunkäynninohjaaja- ja avustajakustannuksissa. Oppilaiden oppimisen tuen tarpeet ovat lisääntyneet koronapandemian aikana. Kustannusten nousua on saatu hillitä muuttamalla opetuksen järjestämistavan käytäntöitä ja vaihtamalla henkilökohtaisia avustajia ryhmäkohtaisiin koulunkäynninohjaajiin. Muutos lisää oppilaiden tuen saatavuutta ja tasalaatuisuutta sekä edistää työhyvinvointia.	0,00	
	0,00	

TEKNINEN	2020
<p>Poisto-ohjelman muutos: Tiettyjen rakennusten poisto-ohjelman nostetaan 50 vuoteen, jolloin se vastaa kiinteistön teknistä käyttöikä. Kiinteistöistä käyty läpi kohteittain. Poisto-ohjelman vastaa tulojen ylijäämä välittömien kohteiden osalta.</p> <p>* vanhat vanhat kohteet-kki koulu</p> <p>607 500</p> <p>* uudet: hyke ja koulut (tarkentuu, vaikuttaa suunnitelmaosalle)</p> <p>100 000</p> <p>Kaupungin omistuksessa olevien erillisosakkeiden/pienyhtiöiden myynti: Myydään kohteen ensisijaisesti markkinoille ja toissijaisesti kaupungin 100 % omistamalle Akaan Vuokra-asunnot Oy:lle. Kohteista pyydetään hinta-arvot ja ne laitetaan myyntiin välittäjän toimesta.</p> <p>Muu kaupungin rakennusten myynti: Selvitetään muu kaupungin myytävä omaisuus rakennusten osalta.</p> <p>0</p>	
TEKNINEN	2020
Varikkoselvitys: Selvitetään kaupungin varikkotoimintojen nykytilat ja mahdolliset muut tavat järjestää palvelu	0
Ravitsemuspalveluiden uudelleenjärjestely: Rakennetaan keskuskeittiö ja tehostetaan omaa toimintaa luontaisen poistuman myötä / Rakennetaan keskuskeittiö ja omaa toimintaa tehostetaan. Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös markkinoilla aterioiden valmistuksessa oman tuotannon rinnalla.	0
Yhteensä	707 500
Yhteensä	2020
Kaupunkikehitys	1 150 000
Sivistys	397 100
Tekninen	707 500
YHTEENSÄ	2 254 600

TOIMENPITEET	TOT 2020	HUOMIOITAVAA
<p>Valtuusto päätti 11.11.2020 § 59</p> <p>1) hyväksyä liitteessä esitelty rakennusten poisto-ohjelman muutokset 1.1.2020 alkaen 1.1.2013 poistosuunnitelmasta poiketen</p> <p>2), että vuoden 2020 talousarvioon lisätään poistoihin 102 900 euron lisämääräraha.</p> <p>Em. mukaan vanhat kohteet ja kki koulu ovat seuraavat: Ylipöngin pävekoti uusi poisto-ohjelman 30 v. (aik. 20 v.), Tarpiakoti uusi poisto-ohjelman 30 v. (aik. 20 v.), Torkonkartano uusi poisto-ohjelman 50 v. (aik. 20 v.), Toijalan yhteisöuusi poisto-ohjelman 50 v. (aik. 20 v.), Kymäkosken uusi koulu uusi poisto-ohjelman 50 v. (aik. 20 v.), Viialan kirjasto Väikku uusi poisto-ohjelman 50 v. (aik. 20 v.), Montimihalli uusi poisto-ohjelman 50 v. (aik. 20 v.), Montimihallin squash-tilojen ja kuntosalin peruskorjaus uusi poisto-ohjelman 30 v. (aik. 20 v.), Sampola uusi poisto-ohjelman 30 v. (aik. 20 v.), Savola-koti uusi poisto-ohjelman 50 v. (aik. 20 v.), Siipilä-koti uusi poisto-ohjelman 30 v. (aik. 20 v.), Akaan paiseasema uusi poisto-ohjelman 30 v. (aik. 20 v.).</p> <p>Em. mukaan vanhat uudet kohteet ovat seuraavat: Akaan hyvinvointikeskus, valmistuu v. 2021, uusi poisto-ohjelman 50 v., Viialan yhtenäiskoulu, valmistuu v. 2023, uusi poisto-ohjelman 50 v., Viialan liikuntahalli, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto-ohjelman 50 v., Keskuskeittiö, valmistuu v. 2022/2023, uusi poisto-ohjelman 50 v.</p> <p>Kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 217 kaupungin omaisuuden myynnistä/ rakennetut kiinteistöt ja asunto-osakkeet sekä asuntontontit hyväksyen liitteen mukaisen huoneisto-osakkeiden ja rakennettujen kiinteistöjen myynnin Kiinteistönvälitys Aninkaisen toimesta, valtuutti teknisen johtajan ja kaupunkikehitysjohtajan suorittamaan kaupat vähintään liitteessä esitettyyn hintaan; hyväksyi Kiinteistönvälitys Aninkaisen tarjouksen Akaan kaupungin asuntontonttien myynnistä niin, että kaupunkikehitysjohtajalla on oikeus sopia Aninkaisen kanssa kulloinkin myyntiin laitetusta kohteesta. Kaupunginjohtaja korjasi kokouksessa ehdotusta siten, että Asunto Oy Viialan Valkoapila sijoitettavan huoneisto-osakkeen ja osoitteessa Marttilantie 2 sijaitsevan kiinteistön vähimmäismyyntihintoja muutetaan korjatuissa liitteissä (liite 3 ja 4) esitetyllä tavalla. Kaupunginhallitus päätti 20.10.2020 § 202, että huoneisto-osake As Oy Viialan Puistokumpu (Kirkkokatu 18 A 4) poistetaan myynnistä ja Kiinteistönvälitys Aninkaisen kanssa tehty toimeksianto päätetään sen osalta. Huoneisto-osake As Oy Viialan Puistokumpu (Kirkkokatu 18 A 4) palautetaan myyntiin, mikäli huoneistoon tällä hetkellä kohdistuva vuokrasuhde päättyy. Lisäksi kaupunginhallitus päätti esittää asian todeksi valtuustolle ja esitti, että kaupunkinvalituksen vastuulla olella hallintopalvelusta vähennetään pysyvien vastaavien myyntivoittoja 90 000 euroa ja että investioitohjelmassa osakkeiden myyntituloja vähennetään 90 000 euroa. Tasapainotamistoimenpiteisiin sisältyvä kaupungin omistuksessa olevien erillisosakkeiden/pienyhtiöiden myyntin 100 000 euron pysyvien vastaavien myyntivoittolovate pienenee näin ollen 100 000 eurosta 10 000 euroon. Valtuusto päätti asiasta 28.10.2020 § 50 ja määrärahuuosto huomiointiin vuoden 2020 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä 28.10.2020 § 51.</p> <p>Kaupunginhallitus päätti 16.6.2020 § 217 kaupungin omaisuuden myynnistä/ rakennetut kiinteistöt ja asunto-osakkeet sekä asuntontontit hyväksyen liitteen mukaisen huoneisto-osakkeiden ja rakennettujen kiinteistöjen myynnin Kiinteistönvälitys Aninkaisen toimesta, valtuutti teknisen johtajan ja kaupunkikehitysjohtajan suorittamaan kaupat vähintään liitteessä esitettyyn hintaan; hyväksyi Kiinteistönvälitys Aninkaisen tarjouksen Akaan kaupungin asuntontonttien myynnistä niin, että kaupunkikehitysjohtajalla on oikeus sopia Aninkaisen kanssa kulloinkin myyntiin laitetusta kohteesta. Kaupunginjohtaja korjasi kokouksessa ehdotusta siten, että Asunto Oy Viialan Valkoapila sijoitettavan huoneisto-osakkeen ja osoitteessa Marttilantie 2 sijaitsevan kiinteistön vähimmäismyyntihintoja muutetaan korjatuissa liitteissä (liite 3 ja 4) esitetyllä tavalla.</p>	<p>504 581,92</p> <p>0,00</p> <p>6 924,73</p> <p>9 765,57</p>	<p>Huomioitavaa on, että kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suunnitelman mukaisista poistoista antaman yleisohjeen mukaan "Pysyvien vastaavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno tulee poistaa vaikutusajanaan. Pysyvien vastaavien vaikutusajalla tarkoitetaan hyödykkeen taloudellista pitkäaikaa". Edelleen yleisohjeessa todetaan, että "Taloudellisella pitkäajalla tarkoitetaan sitä aikaa, jona pysyvien vastaavien hyödykkeen ennakkoiden hyödyttävien kuntien tuloa tuottamalle tai aikaa, jona hyödykkeen ennakkoiden hyödyttävien kunnan palvelujen tuottamista. Pysyvien vastaavien hyödykkeen taloudellinen pitkäaika on yleensä lyhyempi kuin sen tekninen pitkäaika, joka riippuu hyödykkeen tekemisestä käyttökestoista kunnan harjoittamassa toiminnassa."</p> <p>Huoneisto-osake As Oy Tulikettu myytiin 21.10.2020 hintaan 31 000 euroa ja sillä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoa 9 903,76 euroa. Välittäjän velotus myynnistä oli 2 379,03 euroa. Eurovaikutus huomiointi pysyvien vastaavien myyntivoitot - välityspalkkiot.</p> <p>Vainiolahti myytiin 18.11.2020 hintaan 269 000 euroa ja sillä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoa 266 056,70 euroa. Toimeksiantokirjeeseen on merkattu Vainiolahtea saadun pysyvien vastaavien myyntivoitton ja ns. normaalin myynnin erotuksen 250 000 euron erotus 16 056,70 euroa. Välittäjän velotus myynnistä oli 6 291,13 euroa. Eurovaikutus huomiointi pysyvien vastaavien myyntivoitot - välityspalkkiot.</p>
TOIMENPITEET	TOT 2020	HUOMIOITAVAA
Varikkoselvitys tehty. Jatketaan valmistelun selvityksen pohjalta.		
Valtuusto päätti 18.12.2019 § 77, että Akaan kaupungin ruokapalveluiden uusi palvelutuotantomalli muodostuu uudesta keskuskeittiöstä sekä käsiteltävissä olevien mahdollisuuksien mukaan teollisuudelta ja elintarviketuotantilaita ostetavista raaka-aineista lähtevä huomioiden. Valmistuu 2023. Hanke suunnitelmassa on hyväksytyt ja suunniteltu käynnistynyt.		Mikäli keskuskeittiön toteutuminen viivästyy alkuuudesta 2023 aiheuttaa se investointi-/korjausluterpeita olemassa oleviin valmistuskeittäihin.
Yhteensä	521 272,22	
TOT 2020	1 421 310,88	
	0,00	
	521 272,22	
	1 942 583,10	

2021
607 900
0
0
0
150 000
757 900
2021
0
87 100
757 900
845 000

TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
<p>Ks. 2020</p> <p>Akaan hyvinvointikeskus valmistuu v. 2021. Valtuuston päätöksen 11.11.2020 § 59 mukaan sen poisto-ohjelman 50 vuotta.</p> <p>Ks. 2020.</p> <p>Ks. 2020. Kaupunginhallitus päätti 9.3.2021 § 57 1) olla hyväksymättä kiinteistöön Kumpula 20-455-10-252 kohdistuvaa ostotarjousta ja 2) ottaa kiinteistön Kumpula 20-455-10-252 ja määrään kiinteistöistä Salmela 20-422-4-251 pois myytävien kohteiden listasta.</p>	<p>504 581,92</p> <p>216 969,71</p> <p>-818,45</p> <p>0,00</p>	<p>Vaikutus huomiointi talousarvioon 2021 valtuuston päätöksen 11.11.2020 § 59 mukaisesti.</p> <p>Huoneisto-osake As Oy Viialan Valkoapila (Keskuskatu 36 sis 3 osake) myytiin 22.11.2021 hintaan 51 800 euroa ja sillä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoja 1 560,58 euroa. Välittäjän velotus myynnistä oli 2 379,03 euroa. Eurovaikutus huomiointi pysyvien vastaavien myyntivoitot - välityspalkkiot.</p>
TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
Ks. 2020. Navco Oy:n tekemän varikkoselvityksen pohjalta tekninen lautakunta päätti 28.4.2021 § 46 valita jatkovalmistelun pohjaksi vaihtoehdon 2. Molemmista vaihtoehdoista luotetaan, varikko siirtyy yhteisiin vuokratiloihin, vuokratilat remontoidaan toimintaan sopivaksi ja vaihtoehdon 3. Molemmista vaihtoehdoista luotetaan, rakennetaan uusi varikkokiinteistö. Jatkokehitystä tehtiin. Tekninen lautakunta päätti 23.9.2021 § 104 palauttaa asian uudelleen valmisteluun. Jatkokehityksessä 24.11.2021 § 143 tekninen lautakunta päätti, että kaupungin taloudellinen tilanne huomioiden varikkotoimintoja ei tässä vaiheessa yhdistetä, koska ratkaisulla ei pystytä saavuttamaan talouden tasapainotamishojelmassa määrättyä säästöavoittoa. Varikkoselvityksen jatkotyöstö jatkuu v. 2022 talousarviovaltuuskunnan mukaisesti. "Varikkotoimintojen järjestämiseksi tehdään ensin strategien suunnitelma palvelujen ja hankintojen järjestämiseksi tehdään ensin strategien suunnitelma varikkoon siirtymistä. Tämä edellyttää strategista suunnitelmaa; linjataan mitä oma tuotanto tekee, mihin keskitytään ja millä resursseilla. Selvitetään, mitä palveluja ja miten niitä ostetaan markkinoilta. Strategien suunnitelma esitetään valtuustolle viimeistään syyskuussa 2022." <p>Ks. 2020. Kaupunginhallitus päätti 22.6.2021 § 241 hyväksyä keskuskeittiön rakentamisen tarjouspöytäkirjat. Hankinta-ilmotus julkaistiin 23.6.2021 ja tarjousaika päättyi 31.8.2021 klo 12. Kaupunginhallitus päätti 12.10.2021 § 317 valita urakoitsijaksi NCC Suomi Oy:n. Rakentaminen käynnistyy 5/2022 ja keskuskeittiö valmistuu 5/2023.</p>	<p>0,00</p> <p>0,00</p> <p>0,00</p> <p>720 733,18</p>	
Yhteensä	720 733,18	
TOT 2021	720 733,18	

KAUPUNKIKEHITYS	2022
Akaa-Point Raakapuuterminaali, maan myynti: Maata myydään raakapuuterminaalin rakentamista varten.	0
Maa-alueen myynti taajamista	0
Asiantuntijapalvelukulujen aktiivointi taseeseen: Viedään asiantuntijakustannukset kuten kaavaselitykset suoraan hankkeille, josta ne aktivoidaan taseeseen hankkeen valmistuttua.	0
Yhteensä	0

SIVISTYS	2022
Pamaccot: 1 optiovuoden käyttöönotto ja vuokrien jaksotus jäljellä olevalle vuokra-ajalle (viimeimpien osalta vuokra-aika päättyisi lokakuussa 2022)	-371 700
Erityisluokkien perustaminen Akaaseen lukuvuosien 2020-2021 ja 2021-2022 aikana vuosiluokille 0-9. Teoreettinen säästö, joka kertyy henkilökohtaisten avustajien ja koulukäynninohjaajien vähennyksenä olisi molempien lukuvuosien osalta yhteensä. 150 000 euroa.	37 500
Yhteensä	-334 200

TOIMENPITEET	TOT 2022	HUOMIOITAVAA
Elokuun alussa raakapuuterminaalin lunastusvoimasta maksettiin lunastushinta yhteensä 519.182,07 euroa + korot yhteensä 72.888,64 euroa, em. yhteensä 592.070,71 euroa. Lunastushinnasta kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoihin 97.428,11 euroa ja pysyvien vastaavien myyntitappioihin 120.193,50 euroa, nettovaikutus myyntitappiota 22.765,39 euroa. Korot kirjautuivat muihin rahoitustuottoihin. Asian kokonaisvaikutus kaupungin tuloslaskelman viimeiselle riville on 50.123,19 euroa.	50 123,19	Eurovaikutus on huomioitu asian kokonaisvaikutuksena kaupungin tuloslaskelman viimeiselle riville.
Kaupunkikehitysjohtaja päätti 8.12.2021 § 103 myydä noin 10,4 ha:n määrä-alan tilasta Kivimaa 20-420-5-0 hintaan 72.000 euroa, sekä allekirjoittaa kaupunkikehitysjohtajan päätöksen 16.6.2020 § 216 valtuutuksen mukaisesti. Ao. kauppa toteutui alkuvuonna 2022 ja siitä kirjautui pysyvien vastaavien myyntivoittoa 8.819,39 euroa.	8 819,39	
Kaavahankkeille on avattu kirjanpitoon projektinumerot ja selvitysten kustannukset kirjataan projektinumerolle ja siten ne voidaan kohdistaa hankkeille.	100 907,00	Eurovaikutus on huomioitu investointikohteille siirrettyjen eurojen mukaan.
Yhteensä	159 849,58	

TOIMENPITEET	TOT 2022	HUOMIOITAVAA
Ks. 2020	0,00	
Ajanjaksolta 1-12/2022 ei ole todennettavissa säästöä koulukäynninohjaaja- ja avustajakustannuksissa. Elokuussa 2021 käynnistyneen lukuvuoden resurssointi on ollut käytössä lukuvuoden loppuun (4.6.2022) asti. Kesäkuussa järjestetty kesäajan hoito esioppilaille on toteutettu hoitopaikan varanneiden oppilaiden lukumäärän mukaisesti. Loma-ajan hoito on järjestetty vakinaisella koulukäynninohjaajajhenkilöstöllä, jotka ovat kesällä töissä. Huomioitava on, että oppilaiden oppimisen tuen tarpeet ovat lisääntyneet koronaepidemian aikana. Kustannusten nousua on saatu hillittyä muuttamalla opetuksen järjestämistavan käytänteitä ja vaihtamalla henkilökohtaisia avustajia ryhmäkohtaisiin koulukäynninohjaajiin. Muutos lisää oppilaiden tuen saatavuutta ja tasalaatuisuutta sekä edistää työhyvinvointia. Lukuvuosi 2022-2023 käynnistettiin uuden ohjaajamallin mukaisesti. Henkilökohtaisia avustajia ei ole, vaan kaikki toimivat koulukäynninohjaaja-nimikkeillä ja koulukohtaisen resurssin mukaisesti. Saatua palautetta tulkiten, muutos on hyvä, mutta edellyttää uuteen toiminta- ja tiimitysmallikulttuuriin perehtymistä sekä sitoutumista.	0,00	Sivistystoimen 2023 talousarvioesityksen päätösprosessissa käsiteltiin myös talouden tasapainottamisen edellyttämää säästösuunnitelmaa. Säästötoimenpiteitä olisi kohdennettu ensisijaisesti henkilöstön vähentämiseen toimen ja virkojen uudelleenjärjestelyjen kautta. Samassa yhteydessä käsiteltiin myös sivistystoimen 1.1.2023 voimaan tullutta uutta organisaatiomallia. Säästötoimenpiteitä ei päätetty toteuttaa, mutta organisaatiota vahvistettiin liikuntasihteerin, opetuspäällikön ja kahdella varhaiskasvatuksen esihenkilön tehtävällä.
Yhteensä	0,00	

TEKNINEN	2022
Poisto-ohjelman muutos: Tiettyjen rakennusten poisto-aika nostetaan 50 vuoteen, jolloin se vastaa kiinteistön teknistä käyttöikää. Kiinteistökaanta käyty läpi kohteittain. Poisto-aika vastaa taulukon ylärajaa valittujen kohteiden osalta. * vaihdut vanhat kohteet+kki koulu * uudet: hyke ja koulut (tarkentuu, vaikuttaa suunnitelmauosille)	607 900
Kaupungin omistuksessa olevien erillisosakkeiden/pienyhtiöiden myynti: Myydään kohteen ensisijaisesti markkinoille ja toissijaisesti kaupungin 100 % omistamalle Akaan Vuokra-asunnot Oy:lle. Kohteista pyydetään hinta-arvot ja ne laitetaan myyntiin välittävän toimesta.	0
Muu kaupungin rakennusten myynti: Selvitetään muu kaupungin myytävä omaisuus rakennusten osalta.	0
TEKNINEN	2022

Varikkoselvitys: Selvitetään kaupungin varikkotoimintojen nykytilat ja mahdolliset muut tavat järjestää palvelu	150 000
Ravitsespalveluiden uudelleenjärjestely. Rakennetaan keskuskeittiö ja tehostetaan omaa toimintaa luontaisen poistuman myötä./ Rakennetaan keskuskeittiö ja omaa toimintaa tehostetaan. Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös markkinoilta aterioiden valmistuksessa oman tuotannon tiimillä.	0
Yhteensä	757 900

Yhteensä	2022
-----------------	-------------

Kaupunkikehitys	0
Sivistys	-334 200
Tekninen	757 900
YHTEENSÄ	423 700

TOIMENPITEET	TOT 2022	HUOMIOITAVAA
Ks. 2020	484 197,96	Vaikutus huomioitu talousarvioon 2022 valtuuston päätöksen 11.11.2020 § 59 mukaisesti.
Ks. 2021. Viialan liikuntahalli valmistui vuonna 2022. Valtuuston päätöksen 11.11.2020 § 59 mukaan sen poisto-aika on 50 vuotta.	545 039,59	
Ks. 2020.	0,00	
Selvitetty kiinteistöjen YPS:ssä määriteltyjen myyntikohteiden myyntimahdollisuutta. Selvitetään, asetetaanko pohjahinta ja myyääkö huutokaupalla vai kiinteistönvälittäjän toimesta.	0,00	Kiinteistöjen päivitetyn YPS:n myytävistä/purettavista rakennuksista (Rasin puukoulu ja kivikoulu, Viialan terveysasema+neuvola/toimisto, Koivulakoti, Aseman puukoulu ja tiilikoulu (Kylmäkoski), Mattilantie 2 (pukukuntoinen asuinrakennus)) pyydetty arvo- ja välitystarjoukset Aninkaiselta, Kiinteistömaailmalla ja OP-Kodilla. Aninkainen ilmoitti, ettei jätä tarjousta. Kiinteistömaailma ja OP-Koti toimittaneet tarjoukset. Asia käsiteltäneen kaupunginhallituksessa alkuvuodesta 2023.
TOIMENPITEET	TOT 2022	HUOMIOITAVAA

Valmistelua jatkettiin v. 2022. varikkoselvityksen 2. vaihe. Selvityksessä esityksensä siirtyminen yhteen varikkoon. Varikkoselvitys käsiteltiin teknisessä lautakunnassa elokuussa ja esitettiin eteenpäin hallitukselle ja edelleen valtuustolle. Valtuusto päätti 18.10.2022 § 265 merkitä tiedoksi tehdyn varikkoselvityksen; linjata, että valmistelua jatketaan taloudellisten vaikutusten selvittämiseksi; linjata, että hallinnollisten tehtävien/ toimistopalveluiden osalta tilaratkaisu linjataan asemansuodun kehittämisen yhteydessä. Varikkoratkaisu siirrettiin talousarviossa suunnitelmakauden ulkopuolelle v. 2027 jälkeen.	0,00	
Ks. 2020-2021. Keskuskeittiön urakka käynnissä. Valmistuminen ja käyttöönotto 5/2023. Keskuskeittiön käyttöönottoon liittyvä ruokapalveluiden toimintojen ja henkilöstön uudelleenorganisointi tehty.	0,00	
Yhteensä	1 029 237,55	

TOT 2022

159 849,58
0,00
1 029 237,55
1 189 087,13

AKAAN KAUPUNGIN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 2021 / SEURANTA 2021

Toimenpide	Vuositason vaikutus, 1000 e	Muuta huomioitavaa
1. Elematicin hallien yhtiöittäminen, nettovaikutus 2021 (Elematic-hallien yhtiöittämisestä tulee tehdä erilliset päätökset.)	1 613,5	Myydään kiinteistöt perustettavalle yhtiölle. Myös vuokralaisella on laajennustarvetta, joten selvitetään yhteisen yhtiön mahdollisuus osana kokonaisuusjärjestelyä.
2. Kaupungin tarpeettomien metsä- ja maa-alueiden, peltojen ja kiinteistöjen myynti.	2 000,0	Mahdolliset pellot, joiden myynti neuvoteltava vuokralaisten kanssa (Vuokrasopimukset kattolka ensi keväänä.) Jäljellä olevat myyntikelpoiset maa-alueet, Akaan vuokra-asunnoille myytävät kohteet, Kaupungintalon tontti. Rakennetut kiinteistöt joiden myynti siirtyy. Selvitykset ja mahdollinen myynti tehdään v. 2021 aikana.
3. Akaan Portin myynti	733,6	Kiinteistö Oy Akaan kiertoteliittymän osalta Akaan kaupunki myy omat osakeensa ulkopuoliselle ostajalle. Kaupunki jää vuokralle kunnes uudet tilaratkaisut ovat löytyneet.
4. Tietotalon myynti	330,0	Tietotalo (rakennus ja tontti) laitetaan myyntiin kun se on tyhjenetty. Sosiaali- ja terveyspalvelut muuttavat uuteen hyvinvointikeskukseen 06/2020. Muut muuttavat Akaan Porttiin. Myynnin toteutus ja vaadittavat toimenpiteet selvitetään Kaupunkikehityksen toimesta.
5. Kohdistamaton erä	477,0	Kohdistetaan myyntivoittoihin ja puretaan vuoden aikana kun sisältö tarkentuu.
Yhteensä	5 154,1	Näillä toimenpiteillä saavutetaan 56.200 euron ylijäämä vuonna 2021.

VANHAN ALLUAMÄN KATTAMINEN

Takoman hallin yhtiöittäminen, nettovaikutus 1. vuosi	1 742,2	
	3 535,3	Selvitetään ja mahdollisesti erillisin päätöksin toteutetaan kaupungin 100 % omistukseen tulevan kehitys/elinkeino-yhtiön perustaminen. Yhtiön tehtävänä on omistaa, jalostaa ja vuokrata teollisuustiloja sekä teollisuustontteja. Perustettava yhtiö ostaa kaupungilta keskeiset yritysalueet Akaa Pointista ja ABC:n alueelta.

TOIMENPITEET	TOT 2021	HUOMIOITAVAA
Tjonttiellä sijaitsevan suuren teollisuushallin yhtiöittämistä valmisteltiin. Samalla selvitetään mahdollisuutta laajenukselle ja erilaisia yhtiömuotoja sen osalta. Asiasta tehtiin konsultilla selvitys. Puskuritie 1:ssä olevan varastohallin osalta tilanne ratkeaa samassa yhteydessä. Valtuusto päätti 27.10.2021 § 109 Elematic Oy:lle vuokrattujen teollisuushallien yhtiöittämisestä. Päätöksestä tehtiin valitus hallinto-oikeuteen, joten asia ei toteutunut vuonna 2021.	0,00	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä vähennettiin päävityneiden tietojen johdosta nettovaikutusta 303.200 euroa. Joulukuussa vuoden 2021 talousarvion 3 muutoksen yhteydessä muuta-kohdan konkreetisoiduessa valituksen myötä vähennettiin nettovaikutusta 1.526.600 euroa. Puskuritiellä olevan hallin vuokrasopimus oli umpeutumassa 31.12.2021 ja sen osalta käytin myös jatkovuokra-neuvottelut sopimuksen mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti 7.12.2021 § 406 hyväksyä päivitetyn vuokrasopimuksen.
Va. kaupunkikehitysohjelmaa päätettiin 26.4.2021 § 35 solmia yhdeksän 30.4.2021 päättyvän sopimuksen osalta uudet peltoalueiden vuokrasopimukset 2021-2022 väliseksi ajaksi. Peltovuokrauksia pidennettiin vuodelle keväälle 2022, jotta viljelijöiden jo tehdyt investoinnit eivät mene hukkaan. Kaupunginhallitus päätti 22.6.2021 § 247 eräiden kiinteistöjen ja määräalajojen myynnistä Akaan Vuokra-asunnot Oy:lle kauppahintaan 67.000 euroa. Em. kaupasta on kirjautunut pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 65.670,47 euroa. Syksyn 2021 aikana selvitetiin vielä myytävissä esitettävät kohteet. Kaupunginhallitus päätti 10.11.2021 § 347 rakentamattomien kerros- ja rivitalotonttien (13 kpl ja 6 kpl) asettamisesta myyntiin sekä 23.11.2021 § 377 maa-alueen (1 kpl) asettamisesta myyntiin. Kaupunkikehitysohjelmaa päätettiin 8.12.2021 § 103 myydä noin 10,4 ha:n määrä-ala tilasta Kivimaa 20-420-5-0 hintaan 72.000 euroa, sekä allekirjoittaa Kauppakirjan kaupunginhallituksen päätöksen 16.6.2020 § 216-valluustuksen mukaisesti. Ao. kauppa toteutuu alkuvuonna 2022 ja siitä kirjautuu pysyvien vastaavien myyntivoittoa 8.819,39 euroa.	65 670,47	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoa vähennettiin 1.350.000 euroa varovaisuuden periaatteen johdosta. Joulukuussa vuoden 2021 talousarvion 3. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoa vähennettiin 575.500 euroa. Em. muutosten jälkeen ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoa oli 74.500 euroa. Kaupungin maapolitiinen ohjelma päivitettiin syksyn 2021 aikana ja asiasta tehdään päätöksiä vuonna 2022.
Neuvottelut ovat vielä aloittamatta.	0,00	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoa on poistettu varovaisuuden periaatteen johdosta. Ao. myynnin valmistelu jatkuu, mutta se ei kohdennu ainakaan vuodelle 2021.
Sote muutti kiinteistöistä kesällä 2021. Tilaisissa työskentelee vielä varhaiskasvatuksen sekä tietohallinnon henkilöstöä, jotka asian edetessä siirtyvät muualle. Kaupunginhallitus päätti 19.10.2021 § 342 muuta asiat: Selvitetään nuorisotoimen tila-asia viipymättä ja tuodaan asiasta selvitys sekä sisivistäutakunnalle, että hallitukselle. Tehdään tietotalon osalta selvitys tilojen käyttömahdollisuudesta nuorisotoimen käyttöön. Sisivistäutakunta merkitsi 9.12.2021 § 108 tie-doksi annetun selvityksen Tietotalon käyttömahdollisuuksista nuorisopalveluiden toiminta- ja työtilana sekä esitti kaupunginhallitukselle, että Tietotaloon sijoitetaan selvityksen mukaisesti nuoris-, liikunta- ja kulttuuripalveluiden toiminta- ja työtilat. Asiasta tehdään päätöksiä vuonna 2022.	0,00	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoa on poistettu varovaisuuden periaatteen johdosta. Ao. myynnin valmistelu jatkuu, mutta se ei kohdennu ainakaan vuodelle 2021. Lisäksi em. muutoksen yhteydessä huomioitiin rakennuksen poistot 22.600 euroa vuodelle 2021. Mahdollisten uusien suunnitelmien myötä asiant esitetään valtuustolle tarvittaessa muutosta.
Kytketty kiinteistö kohtaan 2.	0,00	Lokakuussa vuoden 2021 talousarvion 2. muutoksen yhteydessä ao. pysyvien vastaavien myyntivoittoa on poistettu varovaisuuden periaatteen johdosta.
	65 670,47	

Valtuusto päätti 11.6.2020 § 17 hyväksyä Koy Puskuritie 6:n perustamisopimuksen ja yhtiöjärjestyksen sekä 11.11.2020 § 60 myöntää 80 %-n omaehtoisuuden takauksen perustettavan Koy Puskuritie 6:n enintään 3.723.000 euron lainalle kaupan toteuttamiseksi. Perustettava Koy Puskuritie 6 on Akaan kaupungin 100 %:n omistuksessa oleva keskinäinen kiinteistöasema-yhtiö ja em. kaupassa Akaan kaupunki myy yhtiölle teollisuushalli-kiinteistön (aikaisemmin ns. Tamglass/ Takoma ja myöhemmin Puskuritie 6 -teollisuushalli) osoitteessa Puskuritie 6, kiinteistötunnus 20-5-9-4, tontin pinta-ala 30.442 m ² ja kiinteistön pinta-ala 4.886 krs ² m ² kauppahintaan 3.580.000 euroa, josta varainsiirtoveroa maksetaan 143.200 euroa. Em. kauppa toteutui 31.12.2020, joten vuodelle 2020 kohdentui myynnistä pysyvien vastaavien myyntivoittoa yhteensä 2.109.205,03 euroa. Jatkossa kaupunki maksaa yhtiön vastikkeet kokonaisuudessaan ja saa kuten aiemminkin ulkoiset vuokratulot. Kesällä vuoden 2021 aikana toimistotiloissa ollut kotihoitoyksikkö muutti hyvinvointikeskukseen ja ao. tila pitäisi saada vuokrattua. Vuokralaisen haku on käynnissä.	0,00	Vuonna 2021 teknisen toimen vastualueelle tilahallinnon tehtäväosalle kohdentui yhtiön hoito- ja pääomavastikkeita yhteensä 318.634,10 euroa, josta 286.850,10 euroa oli vuoden 2021 hoito- ja pääomavastikkeita ja 31.784 euroa vuodelle 2021 kohdentuneita vuoden 2020 hoito- ja pääomavastikkeita. Muihin rahoitustuottoihin sisältyi takausprovisiota 28.294,80 euroa. Verotuloihin sisältyi kiinteistövero noin 14.018,96 euroa (yhtiön v. 2021 maksama määrä).
Neuvottelut ovat vielä aloittamatta.	0,00	

HENKILÖSTÖKERTOMUS 2022

KÄSITTELY:

Yt-toimikunta	28.3.2023
Henkilöstöjaosto	5.4.2023
Kaupunginhallitus	30.3.2023
Kaupunginvaltuusto	14.6.2023

Sisällys

1. Henkilöstöpalveluiden palvelusuunnitelman toteutuminen vuonna 2022	194
2. Henkilöstöpanokset	196
2.1. Henkilöstön määrä	196
2.2. Henkilötyövuodet	199
3. Henkilöstön rakenne	200
3.1. Naiset ja miehet	200
3.2. Henkilöstön ikärakenne	201
3.3. Henkilöstön vaihtuvuus	201
3.4. Lähtijäkysely	202
3.5. Eläköityminen	203
3.5. Eläkemaksut	203
4. Työvoimakustannukset, työllistäminen sekä virka- ja työehtosopimukset	204
4.1. Vuoden 2022 työvoimakustannukset	204
4.2. Palkkatuen käyttö, kesätyöllistäminen ja muu työllistäminen	205
4.3. Henkilöstön jakaantuminen eri sopimusaloille ja kertomusvuoden palkan-tarkistukset	206
5. Henkilöstön tila	207
5.1. Osaamisen kehittäminen	207
5.2. Kehityskeskustelut	209
5.3. Työtyytyväisyys	209
5.4. Työajan jakaantuminen	210
5.5. Sairauspoissaolot	212
5.6. Aktiivinen välittäminen ja varhainen tuki	214
5.7. Työsuojelu ja työturvallisuus	215
5.8. Työterveyshuolto	217
5.9. Työkykyä ylläpitävä toiminta	219
6. Päätöksenteko ja yhteistoiminta	219
6.1. Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto	219
6.2. Yt-toimikunta ja kehittämissyöryhmät	220
6.3. Sisäilmaan liittyvät työryhmät	220

AKAAN KAUPUNGIN HENKILÖSTÖKERTOMUS VUODELTA 2022

Vuosi 2020 tulee jäämään historiaan maailmanlaajuisen Korona-pandemian vuoksi. Historiaa tehtiin myös vuonna 2021 sen oltua kokonaisuudessaan Korona-pandemian siivittäjä vuosi. Vuonna 2022 jouduimme edelleen elämään pandemian keskellä ja sen ehdoilla, vaikka rajoituksia purettiinkin ja pääsimme niin työssä kuin vapaa-ajallakin pikkuhiljaa palamaan arkeen ja sen normalisoitumiseen. Tilanteet ovat edelleenkin vaatineet nopeaa reagoitua, sitä kuuluisaa ketteryyttä, jota on tarvittu entistä enemmän. Se on vaatinut meiltä kaikilta joustavuutta, uuden oppimista ja varmasti myös asioiden asettamista uusiin arvoihin. Työn muutos on ollut vieläkin nopeampaa kuin mitä olemme osanneet odottaa.

Kertomusvuotta sävytti myös helmikuussa alkanut sotatilanne Ukrainassa ja mukanaan tuomat uhkakuvat. Kevään kuluessa myös työmarkkinatilanne vaikeutui, koska toimintaa rajoitti erityisesti hoito- ja hoiva-alan lakkouhkat, ylityö- ja vuoronvaihtokiellot.

Myös kilpailu osaavasta ja riittävästä työvoimasta sävytti vuotta 2022, mikä näkyi erityisesti sote-tehtävissä.

Kertomusvuonna työstiin myös sote-henkilöstön siirtoa Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Valmistelu kiihtyi syksystä lähtien aiheuttaen huomattavasti lisätyötä osalle henkilöstöämme. Huolta aiheutti myös siirtyvän henkilöstön keskuudessa huoli tulevasta.

Sairauspoissaolojen määränkin suhteen kertomusvuosi jää varmasti koko valtakunnassa historiaan niiden poikkeuksellisen kasvun vuoksi. Suurimpana syynä voidaan pitää Covid-19 pandemiaa. Sairauspoissaoloihin vaikutettiin varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen toimintamallin käyttöä tehostamalla. Aktiivisessa tuessa selvitetään yhteistyössä työterveyshuollon, esihenkilöiden, henkilöstöpalveluiden ja työsuojelun edustajien kanssa, miten työssä selviytymistä voisi tukea pitkien poissaolojen jälkeen, onko työoloilla yhteyttä sairastavuuteen ja miten kaupunki työnantajana voisi osaltaan tukea ja kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen terveydestä ja kunnosta huolehtimiseen. Varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen toimintamallin lisättiin mm. ohjeistus työhön paluun tuesta.

Kertomusvuonna vakiinutettiin ”Tuunatun työn” malli, jonka avulla pyritään parantamaan henkilöstön työssä jaksamista muokattua/korvaavaa työtä tarjoamalla. Samoin vakiinutettiin etätönn tekeminen ja normaaliolojen ohjeistus tuli voimaan vuoden 2022 alusta lukien. Uudessa ohjeistuksessa etätönn viikoittaista määrää ei rajoiteta ja hybridityö on myös mahdollista. Raportoinnin mukaan kertomusvuoden aikana etätönn teki 115 (149) henkilöä yhteensä 3.584 työpäivää (5.471). Tuunattua työtä teki kertomusvuonna 11 henkilöä (31) yhteensä 219 päivää (608).

Uudet kunnalliset sopimukset tulivat voimaan takautuvasti 1.5.2022 lukien ollen voimassa 30.4.2025 saakka. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Vuonna 2022 kustannusten on arvioitu nousevat keskimäärin 1,76 prosenttia eli noin 392 miljoonaa euroa.

Ensimmäinen yleiskorotus toteutettiin 1.6.2022 ja toinen 1.10.2022 lukien. Järjestelyeriä ei ollut käytettävissä lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen opetushenkilöstöä.

Kertomusvuoden päättyessä Akaan kaupungin henkilöstön kokonaismäärä oli 985 (31.12.2021 985), henkilötyövuosina 947 (945). Vakinaisessa palvelussuhteessa oli 766 henkilöä (726), määräaikaisia oli 190 (240). Kaupungin henkilöstön kokonaismäärä pysyi samana edelliseen vuoteen verrattuna (-10). Edellisvuoteen verrattuna vakituisten määrä lisäntyi 40 henkilöllä (-31), mutta määräaikaisten määrä vähentyi 50 henkilöllä (+17). Määräaikaisten osuus koko henkilöstöstä oli 19,29 prosenttia (22,37 %). Osa-aikaisia koko henkilöstöstä oli 14,62 % (14,82 %), joista 1,62 % henkilöä (1,93 %) oli osakaikaeläkeläisiä.

Kaupungin koko henkilöstöstä naisia on 88,25 prosenttia (88,60 %).

Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuoden päättyessä 48 vuotta, sama kuin edellisenäkin vuonna. Koko henkilöstö on keski-ikältään noin vuoden nuorempaa kuin vakinaisen henkilöstö. Naisten ja miesten keski-ikässä ei kuitenkaan ole olennaista eroa.

Koulutuspäiviä vakinaista henkilöstöä kohden oli keskimäärin 1,90 päivää (2,80). Koulutuspäivien määrä vakinaisen henkilöstön osalta on raportoinnin mukaan vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 0,90 päivällä henkilöä kohden.

Kertomusvuonna sairauspoissaolopäiviä henkilötyövuotta kohden oli keskimäärin 23,55 kalenteripäivää (17,32), työpäiviksi muutettuna noin 15 päivää. Niiden määrä on vuoteen 2021 verrattuna lisäntynyt 6,23 päivällä. Lyhyiden sairauspoissaolojen määrä (sairauspoissaolot omalla ilmoituksella esimiehen luvalla) on myös lisäntyneet edelliseen vuoteen verrattuna, itse asiassa niiden määrä on tuplaantunut, kun edellisenä vuonna nousu oli vain noin 300 päivää.

Kertomusvuonna kaupungin palveluksesta jäi eläkkeelle 31 (25) henkilöä, joista vanhuuseläkkeelle jäävien määrä oli 23 (22) henkilöä. Akaan kaupungin eläköityminen on vähän alhaisempaa kuin kunta-alalla keskimäärin. Eläkepoistumaennusteen mukaan eläköityminen vähenee tulevina vuosina jonkin verran.

Henkilöstömenot olivat kertomusvuonna 46.586.321,44 euroa (46.010.273,00), lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,25 prosenttia (2,84 %). Niiden osuus toimintakuluista oli 33,66 prosenttia (37,74).

Pandemian ja muiden edellä mainittujen uhkien vaatimia muutoksia kyettiin toteuttamaan nopeasti, mikä kertoo henkilöstön vahvasta osaamisesta ja sitoutumisesta työhönsä. Selviydymme vuodesta hienosti ja kiitos siitä kuuluu muutoskykyiselle ja joustavalle henkilöstöllemme, joka otti vastuun turvallisesta ja tuottavasta työskentelystä ja kykeni työssään säilyttämään keskittymisen olennaiseen Koronan muuttamassa maailmassa.

Lopuksi kiitän vielä kaupungin henkilöstöä ammattitaitoisesta ja osaavasta työstä kaupunkilaisten hyväksi. Toivotan kaikille terveyttä ja jaksamista vaativissa tehtävissä ja uskon vakaasti, että yhdessä selviämme myös tulevaisuuden haasteista. Akaan kaupungilla on hyvä ja hieno henkilöstö.

Briitta-Liisa Sinivuori
henkilöstöjohtaja

I. Henkilöstöpalveluiden palvelusuunnitelman toteutuminen vuonna 2022

Henkilöstöpalvelut palvelusuunnitelma

Henkilöstöpalvelujen tulosalue käsittää henkilöstöhallinnon ja palkkatoimiston, jotka tuottavat keskitetysti henkilöstöhallinnolliset tukipalvelut toimialoille. Lisäksi henkilöstöpalvelut vastaa keskitetysti työnantajapolitiikasta, sen linjauksista ja ohjeistamisesta ja näiden toteuttamisen tukemisesta esihenkilöille ja koko henkilöstölle. Henkilöstöjohtaja toimii myös kaupungin työsuojelupäällikkönä ja hallintotoimen toimialajohtajana.

Henkilöstöpalveluiden palvelusuunnitelman perusteet/olennaiset tapahtumat kertomusvuoden aikana

Henkilöstöpalveluissa on keskitytty erityisesti strategisessa henkilöstöohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen tärkeitä toimenpiteiden toteuttamiseen. Mm. sairauspoissaolojen vähentämiseksi on toteutettu koko organisaation tasolla työkykyjohtamiseen panostamalla aktiivisia ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Lisäksi henkilöstöpalveluilla on ollut merkittävä rooli henkilöstörakenteen ja sen määrän arvioinnissa ja muutosten suunnittelussa sekä riittävän henkilöstöresurssin varmistamisessa.

Työterveyshuollon toimijana jatkoi edelleen Terveystalo Oy. Yhteistyötä työterveyshuollon asiantuntijoiden kanssa jatkettiin siten, että painopisteenä oli työterveyshuollon panostukset erityisesti ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja työkyvyn ylläpitämisessä. Pitkittyneissä työkyvyttömyystilanteissa pyrittiin löytämään nopeammin pysyviä ratkaisuja. Esihenkilöitä tuettiin edelleen varhaisen puuttumisen ja aktiivisen tuen toimintamallin käytössä. Akaa pääsi mukaan Kevan kutsuhankkeeseen, jossa tavoitteena on esihenkilöiden työkykyjohtamisen käytännön tukeminen. Hankkeeseen liittyen esihenkilöille järjestettiin kaksi varsinaista työpajaa. Hanke jatkuu vielä vuoden 2023 loppuun saakka. Lisäksi esihenkilöille on järjestetty keskitetysti kolme "esihenkilötreeniä", joiden avulla on vahvistettu ja kehitetty esihenkilöiden osaamista päivittäisjohtamisessa ja tarjottu mahdollisuus vertaistukeen. Lisäksi koko henkilöstölle järjestettiin työyhteisökoulutusta.

Koko henkilöstölle suunnattu työhyvinvointikysely toteutettiin loka-marraskuussa. Kokonaisarvosana heikentyi vuoden 2020 kyselyyn verrattuna marginaalisesti ollen 7,71. Esihenkilöt kävivät tulokset läpi oman henkilöstönsä kanssa ja laativat niiden perusteella yksikkönsä kehittämissuunnitelmat.

Henkilöstöpalvelut-tulosalueen määrärahoihin sisältyi 20.000 euron määräraha henkilöstön kannustamiseen ja palkitsemiseen (kannustava palkkaus 18.000 euroa ja pikapalkitseminen 2.000 euroa). Kannustava kertapalkitseminen toteutui joulukuussa ja pikapalkitseminen koko kertomusvuoden ajan.

1.5.2022 alkoi uusi sopimuskausi, joka jatkuu 30.4.2025 saakka. Yleiskorotukset maksettiin kaikilla sopimusaloilla 1.6.2022 ja 1.10.2022 lukien. Paikallisia järjestelyeriä ei ollut käytössä lukuun ottamatta OVTES:n G-osiota (varhaiskasvatus), jossa jatkettiin palkkarakenneuudistusta. Henkilökohtaisen lisän arviointijärjestelmä päivitettiin kesäkuussa 2022.

Aktiivietuihin ja muuhun työkyky- ja työhyvinvointintaan oli keskitetysti varattu 60.000 euroa. Edellisten lisäksi tästä määrärahasta katettiin mm. henkilöstön huomioiminen.

Kaupungin palveluksesta irtisanoutuville tehtiin sähköinen lähtökysely. Vastauksia saatiin 63 lähtijältä. Ohjeistus päivitettiin tammikuussa 2022 ja käytiin läpi mm. esihenkilöinfossa.

Työhyvinvointikoordinaattorin vakanssi vakinaistettiin vuoden 2022 alusta lukien. Työhyvinvointikoordinaattorin tehtävänä on kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevästi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Vuoden 2023 alusta lukien kaupungin palveluksesta siirtyi Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelukseen yhteensä 437 henkilöä, joista 366 oli vakinaisia ja määräaikaisessa palvelussuhteessa olevia 71. Esihenkilöitä näistä oli 22. Kesällä 2022 annettuihin tietoihin verrattuna siirtyneen henkilöstön määrä lisääntyi tuntuvasti osittain sen vuoksi, että ohjeistus muuttui kertomusvuoden lopulla määräaikaisten palvelussuhteiden siirtoon liittyen. Henkilöstöpalveluista siirtyi yksi palkkasihteerin vakanssi hyvinvointialueelle. Yleinen tiedottaminen ja yhteistoiminta siirtoon liittyvistä asioista oli vilkasta koko kertomusvuoden aikana. Lisäksi siirtoihin liittyvä muutoshallinta kuormitti äärimmäisen paljon palkkasihteereitä.

Henkilöstöpalveluiden tuotantotavoitteiden toteutuminen

Strategian mukainen painopiste ja päämäärä: Akaan henkilöstö viihtyy työssään			
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2022	Toteutuma 2022
Työhyvinvointi lisääntyy. Henkilöstön määrä vastaa palvelurakennetta.	<p>Sairauspoissaolosten määrän tilastollinen seuranta.</p> <p>Hyväksytyjen toimintamallinen (varhainen tuki, tuunattu työ) käytön aktiivinen seuranta</p> <ul style="list-style-type: none"> - seurataan työterveysneuvottelujen määrien toteutumista - seurataan tuunatun työn käyttöä ja määriä. <p>ePassin käytön lisäämisellä aktivoidaan henkilöstön fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista jaksamista.</p> <p>Henkilöstökyselyjen toteutus ja tulosten aktiivinen seuranta, arviointi ja suunniteltujen toimenpiteiden toteutuminen.</p> <p>Kaupungin oman palvelurakenteen päivittäminen jäljellä jääviä toimintoja vastaavaksi. Henkilöstön sitouttaminen sote- yms. muutoksiin.</p>	<p>Sairauspoissaolopäivien vähennys 1 pv./hlö vuoteen 2021 verrattuna.</p> <p>Varhaisen tuen mallin aktiivisen käytön myötä vaikutaan henkilöstön työssä jaksamiseen ja sen tukemiseen</p> <ul style="list-style-type: none"> - työterveysneuvotteluita 60 kpl/vuosi - tuunattua työtä 400 pv. vuosi. <p>Tavoitteena ePassin arvoksi vähintään 45 euroa/ vuosi.</p> <p>Työyhteisökoulutuksia toteutetaan koko henkilöstölle 4 kertaa vuodessa.</p> <p>Esihenkilötyöhön ja johtamiseen liittyviä koulutuksia 3 kertaa vuodessa.</p> <p>Toimiva ja jatkuva yhteistoimintamenettely, neuvotteluita tarpeen mukaan, vähintään 6 kertaa vuodessa.</p>	<p>Sairauspoissaoloja on seurattu neljännesvuosittain. Sairauspoissaoloja oli v. 2022 22,41 pv./hlö, 6,12 pv./hlö enemmän kuin vuonna 2021. Ei toteutunut suunnitellusti.</p> <p>Työterveysneuvotteluita 43 kpl. Tuunattua työtä teki vuonna 2022 11 henkilöä yhteensä 219 päivää. Toteutui osittain.</p> <p>ePassin arvo nostettu 70 euroon ja palveluvalikoimaan lisätty hieronta (jaosto 17.11.2022/§ 112). Toteutui suunnitellusti.</p> <p>Vuonna 2022 ePassia käytti vähintään kerran 565 henkilöä, käyttöaste 52,1 %, kulut 20.641 euroa.</p> <p>Työyhteisökoulutus itsensä johtamisesta muutoksessa 15.11.2022. Toteutui suunnitellusti.</p> <p>Esihenkilötreenit työkykyjohtamisen kehittämisestä 22.3.2022, 17.5.2022 ja 29.9.2022, jatkuu vuonna 2023. Toteutui suunnitellusti.</p> <p>Viralliset yhteistoimintaneuvottelut 17.2.2022, 10.8.2022 ja 30.11.2022, epävirallista yhteistoimintaa jatkuvasti, kaupungin omat infotilaisuudet siirtyvälle henkilöstölle 13.1.2022, 23.3.2022 ja 23.5.2022, asiaa käsitelty yhteistyötoimikunnassa viisi kertaa. Toteutui suunnitellusti.</p>

2. Henkilöstöpanokset

2.1. Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrällä tarkoitetaan vuoden lopussa voimassa olevia päätoimisia palvelussuhteita. Päätoimiseksi katsotaan henkilö, jonka viikkotyöaika on vähintään 19 tuntia (opettajien päätoimisuus määritellään eri tavalla). Henkilöstömäärässä on mukana myös ne viranhaltijat/työntekijät, jotka eivät ole aktiivisissa, mutta heidän palvelussuhteensa on voimassa.

Henkilöstömäärää ohjattiin edelleen täyttölupamenettelyn avulla, 1.8.2015 lukien täyttölupa on tullut hakea myös vähintään puoli vuotta jatkuville määräaikaisille palvelussuhteille. Täyttölupamenettelyä kevennettiin vuonna 2019, kun kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto siirsi päätösvallan henkilöstöjohtajalle sellaisten vakanssien täyttölupien osalta, joiden palkkausmääräraha sisältyy kuluvan vuoden talousarvioon. Täyttölupamenettelyssä käytetään sähköistä järjestelmää.

Akaan kaupungin koko henkilöstön määrä 31.12.2022 oli 985, sama kuin vuoden 2021 päättyessäkin. Luvussa ovat mukana sekä vakinaisessa että määräaikaisessa palvelussuhteessa työskentelevät henkilöt sekä palkkatuella palkatut ja oppisopimussuhteessa olevat henkilöt. Määräaikaisessa, alle 13 päivää kestävässä palvelussuhteessa 31.12.2022 yhteensä 10 henkilöä (20).

Koko henkilöstöstä vakinaisessa palvelussuhteessa oli 766 henkilöä (726) ja määräaikaisessa palvelussuhteessa 190 henkilöä (240), ao. luvussa ei ole huomioon otettu palkkatuella palkattuja eikä oppisopimussuhteessa olevia henkilöitä. Vakinaisen henkilöstön määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 40 henkilöllä (31), määräaikaisen henkilöstön vähennys oli 50 henkilöä (17). Määräaikaisen henkilöstön osuus kokonaishenkilöstöstä oli 19,29 % (24,37 %). Osa-aikaisia koko henkilöstöstä oli 14,62 prosenttia (14,82 %), joista 1,62 %/16 henkilöä oli osa-aikaeläkeläisiä (1,93 %/19 hlö). Palkattomalla virka- tai työvapaalla oli tilastointipäivänä 66 henkilöä (78) henkilöä.

Toimiala	Vuosi	Vakituiset	Määräaikaiset	Palkkatuella	Oppisopimuksella	Yhteensä	Naiset	Miehet
Hallintotoimi	2022	16	2	2		20	17	3
	2021	13	4	2		19	16	3
	2020	27	2	2	1	32	27	5
	2019	28	1	2		31	27	4
	2018	27	3			30	27	3
	2017	29	4			33	30	3
Kaupunkikehitystoimi	2022	21	6	14		41	24	17
	2021	18	6	12		36	19	17
	2020	15	2	8		25	15	10
	2019	11	1	1		13	8	5
	2018	11				11	5	6
	2017	13	3			16	6	10
Perusturvatoimi	2022	347	60	2	5	414	393	21
	2021	337	80	1	3	421	396	25
	2020	338	89			427	404	23
	2019	371	104	9	2	486	459	27
	2018	376	109	15	1	501	471	30
	2017	396	104	16		516	486	30
Sivistystoimi	2022	287	106	5		398	346	52
	2021	259	135			394	345	49
	2020	271	116			387	340	47
	2019	279	90			369	320	49
	2018	283	69			352	300	52
	2017	290	57			347	299	48

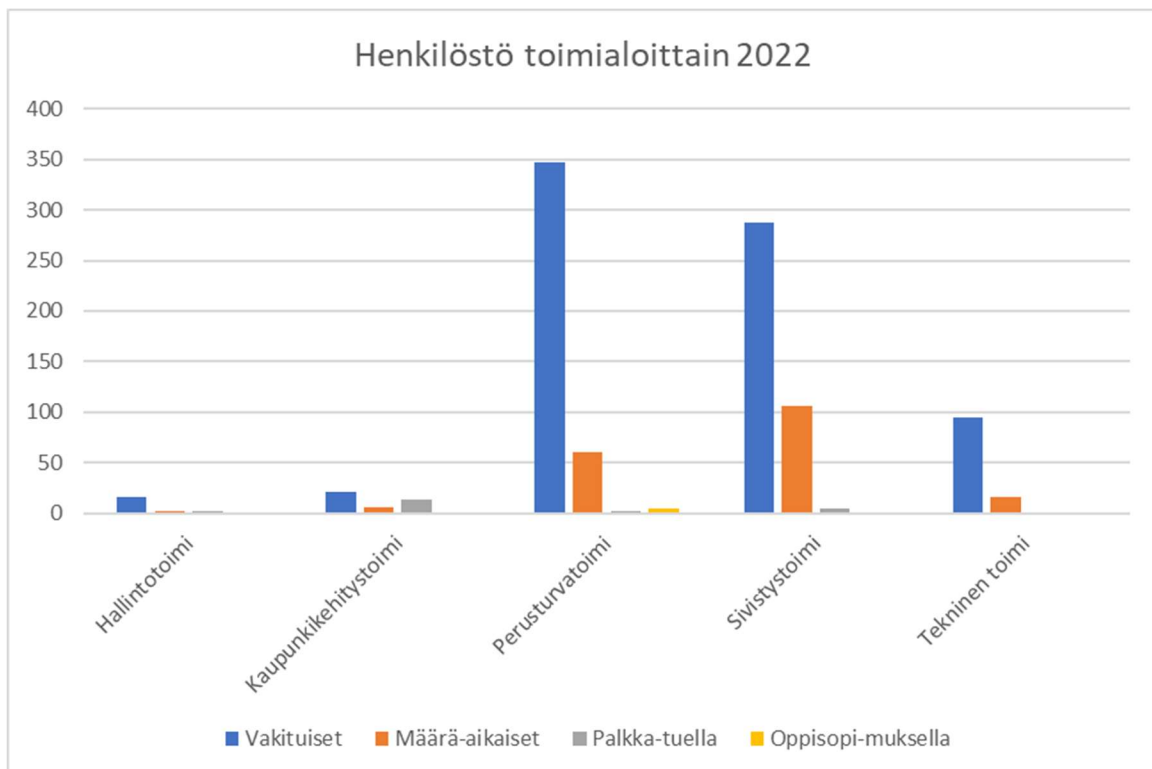
	2022	95	16	1		112	79	33
Tekninen toimi	2021	99	15	1		115	83	115
	2020	106	14	4		124	89	35
	2019	100	24	1		125	94	31
	2018	102	25			127	92	35
	2017	106	26	2		134	100	34
		2022	766	190	24	5	985	859
Yhteensä	2021	726	240	16	3	985	859	209
	2020	757	223	14	1	995	875	120
	2019	789	220	13	2	1024	908	116
	2018	799	206	15	1	1021	895	126
	2017	834	194	18		1046	921	125

(Lähde: Populus-raportti; Perhe- ja omaishoitajat ovat raportoinnin ulkopuolella, koska eivät ole palvelussuhteessa kaupunkiin. Henkilöä ei ole ilmoitettu määräaikaiseksi, jos hänellä on määräaikaisen tehtävän ohella vakinainen virka- tai työsuhde.)

Toimialoittain tarkasteltuna perusturvan toimialalla työskentelee 42 % koko henkilöstöstä (42,7 %). Sivistystoimen osuus on 40 %. Hallintotoimen henkilöstön määrä on pienin eli vain noin 2 % koko henkilöstöstä, teknisen toimen henkilöstön osuus kokonaishenkilöstöstä on vajaa 12 % ja kaupunkikehitystoimen osuus reilu 4 %.

Akaan kaupungin henkilöstö palkataan pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviin palvelussuhteisiin, määräaikaista henkilöstöä otetaan vain laillisin perustein välttämättömään tarpeeseen ja lyhytaikaiset sijaosuudet pyritään hoitamaan ensisijaisesti sisäisesti esimerkiksi työvuorojärjestelyin. Toimialojen esihenkilöiden edellytetään määräaikaista henkilökuntaa palkatessaan kiinnittämään erityistä huomiota perusteiden laillisuuteen.

Määräaikaisesta henkilöstöstä lähes yli 90 prosenttia työskentelee perusturvatoimen ja sivistystoimen toimialalla.

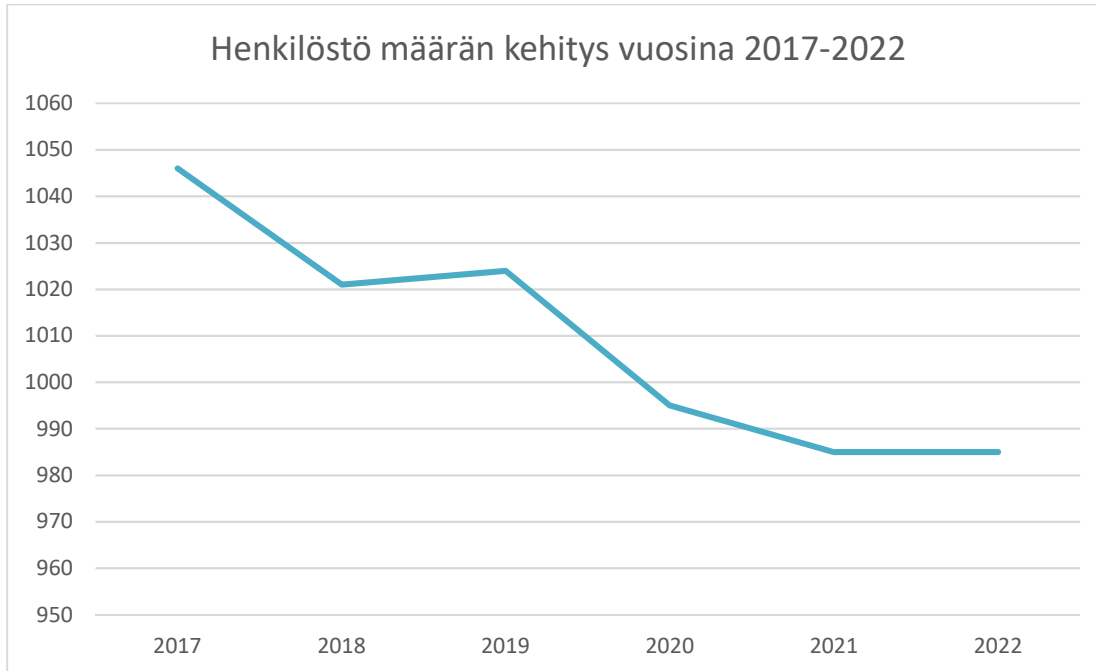

Määräaikaisuuden perusteet 31.12.2022

Määräaikaisuuden peruste	Henkilölukumäärä					
	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2022
Lakisääteinen perhevapaa	18	18	15	23	19	17
Vuosiloma	13	16	21	11	7	8
Palkkatuki	18	15	13	14	16	24
Muu työn luonteesta johtuva peruste	20	7	15	36	31	21
Sairausloma	19	14	13	7	6	4
Määräaikainen (ei sijainen, ilman vakanssinumeroa, määräaikaiset tuntiopettajat)	30	24	28	36	38	36
Avoimen vakanssin hoito	15	17	22	25	47	25
Vuorotteluvapaa	1	2	1	3	2	2
Osa-aikaeläke	6	5	5	3	3	1
Muu sijaisuus	24	43	35	31	30	25
Kausiluonteinen tehtävä	1	0	1	1	6	0
Oma pyyntö	9	8	10	3	1	5
Projektiluonteinen tehtävä	2	6	2	2	4	12
Oppisopimussuhde	0	1	2	1	3	5
Palkaton virkavapaus/työloma	1	3	3	5	4	0
Kuntoutustuki	2	3	2	1	1	0
Ei kirjattua perustetta työsopimuksessa	10	13	2	1	2	8
Organisaatiouudistuksesta johtuva peruste	5	2	4	0	0	2
Toiminnan vakiintumattomuus	4	17	28	22	28	15
Opintovapaan sijainen	14	8	13	13	10	8
Kelpoisuus puuttuu	0	0	0	0	1	1

Niiden määräaikaisten, joiden palvelussuhde kestää yli kaksi viikkoa, osuus lukuun ottamatta palkkatuella palkattuja ja oppisopimussuhteessa olevia, oli kertomusvuonna 19,29 %. Vuonna 2021 heitä oli 22,37 %. Määräaikaisten palvelussuhteiden määrä on vähentynyt yli 3 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten muutosta (lisäys) kertomusvuoden aikana on tapahtunut avoimissa vakansseissa ja toiminnan vakiintumattomuudessa ja palkkatukien määrässä.

Henkilöstön lkm	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vakinaiset	834	799	789	757	726	766
Määräaikaiset	194	206	220	223	240	190
Tukityöllistetyt ja oppisopimus	18	16	15	15	19	29
YHTEENSÄ	1046	1021	1024	995	985	985

Vakinaisen henkilöstön määrän kehitys suhteessa asukaslukuun vuosina 2018 – 2022

Toimiala	vuosi 2018 työntekijä/ 1.000 asu- kas	vuosi 2019 työntekijä/ 1.000 asu- kas	vuosi 2020 työntekijä/ 1.000 asu- kas	vuosi 2021 työntekijä/ 1.000 asu- kas	vuosi 2022 työntekijä/ 1.000 asu- kas
Hallintotoimi	1,63	1,75	1,69	0,81	0,97
Kaupunkike- hitystoimi	0,66	0,68	0,94	1,12	1,28
Perusturva- toimi	22,64	23,18	21,13	21,06	21,07
Sivistys- toimi	17,04	17,43	16,94	16,18	17,43
Tekninen toimi	6,14	6,25	6,62	6,18	5,77
YHTEENSA	48,11	49,31	47,31	45,37	52,94

Vakinaisen henkilöstön määrä suhteessa asukaslukuun on lisääntynyt yli seitsemällä prosentilla kertomusvuoden aikana. Eniten muutosta on tapahtunut sivistystoimissa henkilöstön vakinaistamisesta johtuen.

2.2. Henkilötyövuodet

Henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa olleen henkilöstön määrää kuin pelkkä henkilöstön lukumäärä vuoden viimeisenä päivänä, koska henkilöstön määrä vaihtelee olennaisesti vuoden aikana. Osan vuotta kestäneet tai osa-aikaiset palvelussuhteet muutetaan vuosityöntekijöiksi eli henkilötyövuosiksi. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi hänen osa-aikaprosenttiansa vastaavasti. Ylitöitä tai muulla tavalla tehtyä normaalin työajan ylittävää työaikaa ei oteta laskennassa huomioon.

Henkilötyövuoden määrittely

HTV1: palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100) => töissä koko vuoden

HTV2: palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100) => vähennetty palkattomat poissaolot

HTV3: palveluksessa olopäivien (vähennetty kaikki poissaolot mukaan lukien vuosiloma sekä koulutus) lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100) => työssäoloaika (=vähennetty kaikki poissaolot)

Henkilötyövuodet palvelussuhteessa vuosina 2020 – 2022

	Miehet			Naiset			Yhteensä		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
HTV1	118,4	118,4	119,6	839,2	826,5	827,0	957,6	944,9	946,6
HTV2	115,8	113,5	115,5	791,0	780,6	784,4	906,8	894,1	899,9
HTV3	102,3	100,9	101,0	660,0	655,9	648,6	762,3	756,8	749,6

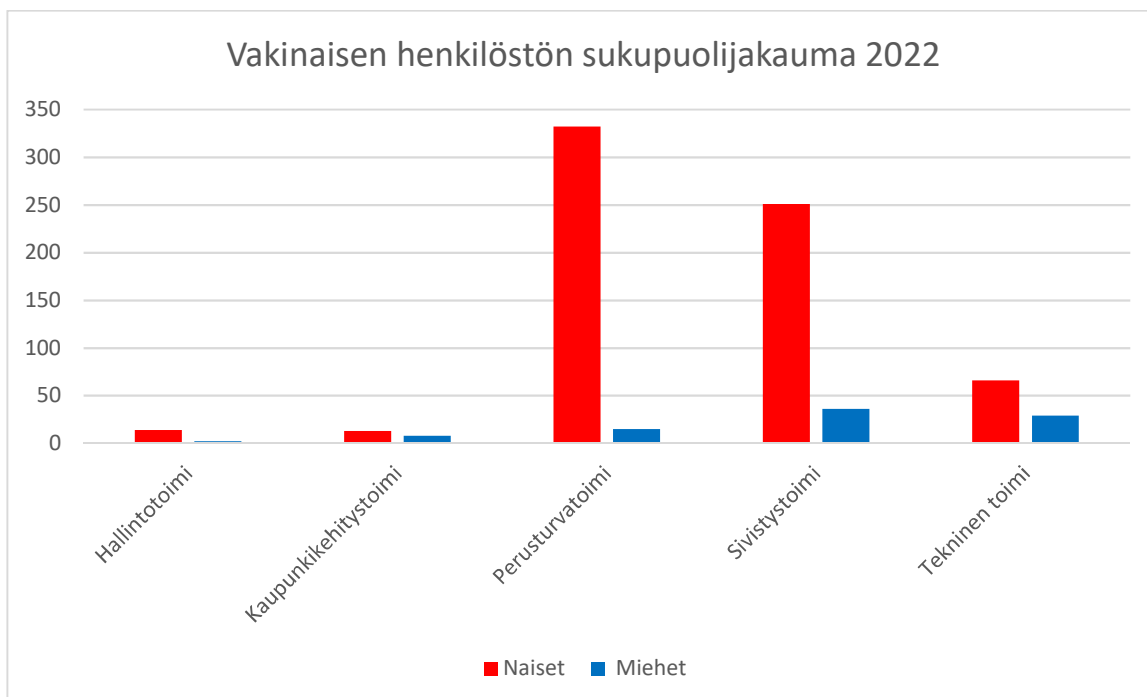
Henkilötyövuodet toimialoittain vuosina 2020 – 2022

Toimiala	HTV 1			HTV 2			HTV 3		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Hallintotoimi	34,2	21,6	21,0	33,9	21,2	20,9	28,7	18,2	18,1
Kaupunkikehitystoimi	28,5	33,6	38,3	28,4	32,8	37,3	24,9	28,8	31,8
Perusturvatoimi	420,9	406	404,8	389,4	374,3	377,8	318,5	305	299,7
Sivistystoimi	351,3	367,2	370,9	336,3	351,8	353,4	294,3	310,7	310,0
Tekninen toimi	122,7	116,5	111,6	118,8	113,9	110,5	96	94,1	90,0

3. Henkilöstön rakenne

3.1. Naiset ja miehet

Vakituudesta henkilöstöstä oli naisia 88,25 % (88,6) ja miehiä 11,75 % (11,4). Kokonaishenkilöstöstä naisten lukumäärä on 859 (859) ja miesten 126 (126). Sukupuolijakauman muutoksista ilmenee, että edelliseen vuoteen verrattuna miesten lukumäärä on hivenen lisääntynyt. Kuten kunta-alalla yleensä, niin Akaassakin, henkilöstö on hyvin naisvaltaista. Kunta-alan henkilöstöstä miesten osuus on keskimäärin viidennes.

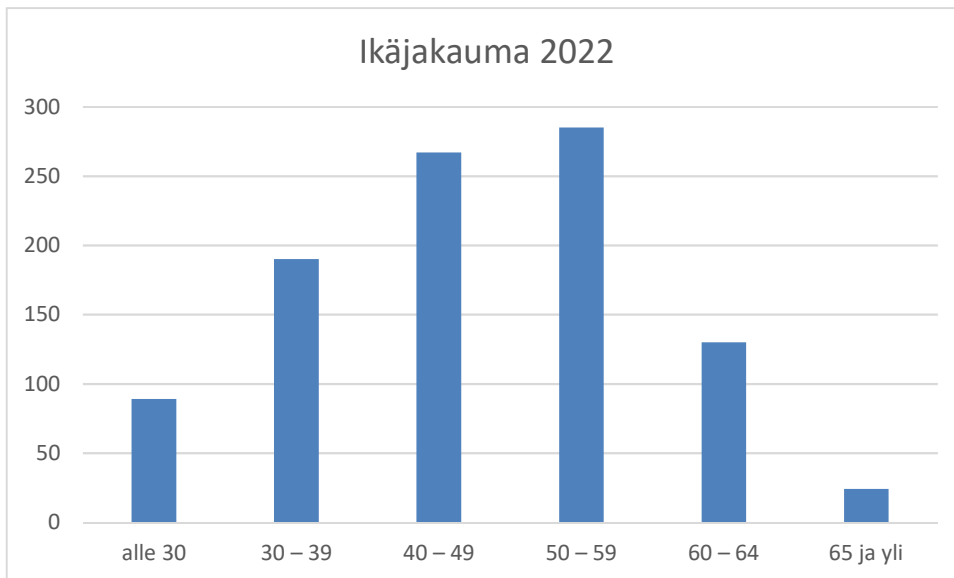
3.2. Henkilöstön ikärakenne

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuoden päättyessä tasan 48 vuotta (48,1). Vakinaisessa palvelussuhteessa olevien naisten keski-ikä oli 48 vuotta (48,2 v.) ja miesten 47 vuotta (47,2 v.). Kaikkien palvelussuhteessa olevien keski-ikä oli 47 vuotta (46,2), mikä on noin yhden vuoden alempi kuin vakinaisella henkilöstöllä.

Edelliseen vuoteen verrattuna vakinaisen henkilöstön keski-ikä on lähes sama. Kunta-alan keski-ikä on keskimäärin 45 vuotta, joten Akaan kaupungin henkilöstö on kaikki palvelussuhteet huomioiden noin kolme vuotta vanhempaa kuin mitä kunta-alalla yleensä. Määräaikainen henkilöstö on vakituista henkilöstöä selvästi nuorempaa niin meillä kuin kunta-alalla yleensä.

Ikä vuosina	Lukumäärä			% -osuus koko henkilöstöstä		
	v. 2020	v. 2021	v. 2022	v. 2020	v. 2021	v. 2022
alle 30	107	106	89	10,75 %	10,76 %	9,04 %
30 – 39	178	166	190	17,89 %	16,85 %	19,29 %
40 – 49	289	292	267	29,05 %	29,64 %	27,11 %
50 – 59	286	289	285	28,74 %	29,34 %	28,93 %
60 – 64	123	121	130	12,36 %	12,28 %	13,20 %
65 ja yli	12	11	24	1,21 %	1,12 %	2,44 %
Yhteensä	995	985	985	100 %	100 %	100 %

Kertomusvuonna koko henkilöstössä 40-vuotiaita tai vanhempia oli 706 henkilöä (713) eli 71,67 % (72,39 %). Alle 30-vuotiaita oli 89 henkilöä (106) eli 9,03 % (10,76 %). Yli 65-vuotiaita oli 24 henkilöä (11) eli 1,43 % (1,21 %).

3.3. Henkilöstön vaihtuvuus

Lähtövaihtuvuusprosentilla tarkoitetaan päätyneiden palvelussuhteiden ja henkilöstömäärän välistä suhdetta, johon lasketaan myös eläköitymisen johdosta päätyneet palvelussuhteet.

Vakinaisia virka- ja työsuhteita päättyi kertomusvuoden aikana 100 (74). Lähtövaihtuvuusprosentiksi muodostui täten 10,19 % (9,85). Alkaneita vakinaisia palvelussuhteita oli 140 (43) ja näiden osalta vaihtuvuusprosentti oli 18,28 % (5,92). Vakinaisen henkilöstön nettovaihtuvuus oli siten 40 (-31) henkilöä.

Tyypillisimmät syyt palvelussuhteen päättymiselle olivat eläkkeelle jääminen ja irtisanoutuminen.

3.4. Lähtijäkysely

Lähtöhaastattelulla ja -kyselyllä pyritään selvittämään muun muassa sitä, miksi viranhaltija/työntekijä irtisanoutuu kaupungin palveluksesta. Näiden syiden selvittäminen on organisaation kehityksen kannalta olennaista. Parhaimmillaan lähtöhaastattelu hyödyntää molempia osapuolia ja toimii viimeisenä osana työhyvinvoinnin kokonaisuutta. Tällöin viranhaltija/työntekijä kokee tulleen kuulluksi ja työnantajalla on mahdollisuus saada oikeasti arvokasta hiljaista tietoa ja osaamista, mitä lähtevällä viranhaltijalla/työntekijällä on annettavana. Lisäksi lähtöhaastattelu antaa vielä mahdollisuuden kiittää lähtijää sekä samalla kerätä häneltä palautetta työyhteisön kehittämisen tueksi. Akaan kaupungin lähtöhaastattelun toteuttamisesta vastaa omalta osaltaan esihenkilö.

Akaan kaupungin lähtöhaastattelumenettely on käytössä kaupungin kaikissa työyksiköissä jo vuodesta 2019 lukien, mutta kertomusvuoden alussa lähtöhaastatteluprosessia vielä kerrattiin ja tehostettiin.

Kyselyistä ilmenee seuraavaa:

Vastaukset jakaantuivat toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vastausten jakaantuminen
Hallintotoimi	16
Kaupunkikehitystoimi	17
Perusturvatoimi	17
Sivistystoimi	50
Tekninen toimi	0

	31.3.2022 %:a vastaajista	30.6.2022 %:a vastaajista	30.9.2022 %:a vastaajista	31.12.2022 %:a vastaajista
Määrä	25	50	57	63
Tyytyväisyys (tyytyväinen tai melko tyytyväinen)				
Tyytyväisyys johtamiseen ja esihenkilötyöhön	71	80	60	83
Tyytyväisyys työtiloihin, työvälineisiin tai järjestelmien käytettävyyteen	83	95	80	83
Tyytyväisyys työaikajärjestelyihin	92	95	70	83
Tyytyväisyys palkkausjärjestelmään ja työpaikkaetuihin	67	67	50	67

	31.3.2022 %:a vastaajista	30.6.2022 %:a vastaajista	30.9.2022 %:a vastaajista	31.12.2022 %:a vastaajista
Pois lähdön syitä (kysymykseen vastanneet)				
Määräaikaisuuden päättymisen	3	11	0	0
Eläköityminen	3	0	1	1
Sisäinen siirto kaupungin palveluksessa	3	0	0	0
Tyytymättömyys esihenkilötyöhön	2	0	2	
Muu syy (esim. toinen työpaikka/ vakinainen työpaikka, työpaikan sijainti, työmatka, henkilökohtaiset syyt, työ)	8	12	4	5

Lähtijäkyselyssä oli lisäksi mahdollisuus kertoa työilmapiiristä, haasteista, onnistumista sekä esittää kehittämissuhteita ja antaa muutoin palautetta.

3.5. Eläköityminen

Kaupungin palveluksessa oleva henkilöstö voi KuEL-järjestelmän mukaan siirtyä vanhuuseläkkeelle, osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle, osatyökyvyttömyyseläkkeelle, osakuntoutustuelle, työkyvyttömyyseläkkeelle, kuntoutustuelle ja työura-eläkkeelle. Vanhuuseläke on kuntatyöntekijän ensisijainen reitti eläkkeelle.

Eläkeuudistus tuli voimaan 1.1.2017. Uudistuksessa vanhuuseläkeikää nostetaan vaiheittain 65 vuoteen siten, että vuonna 1962 syntyneet ovat ensimmäinen ikäluokka, jonka vanhuuseläkeikä on 65 vuotta. Eläkeuudistuksen merkittävän tavoitteena on työurien pidentäminen. Keskeisintä työurien pidentämisen kannalta on eläkeikärajojen nosto ja niiden sitominen elinajanodotteen kehitykseen. Henkilökohtainen eläkeikä 63 - 65 ikävuoden välillä säilyi ennallaan. Työssä voi edelleen jatkaa 68-vuotiaaksi saakka. Työssä jatkaminen tarkoittaa suurempaa eläkettä, kun taas eläkkeelle jääminen ennen henkilökohtaista vanhuuseläkeikää pienentää eläkettä.

Uudistuksessa varsinainen osa-aikaeläke poistui ja tilalle tuli osittain varhennettu vanhuuseläke. Uutena eläkelajina tuli työuraeläke. Työkyvyttömyyseläke ja osatyökyvyttömyyseläke säilyivät ennallaan, eivätkä niiden myöntämiskriteerit muuttuneet.

Uudistuksesta johtuen eläkkeelle jäämisen ennustettavuus on heikentynyt. Näyttää kuitenkin siltä, että ainakaan tässä vaiheessa ei ole suurta kiinnostusta jatkaa henkilökohtaisen eläkeiän jälkeen.

Kertomusvuoden aikana kaupungin vakinaisessa palvelussuhteessa olevan henkilöstön eläköityminen oli seuraava:

- vanhuuseläkkeelle henkilöä 23 (22)
- työkyvyttömyyseläkkeelle (kokoaikainen, osittainen, kuntoutustuki) 8 (3)
- yhteensä 31 (25).

Vanhuuseläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 64,67 vuotta (64,5 v.). Kaikki eläkeuodot huomioon ottaen eläkkeelle jääneiden keski-ikä oli kertomusvuonna 62,65 vuotta (63,4), joten eläkkeelle jäämisikä on laskenut vajaalla vuodella.

Kertomusvuoden osalta eläköitymistilastosta voidaan päätellä, että työurien pidentäminen on eläköityminen ei ole toteutunut toivotulla tavalla. Vanhuuseläkkeelle jäävien henkilöiden määrä on noussut yhdellä edellisestä vuodesta, mutta eläkkeelle jäämisikä on laskenut noin vuodella. Myös työkyvyttömyyseläkkeelle ja kuntoutustuelle jääneiden määrä on noussut kolmella henkilöllä.

Eläköityneitä koko henkilöstöstä oli 3,15 % (2,53), mikä tarkoittaa eläköitymisen lisääntymistä edelliseen vuoteen verrattuna. Kunta-alalla vuosittainen eläkepoistuma vuodessa on keskimäärin 3,0 %. Ennusteen mukaan Akaan kaupungin organisaatiosta eläköityvien määrä vähenee tulevina vuosina jonkin verran ollen kunta-alan keskimääräistä määrää pienempi.

Eläköitymisen ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen aikasarjana vuosittain. Ennusteessa on huomioon otettu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Eläköitymisennuste vuosina 2023 – 2031 on seuraava (KuEL ja VaEL):

- v. 2023: vanhuuseläkkeelle 3,01 %, kaikki eläkeuodot 4,13 %
- v. 2024: vanhuuseläkkeelle 2,78 %, kaikki eläkeuodot 3,88 %
- v. 2025: vanhuuseläkkeelle 2,57 %, kaikki eläkeuodot 3,83 %
- v. 2026: vanhuuseläkkeelle 2,19 %, kaikki eläkeuodot 3,21 %
- v. 2027: vanhuuseläkkeelle 2,38 %, kaikki eläkeuodot 3,37 %
- v. 2028: vanhuuseläkkeelle 1,73 %, kaikki eläkeuodot 2,24 %
- v. 2029: vanhuuseläkkeelle 2,42 %, kaikki eläkeuodot 3,38 %
- v. 2030: vanhuuseläkkeelle 1,73 %, kaikki eläkeuodot 2,70 %
- v. 2031: vanhuuseläkkeelle 2,06 %, kaikki eläkeuodot 2,95 %.

Henkilöstön eläkkeelle jääminen hyödynnetään mahdollisuutena henkilöstörakenteen uudistamiseen ja työn tuottavuuden parantamiseen. Eläkepoistuman myönteisiä vaikutuksia ovat keski-ikäen aleneminen, jonka myötä koulutustaso, muutosvalmius ja innovatiivisuus saattavat parantua. Myönteisenä puolena voidaan nähdä myös tehtävien uudelleenjärjestelymahdollisuudet ja töiden monipuolistuminen. Toisaalta taas organisaatiosta poistuu paljon hiljaista tietoa.

3.5. Eläkemaksut

Eläkekustannusten seurannan avulla voidaan ennakoida kustannuksia ja vaikuttaa niihin. Työnantajan KuEL-eläkemaksut koostuvat

- palkkaperusteisesta maksusta, jota seurataan osana työvoimakustannuksia
- eläkemenoperusteisesta maksusta, jota maksetaan niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005

	Maksut 1.000 euroa			%osuus palkkakustannuksista		
	v. 2020	v. 2021	v. 2022	v. 2020	v. 2021	v. 2022
Eläkemenoperusteinen maksu	1.690	1.688	1.645	3,78	1,25	3,53

4. Työvoimakustannukset, työllistäminen sekä virka- ja työehtosopimukset

4.1. Vuoden 2022 työvoimakustannukset

Työvoimavaltaisella kunta-alalla työvoimakustannukset muodostavat merkittävän osan kunnan taloudesta. Työvoimakustannusten rakenteen ja kehityksen seuranta ovat siten keskeisiä myös henkilöstöraportoinnissa. Työvoimakustannukset kattavat kuntaan palvelussuhteessa olevan henkilöstön.

Työvoimakustannuksissa näkyvät myös kunta- ja palvelurakennemuutokset tai henkilöstöön kohdistuneet talouden sopeuttamistoimenpiteet, mitkä ovat henkilöstöraportissa tarkemmin selitettäviä/kuvattavia tapahtumia ja toimenpiteitä. Myös ostopalveluiden käyttö voi näkyä työvoimakustannusten alenemisena.

Vuosien 2012 – 2022 työvoimakustannukset

Vuosi	Kaikki palkat	Muut henkilöstösivukulut	Eläkekulut	Yhteensä	%:a toimintakuluista	Muutos henkilöstökuluissa
2012	38 428	2 145	9 376	49 950	46,79	5,84
2013	37 679	2 074	9 615	49 369	44,68	-1,16
2014	36 937	1 980	9 655	48 573	43,15	-1,61
2015	35 953	2 016	9 429	47 398	42,94	-2,41
2016	35 777	2 299	8 903	46 979	43,10	-0,89
2017	35 354	1 937	8 200	45 492	42,79	-3,17
2018	34 706	1 372	8 010	44 088	40,00	-3,00
2019	35 694	1 338	7 942	44 818	40,54	1,74
2020	35 361	1 417	7 961	44 740	39,90	-0,17
2021	36 515	1 279	8 216	46 010	37,74	2,84
2022	37 182	1 428	7 976	46 586	33,66	1,25

(Lähde: Talousarvion tilinpäätökset)

Henkilöstösivukuluihin sisältyvät kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut, työttömyysvakuutusmaksut, tapaturmavakuutusmaksut ja muut sosiaalivakuutusmaksut. Eläkekulut koostuvat Kuntien eläkevakuutuksen KuEL-maksuista, valtion VEL-maksuista ja muista työeläkemaksuista.

Työvoimakustannukset nousivat vuoteen 2021 verrattuna 1,25 % (2,84 %) ollen kertomusvuonna 46.586.321,44 miljoonaa euroa (46.010.273,04 euroa). Niiden lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,25 prosenttia (2,84). Työvoimakustannusten osuus toimintamenoista oli 33,66 % (37,74 %).

(Lähde: tilinpäätöstiedot)

Vuokratyövoimaa käytettiin kertomusvuoden aikana perusturvatoimissa vanhuspalveluissa, lääkäreiden vastaanottopalveluissa ja suun terveydenhuollonpalveluissa yhteensä 855.224 eurolla (317.119 euroa). Urjalan osuus vuokratyövoimasta oli 282.456 euroa. Työvoiman vuokrauskustannukset lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna voimakkaasti, nousua oli yli puoli miljoonaa euroa. Syynä nousuun oli erityisen suuret haasteet hoitohenkilöstön saatavuudessa. Lisäksi jo aikaisempina vuosina on jouduttu turvautumaan vuokratyövoimaan Urjalan kunnan suun terveydenhuollon palveluiden osalta.

Vuoden 2022 päättyessä lomapalkkavelka oli 4.992.436 euroa (5.094.545 euroa). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna on 102.109 euroa (lisäystä n. 400.000 euroa).

4.2. Palkkatuen käyttö, kesätyöllistäminen ja muu työllistäminen

Toimialoilla työskenteli kuntouttavan työtoiminnan työntekijöiden, jotka eivät ole palvelussuhteessa kaupunkiin, lisäksi työkohteissa useita palkkatuella palkattuja työllistettyjä. Kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus palkata työllistämisveloitteen piiriin kuuluva henkilö kaupungille määrääjäksi. Palkkatuella palkatut työllisyydenhoidon työsuunnittelijat toimivat työpaikoilla kuntouttavan työtoiminnan ryhmänohjaajina.

Koronan hellitettyä työllistettyjä oli kaupungin palveluksessa enemmän kuin milloinkaan.

Vuonna 2022 palkkatuella palkatut henkilöt sijoittuivat eri toimialoille seuraavasti:

- hallintotoimi	6 henkilöä (3)
- kaupunkikehitystoimi	10 henkilöä (6)
- perusturvatoimi	7 henkilöä (3)
- sivistystoimi	10 henkilöä (0)
- tekninen toimi	5 henkilöä (11)
Yhteensä	38 henkilöä (14).

Velvoitetöylyllistettyjä oli edellisistä kertomusvuoden aikana yhteensä 20 (6).

Edelleen sijoituksessa/hankkeessa/yhdistyksessä vuonna 2022 ei ollut yhtään henkilöä (0).

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli kertomusvuoden päättyessä toimialoilla voimassa olevia sopimuksia yhteensä 28 (170). Koko vuoden aikana kuntouttavassa työtoiminnassa toimialoilla oli yhteensä 30 (240) asiakasta.

Palkkatukityöllistämisen palkkamenot ja muut kustannukset henkilöstösivukuluineen olivat kertomusvuonna 204.959 euroa (155.655 euroa). Palkkatuen osuus oli 104.581 euroa (76.887 euroa), tämä sisältää myös velvoitetöylyllistettävien osuuden.

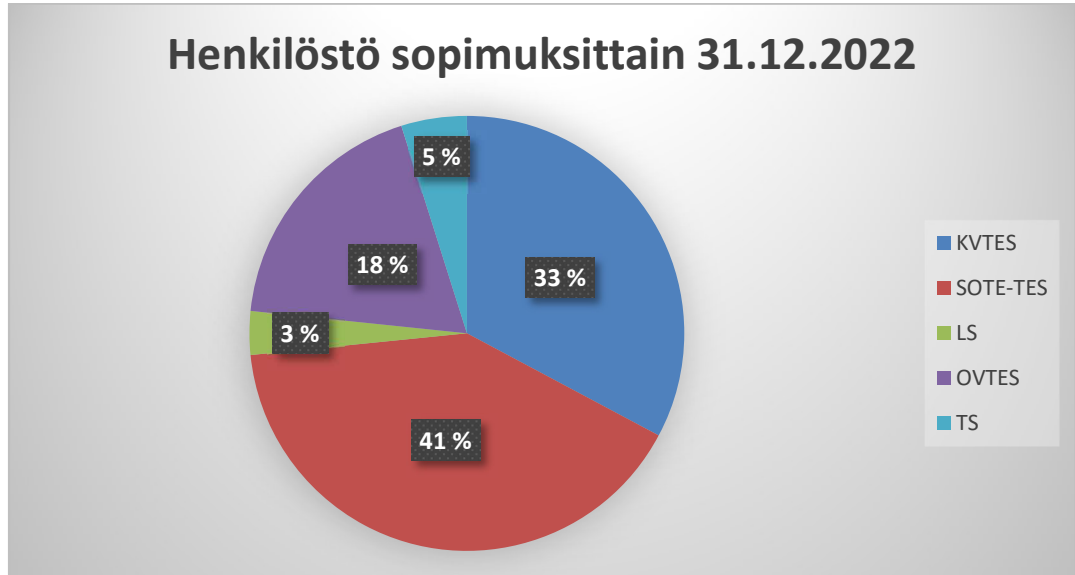
Kesätyöllistäminen

Kesätyöntekijöitä oli vuonna 2022 yhteensä 43 (29). Kesätyöllistämisen palkkamenot olivat henkilöstösivukuluineen 34.856 euroa (27.495 euroa). Työllistämisjaksot olivat 2 – 4 viikon pituisia.

Muu työllistäminen

Palkattomassa opiskeluun liittyvä harjoittelussa tms. harjoittelussa oli työpaikoilla kertomusvuoden aikana jonkun verran henkilöitä. Lisäksi eri työpisteissä oli TE-toimiston ja vakuutusyhtiöiden työkokeilijoita. Korona-pandemian jatkuminen vaikutti olennaisesti muuhun työllistämiseen.

4.3. Henkilöstön jakaantuminen eri sopimusaloille ja kertomusvuoden palkan-tarkistukset

(Lähde: Populus-raportti)

Eniten henkilöstöä on SOTE-sopimuksen soveltamispiirissä (41 %). Seuraavaksi suurin sopimusala on KVTES, johon kuuluu 32 %. OVTES:n soveltamispiiriin kuuluu 19 % ja teknisten sopimuksen soveltamispiiriin kuuluu 5 % ja lääkäreiden sopimuksen piiriin 4 %. Edellisestä sopimusmuutoksesta johtuen edelliseen vuoteen verrattuna KVTES-henkilöstö on vähentynyt 44 %, opetushenkilöstö noussut kahdella prosentilla, teknisen henkilöstön määrä on noussut prosentilla.

1.9.2020 tuli voimaan SOTE-sopimus, johon siirrettiin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen soveltamispiirissä kaikki sote-alalla työskennellyt henkilöstö nk. teknisellä katkaisulla. Muutama tehtävä siirrettiin hinnoittelun ulkopuoliseksi. Samasta ajankohdasta lukien KVTES:n soveltamispiiristä siirrettiin varhaiskasvatuksen opetushenkilöstö ja osa esihenkilöstöstä Kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen soveltamispiiriin (G-osio). KVTES-sopimusmääräyksiä noudatettiin kuitenkin siirtyneen henkilöstön palvelussuhteen ehtoihin 31.12.2022 saakka.

Uudet kunnalliset sopimukset tulivat voimaan takautuvasti 1.5.2022 lukien, koska neuvottelutulos saavutettiin vasta kesäkuussa. Sopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Vuonna 2022 kustannusten on arvioitu nousevat keskimäärin 1,76 prosenttia eli noin 392 miljoonaa euroa.

Ensimmäinen yleiskorotus toteutettiin 1.6.2022 lukien. Yleiskorotuksen suurus oli 46 euroa kuukaudessa, vähintään 2 %:a, paitsi terveyskeskushammaslääkäreiden osalta, joilla yleiskorotus oli 2,58 %. Lisäksi 1.10.2022 lukien toteutettiin vielä toinen yleiskorotus, suuruudeltaan keskimäärin 0,5 %. Paikallinen järjestelyerä oli käytössä vain OVTES:n G-osion soveltamispiiriin kuuluvan varhaiskasvatuksen opetushenkilöstön osalta.

Perhevapaaudistus aiheutti kunnallisiin sopimuksiin laajasti muutoksia. Lisäksi muutoksia tuli myös jaksotyöajan lepoaikoihin. Myös kotona työskentelevien perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmää uudistettiin.

Kunta-alalla palkkausjärjestelmät perustuvat tehtävien vaativuuteen ja henkilökohtaiseen työsuoritukseen.

Akaan kaupungin organisaatiossa on kaikilla sopimusaloilla käytössä tehtävien vaativuuden paikallinen arviointijärjestelmä. Kunkin viran/tehtävän tehtäväkohtainen palkka määritellään tehtävän vaativuuden mukaan. Tehtävän vaativuuden arviointi tulee päivittää aina, kun tehtävässä tapahtuu olennaisia muutoksia.

Henkilökohtainen lisä on osa kannustavaa palkkausta. Se perustuu tulokellisuuteen henkilökohtaisten työsuoritusten osalta sekä ammatin hallintaan. Kertomusvuoden kesäkuussa päivitettiin henkilökohtaisen työsuorituksen paikallinen arviointijärjestelmä.

Kannustavaa palkkauksesta voidaan maksaa hyvää työsuorituksesta, joka tukee työyksikön tavoitteiden toteutumista. Palkkion perusteena ovat esimerkiksi seuraavat kriteerit:

- positiivinen työote
- aktiivisuus työyhteisössä
- palveluhalukkuus ja yhteistyökyky työyhteisön sisällä ja sen ulkopuolella
- hyvä asiakaspalaute
- kehittämisote
- joustavuus
- luotettavuus
- aikataulutavoitteiden alittaminen
- erinomainen toiminta poikkeustilanteissa
- kustannus- ja laatuosaaminen
- päämäärä- ja tavoitetietoisuus
- prosessien ja menettelytapojen hallinta ja kehittäminen.

Kannustavan palkkauksen jako oli vuonna 2022 seuraava (vuoden 2021 tiedot):

Toimiala	Määräraha euroina	Yksilökohtainen palkitseminen (saajien lkm)	Tiimikohtainen palkitseminen (saajien lkm)	Yhteensä
Johtoryhmä	300 (600)	300 (5) (644; 7)	0 (0)	300 (640)
Hallintotoimi	400 (300)	300 (2) (300; 3)	0 (0)	400 (300)
Kaupunkikehitystoimi	600 (400)	500 (5) (400; 4)	100 (2) 0 (0)	600 (400)
Perusturvatoimi	8.150 (7.000)	5.400 (30) (5.100; 45)	2.750 (80) (1.900; 73)	8.150 (7000)
Sivistystoimi	6.850 (5.200)	6.450 (59) (5.200; 46)	400 (9) (0)	6.850 (5.200)
Tekninen toimi	1.700 (1.500)	1.500 (12) (1.200; 12)	200 (7) (250; 10)	1 700 (1.450)
Yhteensä	18.000 (15.000)	14.550 (113) (12.844; 117)	3.450 (98) (2.150; 83)	18.000 (14.994)

Kannustavan palkkauksen määrärahasta varattiin 2.000 euroa nk. pikapalkitsemiseen (lahjakortteja hierontaan, autonpesuun ja kukkakauppaan). Pikapalkittuja oli kertomusvuoden päättyessä 64 (90) henkilöä.

5. Henkilöstön tila

5.1. Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämisen tavoitteena on turvata se osaaminen, jota tarvitaan kaupungin palvelutuotannossa. Työt muuttuvat ja uudet haasteet edellyttävät jatkuvaa oppimista. Sitä voidaan tukea koulutuksen lisäksi erilaisilla työssäoppimisen ja henkilöstön kehittämisen menetelmillä kuten työkierrolla, mentoroinnilla, tiimityöllä, itseopiskelulla jne. Myös oppimisille ilmapii on tärkeä tekijä.

Osaamisen kehittäminen vuosina 2021 – 2022

Osaamisen kehittäminen	Osallistujien määrä		Päiviä/osallistuja		Kalenteripäiviä	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Ammatillinen henkilöstökoulutus,	636	444	3,2	3,28	2.038	1.458
josta lakisääteinen sosiaali- ja terveystoimen täydennyskoulutus	395	189	2,72	3,57	1.073	675
Opintovapaalla oleva henkilöstö	30	28	135,37	149,32	4061	4181
YHTEENSÄ	666	472	138,57	152,61	5.431	5.639

Vuonna 2022 koulutuspäiviä vakinaista henkilöstöä kohden oli 1,90 päivää (2,80), koko henkilöstön osalta koulutuspäiviä oli 1,48 päivää (2,07). Koulutuspäivien määrä vakinaisen henkilöstön osalta on raportoinnin mukaan vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 0,90 päivällä henkilöä kohden.

Henkilöstökoulutukset on toteutettu edellisten vuosien tapaan pääosin toimialoilla heidän omin määrärahoin.

Toimialakohtaiset koulutuskustannukset euroina vuosina 2019 – 2022

Toimiala	Toteutuneet kustannukset euroina			
	v. 2019	v. 2020	v. 2021	v. 2022
Hallintotoimi	23.7611	20.700	22.225	24.090
Kaupunkikehitystoimi	11.547	11.049	13.373	17.858
Perusturvatoimi	86.118	69.221	113.126	90.480
Sivistystoimi	93.629	28.580	39.072	89.059
Tekninen toimi	38.386	32.232	26.736	20.403
YHTEENSÄ	253.441	162.782	214.533	241.892

Panostus henkilöstökoulutukseen on kertomusvuoden aikana lisääntynyt hallintotoimessa ja kaupunkikehitystoimessa ja erityisesti sivistystoimessa. Sen sijaan perusturvatoimessa ja teknisessä toimessa panostus koulutukseen on jonkin verran vähentynyt. Kokonaisnousu on yli 27.000 euroa.

Koulutuskustannuksiin yllä olevassa taulukossa sisältyvät vain osallistumismaksut, koska esimerkiksi majoitus- ja matkustamiskustannuksia juuri koulutuksen osalta ei toistaiseksi pystytä kirjanpidollisesti erittelemään. Myöskään sijaiskuluja koulutuksen osalta ei pystytä erittelemaan.

Kertomusvuonna Akaan kaupunki pääsi mukaan Kevan työkykyjohtamisen kehittämistä koskevaan kutsuhankkeeseen. Hankkeessa tarkastellaan työkykyjohtamiseen liittyviä tunnuslukuja ja niiden perusteella pyritään erilaisin konkreettisin toimenpitein tukemaan esihenkilöitä päivittäisessä työkykyjohtamisessa. Hanke alkoi kaupungin johdolle, esihenkilöille, henkilöstön edustajille ja työterveyshuollolle suunnatulla 360-kyselyllä, jossa kartoitettiin työkykyjohtamisen tilaa. Kysely toteutettiin keväällä ja syksyllä järjestettiin asiaan liittyen työpaja, jossa etsittiin konkreettisia keinoja työkykyjohtamisen kehittämiseksi. Hankkeeseen liittyen järjestettiin kertomusvuoden keväällä kaksi esihenkilötreeniä ja syksyllä vielä kolmas. Hanketta työtetään vielä vuonna 2023.

Kertomusvuoden syksyllä järjestettiin kaikille esihenkilöille esihenkilötreeni aiheesta ”Työkykyjohtaminen mielenterveyshäiriöiden vähentämisessä”. Lisäksi henkilöstölle järjestettiin työyhteisövalmennusta muutoksessa elämisestä.

Esihenkilöille järjestettiin säännöllisesti kesäaikaa lukuun ottamatta esihenkilöinfoja, joissa käsiteltiin ajankohtaisten asioiden lisäksi ennalta ilmoitettuja teemoja.

5.2. Kehityskeskustelut

Kehityskeskustelut ovat tärkeitä yhteisiä keskustelutilaisuuksia esihenkilön ja työntekijän välillä. Kehityskeskusteluiden keskiössä ovat osaamisen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen sekä tavoitteiden asettaminen. Tavoitteena on saada esihenkilön ja työntekijän välisestä keskustelusta positiivinen, henkilökohtainen ja merkityksellinen tilanne, jossa syvennetään esihenkilön ja työntekijän välistä vuorovaikutusta sekä ymmärrystä työn merkityksellisyydestä, onnistumisista ja tavoitteista.

Kehityskeskusteluohjeistus päivitettiin kertomusvuoden tammikuussa ja asiaa käsiteltiin mm. esihenkilöinfossa.

Sitovana tavoitteena vuodelle 2022 asetettiin kehityskeskustelujen käyminen 100-prosenttisesti. Tavoitteessa ei kuitenkaan täysin onnistuttu, koska kehityskeskusteluja käytiin arviolta 79 prosenttisesti (85,00). Raportointi kehityskeskustelujen määrässä on haastavaa, koska ohjeistuksesta huolimatta osa käyttää kehityskeskusteluissa muita kuin Populuksen lomakkeita ja näin ollen ne eivät ole mukana raportoinnissa.

5.3. Työtyytyväisyys

Akaan kaupungin henkilöstökysely toteutettiin loka-marraskuussa 2022 ja sen vastausprosentti oli 56. Edellinen kysely tehtiin vuonna 2020 juuri koronan puhjettua, silloin vastausprosentti oli 43. Vastausprosentti on noussut edellisistä vuosista ja se vastaa valtakunnan tämän ajan keskitasoa henkilöstökyselyissä. Vastausprosenttia voidaan pitää suuntaa-antavana ja luotettavana.

Oheisesta yhteenvedosta ilmenee toteutettujen kyselyjen toimialakohtaiset vastausprosentit:

Toimiala	2015	2018	2020	2022
Hallintotoimi	83	80	72	100
Kaupunkikehitystoimi	-	67	100	56
Perusturvatoimi	55	54	40	48
Sivistystoimi	64	47	43	62
Tekninen toimi	52	54	38	57
YHTEENSÄ	60 %	54 %	43 %	56 %

Yleisarvosana (kokonaistyytyväisyys) kouluasteikolla kaikkien vastanneiden kesken oli 7,71. Oheisesta yhteenvedosta ilmenee toteutettujen kyselyjen toimialakohtaiset yleisarvosanat, joista voidaan todeta, että merkittävää muutosta ei ole niissä tapahtunut:

Toimiala	2015	2018	2020	2022
Hallintotoimi	7,72	7,58	7,90	7,95
Kaupunkikehitystoimi	-	7,38	7,58	7,85
Perusturvatoimi	7,55	7,50	7,92	7,82
Sivistystoimi	7,14	7,05	7,54	7,43
Tekninen toimi	7,88	7,61	7,98	8,32
YHTEENSÄ	7,63	7,35	7,76	7,71

Asteikolla 4 - 10 henkilöstö antaa Akaan kaupungille yleisarvosanaksi 7,71. Kokonaistyytyväisyyttä mittaava yleisarvosanan keskiarvo on pysynyt lähes samana, laskua on viisi kymmenystä verrattain vuoden 2020 kyselyn tuloksista (7,76).

Yleisarvosanan kymmenen tai neljä antaneissa ei juuri ole muutosta. Yhdeksän ja kahdeksan arvosanaksi antaneita on prosentuaalisesti saman verran kuin vuonna 2020 ja arvosanaksi seitsemän antaneita on noin 3 % vähemmän. Suositellussa kriittisten osuus (1 - 6 arvosana) on vähentynyt ja suositelijoiden osuus (9 - 10 arvosanat) lisääntynyt, jolloin myös nettosuositelluluku on merkittävästi parantunut. Nettosuositelu oli vuoden 2020 kyselyssä -21 % ja nyt tehdyssä kyselyssä enää -1 %.

Väittämä-teemoittain tarkasteltuna tuloksissa on melko pientä muutosta verrattuna vuoden 2020 tuloksiin. Teemakokonaisuuksista ovat parantuneet vajaan kymmenyksen verran ilmapiirin avoimuus 3,66 (3,57), kehityskeskustelut 3,98 (3,84), esihenkilötoiminta 3,75 (3,66) sekä muutos ja tulevaisuus 4,04 (3,96). Teemoista hyvinvointi ja työkyky on ainoana teemakohtaisena tuloksena heikentynyt, mutta sekin vain marginaalisesti (-0,04).

Kaupunkitason vahvuudeksi nousi se, että työntekijät kokevat saavansa arvostusta ja heistä on mukavaa tulla töihin. Selkeimmät kehitysalueet ovat perehdyttäminen, vaikutusmahdollisuudet omaan työhön sekä yksiköiden välisen yhteistyön toimivuus. Tunneilmastossakin on tapahtunut kokonaistuloksissa vain hyvin pientä muutosta. Neljä yleisintä tuntemusta ovat tyytyväisyys, innostus, sinnikkyys sekä luottamus. Stressintuntemuksessa on vain parin prosentin ero edelliseen kyselytulokseen.

Kyselyn tulosten perusteella kehittämisen tärkeimmät painopistealueena ovat perehdyttäminen, omaan työhön vaikuttaminen ja yksiköiden välisen yhteistyön toimivuus.

5.4. Työajan jakaantuminen

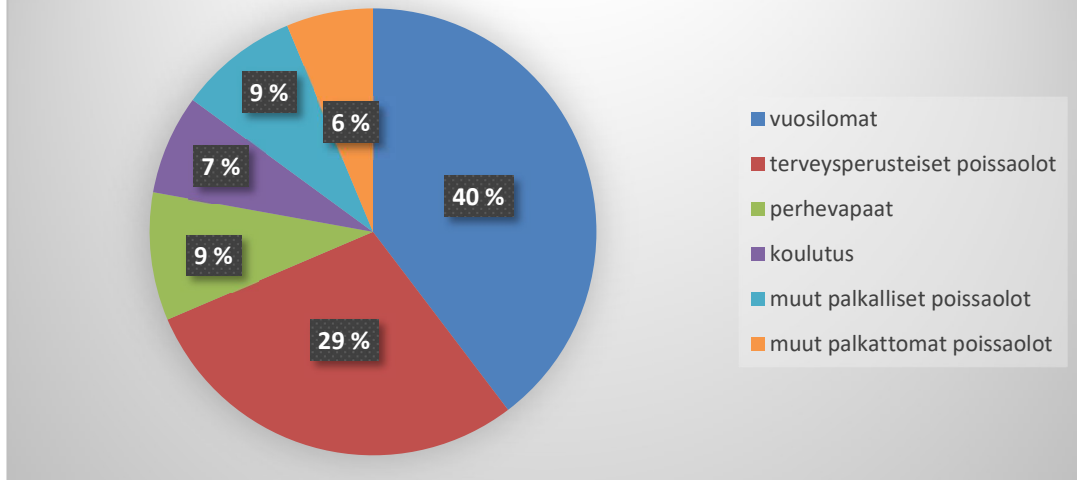
Henkilöstömäärä- ja henkilötyövuositunnuslukujen lisäksi työnantaja ja työyhteisöt tarvitsevat tietoa siitä, miten työntekoon tarkoitettua työaikaa todellisuudessa on käytetty. Palvelutarpeiden edellyttämien henkilöstöresurssien oikean mitoituksen, kohdentamisen ja kuormituksen suunnittelu perustuu tietoon työajoista ja poissaoloista.

Alla olevassa taulukossa työajan jakauma on laskettu ja raportoitu työpäivinä. Oleellisinta tässä on seurata prosenttiosuuksia teoreettisesta säännöllisestä työajasta.

Poissaoloperusteen mukainen tilanne oli seuraava:

	Työpäivät			%osuus teoreettisesta säännöllisestä vuosityöajasta		
	v. 2020	v. 2021	v. 2022	v. 2020	v. 2021	v. 2022
Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika työpäivinä	248 587	244 778	243 674	100 %	100 %	100 %
	Vähennetään työpäivinä					
	v. 2020	v. 2021	v. 2022	v. 2020	v. 2021	v. 2022
vuosilomat	24 180	23 941	23 552	9,9	9,8	9,7
terveysperusteiset poissaolot	14 879	12 576	17 164	6,1	5,2	7,0
perhevapaat	7 497	7 794	5 500	3,1	3,2	2,3
koulutus	4 225	4 202	4 282	1,7	1,7	1,8
muut palkalliset poissaolot	9 549	6 433	5 149	3,9	2,6	2,1
josta etätöitä	8 624	5 252	3 216	3,5	2,2	1,3
muut palkattomat poissaolot	2 996	3 699	3 728	1,2	1,5	1,5
YHTEENSÄ (tehty vuosityöaika)	181 452	184 429	181 083	74,1	75,9	74,3

Poissaolot 2022

Teoreettista säännöllistä vuosityöaikaa laskettaessa kalenterivuoden päivistä vähennetään lauantait, sunnuntait ja työaikaa lyhentävät arkipyhät, mikä tarkoittaa vastaavaa viiden työpäivän ajattelua esimerkiksi jaksotyössä tai toimialueilla, joissa työkennellään ympäri vuorokauden kaikkina viikonpäivinä (24/7).

Perhevapaisiin sisältyvät äitiys-, isyys- ja vanhempainlomapäivät sekä hoitovapaat, tilapäiset hoitovapaat sairaan lapsen hoidon järjestämiseksi/hoitamiseksi ja poissaolot pakottavista perhesyistä sekä poissaolot perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi. Muihin palkallisiin poissaoloihin sisältyvät mm. lomarahavapaat ja KVTES:n mukaiset erät muut virkavapaudet. Palkattomia poissaoloja ovat mm. säästöyvvapaat ja harkinnanvaraiset palkattomat vapaat.

Suurimmat kokonaistyöaikaa vähentävät poissaolot vuonna 2021 aiheutuivat vuosilomista ja terveysperusteisista poissaoloista. Perhevapaat aiheuttavat naisvaltaisella kunta-alalla paljon pitkiä poissaoloja, koska naiset pitävät edelleenkin valtaosan perhevapaista. Työelämän ja perheen yhteensovittamisen osalta naisten osuus perhevapaiden käytössä on noin 99 % lain suomien tasa-arvoisista ja yhdenvertaisista mahdollisuuksista huolimatta.

Palkkasummaksi muutettuna poissaolojen hinnaksi vuosina 2019 – 2022 muodostui seuraavat summat:

	vuosi 2019 (€)	vuosi 2020 (€)	vuosi 2021 (€)	vuosi 2022 (€)
Sairauslomat	1.277.899	1.283.602	1.078.301	1.571.076
Työtapaturmat	52.193	40.010	70.825	30.640
Perhevapaat	-453.794	-750.560	-593.286	-487.287
Tilapäinen hoitovapaa	59.990	54.356	53.257	80.594
Koulutus	-250.699	-279.192	-335.979	-266.839
Lomarahavapaat	32.672	35.525	25.597	41.700
Vuosilomat	3.219.144	3.127.597	3.060.027	3.211.336
Muut vapaat, josta etätyötä	-442.640	670.630 1.142.180	316.242 760.712	-126.817 411.170

Poissaoloissa suurin ryhmä on vuosilomat, joiden hinta on yli kaksi ja puolikertainen verrattuna sairauslomiin. Perhevapaiden ja koulutuksen osuus on negatiivinen, koska niissä on enemmän palkattomia kuin palkallisia päiviä – luonnollisesti niiden aikana jää työpanos saamatta tai sitä paikataan sijaisella.

5.5. Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloilla on yhteys työhyvinvointiin ja työn kuormitustekijöihin. Sairauspoissaolojen kehitykseen vaikuttavat myös mm. resurssointi, ikärakenne ja ikääntyminen yleensä, työn fyysisyys sekä asenteelliset muutokset työelämässä ja organisaatiossa yleensä.

Sairauspoissaoloista on yksinään harhauttavaa tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä. Sen sijaan sairauspoissaolojen vaikutukset ovat selkeämpiä, sillä usein poissaolot merkitsevät kustannusten lisäksi työyhteisön muille jäsenille kuormituksen lisääntymistä.

Henkilökunnan sairauspoissaolopäivät kalenteripäivinä toimialoittain vuosina 2016 – 2022 olivat seuraavat:

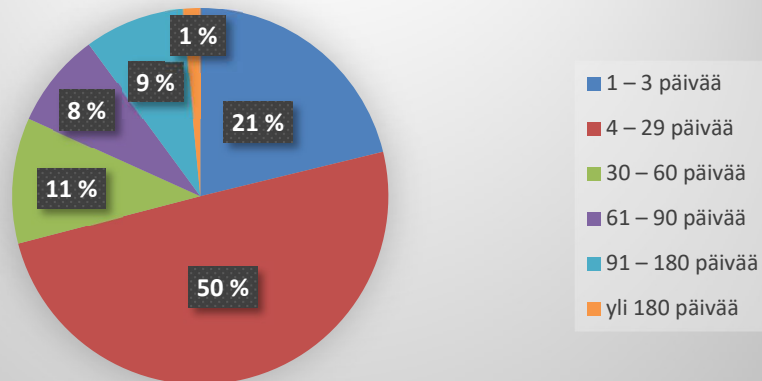
Toimiala	Kalenteripäivää/henkilötyövuosi						
	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019	v. 2020	v.2021	v. 2022
Hallintotoimi	10,76	16,11	10,01	9,51	11,53	5,82	6,14
Kaupunkikehitystoimi	17,79	19,76	31,07	8,33	5,3	5,36	14,57
Perusturvatoimi	24,04	23	26,54	20,58	21,7	23,06	28,50
Sivistystoimi	18,07	19,33	18,1	20,05	14,7	12,48	18,27
Tekninen toimi	33,35	31,84	33,3	28,37	26,65	20,09	24,71
YHTEENSÄ	22,7	22,01	24,04	20,51	18,92	17,56	23,02

Kertomusvuonna sairauspoissaoloja henkilötyövuotta kohti kaupungin henkilöstöllä oli 23,02 kalenteripäivää (17,56 pv.). Työpäiviksi muutettuina tämä tarkoittaa noin 16 - 17 päivää. Sairauspoissaolojen määrä on lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna 5,46 kalenteripäivällä (-1,34 pv.). Suunnan muutos oli jälleen olennaisesti nouseva kahden laskevan vuoden jälkeen, mutta tähän kehitykseen oli Covid 19 olennainen vaikutus. Kuitenkin työ sairauslomien vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi jatkuu edelleen aktiivisena.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vuosien 2020 - 2022 sairauspoissaolot niiden keston mukaan:

Sairauspoissaolot	kalenteripäivää			% -osuus sairauspoissaolopäivistä			%:a teoreettisesta työajasta		
	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.	v.
kalenteripäivien lkm	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1 – 3 päivää	3.177	3.472	4.727	17,56	20,93	21,20	1,3	1,43	1,94
4 – 29 päivää	8.640	9.121	11.093	47,74	54,98	49,75	3,53	3,75	4,55
30 – 60 päivää	2.953	2.066	2.412	16,32	12,45	10,82	1,21	0,85	0,99
61 – 90 päivää	824	524	1.819	4,55	3,16	8,16	0,34	0,22	0,75
91 – 180 päivää	1771	1.408	1.912	9,79	8,49	8,58	0,72	0,58	0,78
yli 180 päivää	732	0	334	4,04	0	1,50	0,3	0	0,14
YHTEENSÄ	18.097	16.591	22.297	100	100	100	7,39	6,83	9,15
keskimäärin/henkilötyövuosi	18,9	17,32	23,55						

Koko henkilöstön sairauspoissaolojen pituus 2022

Kertomusvuonna vakinaisesta henkilöstöstä 151 henkilöä (154) eivät olleet sairauden takia päiväkkään poissa työstä.

Lyhyiden sairauspoissaolojen (1 – 3 pv.) määrät ovat kunta-alalla laskeneet viime vuosina. Akaan kaupungin organisaatiossa kehitys on ollut päin vastainen.

Oheisesta taulukosta ilmenee omalla ilmoituksella esimiehen luvalla sairauspoissaolojen määrän kehitys:

Vuosi	päivien lukumäärä	%-osuus
2016	1.702	7,05
2017	1.513	6,44
2018	2.005	7,82
2019	1.904	9,35
2020	2.265	12,52
2021	2.085	12,57
2022	4.191	18,80

Vuonna 2022 lyhytaikaisten sairauspoissaolojen määrä oli lähes 19 % (12,57) kaikista sairauspoissaoloista, joten niiden määrä on lisääntynyt. Tätä on selittämässä Covid-19-pandemiatilanne, koska tartuntataapauksissa noudatettiin THL:n ohjeistusta viiden päivän poissaolosta työstä, vaikka ei olisi ollut oireitakaan.

Sairauspoissaolodiagnoosit vuosina 2019 – 2022

Diagnoosi	osuus %:na kaikista sairauspoissaoloista			
	vuosi 2019	vuosi 2020	vuosi 2021	vuosi 2022
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	38,00	32,00	28,00	15,96
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	27,00	21,00	18,00	19,07
Hengityselinten sairaudet	11,00	8,00	6,00	7,14
Muut	24,00	39,00	48,00	57,83
Yhteensä	100,00	100,00	100,00	100,00

Muita diagnooseja ovat mm. kasvaimet, hermoston sairaudet sekä vammat, tapaturmat, myrkytykset, verenkierto- ja aineenvaihduntasairaudet ja eräiden muiden ulkoisten syiden seuraukset. Diagnoosiluokkaan ”Muut” sisältyvät myös oimailmoitteiset sairauspoissaolot esihenkilön luvalla.

Yllä olevasta taulukosta voidaan päätellä, että muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna on tapahtunut lähes kaikissa diagnosoiryhmissä. Tule-sairausdiagnoosit ovat vähentyneet yli kymmenellä prosentilla. Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöissä on lisäystä reilun prosentin verran. Muut diagnoosit, jotka sisältävät myös esihenkilön myöntämät infektiosta johtuvat poissaolot, ovat nousseet huomattavasti, noin kymmenellä prosentilla.

Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen, niin kaupungin organisaatiossa kuten koko valtakunnankin tasolla. Yleisesti voidaan sanoa, että hengitystie-elinsairaudet ja covid19-poissaolot jälkitauteineen ovat lisääntyneet vähintään 10 – 15 prosenttia, jopa kolminkertaistuneet. Tämä on osaltaan selittämässä Akaan kaupunginkin sairauspoissaolojen lisääntymistä. Lisäksi oletettavia syitä sairauspoissaolojen lisääntymiselle vuonna 2022 olivat:

- etätöiden merkittävä vähentyminen, jolloin sosiaalinen kanssakäyminen lisääntyi - näin ollen mahdolliset mielen terveyteen liittyvät haasteet vähenivät ja yhteisöllisyyden tunne vahvistui, mutta vastaavasti infektiotartunnat lähikontaktien lisääntymisessä lisääntyivät
- siirryttäessä etätöistä hybridimalliin työergonomiassa tapahtui parannuksia, jotka vaikuttivat tuki- ja liikuntaelinoireista johtuvien sairauspoissaoloihin vähentävästi
- koronarajoitusten ja maskipakon poistuttua ihmisten väliset kontaktit lisääntyivät, jolloin myös pitkittyneet infektiot jälkitauteineen lisääntyivät - näin ollen esihenkilön myöntämät omatoimiset sairauspoissaolot lisääntyivät
- korona-aikana hoitoon hakeutuminen vähentyi, koska hoidon hakeutumista/saatavuutta on priorisoitu koronan aiheuttamien rajoitusten vuoksi ja muiden sairauksien diagnosoituminen näin todennäköisesti viivästyi, koska tutkimuksiin pääseminen oli hidasta - tämä mahdollisesti näkyi mm. iäkkäämpien työntekijöiden sairastelun lisääntymisellä
- tietyillä toimialoilla työvoiman vähyys ja sen myötä työmäärän lisääntyminen näkyi sairauspoissaoloissa, ikääntyvillä pitkissä sairauspoissaoloissa ja nuorempien työntekijöiden kohdalla työsuhteiden vaihtuvuuden lisääntymisenä, lisäksi toistuvien lisä- ja ylitöiden tekeminen vähensi työstä palautumista ja pitkittyessään aiheutti todennäköisesti yksilöllisiä oireita ja sairastelua.

Normaaliolosuhteissa sairauspoissaolojen vaihtelulle ja niiden syille ei ole löydettävissä yksiselitteistä selvää selitystä. Vaikka määrät ja diagnoositkin pystytään selvittämään, niiden aiheuttajia ei – johtuvatko ne työstä, työyhteisöstä vai henkilön omista elämäntilanteistaan. Tärkeää kuitenkin on, että niitä pystyttäisiin ennalta ehkäisemään mm. puuttamalla aktiivisesti mahdollisimman varhain tilanteisiin, jotka saattavat johtaa varsinkin pitkiin ja toistuviin sairauspoissaoloihin.

Syytä on kuitenkin huomioon ottaa se, että Akaan kaupungin organisaatiossa erällä tehtävälueilla henkilöstö on varsin ikääntynyt, henkilöstöresurssit vähenevät ja työmäärä lisääntyy. Lisäksi monilla tehtävälueilla työ on fyysisesti raskasta. Kun työn fyysisyyden yhdistää ikääntymiseen, jo aleneeseen työkykyyn ja työmäärän lisääntymiseen, edeltää eläköitymistä monissa tapauksissa pitkät sairauslomat, jotka osaltaan nostavat sairauspoissaolopäivien lukumäärää. Positiivista on, että sisäilmaoireilusta johtuvat sairauspoissaolot näyttävät kuitenkin olevan laskusuunnassa.

Sairauspoissaolojen vähentämiseksi pitää edelleen pureutua kaikkiin työhyvinvoinnin osa-alueisiin – työkykyyn, työympäristöön, työyhteisön toimintaan, esimiestyöhön sekä osaamiseen.

5.6. Aktiivinen välittäminen ja varhainen tuki

Sairausvakuutus- ja työterveyshuoltolaki muuttui 1.2.2012. Muutoksen tavoitteena on työkyvyttömyyden pitkittymisen ehkäisy. Muutoksella halutaan parantaa mahdollisuuksia havaita pitkittyvät työkyvyttömyydet riittävän varhain ja helpottaa toipumista ja paluuta työhön sairauspoissaolojen jälkeen.

Työntekijän työkykyyn arvioimiseksi ja työssä jatkamismahdollisuuksien selvittämiseksi työnantajan tulee lain mukaan ilmoittaa työntekijän sairauspoissaolosta työterveyshuoltoon viimeistään silloin, kun poissaolo on jatkunut kuukauden ajan.

Laki edellyttää, että sairauspoissaolon aikana on työnantajan ja työntekijän pidettävä yhteyttä, jotta työhön paluuta tukevia järjestelyjä, esimerkiksi työaikoja tai työtehtäviä voidaan suunnitella ajoissa yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Työterveyshuoltolain uudistuksen myötä työkyvyttömyyden pitkittyessä työterveyshuolto arvioi työntekijän jäljellä olevan työkyvyn ja työnantaja selvittää yhdessä työntekijän ja työterveyshuollon kanssa työntekijän mahdollisuudet työssä jatkamiseksi.

Sairauspäivärahan maksaminen 90 päivän jälkeen edellyttää työterveyslääkärin lausuntoa työntekijän jäljellä olevasta työkyvystä ja työssä jatkamisen mahdollisuuksista. Lisäksi työnantaja selvittää yhdessä työntekijän ja työterveyshuollon kanssa, voidaanko paluuta työhön helpottaa joillakin toimenpiteillä kuten esimerkiksi osa-aikaisella tai kevennetyllä työllä.

Kaupungin organisaatiossa on käytössä toimintamalli varhaiseksi välittämiseksi ja aktiiviseksi tueksi. Se sisältää toimintaohjeet siitä, miten esihenkilön tulee menetellä sairauspoissaolohälytysrajojen täyttyessä.

Varhainen välittäminen ja aktiivinen tuki ovat aiheellista, kun

- sairausloman hälytysrajat ylittyvät (3 kertaa lyhyitä sairauspoissaoloja tai yli 30 päivää kuuden kuukauden jaksolla)
- sovitut asiat eivät toteudu
- epäillään tai todetaan päihteiden käyttöä

- työssä tai työnteossa esiintyy ongelmia
- työntekijä itse tai työtoverit tekevät aloitteen
- sairausloma pitkittyy.

Puheeksioton tarkoituksena on keskustella työntekijän kanssa ongelmien syistä ja mahdollisista tukitoimenpiteistä, joilla työterveyshuollon, työyhteisön tai muiden toimijoiden avulla voitaisiin auttaa työntekijän tilannetta ja vähentää esimerkiksi poissaoloja. Ao. menettely on sekä työyhteisön että yksittäisen työntekijän etu – se on merkki siitä, että välitetään.

Akaan kaupungilla on käytössä Populus-henkilöstöhallintajärjestelmään liittyvä sairauspoissaolojen hälytysjärjestelmä. Hälytysrajojen täyttyessä esihenkilölle tulee sähköpostitse heräte toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

Työhön paluun tuki

Varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen malli päivitettiin vuonna 2021 ja malliin lisättiin työhön paluun tuki. Työhön paluussa on keskeistä erityisesti lähiesihenkilön ja työyhteisön tuki. Työhön paluuta aletaan valmistella mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja tärkeintä siinä on aktiivinen yhteydenpito työhön palaajaan jo poissaolon aikana. Töihin paluuta suunnitellaan yhdessä työntekijän kanssa hyvissä ajoin ennen paluuta. Punnittavia työhön paluun vaihtoehtoja ovat mm.:

- paluu entiseen työhön ilman erityisjärjestelyjä
- tuunatun työn malli: paluu entiseen työhön tilapäisin järjestelyin (työtehtävän rajaaminen, apuvälineet, ergonomiset parannukset, korvaavat työtehtävät, kevennetyt työtehtävät, työskentely osasairauspäivärahalla, työkokeilu omaan työhön tuunattuna työnä)
- paluu entiseen työhön pysyvin työjärjestelyin (esim. osatyökyvyttömyyseläke)
- työhön paluun nopeuttaminen työjärjestelyin (esim. työkokeilu toiseen tehtävään tai)
- uudelleensijoitus muihin tehtäviin.

Työtapaturmat

Oheisesta taulukosta ilmenevät henkilökunnalle kertomusvuoden aikana sattuneet työtapaturmat, työmatkatapaturmat ja ammattitaudit. Korvauspäivistä ilmenevät niiden päivien lukumäärät, joilta on maksettu päivärahaa. Lain mukaan päivärahaa maksetaan, mikäli työkyvyttömyys kestää vähintään kolme peräkkäistä päivää tapaturmapäivää lukuun ottamatta.

Työtapaturmien jakaumat vuonna 2022 olosuhteen mukaan (suluissa vuoden 2021 luvut)

Olosuhde	Tapaturmien lkm
Työssä/työpaikalla	35 (59)
Työmatkalla tai työstä johtuvassa matkustamisessa	18 (19)
Ammattitautiepäily	0 (0)
Yhteensä	53 (78)
Tapaturmakorvaukset euroina	43.837 (65.609)

(Lähde: Fennia Oy, tapaturmatilasto 2022)

Tapaturmia sattui vuonna 2022 yhteensä 53 (78), vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 25 tapaturmaa. Tapaturmista työmatka- tai muutoin matkustamisen yhteydessä tapahtuneita tapaturmia oli 18 (19). Kesken olevia ammattitautiepäilyjä tai yleensä ammattitautiepäilyjä ei ollut yhtään (0). Tapaturmat ovat yleensä mm. taakkojen nostamisissa, kompastumisissa ja kaatumisissa tapahtuvia sijoiltaanmenoja ja venähdyksiä sekä haavoja ja muita pinnallisia vammoja.

5.7. Työsuojelu ja työturvallisuus

Työsuojelu on kaikkien niiden toimenpiteiden kokonaisuus, joilla työympäristö tehdään turvalliseksi ja terveelliseksi. Se on päivittäistä linjaorganisaation toimintaa ja keskeinen osa työyhteisön johtamista ja kehittämistä. Työsuojelulliset näkökohdat otetaan huomioon ennakoivasti kaupungin toiminnan kaikissa vaiheissa – erityisesti suunnittelussa, hankinnoissa ja johtamisessa. Työsuojelutoiminta tukee omalta osaltaan kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Työsuojelun uusi toimintakausi alkoi kertomusvuoden alussa jatkuen vuoden 2025 loppuun saakka. Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatiossa henkilöstön määrään ei tullut muutoksia, työsuojeluvaleissa tuli valittua kaksi varsinaista työsuojeluvaltuutettua sekä varavaltuutettua (3 henkilöä).

Työsuojelu- ja työturvallisuustoimintaa koordinoi ja seuraa kaupungin yhteistyötoimikunta. Työsuojeluasioiden hoitamista osittain vaikeuttaa ajallisten resurssien niukkuus, koska sekä työsuojelupäällikkö että molemmat työsuojeluvaltuutetut hoitavat työsuojeluasioita varsinaisten työtehtäviensä ohella. Molemmille valtuutetuille on luonnollisesti järjestetty vapautusta omista tehtävistään työsuojeluasioiden hoitamiseksi.

Työsuojelun toimintaohjelma vuosille 2022 - 2025 hyväksyttiin toukokuussa 2022. Toimintaohjelman mukaan kauden 2022 - 2025 työsuojelu- ja työturvallisuustoiminnan painopistealueet kehittämiskohteineen ovat:

1. Ylläpidetään ja kehitetään työntekijän työkykyä, muutosvalmiuksia sekä tuetaan työntekijän työssä jaksamista

- sairauspoissaolojen ja niiden diagnoosien seuranta ja raportointia tehostetaan yhteistyössä työsuojelun yhteistointihenkilöstön ja työterveyshuollon kanssa
- työkykyä ja muutosta tuetaan ennakoivasti tunnistamalla työkyvyn muutoksia ja avoimella vuorovaikutuksella
- työkyvyn tukemisessa otetaan huomioon henkilöstön eri ikäryhmät ja heidän tarpeensa panostaen työurajohtamiseen - työurajohtaminen on ennakoivaa työkyvyn tukea, jossa tuetaan työntekijän osaamista, motivaatiota ja voimavaroja niin, että ne säilyvät läpi työuran erilaisissa elämäntilanteissa auttamalla työntekijää tunnistamaan omia vahvuuksiaan sekä löytämään väyliä kehittymiseen
- kaupunki panostaa henkilöstönsä työhyvinvointiin mm. aktiivieduin
- kiinnitetään huomiota erityisesti psykososiaaliseen kuormituksen tunnistamiseen
- järjestetään muutostukikoulutusta sekä esihenkilöstölle että henkilöstölle
- varhaisen välittämisen ja aktiivisen tuen, tuunatun työn toimintamalla sovelletaan aktiivisesti käytäntöön
- henkilöstön jaksamista lisätään hyödyntämällä erilaisia työaikajoustoja

2. Varmistetaan terve ja turvallinen työympäristö

- riskien arviointia seuranta yhteistyössä henkilöstön kanssa on jatkuvaa ja päivitykset tehdään vuosittain ja/tai aina toiminnan/olosuhteiden muuttuessa
- tuetaan henkilöstön savuttomuutta
- huolehditaan työergonomiasta
- johtaminen on oikeudenmukaista ja perustuu luottamuksen kulttuuriin
- jokainen huolehtii työyhteisötaitoistaan, epäasiallista käytöstä ei sallita
- jokainen työyksikkö pyrkii parantamaan työympäristön viihtyisyyttä toimimalla omassa työssään ja työyksikössään kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti
- huolehditaan digitalisaatioon liittyvistä riskeistä

3. Perehdyttämisen ja osaamisen hallinnan tehostaminen

- huolehditaan asianmukaisesta perehdyttämisestä ajantasaisin perehdytysmateriaalein
- varmistetaan, että osaaminen on tasapainossa työn vaatimusten kanssa
- työssä oppiseen kannustetaan mm. mentoroinnin ja työn kierron avulla
- henkilöstöä kannustetaan oman työnsä, työyhteisönsä ja työprosessiensä kehittämiseen

4. Johtaminen

- panostetaan työn merkityksellisyyden kokemukseen - jokainen voi omalla työllään edistää itselleen työssä tärkeitä asioita yhdessä muiden kanssa, työn tavoitteet ja odotukset ovat selkeät ja ne mahdollistavat onnistumisen tunteet ja auttavat ymmärtämään Akaan kaupungin strategisia tavoitteita
- henkilöstö valtuutetaan oman työnsä, työyhteisönsä ja työprosessiensä kehittämiseen
- henkilöstö saa rakentavaa palautetta työstään
- kehityskeskustelut käydään kaikkien kanssa, niissä varmistetaan osaaminen ja työntekijän tukeminen eri työurien vaiheissa - keskustelut edes auttavat työntekijän kuulluksi tulemisen kokemusta
- lähtöhaastattelu toteutetaan henkilöstön palvelussuhteiden päättyessä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen tarkastajat suorittivat yhteensä kolme (7) työsuojelutarkastusta. Kaikki tarkastukset tehtiin Arvo Ylpön koulun teknisen työn tiloihin.

Työsuojeluvastuutetut ovat kertomusvuoden aikana osallistuneet Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tekemiin työsuojelutarkastuksiin, ympäristöterveyden suorittamiin terveydellisten olojen tarkastuksiin, yhteistyötoimikunnan, kohdekohtaisten sisäilmatyöryhmien ja sisäilman ohjausryhmän kokouksiin.

Työsuojeluvastuutetut toteavat, että kertomusvuonna työsuojeluun liittyvät palaverit hoidettiin edelleen pääosin etäkokouksina, mutta työpaikkakäynnit toteutettiin terveysturvallisesti lähikäynnein. Hyvinvointialueelle siirtyminen aiheutti jonkin verran yhteydenottoja, niiden keskeisin sisältö oli lähinnä huoli tulevaisuudesta uuden työnantajan palveluksessa. Myös epäasialliseen käytökseen tai työyhteisöjen ristiriitailanteisiin liittyviä prosesseja oli vireillä normaalia enemmän.

Molemmat työsuojeluvastuutetut ovat havainneet, että korona-aika ja sen jälkimainingit ovat näkyneet selvästi henkilöstössä työuupumuksena ja haastavana sijaispulana.

Akaan kaupungin organisaatioon perustettu työkykyjohtamisen ohjausryhmä kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

Työpaikkakäynneillä on kiinnitetty huomiota työn ja työolojen aiheuttamaan haitalliseen fyysiseen ja psykososiaaliseen kuormittumiseen. Työsuojeluvastuutetut ovat tehneet omaehtoisia seurantakäyntejä näihin työyksiköihin.

Kertomusvuoden aikana on toiminut 6 (12) kohdekohtaista sisäilmatyöryhmää. Ryhmät ovat kartoittaneet kohteen nykytilannetta sekä suunnitelleet tilojen tulevaa korjaustarvetta. Kohdekohtaisissa sisäilmatyöryhmissä on myös arvioitu kohteisiin tehtyjen korjauksien vaikuttavuutta.

5.8. Työterveyshuolto

Työnantajalla on työterveyshuoltolain perusteella velvollisuus järjestää henkilöstölleen ehkäisevä työterveyshuolto.

Kaupungin henkilökunnan työterveyshuollon palveluiden tuottajana toimii Terveystalo Oy. Palveluiden sisältöön kuuluu laiskäiteinen, ennaltaehkäisevä työterveyshuolto, työterveyshuoltopainotteinen yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä muun terveydenhuollon palvelut, jotka sisältävät tarvittaessa erikoislääkärin konsultaatiot ja työtapaturmien ja ammattitautien hoidon.

Työterveyshuolto on henkilöstön terveyden ja työolojen kehittämiseen tähtävää toimintaa, jolla tuetaan henkilön työkykyisyyttä koko työuran ajan. Akaan kaupunki ja Terveystalo suunnittelevat yhdessä työterveyshuollon toiminnan sisällön ja toimenpiteet, jotka perustuvat työyksiköiden tarpeisiin. Kela korvaa työnantajalle työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset sairausvakuutuslain perusteella (50 – 60 % aiheutuneista kustannuksista). Työterveyshuoltosopimus ja voimassa oleva toimintasuunnitelma ovat edellytyksiä korvauksen saamiselle.

Työterveyshuolto on kaupungin henkilöstölle maksutonta.

Työterveyshuollon palvelut kohdistuvat työolosuhteisiin, työyhteisöön tai yksittäiseen työntekijään. Näistä aiheutuvat kustannukset jaetaan kahteen korvausluokkaan:

- korvausluokka I: ehkäisevän toiminnan ja työntekijöiden työkykyä ylläpitävän toiminnan kustannukset, joita syntyy esimerkiksi työpaikkaselvityksistä, työpaikkakäynneistä, terveystarkastuksista ja ensiapuvalmiuden ylläpitämisestä
- korvausluokka II: työterveyshuollon lisäksi järjestetyn yleislääkäritasoinen sairaanhoito, joka sisältää yleislääkäritasoinen sairaanhoidon ja siihen määritellyt laboratorio- ja röntgentutkimukset sekä erikoislääkärin vastaanoton työterveyslääkärin läheteellä työkyvyn, kuntoutusarvion tai hoitomahdollisuuksien arvioimiseksi.

Sairaanhoito suunnataan keskeisiin, pitkittyvää työkyvyttömyyttä aiheuttavien sairauksien varhaiseen toteamiseen ja tehokkaaseen hoitoon. Sairaanhoitopalveluun eivät kuulu mm. vapaa-ajan tapaturmien hoito, luomien poistot eikä fyysiset hoidot, myöskään pitkäaikaissairauksien seuranta ei kuulu palveluiden piiriin.

Työterveyshuolto on mukana sellaisissa uudelleensijoitustilanteissa, joissa työntekijän työkyvyttömyyden uhka on olemassa.

Kertomusvuonna ennaltaehkäisevän toiminnan painopistealueet olivat seuraavat:

- sairauspoissaolojen vähentäminen
- työntekijöiden työkyvyn ylläpitäminen ja parantaminen
- Tuunatun työn mallin juurruttaminen käytäntöön
- työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen puuttumisen ja aktiivisen tuen juurruttaminen käytäntöön (työkykyriskit)
- kuntoutusvaihtoehtojen käytön tehostaminen (ohjaus, suunnittelu ja seuranta)
- työstä johtuvien terveys- ja turvallisuusriskien vähentäminen
- henkilöstön omaehtoisuuden lisääminen työkyvyn ylläpidossa
- työterveyshuollon toiminnan painottuminen ennalta ehkäisevään toimintaan.

Terveystalo Oy:lle maksettavat menot, jotka on esitetty vuotta 2022 koskevassa Kela-korvaushakemuksessa olivat 504.669 euroa (484.415 euroa), josta Kela korvaa 50 – 60 prosenttia ottaen huomioon kuitenkin työntekijäkohtaisen enimmäismäärän. Käytännössä korvaus jää alle puolen aiheutuneista kustannuksista.

Työterveyshuollon kustannukset nousivat vuonna 2016 varsin suuresti, noin 13,5 prosentilla. Vuonna 2017 työterveyshuollon menot taas pienentyivät lähes 138.000 eurolla eli yli viidenneksellä. Kertomusvuonna työterveyshuollon kustannukset nousivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 20.000 eurolla. Kustannusten nousuun oli osasyynä Koronasta johtuva sairaanhoidollisten palveluiden käytön lisääntyminen. Kertomusvuoden kulut eivät sisällä Korona-testausten kuluja, koska niitä ei enää sisällytetä työterveyshuollon kustannuksiin, vaan Kela korvaa ne erillisinä kuluina. Koronatestauskustannukset olivat kertomusvuonna 30.430 euroa. Korona-rokotukset sisältyvät vielä työterveyshuollon kustannuksiin.

Kustannukset jakaantuivat siten, että korvausluokka I osuus oli 54,87 % (63,49 %) ja korvausluokka II 45,13 % (36,51%). Kehitys kustannusten jakaantumisesta korvausluokkien välillä ei ole kehittynyt toivottuun suuntaan, sillä korvausluokka I osuuden tulisi olla lähellä 70 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Työympäristöön ja työyhteisöön (ehkäisevä työterveyshuolto) kohdistunut toiminta:

Työpaikkaselvityksiin käytettiin aikaa yhteensä 210 tuntia (399 h), josta työterveyslääkäreiden tekemiä selvityksiä oli 12 tuntia (71 h), työterveyshoitajien 106,5 tuntia (188 h), työfysioterapeuttien 85,5 tuntia (64,5 h) ja työterveyspsykologien 6,5 tuntia (74 h). Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkaselvityksiin käytetty aika on vähentynyt 189 tunnilla (+188 h). Vähennystä on kaikkien muiden ammattihenkilöiden paitsi työfysioterapeuttien osalta.

Tietojen antamista ja ohjausta oli 198,5 tuntia (231 h), josta lääkäreiden osuus oli 62 tuntia (82 h), työterveyshoitajien 98,5 tuntia (107h), työfysioterapeuttien 2,5 tuntia (3 h) ja työterveyspsykologin 10 (30,5 h). Edellä mainituilla ammattiryhmillä oli lisäksi yksilöihin kohdistuvia neuvonta- ja ohjauskäyntejä yhteensä 826 (756).

Etäpalvelun (chat-, video-, puhelin) käyttö oli seuraava:

	vuonna 2021	vuonna 2022
Tunteja	28	171
Käyntejä	19,5	137

Työpaikkaselvityksiä tehtiin yhteensä 4 (17) seuraaviin kohteisiin:

- Akaanportti (suunnattu ergonomiaselvitys)
- Hyvinvointikeskus (neuvola)
- Mäntymäen asumispalveluyksikkö
- Nahkialan päiväkot.

Työfysioterapeutit tekivät erilaisia yksilö- tai ryhmäkohtaisia ergonomiaan liittyviä selvityksiä tms. seuraavasti:

- suunnatut ergonomiaselvitykset sisältäen mahdolliset näyttöpäätelasimittaukset 10 (24)
- koulutukset (potilassiirtoergonomia ja ergonomia työpaikoilla) 0 (0)
- ryhmän ohjaus ja neuvonta työpaikalla 19 (3)
- ryhmätoiminta 1 (0).

Lisäksi työterveyshuolto on osallistunut kaupungin sisäilmatyöryhmän ja kohdekohtaisten sisäilmatyöryhmien toimintaan.

Työntekijään kohdistunut toiminta

	Terveystarkastukset (korvausluokka I)	Sairaanhoitokäynnit/ muu terveydenhuolto
työterveyslääkäri	462 (711)	1.454 (1.059)
työterveydenhoitaja	177 (82)	213 (102)
työfysioterapeutti	10 (31)	0 (0)
työterveyspsykologi	60 (71)	0 (0)
erikoislääkäri	164 (140)	76 (9)
ravitsemusterapeutti	24 (12)	0 (0)
laboratoriotutkimukset	965 (532)	2.351 (1.937)
kuvantamistutkimukset	0 (0)	227 (215)

Terveystarkastukset jakaantuvat työhönsijoitus- ja alkutarkastuksiin, tarkastuksiin, joita tehdään työntekijöille, jotka työskentelevät tehtävissä, mihin sisältyy riski erityisestä sairastumisvaarasta.

Osatyökykyisten työkyvyn tukeminen ja erilaisen ammatillisen kuntoutuksen prosessien suunnittelu ovat vieneet osan työterveyshoitajien työpanoksesta kertomusvuoden aikana. Työkyvyn tukemista ja mahdollista varhaista eläköitymistä on pyritty ehkäisemään ja vähentämään työterveyshuollon, työsuojelun, työnantajan ja asianomaisen välisellä nk. kolmikantayhteistyöllä. Tähän kolmikantayhteistyöhön liittyviä työkykyneuvotteluja pidettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 43 (47).

Tuunattu työ

Korvaavan työn, akaalaisittain Tuunattu työ-malli, otettiin käyttöön kokeiluluonteisesti ajalla 1.4.2019 – 31.8.2020 lukien ja henkilöstöjaoston päätöksellä 10.6.2020 sen voimassaolo vakiinnutettiin. Tuunatulla työllä tarkoitetaan sitä, että työntekijä on tilapäisesti sairauden tai tapaturman vuoksi estynyt tekemästä täysipainoisesti kaikkia tehtäväkuvaansa tavanomaisesti kuuluvia töitä, mutta kykenee terveystään tai toipumistaan vaarantamatta tekemään väliaikaisesti ja rajallisesti tehtäväkuvansa töitä tai muita työpaikalla osoitettuja tarpeellisia töitä, jotka vastaavat työntekijän osaamista ja työkykyä. Tuunattu työ työntekijälle aina vapaaehtoista.

Tuunattu työ voi olla esimerkiksi omien työtehtävien tekemistä ilman tehtäviin normaalisti kuuluvia fyysisesti raskaita tehtäviä ja nostoja (jos henkilöllä on esim. tuki- ja liikuntaelinvaijoja) tai omien tehtävien tekemistä siten, että työssä ei joudu käyttämään ääntä (esimerkiksi jos henkilön ääni on käheytynyt). Tuunattu työ voi olla myös henkilön tehtäviin kiinteästi liittyvää täydennyskoulutusta.

Tuunattuna työnä voidaan töitä tehdä työaikajärjestelyin siten, että esim. vuorotyössä työskentelevän voi olla perusteltua työskennellä tehtävänkuvan muutoksen ajan päivätyössä, kuitenkin siten, että viikoittainen työaika pysyy samana.

Tehtäväjärjestelyt ovat aina määräaikaisia, tuunattu työ voi kuitenkin kestää enintään kahdeksan viikkoa. Kertomusvuonna tuunattua työtä teki 11 (31) henkilöä yhteensä 209 (608) työpäivää.

5.9. Työkykyä ylläpitävä toiminta

Henkilöpalvelut on esihenkilöstön ja työntekijöiden kanssa yhteistyössä laatinut henkilöstön työhyvinvointisuunnitelman vuosille 2021 – 2022. Henkilöstöjaosto on hyväksynyt työhyvinvointisuunnitelman kertomusvuoden syyskuussa. Työhyvinvointisuunnitelman tavoitteena on, että henkilöstö viihtyy työssään. Työhyvinvointisuunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, jotka osaltaan tukevat työntekijöiden viihtymistä työssään ja työyhteisössään.

Kaupungilla on henkilöstön työhyvinvointiohjelma, joka sisältää yleiset asiat ja sitä täydentävät kaupungin kerran vuodessa tarjoama liikunta- ja kulttuurietu ePassin muodossa. Sen saavat vakituksessa palvelussuhteessa ja yli kuuden kuukauden palvelussuhteessa olevat määräaikaiset työntekijät. ePassin arvoksi päätettiin kertomusvuoden lopulla 70 euroa vuodessa ja sitä voi käyttää myös hierontaan.

Vuonna 2022 ePassi liikunta- ja kulttuurietuuden on saanut 1.098 henkilöä (1.043). Heistä 565 henkilöä (518) on käyttänyt etua vähintään yhden kerran kuluvan vuoden aikana. Käyttöaste oli 52,1 % (47).

Kuntosalikäyntejä Akaan monitoimitalolla oli 988 kertaa (473). Korona-pandemia on vaikuttanut merkittävästi henkilöstön kuntosaleilla käynteihin, mutta tilanteen vapaudutta kuntosalikäyntejä oli kaksinkertainen määrä vuoteen 2021 verrattuna. Kaupungin omistamilla kuntosalilla on mahdollisuus käydä maksutta kahdesti viikossa maksutta. Kuntosalin käyttömahdollisuus oli Monarin ohella myös Viialassa Rasin koululla ja Kylmäkosken kuntoilusalilla.

Nahkialan koululla järjestettiin tyhy-liikuntaa (DanFITce, RVP, vaihtuvat teemat) vuoden aikana eri ryhmissä, joita oli kertomusvuoden osalta yhteensä 59 (38) kertaa. Osallistujia oli keskimäärin 8 -9 henkilöä/kerta (12). Ohjaajana toimi kaupungin palveluksessa oleva perhepäivähoitaja Titta Torkkel ilman korvausta. Siitä hänelle kaupungin puolesta suuret kiitokset.

Sählyä pelattiin keskiviikkoisin Toijalan yhteiskoululla. Osallistujia oli noin kahdeksan henkilöä/kerta.

6. Päätöksenteko ja yhteistoiminta

6.1. Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto

Henkilöstöjaosto kokoontui kahdeksan kertaa kahdeksan (7) ja käsitteli mm. seuraavia asioita:

- vuosien 2021 – 2022 henkilöstöohjelmaa
- vuosien 2023 – 2024 henkilöstöohjelmaa
- vakansseihin liittyviä muutoksia ja täyttölupia
- henkilöstösuunnitelmaa vuodelle 2023 ja siihen liittyviä vakanssijärjestelyitä
- sivistystoimen vakanssijärjestelyitä
- perhepäivähoitajien palkkausta
- yksittäisiä palkkausasioita
- henkilökohtaisia lisä
- kannustavaa palkkausta ja pikapalkitsemista
- TVA- ja TSA-järjestelmien päivittämistä
- järjestelyerien jakamista
- kunta-alan uusia sopimuksia
- Korona-pandemiaan liittyviä toimenpiteitä
- henkilöstön siirtymistä Pirkanmaan hyvinvointialueelle ja siirtosopimusta
- työsuojelun yhteistoimintahenkilöstön kokoonpanoa
- työkykyjohtamista ja sen kehittämistä
- sairauspoissaoloseuranta
- talouden tasapainottamishojelman henkilöstösäästöjen seuranta ja raportointia
- vapaaehtoisuuteen perustuvia toimenpiteitä henkilöstömenojen vähentämiseksi
- vuoden 2021 henkilöstökertomusta
- työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa ja kustannuksia
- henkilöstön kehittämisasioita
- henkilöstökyselyä
- työhyvinvointisuunnitelmaa
- aktiivietuja
- oppisopimuskoulutusasioita

Lisäksi laadittiin tai päivitettiin seuraavat koko organisaatiota koskevat toiminta- tai menettelytapaohjeistukset:

- työsuojelun toimintaohjelma vuosille 2022 – 2025
- henkilöstön päihdeohjelma ja savuton Akaa
- toimintaohjeet väkivalta- ja uhkatilanteisiin
- henkilöstön perehdyttämisohjeet.

6.2. Yt-toimikunta ja kehittämistyöryhmät

Kaupungin yt-toimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana kahdeksan kertaa (8). Yhteistyötoimikunta käsittelee osan kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston päätettäviksi kuuluvista henkilöstöä laajasti koskevista asioista.

6.3. Sisäilmaan liittyvät työryhmät

Kaupungin organisaatiossa toimii sisäilman ohjausryhmä, joka koostuu eri tahojen asiantuntijoista. Ryhmän jäsenet ovat kohteen edustajien lisäksi lähinnä tilapalveluiden, työsuojelun, työterveyshuollon ja ympäristöterveydenhuollon edustajia.

Kohdekohtaisia sisäilmatyöryhmiä oli viisi (6). Ryhmät ovat selvittäneet ongelmaisen kohteen nykytilannetta sekä suunnitelleet tilojen tutkimis- ja korjaustarvetta. Ryhmässä on myös arvioitu kohteisiin tehtyjen korjauksien vaikuttavuutta.